

Kronika obce Martinic.

Kniha tato se skládá ze 100 listů, t. j. 200 stran.
Seřizena roku 1932, nakladem obce Martinic
v ceně . . . . Kč. 65.

Členové obecní rady.
Levný Václav
Prašan Ladislav

Starosta.
Antošinský.
Náměstek starosty.
Lukáš Antonín

Kronikář

Kronikářem zvolen vasedání obecního zastupitelstva
dne 25 dubna roku 1931

Václav Pešina
chalupník čp. 21 v Martinicích.

Letopisecká komise

Pešina Antonín, Martinice čp. 41.

Lukeš Antonín, Martinice čp. 2.

Strenberger Josef, Martinice čp. 54.

Pešina Václav, Martinice čp. 21.

Tvořil kovář. Pěšák Václav narozen dne 2. září 1878 v Markveticích č. 41.
 jeho životopis Rodiči: Václav a Josefa Pěšáková. Matka později Hlaváčková č. 11.
 Navštěvoval obecnou pěti třídní školu v Proseči v době letní a v době
 zimní exposituru v Markveticích, od r. 1884 do 1892.
 Prvím učitelem byl p. uč. Josef Chalupník rodem z Proseče.
 Druhým učitelem p. uč. František Šolc a p. Frauš. Těch řídící uč. v Proseči.
 Učil dem. náboženství římsko katolického, Dp. Alois Kopecký farář v Proseči.
 Učil obecnou pěti třídní školu, vyučil se řemeslu pyžmářskému u p.
 Frauš. Klusary, pyžmáře v Pasovisku. jako pyžmářský pomocník, pracoval
 u p. Frauš. Koubného v Záběři, u p. Jana Macháčka na Pasekách, u p.
 Jana Žižky a Aloise Meteláka v Markveticích, a u p. Viktorina
 Tréblického, řebáře a soustavařníka v Pěčátkách, od r. 1894 do r. 1897.
 Po odbytí řemeslné praxe, pracoval, obcem a lidu pomáhal, otec jeho
 rodinu vyživoval. Můj sourozenci jsou: Josef nar. 1881, František nar. 1883,
 Anna nar. 1885, Antonín nar. 1884 zemřel na neštovice r. 1891, Alois
 nar. 1890, zemřel na neštovice r. 1891, Antonín nar. 1892, Františka
 nar. 1896 Marie nar. 1898, Emilie nar. 1901.
 Roku 1899 odveden a přešel vojenskou službu u pěšího pluku č. 98.
 Dne 1. listopadu r. 1901, oženil se s Františkou Hlaváčkovou, dcerou
 Frauš. Hlaváče a Františky později Soukalové č. 22 v Markveticích.
 Založil svůj rodinný domov, koupil od Frauš. Keuce, chalupu č. 21 v
 Markveticích s pozemky 2 ha, 41 a, 62 m². Díky mého manželství jsou.
 Marie nar. r. 1902, Anna nar. r. 1906, Hedvika nar. r. 1908, Anička
 nar. 1911, Alois nar. 1913, Václav nar. 1919. Dcera Marie, provdaná
 za Josefa Bártu z Pasek, zemřela na obrátu kůže r. 1930, zanechala
 dvě děti Josefa a Marii, ve stáří 2 a 1 rok.
 Dne 2. července r. 1914, jako záložní voják, byl nucen, svoji milou
 rodinu opustit a jít do války. Přidělen k domobranckému
 pěšímu pluku č. 30, s nímž působil se boji u Lublína,
 Janova, Suaugrodu v Rusku a Polsku.
 Průběhem zimní kázeň v Karpatech z r. 1914 na r. 1915.
 Požil veskeré válečné jízdy, vrátil se jako službovedoucí
 četník pod 2 pl. Česk. legie z Itálie. Poškozen na pravé ruce
 vlasteneckého cílu však nehlásil se o podporu státní.
 Z veřejných činností, známý jsou tyto:

Založení hosp. spolku r. 1907. Založení spolku podporného hosp. poradenství r. 1912.
Člen obecní rady v kat. obci Zábovč pod r. 1919 do 1924. Člen místní školní rady v Provozi
od 1920 do r. 1925. Člen správní rady v Markveticích 1924 do r. 1926. Člen zastup.
obecního Markvetic pod r. 1926. Předseda honorárního sdružení v Markveticích od
r. 1931.

„ Pracuj každý svým úsilovím
na národa poli štěstí.“

Česky mohou být rozličné
jeu vůli máme pevnou
Věra necht' si vždycky křijom
neboť život je jeu pravý boj. “

Druhý kronikář
jeho životopis.

Rok 1932.

Martinice, katastrální obec okresu Vysokomyšlského Úvod
 rozkládá se na návrší ve směru jihozápadním. Na straně Poloha, obec.
 severní, sousedí s obcí Žabovřez, na východní s obcí Paseky se
 Svatoňovskými, na jižní s obcí Františkov, a na západní
 s obcí Teškov Rychnov. Ze strany východní a jihovýchodní je
 ohraničena lesy, jichž majitelem ješ Leopoldina Nádherná.
 Největší budova ješ pivovar. Ostatní budovy jsou stavěny
 kol obecní cesty z obou stran. Lesa se vzhoví k vlně středem
 obce. Počíta u silnice, jež vede se od Proseče přes Paseky a
 Svatoňovskými, na státní silnici od Hlinska k Poličce.
 U Křižovic smrtku ješ počátek, a konec ješ pod Štoly,
 kde vychází na silnici vedoucí od Proseče přes Rychnov
 zase na státní silnici vedoucí. Některé budovy se odlišují
 a jsou dosud samostatné a to jsou pod jmény dávnými
 na Kláně, v Kadovci na Dolech. Z obce ješ krásný
 pohled do kraje a viděti ješ za jasného počasí Sněžku,
 Kunělickou horu, Velické hory, na nichž vrch, Žerdou, se
 pěkně vyjímá. Obec Martinice ješ 626 m. nad hladinou
 mořskou. V lese se křižá rama, vzniká řeka, Olšinka, která
 protéká Pasovskem, Žabovřez, Prosečí, vlévá se u mlýna
 Polánky do řeky Novohradky. Na straně jihozápadní
 u křiž, sludné, v lese se křižá u vrbky vod, kde jeden
 potok ješ ku Svatoňovskými, a k Doleč, vrbku, druhý,
 ješ dolu, a tvoří hranice mezi lesy patřícími dříve
 panství Novohradskému a Rychenburskému. Nyní
 ješ dělí obec Martinice a Františkov. Ješ to zvaný
 Martinický potok, který pod Kutiňem se spojuje s
 Kroumkou. V Doleč se pak spojuje s Novohradkou a
 společně plynou do Chudimky. Počet budov.
 V Martinicích ješ 56 popisných čísel, z nichž 6 čísel

6.
smes nou, nebo shořela, a nebyla znovu vybudována.

Kajitelský seznam.

Číslo popisné 1. Jiříček Binko, manželka Emilie.

— " — 2. Antonín Lukeš, — " — Marie

— " — 3. Antonín Koutný — " — Marie

— " — 4. Josef Krčil — " — Bohumila

— " — 5. František Kundil — " — Anna

— " — 6. Václav Texný — " — Františka

— " — 7. Jan Lampárek — " — Anna

— " — 8. Josef Doležal — " — Zofie

— " — 9. Václav Doležal — " — Františka

— " — 10. Petr Vodička — " — Anna

— " — 11. Josef Pešina — " — Anna

— " — 12. Josef Vodička — " — Anna

— " — 13. Josef Kucera — " —

— " — 14 ?

— " — 15) shořela, a nebudována.

— " — 16. Antonín Neve manželka Marie

— " — 17. Ladislav Pražan manželka Františka

— " — 18. Josef Vondra manželka Anna

— " — 19. Bedřich Klinský manželka Anna

— " — 20. František Klinský manželka

— " — 21. Václav Pešina manželka Františka

— " — 22. shořelá, vybudována pouze plotem.

— " — 23. Antonio Vávra

— " — 24. zbořeniště.

— " — 25. Josef Kouba manželka Anna

— " — 26. Josef Kouba manželka Anna.

— " — 27. Antonín Neve manželka Marie

— " — 28. Josef Záhřeba manželka Františka

— " — 29. Jan Štíhlý manželka Františka

— " — 30. František Nekovský manželka Anna

- Číslo popisné 31 Františka Bártova
- " — 32. Antonín Vodička manželka Josefa
- " — 33. František Lexný manželka Anna
- " — 34. Josef Rejman manželka Anna
- " — 35. Jan Ryjner manželka Růžena
- " — 36. vyhořelí a nebudované
- " — 37. František Krupa manželka Lenka
- " — 38. František Lexný ^{Kučera} manželka Anna
- " — 39. Václav Lašlůvka manželka Anna
- " — 40. Bedřich Koulůň manželka Emilie
- " — 41. Antonín Tešina manželka Anička
- " — 42. František Neuc
- " — 43. Emil Kliušký manželka Slávka
- " — 44. Škola
- " — 45. Jaroslav Štumpf manželka Emilie
- " — 46. František Hlaváč manželka Ottilie
- " — 47. Anna Neucova
- " — 48. vyhořelí a nebudované
- " — 49. Josef Žižob
- " — 50. Alois Hlaváč manželka Bláženka
- " — 51. František Neuc
- " — 52. Antonín Lampárek manž. Emilie
- " — 53. Josef Neuc manželka Anna
- " — 54. Hájinka obydlena hajným Josefem Ehrenbergerem
- " — 55. Bláženka Němčickova
- " — 56. Josef Kudrna manželka Josefa

celková výměra pozemků v obci Markvčicích jest 451 ha, výměra
71 a, 61 m². Z toho jest čistý výnos Kč. 4301.90. katastru.

Rolí jest 86 ha, 91 a, 05 m² s čistým výnosem Kč. 1759.02 oddělová výměra
luk — 31 — 36 — 64 — — — — Kč. 523.84
zahrad — 1 — 62 — 28 — — — — Kč. 35.46

pastvin 2 ha, 67 a, 87 m² přístým kal. výnosom Kč: 24.04
 lesů 323 ha 40 a, 69 m² — „ — — — Kč: 2279.54
 zastaveno 1 ha, 45 a, 84 m² — „ — — — Kč:
 neplodné 1 ha, 38 a, 43 m².
 douh nepodrobena 2 ha, 88 a, 83 m².

Jména pozemků jsou různá, a hlavně nesou jména těch
 prvotních hospodářů, po kterých se užívají.

Význačné
 budovy.

1. Nejvýznačnější budovy v obci jsou „Škola“ která byla v
 roku 1924 postavena, nákladem školní obce. Do školní
 obce patří bylo katastrální obce, Proseč, Zábouž, Bor,
 Podměstí, Paseky se Sv. Katerinou a Martinice.
2. Zvonička, postavena obcemi katolickými nákladem
 5000 Kč. rovněž roku 1924.

nejvyšší bod.

Nejvyšší bod v obci jest l. zv. vrch, odtud jest velmi daleko
 vidět, na Litomyšlsko, Pardubicko a Klinecko

nejvyšší
 strom.

Nejvyšší strom jest Těpova lípa, vysoká 18 m. rozpětí 18 m.

Příslušnost
 k úřadům.

Obce Martinice přísluší okresnímu úřadu ve vřp. Mýstě.
 Okresní správe politické ve vřp. Mýstě. Okresnímu soudu ve Skutči.
 Krajskému soudu v Trutnově. Územnímu úřadu ve Skutči.
 Územní správe ve vřp. Mýstě. Okresnímu finanč. úřadu v Trutnově.
 Okresnímu školnímu výboru ve vřp. Mýstě. Místní školní rada
 v Proseči. Obchodní a živnostenská komora v Praze. Ředitelství
 státních drah v Hradci Králové. Územnímu úřadu v Proseči.
 Úřadu ve Skutči. Diecesi v Hradci Králové.
 Českobratrský evangelický sbor v Proseči. Seniorát Blíčka.
 Slavnice čelnické v Proseči. Poštovnímu úřadu v Proseči,
 který byl přičleněn roku 1869.

Obyvateľstvo

Počet všeho obyvatelstva jest podle sčítání lidu r. 1931
 270 osob. Z toho jest mužů 110, žen 130, vesměs národnosti
 české. Náboženská římsko katolického 116. Českobratrsko
 evangelického 124. Podle pamětníků jest polníků 56

živnostníků 4, dělníků 25.

Spolky a
organizace

1. Obec jest Osbočka Hospodářského Sdružení českých křesťanských
zemědělců, založena r. 1907. Předsedou jest Václav Čermýř č. 6,
jednatelům Václav Pešina č. 21, její zakladatel.
2. Domovina, Sdružení rolníků a maloročnicků, založena v
roku 1930. Předsedou jest Aul. Lukeš č. 2, jednatelům Jos.
Křčil č. 4.
3. Místní dobýččí pojistovna, chovatelů hospodářského zvířectva,
založena r. 1912. Členů žilá 48. Předsedou jest Václav Pešina
č. 21, jednatelům Jos. Křčil č. 4.
4. Skupina katolické mládeže, založena roku 1920. Členů
žilá 64. Předsedou jest Stanislav Vondra, č. 18, jednatel
Jos. Vodička, č. 10.
5. Ochotnický divadelní spolek, založen roku 1923. Členů 33
žilá. Předsedou jest Jos. Neuc, č. 53, jednatel Ladislav
Neuc, č. 53.

Politické
organizace.

Organizace politických stran v obci následující:

1. Československá strana lidová, založena roku 1919. Členů
žilá 64. Předseda Václav Čermýř č. 6, jednatel Václav
Pešina č. 21. Důvěrník Jir. Lampárek č. 7.
  2. Místní organizace republikánské strany zemědělského
a maloročnického lidu, založena rokem 1930. Členů 17, č. 1.
Předsedou Aul. Lukeš č. 2, jednatel Josef Křčil č. 4,
důvěrník Aul. Lukeš č. 2.
  3. Československá strana sociálně demokratická, založena
roku 1928. Členů 5 žilá. Důvěrník Slavě Plouč č. 50.
- V posledních volbách konaných 22 března r. 1931 zvoleni
Aul. Pešina, starostou, Aul. Lukeš náw. starosty
členy obecní rady, Václav Čermýř č. 6, Ladisl. Prarau,
Ostatní členové obecního zastupitelstva jsou:
Jaroslav Štrumpf č. 45, Adolf Vodička, č. 10,

Obecní
zastupitelstvo

Antonín Lampárek čp. 52, Antonín Neuc, č. 16, Václ. Pešina č. 21,
Josef Ehrenberger č. 54, Josef Neuc č. 53, Frant. Humdíl, č. 5,
Členové obecního zastupitelstva, jichž jest 12 členů, složení jsou
dle politických stran takto.

Složení
obecního
zastupitel.
dle polit.
stran

1) Za stranu čechosl. lidovou

Antonín Pešina, kapelník Martiuvce čp. 41,
Václav Černej, chalupník Martiuvce čp. 6,
Adolf Vodička, dýmkař Martiuvce čp. 10,
Ant. Lampárek, chalupník Martiuvce čp. 52,
Václav Pešina, chalupník Martiuvce čp. 21,
Josef Ehrenberger, lesní hajný Martiuvce čp. 54,
2) Za čechosl. stranu republikánskou.

Antonín Lukeš, polník Martiuvce čp. 2,
František Humdíl, malozol. Martiuvce čp. 5,
Jaroslav Štrumpfa, malozol. Martiuvce čp. 45,
Ladislav Pezau, polník Martiuvce čp. 17,
Josef Neuc, polník Martiuvce čp. 53.

3) Za stranu čechosl. sociál. demokratickou

Antonín Neuc, hostinský Martiuvce čp. 16.

Správce školy: Pau učitel Josef Andrele.

učitelkou ženských prací pučůch: Slečna Emilie Dvořáková.

Učitel náboženství žim. kalol. Dr. farář Josef Kašpar.

učitel nábož. žeskob. ewangel. Pau říd. uč. Bedř. Svoboda, v.v.

Přívod obce Martiuvce.

Ve XIV. století náleželo panství Novohradské, podlažickému
klášteru u Chrastě, jako nástupci r. 1347, pučového
biskupství Litomyšlského. Když klášter v Podlažicích byl
za války husitských vypálen a obrácen v pustinu. Řeholníci
usmrceu jechmak na místě a ostabů potopenu, slčnu
rozvešněným listem žičkovým pod Rychnovkem k
rybníku, zastavil celé rboží klášteru káři, málerějci

Osoby,
věřejny
úřad
zastupující.

Historie
obce.
Panství
Novohradské.

král Jiří z Poděbrad rodu Kostků z Plesovic, kteří v té době drželi také panství Litomyšlské. Kostkové vybudovali na lesnatém návrší nad obcí Poděbrad se vypínající zámek Nový Hrad. Když pak Kostkové, pro svoji účast ve povstání proti Ferdinandu I., pozbyli svého majetku, získal Nový Hrad Jan Žatecký z Tejkšdorfu. Děta Jana Žateckého, provdala se za Ferdinanda z Rybenku a ten po její smrti, prodal majetek oněm Mikulášům z Lobkovic. Provdáním se stali Mikuláše z Lobkovic, přičemž zámek do rukou Pavla Sisele z Trautsonů, hraběte z Falkenberga a tak dostal se zámek do rukou německých. Při tomto, pětalo povstání novohradské až do roku 1750. Všecko přesto však zámek více, stále pustl, proto že majitelé na něm téměř nikdy nesídlili. Teprve když koupila od Trautsonů panství Anna hraběnka Harbuval Chamare, nastaly pro zámek poněkud lepší časy. Syn a nástupce, hraběnky Emmy Jan, počal roku 1774 pod kopcem, na němž byl postaven původní Nový Hrad, stavět přerýpkový palác ve stylu pozdního baroka, za vedení některého z jeho slavných Dienzhofera. V průběhu rodu Chamarského zůstal zámek s panstvím do června 1905, kdy je potomek tohoto rodu prodal S. Behynkovi, který prodal pak panství 1. září 1905, při nynějších dědících, komvěššímu bratru na to v r. 1906. Ještě před válkou bylo pod majetku novohradského odprodáno 9000 měříc lesů a polí, jež koupila statkárka Leopoldina Váňhová. Lesy byly rozloženy jsou při obcích Dvůr, Proseč, Zábouří, Pasekách, Sv. Kateřinou a Martěnicemi, navrány jsou nyní velkostatek Proseč se správou na Posekanci, kterou vedou Jan Petruš nad lesní, Aust. Drahoš nadhájní, na Pasekách, Jan Kučera hájní ve Sv. Kateřině a Josef Ehrenberger, hájní, v obci Martěnicích bydlící, pro kloubového postavena nová hájenka.

Žalozemí
hulí na
panství
Novohradském

Popráve křemelitelé byl výnos polního hospodářství velice malý z
důvodu toho jealy se lehdejší přehnosti zaváděti na svých
panstvích sklářství, jež se ráhy osvědčilo jako podnik doby
lehdejší nejvýnosnější. Z těchto příčin založomy roku 1652, také
skelné hule, na panství novohradském a nejvýhodnější pro
ně místo zvoleno v Žaboch, ježto zásoby potřebného paliva se
zdály býti v blízkosti této obce a lemeř, nevýčerpalený. Dle podání
ústního skelní huli bylo, v horním konci obce Žaboch za rybníkem u
č. 65, roku 1652 již stála. Do podání bylo o tom svědectví přejmé z
hojně zde se vyskytujících skelných odpadků a škvérů. Hulaři, jak se
lehde říkalo sklářům, byli vesměs Němci a to vyňatí Lutherova. Táhy
se však počeslili, a spojili se s krajními evangeliky zdejšími. Dle histo-
ryka a katol. biskupa Dr. Podlahy, bývalo v těchto, na Klinecku
mno skláři hojně evangeliků. Poslovně pak píše, Všichni mistři
sklářství byli jinověci, majíce i manželky své víry. Ti o víře katol.
nechtěli slyšeti; když s nimi misijnáři začali jednati o víře, ku
ihned pomýšleli na útek za hranice. Dr. Podlaha: Sborník histo-
rického kroužku 1895 str. 104. O sklárně v Žaboch píše Prosečský věk
Ant. Ráym, ještě roku 1754 stála v Žaboch sklárna.

Z lehdejších hulařů, ježto polomei uvěřeli se u nás až do doby
dnešní se jmenuovali Těpové a Binkové. Jeu se Těp se doby te-
pval Těpfer, český hučiv. V Žabochské huli se vyrábělo celé
sklo a potěr. Těp a Binko byli zaměstnanci ve zdejší huli jako
malíři na skle. Tehdejší přehnost Novohradská se jich velice
váčila, což patkou z toho, že darovala jim pozemky, aby si na
nich vystavěli. Těp se usadil na Pasekách. Binko zde. Ku
polnímu hospodářství měli levně pronajaté pozemky.

Binko vystavěl si chalupu na půdě lesní, role u poličku
u nynější Luksové louky. Později chalupu přestavěl, severněji,
začnu část chalupy dnešní jest původní, trup svého Binko
přistavěl špičkat, a obytnou část přestavěl, pozdější polomek

Proně
stavěna.

jak je dnes vypadá takto:

Binko později odkoupil od panů z Bochkovic 18 měric plánu a je
vzdělal na pole a zabýval se podle sklářství těž vzdeláváním
oně plánu a palením dřevěného uhlí v milicích. Chalupa obec
snesních Martěnic byl prolesem, odhuda se dovádalo dříví
do sklárny v Zábouči jako palivo. Po vyhoření sklárny v roce
1755 v Zábouči se kaměštnanci jako dřevaři a skláři usadili
kvalce v osadě Martěnické a vzdělávali parku kolem svých
chalup na pole. Chalupa první Binkem stavěna je byla
první obdělala těž ale toho čísla popisné 1. Je byla postavena
na plánu do dneš se říká u Binku na „Pláně“.

Další chalupy upraveny a postaveny na plánuích byly plnouho
samostatnosti. Druhé generace Binku živil se podle hubených
svojích polí těž sklářstvím. Pěstovali leu, který zpracovávali
na dříví parku na plánu a to rozvářeli po okolních místech
do Litomyšle, Vzp. Kijka, Blížky, Lúže. V době lehu pálili
uhlí v milicích. Zpusob palení dřevěného uhlí v milicích
byl tento: Dříví dobré jakosti, zvláště hrázy, rovnaly se
do kůšle, zapáleno a obházeno hlinou, sílnou, vodou
aby ku dříví nevnikl vzduch. neboť dříví muselo jev stěti.

Zpusob
palení
uhlí dříví
v milicích.

To muselo kváti alespoň 14 dní, než uloženo bylo uhlí. Muselo se léz
pilně hlídati, aby neprohořelo, což vyžadovalo velké opatnosti. To
noci se pilně hlídalo. Tak se stídali, neboť nesměl mlít prohořelí.
Když počal prohořívati, obhazoval se hlinou.

Druhé
slavení

Druhé slavení zvané pod "Plánovou" vyslavěno později Lukšem, jehož
křestní jméno není známo. Do slavení nijnějšího upracil jej Josef Lukš, který rovněž
zpracovával půdu lesní v pole a neuváženě její získal
přes 20 měř. Plán byla pakoupena léz od panů novohradských.
Když byly první chalupy zbudovány, neví se určitě, mělo však se tak
státi kolem roku 1680. Ještě z roku toho, sklívá Ginko byl již zde
usazen. Doklad o tom jest v novohradské knize narozených, tam
jako zchmoslenokému jivadu byli podřízeny.

Pojmenování

Osada takto vzniklá byla pojmenována podle obraru, jež v
dolyčném dělení lesním byl zchmoslí umístěn. Jako osada v říčce
u obrádku, kde umístěn jest obrar Marie Janu, u Roberta a v
Terexiánském háji u Nikuláše, tak bylo tenkrát zde u Markína,
kterého jméno přeneslo se na nově vzniklou osadu. Také první její
obývatel sklívá Ginko jmenoval se Markín. Název Markévice
jest názvem od počátku jeho užívání spřítly.

Samoly
r. 1714-19.

Ze roku 1714 až 1719 byly Paseky, Sv. Kateřina a Markévice, ještě jen
samotami, patno je z Duchovní fassy z téhlo let, kde farář
Novohradský Lampl uvádí, že ke kostelu sv. Nikuláše v Proseči,
přifařeny jsou obce Zábou, Tadměsí, Dvo a Laxax. V Pasekách
a Markévicích se lidé ještě nermiňuje.

Založení
franského
dvora
v Zábou.

Hut Záboušská, která stala nepřímým podnět ke vzniku nijnější
obce Markévice kvála asi 75 roku. Když zde vyhořela, postavena
skelna hut na Prosekauci, která kvála do roku 1880. Katolický
kostel chová osada památky po hutáři, z nichž se vyjímá ladupa
utvořena z broušených skel, což svědčí se pozdější skláři byli zase
katolíky. Pozemky jež patřily k huti Záboušské, staly se pakladem
franského dvora, který byl po huti v Zábou přiveu.

Praději byl z neznamých příčin zrušen. Přemky dvora toho byly rozprodány, což konečně přišlo ku rozšíření obec Markéúice, čímž se zde usadili oběúice, ku většeuí svých polností, bylo oekupovali a novó se sem i přistěhovali, tak do čísla 38 a 41 přišli bratři Paílové, a z Hajdecku. Takto vznikla celá dolní část Markéúice, „Kadovec“ a „Dhola.“ Jak Markéúice jako osada, vznikala, dovídáme se z toho, že o histonau král. českého, jenž, r. 1790, sestavil Jeroslav Schaller a r. 1837 Sommer. Ze toho bylo v r. 1790 již 36 čísel popisných a r. 1837 50 čísel se 37 obyvateli, z nichž byla polovina evangelici, křesť se jen dávali onoho od přijitých se u mláúiců Těsa a Ginky. Nejstarší zpráva o Markéúicích, v ohledu jinověrců, je z roku 1749, kdy byli odsouzení, Václav Šodola, a žena jeho Kateřina; léč synové Jan a Matěj. Druhá zpráva je z r. 1761 ze dne 2 prosince, kdy byl vyšetřován na Markéúicích, Martin Ginko, mísluí hostinský o čímu Václ. Šeška, který prý v hospodě obce Rodičky Boží rozbil. Třetí zpráva je z r. 1762. Když arcidiecése pražská, ale naučená císařovny Marie Terezie r. 1762 prováděla popis kacířů, tu znamenaje prosečský farář katolický že odsouzeno bylo z kacířů, in specie Martina Šodhara 18 osob. Mezi nimi z Markéúice Jakub Novák domkár a Ond. Těsa, jinak Těsktr nebo Těšfer zvaný.

Katolický chrám Páně v Proseči kam osadníci z Markéúice vřy katolické byli přifařeni, stavěn za doby krále českého Jana Lucemburského a poslavěn za Karla IV. oec plati r. 1350. A patřil pod zprávu biskupství Olomoučského. Když roku 1425 navštívil bylo kraje Jan Žižka, vyvrátil a spalil mnohé kláštery na Chrudimsku a konečně i Radvici zlí Rychemburk, kde v masopustě před 20 únorem, upálil kněze světské i řeholní na trávníci, popel jejich hodil do rybníka pod Rychemburkem jenž zraje se od doby té. Spálivce, byl prustošeu i kostelík Prosečský, zachována byla jen kapele kterou plavěl generálku vikář, Olomoučský Tímou, jenž

Uruol obce

nejstarší zprávy

Přifařeni katolíku. a stručné dějiny kat. kostela v Proseči

lehčivě celá správa diecese Litomyšlské podlehala*. V roce 1623 byla farnost Proseč, filiálkou Lúče, která měla pod svojí správou sedm farností, vědějí o tom nápis na staré křtitelnici, v kostele u Sv. Pavla v Lúči. V letech 1640 až 1641, museli věřící chodit na služby Boží až do Cerekvice, poněvadž nebylo dobyté kněží. V letech následujících pak byla Proseč, filiálkou Novohradskou až do roku 1754, když za faráře Ignáce Flemaua, a patronů hrabat Heilbrun a Chamarré, byla fara Prosečská obnovena a prvním farářem zde byl jmenován zámecký kaplan z Trojích Hradů, Josef Schaufler. Do doby této spadá přifaření katolíků Markétských k Proseči.

Hrabě z Trautsohnů z Falkensteinu daroval kostelu Prosečskému zvon, který se dosud zachoval, jest to nejmenší, velký zvon, v době když měl v držení svém panství Novohradské.

Žitě zmiňky zasluhuje vlad. Antonín Rajm, osobní děkan, veliký učitel a spisovatel, buditel víry, který spravoval farnost Prosečskou od r. 1804 do roku 1835; když 5. srpna, pln kásluh svůj život v Pánu skončil.

Velkou pamětihodností pro farníky Prosečské, Lúče i Markétské jest, že za působení vlad. faráře Aloise Kopeckého, který byl velkým přítelem nejz. p. biskupa Eduarda Jana Těpotnického Brněnska, dostal tento v chrámě Pánu při svém kázání v Proseči, dne 21. prosince 1892, telegrafickou zprávou o svém zvolení na biskupský stolec diecese Heilové Hradecké. Nemohu přehlédnouti, že za působení Sp. faráře Františka Markinka, přivezen byl nový hřbitov roku 1906 a postaven nákladem chudých katolíků nových, nejmenší chrám Pánu, za 64.593 korun 68 haléřů, v letech 1912 - 13.

V svělové věže vedlejší zvon, byl nahrazen, novým v roce 1924 a chrám Pánu vydobud malbou za působení Sp. faráře Karla Kucharla, z milodarů katol. farníků.

* Kaple ta, jest dosud zachována i s hlavním oltářem.

Dne 13. října r. 1781, byl vydan císařem Josefem I., toleranční patent dle kterého mohli lajní evangelici svoji víru svobodně vykonávat.

Na farně katolické byl tehda farářem Josef Flavel Baumölingel, podem z Liloměřle, při příležitosti se vepsal do farní kroniky jako chronogram:

„E Manualo Tolerantiae Cír. Cvl. ar. I, Ingr. VI. t. fata. Lis optio et professio, sectae Calvinianae anno Helveticae“.

což znamená český: „Když byl vydán patent, o právech ev. došlo osudně přihlášení se k sektě kalvinsko-helvetické.“

Když byl povolen r. 1783, guberniemi z Prahy, samostatný sbor evangelického reformovaného vyznání v Proseči, přisvězeny byli evangelici z Martěvic k Proseči. Martěvice jako obec v panství Vrchovickém, jsou při církvi evangelické od jejího počátku a samy vedeny jsou jako samostatná obec. Ve farnosti Prosečské, v r. 1783, bylo přihlášeno 300 rodin eva-
ngelických. První evangelický kazatel byl Mikolaeus

Tromady, v r. 1783, jež ku správě duchovní do Proseče vyslán. Martěviští evangelici se zúčastnili stavby první modlitebny v Proseči r. 1784, dle tehdejších předpisů, to byla větší chalupa, dřevěná, jež záhy pětla. Trvala asi 49 roků. Tak v roce 1833 až 1838, tedy v době pěti roků vybudováno v Proseči, ještě za teh-
dejších podmínek, chrám výmější, za vedení ev. faráře Ant.

Švadlce podem z Proseče. Počet evangeliků z Martěvic byl následující, v r. 1835 = 167, v. 1840 = 157, v. 1890 = 165, v. 1900 = 168 a v r. 1910 = 135 osob. Ku stavbě kostela, obec Martěvice nepřispěla provozem na dopravu stavebního materiálu, nýbrž prací a penězi. Tak pracováno láskou 117 dní. Na penězích přispělo v r. 1834 obnosem 140 zlatých 38 krejcarů r. m. V roce 1840, 68 zl. 24 kr. Že 49 popisných čísel patřilo k církvi evangelické z Martěvic 34 popisná čísla, jsou to následující.

Přisvězení
evangeliků
a státní
služby kostela
evangelického
v Proseči.

Číslo listu	Jméno a příjmení.	Dal na stavbu		Číslo listu	Jméno a příjmení.	Dal na stavbu		r. k. 1834.
		zl.	st.			zl.	st.	
1.	Antonín Binko	5	-	37	Jan Těpu	3	30	
2	Josef Lukáš	6	-	39	Josef Mene	3	30	
3	Jan Vosmek	2	30	40	Fraňšček Binko	2	30	
4.	Josef Mene	6	30	45	Jan Višek	5	-	
5	Václav Flegr	5	-	43	Fraňšček Hruška	5	-	
6	Antonín Džbánek	2	30	42	Václav Vosmek	4	-	
10	Jan Hruška	2	30	46	Fraňšček Hruška	3	-	
13	Josef Hruška	5	-	47	Václav Mene	5	-	
15	Fraňšček Mareš	2	-	48	Karel Klínský	2	30	
16	Antonín Mene	6	-	49	Josef Těpu	0	45	
19	Fraňšček Mene	5	-		Podruží celkem	2	45	
21	Martin Mareš	6	-					
22	Jan Soukal	5	-					
23	Antonín Binko	4	30					
24	Fraňšček Hruška	4	30					
25	Josef Boháč	2	30					
26	Václav Džbánek	5	-					
27	Jan Zeman	4	-					
28	Josef Zástěra	4	-					
29	Jan Boháč	3	-					
30	Fraňšček Hruška	4	-					
31	Filip Tajmon	4	-					
32	Josef Mareš	2	30					
33	Jan Mareš	2	30					

Od staršího mešního kostela sv. v Proseči r. k. 1840, posrácán
 soupisu. Po faráři Duš. Kadlecovi, vedl podle ctuhoorní
 správy sv. ref. farář Fraňšček Kalda, po tomto, farář
 Miloslav Novák, a nyní českobratiský sv. farář Josef
 Dvořák, rodem z Karelšovic r. k. 4, syn Josefa Dvořáka

krejčího, nyní kolníka v Zahocnicích, pozav za manželku
Antonii, dceru Václava Čacha, který býval kardinim, osady
Martěnie a presbyterem evaug. církve v Proseči, pečlěhoval
se se svou rodinou Jos. Dočička, do Chovčalska, kde jemu
manželka zemřela. Syn její odebral se na studium do školy
Sarcopulacké, odkud byl proní karatel a nyní jak jist
uvedeno zastává suchovní správu českob. ev. církve v Proseči.
První obyvateli Martěnic se zabývali tím, že kolem svých polí
vzdělávali své pole a je osívali, jen že bylo příliš se stále ještě pěst
lesní přimáčkli malý úvitek a žádný až dosud v obci tělo nezbo-
hall a zároveň se žádný až do dneška nestěruje a rád obdělává
svou rodinou půdu. Hlavně bylo z počátku pěstováno pšeno, léc
brambory a ječmen, z kterého dělali ve stoupačích kroupy.
Kroupy ve stoupačích se připravovali takto. Stoupa, byla ze
silného dřeva přes půl metru vysoká, do níž byl vydlabán
otvor, do kterého se nasypal ječmen, na kroupy připravený
a píchem se do ječmene, shora dolů, odměřené, slouklo až se z
něho slupka, sloukla. Pích byl ze dřeva, na způsob sekury,
jen že měl dva delší konce, jimiž se do otvoru stoupy slouklo,
poseno se jen jedním z konce jedna špiče se olupila, dleho druhou.
To trvalo hodně dlouho než načetal, obvyčejně otec pro rodinu
koup, býval hodně krocený. Kroupy však byly skřídělky.
Jak se říkalo, aby bylo na vyčistění pšena se léc leu, který
vyčistoval dobrou půdu a zoláště pšeni. Když otkvell a
semeno dozrávalo, leu začaluboval, brhali jej, čistovali od
hlíny a potom na luku vykládali, aby se rosou mčel. Tak
suchý sbírali a ukládali. Potom se odhováli hlavičky se
semenem na drhlu. Drhlen byl ze železa, připravený
na silném dřevu, přes přeč stodoly upevněném, ruby, vzhlíu.
Žuby byly od sebe as 2 cm. vzdáleny a 30, více cm. vysoké v
šběi kol 40 cm. Odhnuté hlavičky se mčalily, a čistěno

Tím se proní
obyvatelé
zabývali.

Kroupy
dělání kroup
ve stoupačích

Pšena
leu a
jeho kpra-
cování na
mláhu

semeno, kterého bývalo pouhilo na plej, jímž se i připravovaly, a těš
i mastily pokrmu. Ten o plývkách voren, do volašních sušek, kde byl
tak suchý až se arhlo z něho pardeřů a zůstávala žilka plátna.
Taková suška, byla při číslech 2, 4, 8, 18. Vmiz se lepilo, hlavně
ju parcey které se nemohly rozšleparit, tak dávaly se do kámen
celé se vmiz pro kplu se sami dýchací nemohlo. Odtud byl
dovržen leplý předlím, které jej na bedlicích zpracovávaly, z
něhož dělaly žemě a zlehlo klouby. Od kloubu se platilo 10
krojcarů. Předle která učela 3 klouby byla volašnost, za
jednu cenu. Klouby se korbivaly, v době zimní a předly a nebo
byly proctávány pbehodníkům ve lnu, každý jinak, učinil a to dle
potřeb svého prouu. Mnohý leu proctali musel a druhý jej zase
zpracoval na plátno, které výhodněji zpeněžil. Ten se předl na
kolovratech, na jemno i hrubo. Předlivo jemnější vrinovalo se do
předlů. Hrubo do šleníků. Předlím se kábívali více kým než
můži. Při předlím na kolovratech, chodívali k sobě z obce
rodin, a za kouku jejich se vypravělo, různé báje, povídky a i
těž zpívali, svíce si loučemi, z bocového dřeva připravenými,
při žmiz byl stále jeden zaměstnan, neboť aby vydaly lepší
světlo, musely býti obraceny a uhle olivány a při pohoření
jedné nasadili na vícen, novou louč. Také museli přizi osvoďiti
vchmosli Novohradské, jwoněž tak i drane perů husi, každý
dle jemu předepsané kvoły.

Napředlímou přizi, z j. předlímna nebo šleníky, našáhli na viják
který se plácel a na špulici nebo jinak těž kvaného sukacé byly
plozeny pivky, na které se navyměla ml, držie se levou rukou
a pravou se držie na klíce, plácelo se kolem sukacé, z kterého
vedla šmíra na včelno špice, na němž byla cilka tak
se soukaly i pišťaly, tyto dány na drátěnné cejnky do
šráku a ke všech jich bylo 12 až 16 a všechny konce mlí
byly v jedné desce s dírkami a vymilo se na snovaola,

Travní
plátno

se provalil se pak vinou a obnovil, a navýželo rozložení na stav
skaleovský, šel rovněž vesměs. Při paprsku přes brzo byly nechtěny
delší korle, mlí, ku kterým se přestavě navýžela osnova, jak
říkalo se přísukovala. Pivka nasoukaná, položila se do žlunku,
kterým se házelo od prava na ^{a = pět} levo, osnovou, při každém hození
se podínškaním nohou přišlo aby přive či osnova se vrátila
a tak se dělalo plátno jemné i hrubé, husté i řidší, ruční.
Táke samu přive barvily. Z barvené přive se dělalo kauerfas a
tohoto užíváno bylo na píchky k počínání a také ženský prádlo.
Plátno ruční se bilylo, na slunci rozprostěné se polijvalo vodou.
Bílého plátna se užívalo na košile a jiné, spodní prádlo, jakož
i poděvy byly z něho zhotovovány, což prováděly nejvíce ženy
samy. Šebol muži, po práci v polích, kaměšterali se v lesích
panskvi Novohradského, kácením dříví.

Velkou a silnou postavou tělesnou vynikali: Josef Hlaváč p. 11,
Martin Soukal p. 22, Frauš. Hruška p. 13, Frauš. Tavarčík p. 33,
Jen Hlaváč p. 50, Antonín Tajmon p. 31.

Velké a silné
osobní postavy

Když byla panská půda již rozprodána, a obyvateľstvo se
rozměňalo, tu, aby se nemuseli do jiných míst a obcí odsud
vystěhováti, podělovali pole své, syny pozemky a šlo pak se zase
poslaviti obydlí. Tak rozděleny byly čísla 7, 46, 51, 45. a 10.

Rozdělení
čísel ve dvě.

V druhé polovici století 18, a počátkem století 19 byla v obci šelo
velká nouze o potraviny a původu, šo byla neúrodná léta,
obyvateľstvo bylo nuceno živobytí jak se říkalo sháňeti a
choditi po Litomyšlsku a Vysokomyšlsku, mezi velkými rolníky,
a byli velnu vaděni, když mohli koupiti trochu pšava, který
se hned mlet, a z mouky še se pekla nekvašený chléb, pekáčky
zvaný. Mnohdy hláčovali dva i tři dni v domácnosti,
než jeji hospodář přišel, tomu s trochu pšavné mouky.

Šelo, neúroda.

Jednou týdně a to ve čtvrtek chodil vyučovat děti evangeliku
učitel Edu. Šoboda z Proseče, k Soukalom p. 22, kde je při-

Ozdělaní.

vyměňování kamla, mláče. Děti katolíků, vyměňoval křesťanů, v
jednu učitel. Vedele rodom z Poličky, v r. 26 u Kaspárů.

Vyměňováno bylo, čkání, psaní, a počítání. Z mužů uměli psát, číst
čímec, všickni. To to ženy, jen některé.

Vyměňováni
písmáci.

Markušice, měli znamenité písmáky, a byli to: Jos. Lukáš,
Václav Pěšina, majáček, a poručík Houbník, ku kterým šli
velcí i malí, a oni předčítali krásné historie, i bible, a přečtení
vykládali. Právěka od svých značujících, vypůjčovali knihy a
domácím předčítali.

Obvyčej a
zvyky.

Prvotní obyvatelé měli také své obyčejy a zvyky. Byli štědrí a křesťanští,
skromní, se veselí. Tak v muzikách které počítali, tančili i starcové,
roláše, o ostalích i v úterý před popelčím štědron, tančívati v cukru
a cukrovinky, které sebon braly ženy a dívky k muzice.

O velikonočních chodili na flakáčku i starší muži, vždy ve
skupinách, a brali vejce i nevařené, s kterými potom provádějí
živé „sprámy“ a v hospodě užívají.

Uoběh
poměry.

Když někdo zemřel, někdo se štědrá jejich ocházel, na večer, k
němu chováli rolášku, jednu tu, se v předvečer pohřbu se scházeli
sousedé, ženy, dívky, i jinoši, a povídalo se tak zvané jím „zpívání“.

Konaly se modlitby za zemřelého a zpívaly pohřební písně. Tu
nebylo rozdílu mezi náboženstvím.

U evangelíků byl ulvořen zpěvácký sbor, z bratří menovných č. 16,
starý Končel, a Klínský Václav, kteří chodili na pohřby zpívat
i do obcí jiných, až i vzdálených.

Název ku
sebevražkám.

Jakou jistou chováli k zemřelým, tak zase jevil se veliký odpor
k sebevražkám. Sebevražka odvířel pohodný na ven, vore, hluboko
do lesa, na hřbitov se netařvali. Když oběsil se Paříl a Jacha
odvřeui až ku těm skutnám, k mislu, tomu pak se žádný
ani neodvažoval jíti, i když po houbách chodili, mislu, tomu
se vyhnul každý z daleka.

Jetemeli, od křivova smyku, u kterého byl počátek obce, přes k obci zájezd, Kolajova studánka.
jdeme lesem, zvauem sušiny, přijdeme bublavý kopíček, pod nímž na levé
straně, takřka v koleji veslu, uříme čistou pramenitou vodu, v malém
polokruhu, od níž, stále odtéká pramenek vody. Jest to, "kolajova
studánka", ve které je vždy voda čistá a studená. Když Růsové
roku 1813 odešli k Lipsku, do boje proti Napoleonovi, zastavili
se u ní, a pili a velice si pochvalovali vodu její. Od té doby byla ona
studánka více přimávaná a chová se takto uctívána v paměti.

— Kolajova
studánka.

V lese jiné, v němž patří k obci Martěvicím, jest polišťský porodec,
a více u té studny, v horním lese ve výšce 700 m., venika porodec mezi
Labem a Dunajem. Polišťský jiný hadovitě se vine ke Sv. Kateřině
zvauý "Hadci", protéká obcí Borovon, Sečkem a u Borovnice, se již
spojuje se řekou Svatkou (Svatozemí), která odvádí své vody Dýji.
Dýje, Moravě, Morava Dunaji a Dunaj moři černému. Druhý
polišťský zvauý Martěvicí polok, ke kterému náleží odon bývalých
panství "Votrohradské", Rychenburským, větší obce Trautiský od
obce Martěvic, a pod Kutínem, se spojuje s Kronským polokem,
Kronský polok, dáva vodu Votrohradce, Votrohračka, Chrudimce,
Chrudimka, Labi, Labe dáva vodu moři Severnímu. Takových
míst velmi řídko se najde a studit tím zajímavější.

Poddausov.

V dobách, do nichž spadá počátek obce Martěvic, bylo zavedeno též i
poddausovské právo. Právníci měli zřízení úřady, kde zhovaly
jeho knihy. O poměrech hospodářských, nabývané zpráv z gruntovních
knih, uslikálních, v nichž jsou zapsány poměry gruntů, na nich
vážnoucí postupy, usedlosti. Poorně i podmínky nastupujícího dědění,
a nichž, dovídáme se, jak mnoho polí, luk, pastvin, lesů patřilo
k těm, které usedlosti, a v jaké ceně byl grunt odhadnut, které
platy a povinnosti, byly na ně zapsány. Jaký úsek, odváděl
dívek gruntu farářů, které dluhy, vřely na přimosti, jako kdy
měly podily, nastupující hospodář, vyplátili členům rodiny, dívek
dosavadního a jaký výměnek, vyjednal si, odstupující hospodář
a kdy byly omj podily, správný, i dluhy.

Poddanský
řád.

Dvě zprávy o poměru poddaných k vrchnosti novohradské nám
podává Poddanský řád z r. 1636, kdy panství vládl Jan František
hrabě z Trautsohmů. Řád tento vydal vrchní hejtmán panství novohradského
Matyáš Cyril Keiv z Keimburku. Poddanský řád, lebo první
jeho milosti, urozený a statečný pán Matyáš Cyrillus Keiv z Keimburku,
na ten čas vrchnost naše, vidouce velikou právu k slovu Božímu nedbalost,
a nevědomost, pro kletou v haněbné, a mnohé hříchy, smilstvo, ozračství,
hrý, jeden druhého plundrování, na poctivosti a svědomí ubližování i
jiné mnohé neslýchanosti jste se vydali na jeho milosti a správců J. M. Kei
všelijaké poručení, nic k tomu jste nedbali, chléjete jako pán křesťanský,
aby mezi vámi předkem pobožnost, svornost, a láska a jiné cnosti se předělávaly,
stejným napomináním přísně jich o tom poručili ráci. O kletém
Kei jistému poručení, jeden každý vědouce, aby se jak a jinak o tom všem
se doleji oznamovali, buďte jako věrní poddaní, poslušně kaohoval, př
chá-li se pokul, kletě přáctnému nemají býti prominuty uvaroval.
Poněvadž počátek obec Markétice spadá do roku 1680, tedy řád tento o
50 roků dříve vydaný, se neuzbáhoval na lidi, kde se usadili, neuváděm
jeho body příkazů jejich jest 42.

Robota.

Robota byla bezplatná práce všelijakého druhu, k níž bývali zavázáni
poddaní více svým vrchnostem. Roboty zavedeny byly ve prospěch vrchnosti
a vznikly ze společenských nerovností obyvatelstva, a hlavně z tak
zvaného poddanského lidu, selského. Roboty dostaly se k nám z
Němce ve století 15. téu. Původ její tedy není český. Pěchla, česká
se podřídila zavedeným novotám Němců. Ve století 16. téu se
u nás poměru robotovalo ještě malý počet dnů do roka ale byla, i
tu, dosti přesně vyměřena. Bývala v panských urbářích, neboli
zvyklostem pevně ustanoveno, kolik dnů a kterou roční dobu jest poddaný
povinen robotovat. Vrchnosti nemohly proto nutiti poddaní k
jaké koli práci, která výslovně smlouvanou nebo zvyklostí nebyla řádně
předepsána. Robota značně sloupila po bitvě Jáchovské, ve století

17 lín, čimlač 100 až 150 dní počúe. V neděly a o zasněžených vátch robota
kakakána za Leopolda I, ple palcutu ze dne 28 čerona 1860. Omezení
roboty stalo se za Karla II dne 27 ledna 1738. Když roku 1775 o
čechách selské povstání, vyplatil nový robotní palcut pro čechy
13 srpna 1775. Novým tímto řádem upravena byla robotní povinnost
podle výše kontribuce, a to na základě vypracování její ze 1773.
Později byla dovolena roboty i vykoupiti stanoveným obnosem
peněžitím. Do roku 1774 platila pro robotu tato sazba:
Podruh nebo podruhyně, byl povinen robotovat počúe 13 dní.
Chalupník platící 53 krejc. kontribuce, byl povinen řeší robotou 2 dny počúe.
Kdo platil kontribuce do 2 zlatých, byl povinen řeší robotou 1 den týdně.
Kdo platil kontribuce 7 zl. ten byl povinen řeší robotou 2 dny týdně.
Kdo platil kontribuce 9 zl., byl povinen řeší robotou 3 dny týdně.
Kdo platil kontribuce méně než 14 zl. povinen robotou 1 hovádem, 3
dny týdně. Nejvyšší počúe roboty čimlač lidí 13 dní počúe a nejvyšší
počúe roboty 3 dny týdně, tedy 156 dní počúe. Poněvadž ve zdejší
obci bylo jen chalupníků, polehých robot nebylo zde předepsáno.
Ke zrušení roboty došlo u nás na základě zákona ze dne 7 září
r. 1848, kterým poddanství a ochrana se všemi zákony na tyto zákony
se vztahující prohlášený za zrušené, dále palcutem ze dne 4 března
r. 1849 kterým přízeň vypracovací komise.

V roce 1827 přestavěl Antonín Binko čp. 23 na hospodu. Vašenu ze
šenkovaou zde bylo za Karla Binky před r. 1762 v chalupě obyčejné.
Antonín Binko byl pro svoji rozširnost a moudrost, byl velice váženým
občanem jak lidmi promáčenými tak i přáspolními a phodili k němu i cizí
obchodníci, kteří zdejší cestou, nosili své zboží přes Sv. Kateřinu do Poličky.
Na staré chalupě byl šenk pánů novohradských.
V pozicech které si prvotní občane zdejší přidili po své polní práci, po
vátku Simona a Judy, koncem měsíce října, se učivalo o hospodě
Binkově při mizerce, při veselí i při xmu.

První hospoda.

Průmysl
vlny

Průmysl vlny psal v Josefově r. 1848, nastaly lepší časy, zcela jinak vše přivlo, jiná chuť k práci nastala. Pole se lepší pěstovala a síla byla i vlna lepší. Ovšem rodiny usadilých zde obyvatelů byly částečně z důvodu toho bylo nucené hledati vedlejší zaměstnání, čím bylo v první řadě ruční tkalcovství. Tkalcovské slavy byly dva o každé domácnosti. Tkaly se ručně různá plátna pro faktory, jimiž byli obyčejně řízení jako pán Gerau ze Sv. Kateřině, Reichman, a Holclíně, semlo se vozila plátna na karkáčích a zpět zase přivezla nové dílo, jenž tkalcovství se všeobecně říkalo.

Przději se uvoloily i faktorů mlsu, kteří odváželi plátna a první na jiné přiváželi, takovým faktorem byl Josef Klínský č. 19 a také Fraus Klaváč č. 22

Dřevní plátno

Dřevní plátno po dobu letu byly zastřeny plátny, které dostávali zřejmě tkalci do bílého od svých faktorů. Ze dřevní byly loubky jako měhem pokryté

 Způsob bílého
plátna

Plátno se namočilo do velkých kádí, k účelu tomu řízených do vařené vody, ve které se nechalo ležeti, zaliteno těžkými předměty. Po tomto vykládalo se na slunce rozprostřeno, a po děle hatažení, volaštnými količky k zemi připevněné, a přes ložičky zalitěné na přič. Plátno nechalo se ležeti sluncem a přelom zběleu, zpět zbráno a zase namočeno. Práce ta se opakovala několikrát, než bylo plátno úplně vyběleno. Na konec, vezeno do valchy, které vškeré vápno z něho vyčistila, a u něho odváženo zpět faktorům a vzato nové na bílého.

 Druhý
vedlejší
zaměstnání

Druhým vedlejším zaměstnáním hlavním byla výroba převodných dymek, které prováděli Jos. z bačl. Kunc č. 47, a bačl. Pššina č. 41 který se jemu vyčil od Sevele z Pasek. Težko první sem dymkařství zanesl. Spě z Pasek naučil se dymky zhotovovat od emigrační v Průsku usazených, jimž spíše šel, a s nimi se nějaký čas sám rozvířel. Przději se pónoval pasivně. Prvotní dymkaři dělali dymky pelé, okované i s kroubelen. Przději se toto rozdělilo na tři odvětví.

V provedení lepším vyřídil symby Karel Švina p. 44. Dymháři pracovali pro obchodní v Proseči a Láboři. V Proseči pro Bohdána Kadlce, v Láboři pro Bernarda Koppale. Dívčí kupovali v okolí a pracovali vyhradně ze práce olšového štátru, t. j. olšových parůžků, které měly kolem sebe bontě a uměle zvláštní pílky a žučky. Tak dělo se v letech 1830.

Obuvníci.

Obuvnickým zabýval se František Tetv p. 38, který také upravoval kalcům sítky v ráhnu, který jemu v plepích nosil Jan Kresk ze Tamberka.

Řezníci.

Řeznickým se zabýval Zástěra p. 28. Pověstí obchodů jimž, což bylo, proto nákup nezbytných potřeb obstarávali si zdejší obyvatelé u obchodníků v Láboři a Proseči.

Žmoua měny.

Dne listopadu r. 1858, počalo se v celém monarchistickém Rakouském počítat dle čísla rakouského a bylo stanoveno jedno slo krejcarů na jeden platý, s tím příměrouvané, zejména vzaly v oběh.

Zvláštní pílky.

Roku 1860, ve zdejších kraji ručil veliký vítr, tak že vmetl, almaru a kraháre patřící Josefu Štoklasovi p. 27 a kouljži, až k Karšové chalupě, od hospody Dinkové p. 23. Také vyval, naložená vožna v vozu a tak silně udušilo Jana Klášpára p. 26 jedno z nich, že seulo ruštal bez vědomí. V lesích pomstev' Sovohradského madětal vítr jen mnoho škod, vyvracel a spřelámal silné kmemy.

Průška válka.

Roku 1866, byl zdejší lid ve hrůzách, před Pruským vojskem. Straš sen panesli sem Rakouští vojáci, kteří na jistupni, i bylo krahajinon láhli. Mnozí opustili své domactnosti, pohovavio se v lesích, vzali sebou protaviny, dobytek i jiné cennejší věci. Kdejsi ukryli, byli několik dní a vojsko Pruské se sem nedostavilo, opustili své skrýše a odebrali se zpět domu. Avšak netvalo to dlouho a přišli. Po bitvách u Kradae Kralové, dělové hřmění a jich blasty bylo vasaud, viděti a slyšeti, jako lavina kaplavili lečhy. Sen přišli ze své strany od říšské silnice, vedoucí přes sousední obec Františky a v kralčém pase byli Průšáci v každém čísle a plno. Jenom píšlo 13 bylo od nich osvobozeno, tím že majitel jeho Hruška lehl na slolici a nechal se přikryti bílou plachtou,

Průsáči vidouce, domělow, molvolu, báli se nemocí opouštěli, bylo žisto, jim zůstalo od nich, neodotčue. Objevatelstvo zdejšů se strachu jim, vřo pohlue poskytlo a tak nestalo se nic, co by mělo býti v paměti udrženo. Vřali a porazili několik kusů hovězího dobylka, feulo však neplatili a tak neodstali majitelé onoho nic, ani po vále.

Krejčovství

Po vále r. 1866, vrátil se v přistěhoval sem Václav Vávra a počal se kabývatí krejčovstvím. Byl u bylovdu v č. 9 u Václava Doležala. Když neměl žilů otcův, kabýval se, děláním hrabi, a pohrabáčiů, kterizlo zboží uvářel na hrabičův po okolí.

Tesáři.
Pokryváč
střech
doškami.

Tesářstvím se kabývali Jos. Koucký č. 44, a Frant. Kralovský č. 53, Pokryváním střech chalup, slamenými doškami, zabýval se Vincenc Koucký č. 40, který v sboru lom byl velice dovedný.

Žedníci.

Žednickú provozovali zete: Václav Lach č. 10, léš bratři Josef a Vincenc Koucký

Vzájemná
podpora.

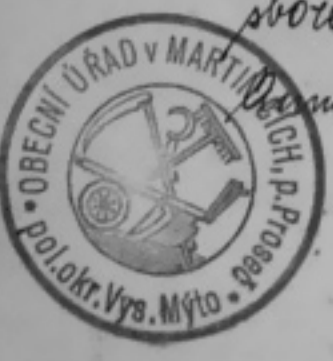
Ve všem panovala vzájemná láska a svépomoc. Pomáhal soused sousedu pohlue bez ohledu na to, zě leu či onen jest příslušníkem jiného náboženství. Důvěra poládalá všechny jednou jednou, vřalou práskou. Soudu a svárů bylo velmi řídká, ba kuláštností a když snad se takové případy se staly, budily obdiv a vřubovaly odpor.

Zaláštnú
událostí.

V roku 1870, přistěhovala se do obce, také jedna rodina Izraelitů, byl to David Prada, který najav hospodu Džinkovu, počal šenkovati, když nevedlo se jemu, valně, po několika letech ^{probyde} špusil Marleńice a více řádný říd, až do doby dnešní sem nepřišel.

Něšovice.

Proku 1886, ve zdejšú obci zůřily něšovice, bylo velmi málo rodin od nich uchrańeno. Žemřely i dospělí osoby, Anna Neucova č. 51, Aněžka Vávrova č. 9 a více malých i větších dět. Vřoku lom zde bylo 21 pohřbů. Pohřbů se zúčastnilo vřdy dosti lidí místních. Zřevem ku poslednímú odpočínku každého doprovodil Aub. Neuc č. 16 řádní obce, se svým, jim zřevným sborem zpěváků. Byly to: Anna Holcova č. 39, Josefa Klínská č. 19, Anna Šucřerova č. 46, Františka Hlaváčova č. 23, Václ. Pěšina č. 41.

Roku 1880, postavili zbožní katolíci oběma v obci kříž, na pozemku, který darovali František a Františka Hlaváčovi č. 22. Slavnost bylo zde slaveno prvního srpna, který přelétl v polovině měsíce září, k pomínce pověsti v září po stinné době udrží se všemi občany.

Nová hospoda.

Roku 1880 přikoupena byla nová hospoda na p. 16, jemu přičítal Antonín Neuc a odbojová kde prvního srpna kábara. Výběr piva, lihových pářijí, a odbojová kábar, všeho druhu, která dosud, a provozuje pro jeho syna Antonína.

vývoj
dýmkařství.

V letech 1890 a později vyvíjelo se zde dýmkařství po domácímu provozované káčí. Snou káčí výrobu po domácímu, zabývalo se více celých rodin a v takřka každé rodině byl dýmkař. Mezi nimi jsou: Frant. Melník p. 12, Jan Žižka p. 12, Alois Melník p. 13, Antonín Lampárek p. 5. Z rodin celých jsou: Rodina Pěšínova p. 41, rodina Vodičkova p. 32, rodina Lichného p. 6, a poslední rodina Vondrova p. 18. Dříve k výrobě dýmek se užívalo nejvíce olšový stávek, česká bříza, švédská bříza, a břízec.

Později i hruška, javor, lípa a pláskový prch. Dřevné dýmky tu dobu těžily se velikému počtu. Pracovalo se pro obchodníci v dýmkařích a hlavně to byli: Frant. Kostlák v Pasovisku, Bernard Koppele syn v Záběh, Bohumil Kadlec, v Proseči, Karel Hlouba v Proseči a Gustav Faul v Hlodoníně. Od svého dýmkařství se lišilo tím, že nyní rozděleno jest ve tři odvětví, dýmkařství, pasířství a troubelářství s výrobou špiček. První dýmkaři vyráběli dýmky kuřáku jen do níh vložití, celé i s kováním. Nynější dýmkaři vyrábí pouze dýmky. Kování vyrábí pasíři. Troubelé a špičky, kolářství soustružníci těchto. Dýmkařství bylo zde od r. 1830.

První zvonička.

V roce 1890, byla přikoupena zde zvonička, se zvonekem. Oběma katolíci, skými, na což přispívali i mnozí evangelíci. Zvonička byla jen prostavou břízový, dvoustranný sloup. Mezi nym kameny vložen byl zvonek váží 25 kg. Na tom byla kulatá střecha, pokryta plechem, dole byla kůrka pro zvoničku, jímž byl Vincenc Hlouba p. 40. Zvonek darovala Františka Hlaváčová, dýmkařka p. 13, a pozemek darovali Frant. a Františka Hlaváčovi p. 22. Slavnost svěcení

řídil osobně biskup Křesťan hradecký, Eduard zru Nepomucký
Březných, za asistence místního faráře Aloise Kopeckého. Tělo
slabnosti bylo zúčastněno mnoho lidí z celého širokého okolí i
místních. Poustředně o proudu, vedoucí hradbou, a provázený byl
leulo střelbou s hmoždívou.

Výsledkový
z. obce.

Každý p. letech 1880 a později, upadalo kučív tkalcovství, jako hlavní
prameň vedlejších příjmů, vyslýchovali se odsud do Ameriky celé
rodiny, hledající v dalších krajinách zámořských svoji obživu,
mezi nimiž jím bylo: Rodina Kompolova č. 45. Frauš. Vávřilil č.
33 rodinnou, Václav Lach č. 10 rodinnou, Rodina Hruškova č. 13.
Jos. Neuc, vulgo Hončel č. 15, Antonín Tefr rodinnou č. 3. Fraušisek
Klinský z č. 12. Z rodiny Jos. Binky dívky: Emilie, Fraušisek, Josef,
Bedřich, Růžena. Z rodiny Václava Klinského, který sám po pět
roků v Americe byl a zpět se vrátil bylo dívky: Emilie, Josef, Jaroslav.
Fraušisek žinoch s rodinnou.

Do Choválska se odslýchovali: Václav Holec č. 39 rodinnou,
Josef Dvořák č. 4 rodinnou. Rodinou Josefa Dvořáka odebral také
Václav Lach, bývalý vedoucí osady Markovic s svojí manželkou, kde
zemřeli. Tak vymřel rod Lachů z obce, dosli čelujia čeluj.

Dějinná
ustálost.

Ku konci máje října r. 1899, nešťastnou náhodou mezi klapci stal
se zde leulo případ. Fraušisek Dvřecký asi 13 letý skoušel starou
pistolí, která byla staré nabyta. Před níu byl Josef Hlaváč lóč asi
12 letý z č. 11. Každě však vyšla rána, zasáhla Jos. Hlaváč do čela a
leulo byl mrtvý. Případ leu rozrušil celou obec.

Založení
hozp.
spolku.

Roku 1907 založen byl Václavem Těšinou č. 21 hospodářský spolek, pod
jménem Dobročka Hospodářského Spoluzení českých křesťanských zemědělců
Spoluzeníčkujícím byl Josef Dolizal č. 8. Spolek leulo prouje do dnes
s dobrým prospěchem, jak na poli hospodářském tak i kulturním a má
leu zásluhu že dostalo se do obce přes 300 ovocných stromků, jablečných
stromečků a nes jiz puce. Příčiněním jeho dostaly se do obce první sečí
stroj, čím přišel první krok ku předu jedoucí ve zřejší obci.

Tyfus.

- Roku 1911, oběvil se zde, nebyvalý druh, nákažlivé, nemoci tyfus, který si vyžádal své oběti u třech dobrých lidí, jež zkolab, jím to bylo.
1. Jan Lexný č. 52, oblibený u všech občanů z toho důvodu, že v každou dobu a každému pohoduě pomáhal v nemoci dobyteka a volálně při selce se bav. Zemřel ve věku požehnaném 83 roků.
  2. Františka Klinská č. 16, dříve Kencova, rozená Lachova č. 10, která z lásky, onemocnělým rodičem svého muže na tyfus Josefa a Anny Klinským č. 19 posluhovala. Opustila rodinu svojí, čímž se se smí slykati neměla, k vůli rozšíření se této nemoci. Nemocní oba se uzdravili, ale ona zemřela na tyfus ve věku svém 53 roků.
  3. František Klinský č. 20, vysloužilý voják, převedlý. Manželkou jeho byla Anička Krakánová č. 20. Zanechal dvě děti, ještě malé. Zemřel ve věku svém 35 roků.

Z dalších onemocnělých tyfem, nikdo nezemřel. Vážněji přelivání rajrech nemocných prováděl MUDr. Jos. Hubík, obvodní lékař z Proseče.

Vážněji přelivání tyfem, nemocí, dal okresní lékař, pan MUDr. Parkman z Týp. Nijla, na podnět Josefa Neuce radního osady.

Žáček

Téhož roku a v jedné době se oběvil v rodině Josefa Vondry č. 18 praškol a dvě děti, František a Alois zemřeli. Troctině Frauš. Páry č. 31 a v rodině Josefa Neuce č. 47, kteří zemřelí byli děti, na praškol.

V této kritické době, má velikou zásluhu pro osadu a její nemocí Josef Neuce č. 53, doby se radní osady, který asistoval okresnímu lékaři, na jeho přehlídkách po sobě konaných. Rodinám tyfem a záškveu nemocným, pohoduě pomáhal. Pohřby obstarával, neboť z občanstva přístup k nemocným byl lékařský přísně zakázán. O průběhu nemoci, tyfu i záškve, podával zprávy úřadům a volálně p. MUDr. Parkmanovi, okresnímu lékaři z Týp. Nijle, přes MUDr. Josefa Hubíka, obvodního lékaře v Proseči, neboť seulo nemocí méně všimnal si a byl o dostě též pokutován, proto jemu věřeno nebylo. Ústavu podal lékař z Krasic, ku kterému se lid raději s důvěrou obracel ve svých nemocích.

Významní
rodáci.

Obec Markušice, hromadí se může, svými významnými rodáky, mezi nimiž jsou následující panové:

1. Josef Makovský v.ř. 53, narozený. Chodil do soukromé evaug. školy v Proseči a stal se v letech 1880 až 1900, správcem Schollerova cukrovaru v Hady-Bučici u Časlavi.
2. Josef Tach v.ř. 9, dne 27. ledna 1860, narozený. Tomulo ponechávám místo pro životopis jeho, a podávám je tak jak si jej sám napsal. Píšeji: Otec můj František Tach, vyrostl v.ř. 3, narozen v březnu 1830, zemřel v Kubičce jaro 95 roku 8 měsíců. Matka moje rozená Kateřina Dřeváková rozená v.ř. 38, zemřela ve věku 64 roku v Kubičce. Její otec, můj děda, pracoval ve válkách napoleonských táhne k Moskvě a potom do Francie, byl 18 roku nepřetržitě na vojně, doma měl ženu a chlape, a po návratu měl ještě 3 děti. Moje matka byla hezká, pracovitá, ale chudá. Dostala jev 80 zl. peněz, a otec také tolik. Prvy koupili chalupu č. 9. V době té hvelo pláteků. Já můj jme pracovali o plátek a měli jsme ruce i nohy vápneou porostlé. Na plátek vyvířel slušný obnos. Když plátek přestalo mít, prodal chalupu č. 9 v Markušicích a koupil živnost v Kubičce č. 5, u které bylo asi 16 tisíc pozemků. Té svého mládí pamatují se dobře jak v. 1866 šel do Rakovské vojny na Blomouce k Králici Králové, jak se vychloubali po polučon Praze pěpicemi a jak za několik dní šel před povstání a co malku při tom bylo. Také se pamatují na oheň v Proseči. Byl jev na rdi u evaug. školy a otec můj pomáhal hasit. Do školy jev chodil v zimě jenom jednou. Škola byla u Soukalů a pak u Meučů. Vá jare jev chodil do Proseče. Vyučovali nás bratři Josef a Lubouš Svobodové. Jednou na cestě domů mě dohonila u Přimě silná bouře. Hrom bil, mrapadlo hodně krep, pítko lámalo stromy a já o tom byl seim a bos. Do Kubičky jme se sléhovali v. 1870. Tam jsem 4 roky, nechodil vůbec do školy, pracoval jev při polníu hospodářství. Roku 1874 jev chodil do soukromé školy na Rychmburk, k Bedřichu Spěnkovi, který byl nadaný ale lump. Za 5 měsíců, mě připravil tak, že jev učel přijímací školu do 1. třídy. Vá reakce v Lilomyšli byl jev 7 roku a stále s významem. Z Lilomyšle jev šel na

vysokou školu zemědělskou do Vídně studoval lesnictví. Tam jsem byl 3 roky a udělal obě theoretické státní zkoušky. V létě 1884 jsem dostal místo lesního geometra v Sedmihradech. Udělal jsem rozsáhlé práce na horním Lámáři a jeho příleších na hranicích Bukoviny. Byl jsem tam až do února 1888, kdy jsem se rozhodl odejít, aby se u mě nestal zastáv. Ušetril jsem si tam 400 zl., v nějakou dobu jsem mohl žít na vlastní pěst. Odebral jsem se na panský hraběte Bruquoye do nových Hradů, u Česk. Brodčovic. Tam jsem byl na vlastní úhradu, měl jsem všude přístup a poznal za 4 měsíce tamní hospodářství. V září 1888 jsem udělal praktickou zkoušku v Praze a již příjma jsem nastoupil místo po lesnickém příručím na panském Směchu, patřící hraběti Cham-Mardiničovi. Je to poblíž Kladna, bylo 7 revírů a 15 dvorů. Tam jsem dělal geometra a revírníka a 1. července 1890 jsem se přehoval do Budislavi. V Budislavi jsem prožil celých 40 roků, klidného života, a provedl jsem tam celé lesní hospodářství na nebyvalou výši, začal lesy, nastavil stromy, a také jsem vpravil rybníky. Nejprve jsem měl lesní, potom „nadlesní“, a konečně „lesní“. V té funkci jsem byl Kladna 1931 do penze.

V Budislavi jsem byl činným nejen v městě Slomysle, ale i v okolí. Od r. 1893 jsem byl okresním lesním technikem, a měl jsem dozor na 44 obce, které jsem každoročně procházel nejvíce pěšky. Odhadoval jsem více panské a mnoho selkých lesů. Byl jsem činným i ve spolkovém životě. V Proseči jsem spoluzakládal Hospodářskou Besedu, Sokol, a Občanskou záložnu. V Budislavi, Kasiči, Ochošůvce, Kři. Jedin. Severočeskou a Sokol. Zřídil jsem tam také knihovnu, která vzrostla na 4000 vzků většinou vybraných děl známých českých spisovatelů jako „Jirásků“, „Smilovského“, „Terezie Novákové“, „Holečků“, a j.

3. Václav Kostelecký v. p. 35 narozený r. 1876. Chodil o zimě do učebnice v Mardenicích, v létě do pětičlenné obecní školy v Proseči. V odborném vzdělání nabyl ve státní škalskové škole ve Dvoře Králové. Stal se ředitelem v škalskové ložárně v Leské Třebové, a Tarniku v Leské Třebové.

- 34.
4. Josef Makovský nar. 4. ledna r. 1862. Školu obecnou navštěvoval v Buzičicích, měšťanskou v Láslavi. Jako akademický malíř navštěvoval lesnickou školu. Roku 1920 stal se státním nadlesním v Liptovském Hrádku na Slovensku.
  5. Alois Melelák, v.ř. 12, narozený dne 16. května r. 1897. Navštěvoval jedno-, třídní expozituru v Martěvicích, měšťanskou školu v Poličce a umělecko-průmyslovou školu v Praze. Stal se prokterem a nyní ředitelem státní odborné školy pro průmysl sklářský v Železném Brodě. Kromě jiných děl uměleckých pochází od něho „Pomník českých bratří“ na Růžovém paloučku, u obce Kozáček okr. Lilomyšl a pomník „Komenského“ v Lilomyšli.
  6. Josef Dvořák, v.ř. 4, narozený dne 9. června 1892. Jako pěti letý chlapec odebral se s rodiči do Chorvátska. Učedníkem nabyl v koleji saros, matecké, pakud přešel první kateché, evang. církve, v Uhračk. Nyní duchovním správcem českobratrské evang. církve v Proseči.
  7. Josef Lukeš v.ř. 10, narozený r. 1894. Chodil do jednotřídní expozit. v Martěvicích. Jako učení dýmkařský u Al. Meleláka v.ř. 12, navštěvoval pokračovací průmyslovou školu v Proseči. To dělník dýmkařský pracoval u Jos. Hromadky ve Vodňanech. Příručím byl u firmy Kůčera Lovarův výrobce dýmek v Proseči. Roku 1914 převezen k p.ř. pl. č. 94, v Karpatech kaměň sklen, dum - dum, do ruky, a po válce, invalida studoval obchodní akademii v Ústí nad Orlicí. Polono prodělal tři kurzy v Praze. Od r. 1922 zastává službu v železniční stanici Radolín u Prahy po pokladu účetník.
  8. Jan Vondra v.ř. 18, narozený r. 1894. Chodil do jednotřídní expozitury v Martěvicích. Jako dýmkařský učení u Al. Meleláka v.ř. 12, navštěvoval školu pokračovací v Proseči. Výrobou dýmek zabýval se do r. 1915, když byl převezen k šestému pluku československému v.ř. 13. Po ukončení světové války r. 1919 stal se řebářem a jako učení poddůstojník profuškem. Byl členem šecního zastup. v Zábvoři. Členem místní školní rady v Proseči. Členem zastupitelstva v Martěvicích po rozdělení u obci od r. 1924 do 1929, zastával místo šecního písaře. Nyní jest podřízením inkasního oddělení

Hospodářské Družstvo v Trutnově

- 9. Josef Vodička p. 12 narozený r. 1886. Chodil do dvojkřídni školy obecné v Trutnově. Teď vypracoval jest sám, že v uměleckém provedení sestavil harmonium, jako samouk, což jest obdivu hodné i pečlivě prováděným.
- 10. Jiří Binko p. 1 narozený v roce ... Chodil do jednokřídni školy obecné v Trutnově. Teď vypracoval jest sám, že zahrál více houslí jako samouk. Z nichž jedny byly se voláním krukem ze 100 letého stromu v zámečnické chalupě č. 1, kterou obývá, a jest ještě jedním z polomků prvotního Binko skláře.

Družstvo podotknouti se zde byli hudebníci, kteří volali více nástrojů hudebních dechových i šmyčkových a jsou to: Josef Binko, p. 1, který i hudbě vyučoval a volal přístroje hudební nástroje i šmyčkové.

Hudebníci.

Antonín Vodička p. 32 volal dechové nástroje, bas křídlovku, bas aj. Václav Peřina p. 41 volal lesní roh a klavír. Josef Lukáš p. 10 volal kurné nástroje, dechové. Z uvedených hudebníků se hudba do doby dnešní udržela, a pěstuje ji Antonín Peřina p. 41 kapelník, který již mnohé vyučil hudbě a chvalně volal přístroje dechové nástroje.

Vysoké stáří.

Vysokého věku dožili se následující členové: František Lach p. 9 95 let, Anna Peřková p. 53 90 let, Antonín Klučera p. 45 87 let, Jan Čermý p. 52 83 let, Vincenc Koubný p. 40 83 let. Pavlína Rejmanová roz. Kacháčková p. 34 dožila 80 let.

Rok 1914 - 1924

Světová
 válka.

Živější dobu, před rokem 1914, bylo naplněno ovzduší Evropy, nebezpečnými politickými plyny. Mračna se pláče houstla. Obzor byl zachmuřen. Schylovalo se k bouři. Panovačův proudy a rozpínavost Německa, byly příčinou světového zbrojení a ohromné pomíchy Německa a Rakouska; v podobě jiných věnování byly militarismu. Lid klesal pod tíží útlaku německo-habsburského. Každý s hrůzou čekal výhledu blasku z nakupených těžkých mraček. Předvídalo se, že se bude rozvinevat počátek strašlivého zápasu, mezi ideou demokracie a krutými imperialismem, mezi Germány a Slovany.

Z diktátu Německa, svázalo Rakousko již po léta Srby a mělo dojít k akci nepřítelů již roku 1912. V roce tom byl narukován k vojsku, odtud Franc. Juroch na Dalmátských hranicích. Teprve k akci se nedostalo.

Bylo čekáno na zámětku pro vyhlášení války na dobu jinou, jenž měla přinést Německu zmocnění se nadobírající v Evropě. Měla za účel pokorenu Francie, oslabení Anglie a Ruska. Rakousku měla přinést rozšíření území na Balkáně. Poslední provokací Rakouska a Německa proti Srbům, bylo pořádání velkých císařských manevrů na srbských hranicích Srbska, v měsíci červnu osudného roku 1914. Jeho vrcholem dosáhlo vyprovokování Srbů, tím, že se rozvinla ruka srbského studenta v mí smrtící zbraň, ze které vypáleny výstřely, zasáhly městem Sarajevem se projíždějícího následníka trůnu Rakousko-Uherského, arcivévodu Františka Ferdinanda a Esle a jeho chot. Tu se již našla loužebná zámětku k vypuknutí světové války. Začala v Sarajevě, hlavním to městem Bosny, doby té patřící k říši Rakousko-Uherské, kam přijel tehdejší následník trůnu, arcivévod Frant. Ferdinand a Esle se svoji manželkou, aby provedl vojenskou přehlídku.

Jel, až byl varován. Samotná vláda srbská dala jemu vzkaz, že ale jejich informací chybí se na něho alentit. Přes to však jel přec. Věřil generálu Polierkovi, vojenskému veliteli Gosny. Měl snad od něho i ujištění že nepotřebuje se bátí ničeho. Bezpečnostní opatření se

jsou důkladná, a pak hlavně je proto, aby se nevědělo, že je to
zbabělec. Za jízdy Sarajevskými ulicemi, náhle vybuchla puma.
Arcivévoda byl sice zraněn, ale přece ještě dojel zkrvaven na
radnici, kde šiml plevroslovi města prudké vyčítky, jaké to, že
zavládají poměry, v jeho městě. Vytky ty, měl však čimdi generála
Polierkovi, ale voják, vojáku ublížiti nechtěl. Franc. Ferdinand
mohl další projížďky městem přanechat, byl však velice umíněný,
neučinil tak, aby absolvoval předem plánovaný již program pl
spěš. Na své druhé projížďce jej však stihla smrt.

Atentát na
marš. Kránu.

Princíp a Gavrilovič, oběti nacionalisté, vyskočili na slupatko
automobilu, o němž arcivévoda, následník trůnu se svojí manželkou
vévodkyní Hohenbergerovou je. Začaly výstřely z revolveru, a dva
lidské životy byly skoseny a odpočívají v hrobce zámku Arstentému
v Rakousku a oproti šumí klidně vlny mohutného Dunaje.

Bitka
na obruce.

Styž udalost dala, vznesla se popelí říši Rakousko-Uherské, a
šla do nejkapadější víscky, tu mnoho i prosých lidí, bolou na
další kruté trávy čekalo, neboť šum se válka jistě předvídala.
Nejdojemnější udalost, tato působila na každého z těch, kteří
pod přísahou povinnosti byli vojenskou službou.

Všude plály smutčící prapory, voláše pak ze škol a budov
veřejných, jako jsou radnice. Druhý den, byl to právě večer
apoštolových knížat Petra a Pavla, byla již černě opraporená
kvěs sarajevské udalosti, všude již živě rozšířena. Bylo to
velké vzrušení všudy a voláše lesnivě ujala se slova psaná v
novinách, pronesena pisárem Franc. Josefem I. „a nyní
neušetrím nikoho“. Dojem slova těch mluvil přejmě o velikých
udalostech a bylo se řídit rychlejší pádem. Byl to pouze jeden
měsíc vzrušujících udalostí a švarových článků, v novinách,
voláše ve týdenních veřejných tajných zprávách i
nesprávných dokumentů až na konec přišlo pro psané nauč
všem ultimatum, které vyplatil Rakousko-Uherska, baron

Gierzel, bratr pražského sborového velitele, podal vládu v Berlíně. Mnozí lidé se domnívali že ultimátum toho bude jen pouhý strašák a že z přečtení toho předejde, avšak den waté Army, 26 čerence r. 1914 promluvit jinák. Ultimátum bylo slyšováno tak že pro překon vládu naprosto nemohlo býti přijatelným, bylo tak již schválně upraveno, aby nemohlo býti vyplněno. To již Hohenlohoué tak kařídili. Neboť byl jeden pohotůvkem císaře Františka Josefa I, a ten druhý byl velvyslancem v Berlíně. Příběh oba pracovali a hrabě Berchtold jim pohotů pomáhal. Klauze však svůj pliv, vykonávala strana vojenská. Hornád z Hötrendorfu, tehdejší náčelník generálního štábu a hlavní vojenský poradce následníka trůnu Františka Ferdinanda et Este, byl považován za druhého Radetského. Od jeho schopnosti slyšováno vše. Věřilo se, že v rukou jeho, osud říše Rakovské nejlépe opatřem jest. Tak došlo k nařízení mobilisace, a k světové válce.

Zprvu mobilisováno osm ze šestnácti armádních sborů, oba v Čechách a v Moravě a válka začala.

vyhlášení
mobilisace

Den 26 čerence r. 1914, přinesl tu strašlivou zprávu. Ranní slínko, zahřívalo čislý horský vzduch. Jen malý větřík pohrával si listy stromů. Tu a tam slyšeli bylo, pojedineť přece ve zdejších lesích. Krásný čas, vytkal lid zdejší, k návštěvě svých kostelů, neboť právě byla neděle a svátek v. Army. Při příchodu do Koseče byl každý upoután na hloučky lidí, kteří se skupem čelili velké žluté plakaty. Byly to mobilisací vyhlášky. Dočteny sem z typ. Úřada okresního hejmanství. Každý spěchal, by se seznamil s obsahem osudných vyhlášek. Obsah těchto byl však zdrcující. Tedy Josefovský armádní sbor mobilisován. Do 24 hodin, všickni záložníci do 39 roků stáří, měli nastoupiti činnou službu vojenskou v svých jednotlivých pluků a oddílů. Do Martenic doručil mobilisací vyhlášku václav Pešina, který sám musel rukovali a byla jemu dána starostou Josefem Macháčkem z katastrální obce Záborej. Tehdy mnohý ze zdejších občanů, když čel vyhlášku tu,

lalo to i ne jasne, luscil se okamžikem, luv mastaly nedozrnelé vci
 a mnohé oko pesmutnelo, auo, videli bylo z osmahlych lici i
 spadnoui sbru. Sku hvčkosdi a portpčeu. Smulek nepřekonatelný
 rozhoslil se jindy tak liché pesmičce padejší, volčstě pak v těch rodi.,
 nách, jichž obové, yni, bratři, měli pa 24 hodiny opustili své ženy
 dítky, bratři sestry, přátel a známi. Záhy se přijval padešpoucí
 pluč a nářek žen a dětí. Mnohé si šlo přerovadi svému druhovi
 který měl již krvavěné žalou oči, neboť i jeho hadinek musí do
 války. Víkdo z těch, kteří na první výzvu padejší měli, jichž zde
 bylo sedm, nekapomene na ty choře, na pdeu sv. Anny 26 července
 roku 1914, jaký bolesný dojav žmil pohledu na ženy i děti, hořem
 v válce době pmutčeu. Před pčerem psudního dne, volal Josef
 Meuc kardui č. 53, pšsky povolaué záložníky padejší do hradice
 laud. Meuc č. 16, puxem žitřmosti a soustrastí uelil je. V rodinách
 pšech povolauých vojínů nikdo ze 26 na 27 července nespal. Jedni
 pšizovali sobě poslední vůli, druzí davali pokyny svým domé,
 cím pro nastávající žně a mnozí pšskočili rozloučili se, se
 svými přáteli a milými. Zvláštní bylo to, že měl každý voji
 pšudluhu, buď že se zádro vadí a nebo že jest blekek smeti,
 dle toho se každý jinak se svými rodinon loučil. U mnohých bylo
 loučeu až přebolestu.

Nastup
záložníků.

Do východu slunce, které dne 27 července, vycházelo krvavě
 červené, špatnou lo předzvěsti narukujících vojínů, scházeli se
 lidé se smutnou tváří, aby společně opustili milé své rodiny,
 přátel a krajaay. V doprovodu svých manželk, plci, matek i
 dítek odebrali se pěšky do Záboreí, odtud pak kase s vojiny ze
 Záboreí pzeu povozem Jos. Kacháčka starosly, z lásky na
 vojenské dopřinovací velitelství do Trp. Myla, kde byli křídem
 a posiláay ke svým plukům. Vojiny z Martěvic, vyprovodili
 do Záboreí mimo jiné osoby, než Jos. Meuc č. 53 a Josef Vondra
 č. 18 a velmi přátelsky se rozloučili s vedějícími vojiny.

Na návsi v Šábořích stály se houfy lidí. Záběhnutí do války volání
obklopují ženami a dělními, rodiči a bratři, sestrami a milými,
loučili se velmi sklivě s nimi. Právě kvoucí scena nastala, syn
křičivě volal kámě plce. Jiný žádá pohřebnímu své manželky,
která nebyla hořem, ani slo ruku neodvědnou k řelu svého dítěte
jeu usedavě škala. Manželky drže své muže mají líce zakryté
mořem slzí. Děti téměř koufale volali „Ladinku máš, nepouštěj nás“,
leulo je potěšili, mohli jeu slovy a ty malé skoro násilím odstčítí
a jítí smrti ustič, do války, předom si povinnosti svých.

Nasedali na přípravný vůz a na obou stranách brvalo se mocie
s pravenou Boheu, na rozloučenou, tak byli odváženými své oběti
plovíce německé k Vys. Mýtu. Umorí, aby ještě žili své manželky a
děti, šli pěšky do nových Hradů a tam se připojili k psalunám na
voze jedoucím. Nikomu nebylo do řerlu a smíchu a i ten, který
začal křivati, živil tak proto, aby pohlášil svůj žab, který vše od
nitra všech. Jel se pomalu až se končiče přijelo do Vys. Mýtu
které již naplněno bylo zdravými jinochy a muži, kteří byli
povolání, obětovali českou krev a řivoly na zájmi náu všem
Čechům nepřítelové. Neú, možno popřati, celou kálivost tu
tak jak by zaoloužila a jeu jeu kdo lakového něco sám mohl
proděláví může uvěřiti.

Její
marškovali.

Na den mobilisace rukovali lilo radejů obětané:
Josef Doležal č. 8, Jan Lampáček č. 7, Josef Černý č. 6,
Josef Meuc č. 27, Josef Krejba č. 37, Frant. Křemenuš č. 55,
Václav Ješina č. 21.

Rozdělení
k řízení
plukům.

K prvnímu pluku č. 98 rukoval Jan Lampáček.
K prvnímu zeměbraneckému pluku č. 30 rukovali: Josef Černý,
Josef Meuc a František Křemenuš.
K prvnímu domobraneckému pluku rukovali: Josef Krejba,
Josef Doležal a Václav Ješina.

Podohodu
 zálovníku

Po odchodu k vojsku povolovaných, bylo zde velmi smutno. Odehod
 drahých, a předtucha dalších hrůzných událostí, byly příčinou
 že každý chočil jako omámený, nejza pochopení, dobře myšleky.
 kům měně nějaké práce. Oni nastaly žně, tu již byla práce rukou
 a lepru směřila obyvatelé, z kterých byli parukováni ve válce.
 Odešli vojny nahražovali výminkáři, ženy a děti, které plle ul svých
 neobvyčejnou plle nahražovali, své hospodáře. Tělo u předomí se ja
 ve službách jejich, po boku svého jhlavního nepřítel, mají bojovat,
 proti svým a národem svého nejlepšími přáteli, Srbin, Rusum a šiš
 i Francouzum v bezmocném vzteku spílali osnovatelům války, a plolstě
 vzpomínali drahých svých doma. Druh druhu bratrsky, udělal, oče to
 co pokajvalo se jim v hloubi srdci jejich. Uky byli spojeni se svými drahými
 rodinami, psali polní listky. Velmi se každému přehálo, když je
 mohl napsati několik řádků, napom. „feldpostkarte“, je jst ještě
 zdruv, a řiv. Byli velmi vděční, když na přední feldpostkartě, kterou
 dostali se milostí, s předstihem ve všech Rakovských řečích, na nich bylo
 označeno „ jsem zdruv, a vede se mi dobře“, ale spou, tuto mohli domu za-
 slati, neboť jiná sdělení byla zakázána. Dle toho domáči počíteli
 nemohli na které frontě jejich drahý bojuje. Již v počátku války se
 nevěřilo voláště děchum. Vojenšedové se báli krády. Vojsko které
 bylo soustředěno ve Vys. Mlýtě odjíždělo do války kúrné doby a je
 v noci. Jen domobraneský pluk pěši, č. 30, odjížděl 24 srpna, v předě
 odpoledne. Druhý batalion v kterém byli zraženi naši krajané,
 byl poslán pěšky do Chocně, odtud pak jeli do války na frontu
 Ruskon. Když čekali na vozi železničů, překvapila je bouřka a
 dešť. Tu šivila špatná předtucha každého více. Šlo se plle
 bray škůtkem. U Lublína v Ruském Poloku v pravo, rozložení
 pluk se za pět dní po svém příjezdu na frontu, to již 9 záři
 1914, čítal ze 3500 mužů jev 1100. Pluk byl rozbit a proto
 že neměl náhrady, nebyl více sestaven. Zbylé množství, z části
 jedné, přiděleno bylo k Maděvskému vojenskému sboru H, zde

byli naši známí prodávci Doležal Jos. a Pišina Karelav. Krejca Josef byl
jako praporek Ruském. Ze byly druhé části utvořeny pracovní oddíly.
První část poslána k Traugrodu. Druhá část před do Krakova.
Zde dlužno podotknouti plučí také to: Když promobracecký pěší pluk
č. 30, složený ze samých olců prodáv, ješ do války, přijel do Oderberku, dnes
ješ to Bohumín, kam na peroně nádražní byly dvě řady dívek, bílé
oděných, prostoulaných, které když plak náš dojížděl, do nádraží upírali
píseň Mariánskou a po té šli pod voz k vozu a podělovaly vojínů
kárkami dárky, mezi jiným šlo medailonky Mariánskými, které od
nich přijímali a ptáky i vojínů beroucí a říkali mezi sebou „ješ si
jej vezmi, nevíš co ti kdý bude dobré.“

Kde byli naši prodávci káráckí, omý pluky v nichž byli vesměs na
frontu Ruskon byli posláni. Pěší pluk č. 98 i kromobracecký pěší pluk
č. 30. Pěší pluk č. 98 později byl poslán na frontu Srbskon.

Jako jedna rodina, rodina to bříciích, byla v prvních dobách války
celá naše obec. Jedem druhému, ochotně pomáhal ve všech jeho
záležitostech. Uprímně poradil. Jedem s druhým nejvřeleji cítil. Kdo
byl lenkrát tušil, že za čtyři roky války se tak lid změní. Zprvu
vzájemná láska, v druhé polovici války „kdo z koho, ten z toho.“

Zprvu ta největší obětavost k potřebným, raněným a vyplěhovačům
a ku konci války ta největší bezcitnost i k tomu nejhoršímu lazaroni.

Zprvu ten největší soucit, sluš, kdo narukoval k vojsku a na konec
kanec i převrávě, že někdo z příbuzných raně, nemocni padl.

Umřela láska, umřel soucit, prodila se hamizdnost, sobeckost,
přelváčka, bezcitnost a lakomost.

Od vypovězení války, následovala jedna událost rychle za druhou.
Po nasloupení vojenské služby rodiáků našich, rukovali za 4 neděle
záložníci druhé výzvi do 42 poků sláří. Na šleš i obec našu nikdo
nemusel rukovat neboli nebyl, do oněch poků kde vojín. Starší aut.
Po těchto povolání k vojenskému výcviku a po něm hned, do fronty
na jaře v březnu 1914 pavezání. Z naší obce to byli:

Pojistě
ostalých
plučí.

Poměry
v obci na
počátku
války.

Další
nástup
záložníků.

Jaroslav Menc, č. 16 a Jaroslav Tajman. Tito oba příslušníci
k přesídlu pluku č. 98.

První odvozy
následující
vojáky

Když odrukovali, odvedení na jaře 1914, hned následovaly odvozy od
21 roků do 36 roků starší. Odvozy konány dne 5 října r. 1914 a se zdejší
obce byli odvedeni: Josef Zástěra č. 28, Rudolf Čermý č. 6, Josef
Vondra č. 18, František Kučera č. 39, Josef Lukáš č. 45, Ludvík
Binko č. 1. Odvedení tito, byli povoláni k vojsku dne 26 října 1914.
Smutné bylo jejich loučení se při odchodu jejich k vojsku, hlavně s
rodiči a přáteli, i se sourozenci, neboť věděli již, že předchudci jejich
krváčí a přináší věškerou nepohodu a již temerálně bídu a strádání.
Se svými skromnými domov svuj a rodnou obce svojí.
Laskavci se tie straní, převedené při, žalem byly toho svědky. Po něm
rozloučení se, se svými drahými, navštívili na vůz a tento je dopravil
do Vys. Hýta. Když přijeli proti škole, která stála tu byla u Vávců
č. 23, vyšel p. uč. Jeltmar, rodem z Hrušové od Vys. Hýta, se školními
děťmi před školu. Před tím p. uč. Jeltmar vyložil děťom, všechny
rojmí loučení se s vojiny do války jdoucími. Hluboce dojal, dovolil
děťom rozloučiti se s vojáky děťmi jinými, neboť byli mezi děťmi i
sourozenci těch, kteří odjížděli do války, a na šťastný jejich návrat
zakřívali děťi, přemlouváním naším milou národní hymnu „Kde
domov můj.“ Při zpěvu tom, mnohé děťské hlásky se přesunovaly
a selhávaly rojmě. Vůz s vojiny čekal až děťi přespívali. Po
zpěvu povolali děťi s „Bohem na phledanou,“ a vůz se hnul
a odvážel mladistvé přede, s posledním pohledem na své milé,
rodiče a sourozence, přátele a známé, jenž kolem tu stáli a tak
opouštěli rodný domov svuj a jeli smrti vstříci do války.

Vyhlášení války Rakovsko - Srbsku, nebylo posledním, brzy na
to vypukla válka mezi Rakovskem a Ruskem. Německem a
Ruskem. Německem s Francií a Anglií. Německo, Rakovsko a
Itálie měli spojelek, museli vojensky sobě pomáhati. Jenomže
Itálie kanechala spolku a později bušila na záda spojencům.

Další
vyhlášení
války.

Za nedlouho vstoupilo se do války též i Japonsko, a původně slávy i slávy Americké, a ke konci i slávy Severoamerické, a vyplanula tak 31. válka. Válka se při hrůzou a ukrutnosti opravdu světová. Proto vláda Rakovská byla nucena kabepečovali se odvody na lidském válečném materiálu, a mimo odvody mužů a jiných, konání též i odvody koní.

Podivuhodné jest, že potraviny, oděv, a obuv v celku při vypuknutí války nebyly vzraženy. Dobytek na trzích se ani neprodával, nebylo poplátky. Husy byly docela za 2 koruny, selátko za 5 kor, a ještě ani nebylo kupců. Obchodníci s plním a ústřední hospodářská společnost, nakoupili obilí velké množství za ceny o málo vyšší než před válkou. Ceny obilí v roce 1914 se pohybovaly takto:

Pšenice v měsíci lednu 1914 ... 20 kor, 1 metrický ceut, neboli 100 kg.
v březnu ... 22 kor., v květnu ... 26 kor., v srpnu ... 28 kor, v září ...
... 32 kor., v prosinci ... 40 kor.

Žito: v lednu ... 16 kor., v únoru ... 17 kor., v květnu ... 19 kor.,
v prosinci ... 34 kor.

Ječmen: v lednu ... 14 kor., v srpnu ... 16 kor., v září ... 17 kor.,
v říjnu ... 22 kor., v prosinci ... 25 kor.

Oves: v lednu 12 kor., v dubnu ... 13 kor., v srpnu ... 18 kor, a v
prosinci roku 1914 ... 20 kor.

Ohlas atentátu Sarajevského, zprvu byl kadejším obyvatelem, s cílem propovídan, avšak když kadejších rodáků, jejichž bylo již 15 na hajólich, přijala se v každém jakási zlobě, pomalu, a v lichu jev tak ve svém domě, nebo jev příliš důvěrně, kamarád kamarádu, sděloval svůj proti Rakovsku odpor, a plobu, která však byla na místě. Později se lálo plevičeně a bez bávně.

Dlouho bylo viděti velké zlobě, vyhlásky mobilizační, a pohliženo na ně s povzřením, a zároveň jako na něco velmi škaredého a zbudily u každého odpor. Ovšak čas je okřepal a zmizely z míst, pro ně určených, tu teprve se každý prodival přejmě, a do dnes každý ví, kde

Ceny obilí
a dobytku
1914.

Ohlas
atentátu
Sarajevského.

Dojem
vyhlásky
mobilizační.

všechny byly nalepeny. Na poslední poradě vyhlášky podvodové a jiné bylo prohlášeno jako lhovostejně a naplivo každý upovídalivě.

Přes všechno, našli se lidé, kteří se dobrovolně k vojsku hlásili, těch však u nás nebylo, rovněž na přípěch nikdo nejel.

Krajinou kdejší vojsko netáhlo, neboť není zde silnice, ani blízké kraje železniční

Zajímavých válečných jakož byli Rusové, Srbové a j. v obce naší, ani nebylo požadováno, neboť každý s rodinou svoji se starci a dětmi a zvláště ženy, obdělával své pole.

V naší obci se nikdo ze zbláhů válečných nestkával, a plěchů místních nebylo vůbec, nebo vojiny kdejší bojovali na frontě Pruské, a to bylo vyloučeno sběhnutí. Poraději však bojovali téměř všichni na frontě Štálokové a zběhnutí tím více nemožnější.

Oslavy vítězství Rakovských zbraní a přikazujících či dobrovolných obdivatelův naše se nezářivě ani v obci, ani mimo okolí.

Naopak, každý přičel si, aby vítězství bylo na straně Slováků, t. j. na straně Rusů a Srbů. V obci tedy dvojnásobný směl, snal udivě, svoji korunu, a s poklonou jí nasadil Pruskému „medvědu“.

V celé době válečné se u nás vyučovalo všem; také jsem občasně, a jist na místě, aby se vzpomnělo ve škole se poděkaného případu. Vyučoval kde p. učitel Jelínar podím z Hrušové u Týp. Týpka, a plihl i jej onen, onid nelidostný a byl odveden. Když musel odejít k vojsku, loučil se se zdejšími dětmi ve škole a velmi sklivě, neboť velmi miloval děti a ony jemu lásku, láskou opláceli. Po rozloučení, opouštěl třídu, a tu všechny děti se dali do hlasitého pláče. Dojal, vrátil se k nim zpět do třídy a nemohlo se jemu pro sířil bol poděříti děti uklidnit.

Plakal s nimi. Konečně se vzdal, a slibyl dětem, aby již neplakali že jim bude psát. Nářek dětí trochu přestal. Dal opět všem dětem „s Bohem“ po druhé. Děti dopřáli jemu v klidu zavřít dveře třídy a potom tak plakali že je bylo slyšet v sousední chalupě. Když byl kus cesty a počal se dětem vraceti, obrátil se, neboť stále za ním pláče dávali

Dobrovolníci
a přípěch.

Pochody
vojsk.

Cizí zajatci

Zběhové a
bojové zdejších
vojínů.

Oslavy
vítězství.

Škola
vyučování
zvláště
učitel
ve škole při
ukládání učitel

pak všechny, malé i větší, chlapečci i dívky, rozběhli se za svým učitelem a volali naň „pane učitel, vrať se k nám, nechceme od nás.“ Když jej dohromili, zastavili jej. Uklikané, solva, těch propouštěli, opět jej provili, aby je neopouštěl. Tímto bol, s rukou na srdci, slíbil dětem že příští léta přijde zase učit. Slovu svému však nedostal a nepřišel. Ty děti jsou již nyní dospělí a svéprávní občané republiky československé a do dnes jim ona vzpomínka na odchod do války svého učitele z paměti nevymizela.

Čestnost
 manželky
 vojína.

V okolních obcích manželky vojínů, dle těch, na poli válčeném se neslušně chovali. Zde však, pro příklad, dalšího pokolení lidského, musí býti napřesáno, že manželky vojínů zdejších, od prvního počátku války, až do jejího konce, velmi vzorně a čestně se všecky chovali a se vzpomínkou mužů svých i k tomu vydatně podporovali. Tak mnohá od svých úst, odměřeně, souse, odejmula a zastala je tepicím mužům, kteří strádali a podrobili v úru válčných letů, téměř po nich toužili. Neboť Rakovským celkem bylo přiváno, a dráscáno jeho srdce a tělo přes všecko jiné, vydráno na postpas i všim, kterých měl každý voják hojnost. Takto přiván, byl smrti potuč a přečiv hlavaor každý Rakovský voják. V blátě nebo ve sněhu, kterého bylo v Starpalech 3 m. i výše, pochvilil se a přibal každý voják, zaolaný jemu balíček, a vše šlešlivé roztinným rozbaloval, kánilku své manželky, rodičů i příbuzných, a byl pro něho velmi cenný byl to byl chléb neb uchař.

Časítky
 balíčků.

Mnohé manželky se ač mnoho uskromňovaly a často postlaly, ale ubohý voják, balíček neobdržel. Buď se ztratil nebo časťmi přesuný či úleku, nemohl býti dovidán, a mnohdy se ani nevědělo, kde který pluk leží a které jest čísto polní pošty. A mnohdy bylo vše pkeřeno tím dlouhým poslouáním. Zkrátka byl velký nepořádek. Rakovsko nemělo strach z vojiny ani starosti o jeho živobytí, ale co bylo, byl strach z nákařlivých nemocí, proto bylo vojsko často pěkavano, a se pimy, proto byly zebraány ve školách, nemocnicích, a veřejných ústavech i jednotlivé poučičky teplého prádla. Mlada vytkivela lidé dobré vůle a poučiv ke zbírání všeho druhu, tak se zbíralo ně

Zbírka
 pro vojiny.

jeu teplé prádlo, nýbrž i ostuřinové a jahodové listy, k vaření
čáje pro vojiny, v náhradě za léky, k léčbě vojínů nemocných útlaví.
Aby řemý vojínů byly spokojeny, udílely se jim podpory. Tyto pak se
podrobily i leu nejtěším pracím, tak vláda Rakovská kabepečovala
pro vojiny živo bylí. Mexi sebon si záviděly, která dostala podporu
dříve a více, a byly svady, která hodně usetřila z oně haléřové
denní státní podpory. V tom blahém vědomí byly i ženy, tak
pomalu olupování a přispůsobení k válečným poměrům.
Strach z nemocí náhřlivých měla vláda Rakovská i v roce
1915. Nařídila všeobecné očkování osob do 50 let, které mělo být ve
všech obcích mocrářově Rakovského provedeno. Vojiny v polích měla
vláda lacinou péči, neboť opět vyvířela spolky, zvláště plastuecké
i obyvateľstvo, aby jeu pamatovaly na vojiny v Karpatech mocrnoucí
aby se zbíralo teplé prádlo. Vojsko dostávalo papírové pesky. Věsky
ly byly k obyčejného tměděho kalického papíru. Prádlo pro vojino šilo
ze všeho možného. Ze barochelu červeného a kvělovaného. Tak jeden
obdivěl spodky červené, jiný modré, a průmými kvěly i s velkým
okřivkami na barochelu natisknutými. Kusatny žili muce byly i
papírové. Vinkelkamarsche, pláčky kolem noh od kolen dolu, byly z
julových pytlů dělaný a dávaný vojisku.

Podpory
žěnám.

Rok 1915.

V lednu 1915 nastala starost vlády Rakovské o živo bylí pro vojino v
poli i v kráemí a stanoveny joi maximální ceny na obilí i mouku
a byly tylo: 1 kg. pšeniče 42 hal., 1 kg. žita 34 hal., 1 kg. ječmene 29 hal.
ti mouky: 1 kg. pšeničné 52, až 42 hal., 1 kg. žitné 29 hal., 1 kg. ječné
46 hal., 1 kg. kukurčičné 40 haléřů.

Maximální
ceny.

V únoru 1915 rukovali povodeni v prusinci 1914 ve stáři od 24 do
37 roků. Ze kdejších občanů to byli: Jaroslav Strumfa i. 45, Ant.
Mene i. 16, Bedřich Koubný i. 40, Fraud. Cvrčeký i. 5, Fraud.
Černý i. 33, Josef Ehrenberger lesní hajný, Ant. Koubný i. 9.
Ant. Koubný rukoval až v březnu. Uvedeni kde vojini přičleny
z největší části k pěšímu pluku i. 98. Doby se bylo doplňování

Povolání
vojínů.

velitelství v Dv. Týče, do Kapošváru v Uhraech předěláno, proto
jich přikovali do Uher. Tak vojenský jezech výevik byl v Kapošváru.
Odtud po výeviku přechy pro frontu Itálie. Itálie vřekla se troj.
spolkem, který byl z Rakouska, Německa a Itálie složený a mocně
bila Rakousko v býl. Náš milý občané opouštěli své rodiny, svůj domov
a rodnou obec v neblehém předtíse, každý se loučil bolestně a provázen
jeu poucitelnými svými nejbližšími, neboť jiní byli již obřelý kovářím války.
Všecko olupělo a seovědnělo. Stítil jsi každý jeu se svým. Také bylo
viditi plachost slov císaře Frant. Josefa I. mjní nevěřím nikoho,
pronosua jím při Sarajevské atentátu na následníka trůnu.
U které nikdo přelkem nebyl. Solva že jedni vojini oděšli, volání jím
a dávání na pospas lidem válce.

Při nastalé práci polní zapomělo se na oděšlé vojiny, kterých jeu si
vzpoměti jich manželky a dítky a starší rodiče.

Dne 6 května 1915, byl dějící lid porouchen a pzděšen, neboť vypukl
požár v č. 20, patřící Ance Klínské, rozené Pražanové. Požár teulo byl
podporován velkým větrem, tak ^{že} dohořívala chalupa jedna, hořela je
chalupa čtvrtá. Sousedici č. 44, jeu obecní reston pzděšen, patřící Josefu
a Anně Konecovým, bylo po č. 20 v několika minutách celé v plameu.
Odtud se přenesl ohen, žhavými jiskrami, hmanými větrem na č. 34,
patřící Josefu a Anně Rejmanovým. Na č. 34, se přenalo, čimě sousedici
č. 40, patřící Čenku Koulnému. Zachránili před dravým živlem tímto
něco nebylo pro velky záar možné. Tak dosti dobře si slojící občané stilo,
byli v kovářském čase připravěni o všecko a jeu dojemně trčely hole
komíny a trošky zdi do výše, v době čelo děsným rojmem voláším.

Dne 13 června 1915 byly nařízeny odvozy od 20 do 37 roku starší
jinochů a mužů a opět si je požádaly nové oběti vřeklosti věrně.
Ovedeni byli: Ant. Lukoš č. 2, František Lukoš č. 2, Josef Mene
č. 16, Josef Pěšina č. 11, Jan Vondra č. 18, Antonín Mene č. 27,
Bedřich Koulný č. 40, Václav Doležal č. 9, Bohumil Černý č. 6.
Frant. Černý č. 33, teulo propuštěn, oveden po druhé.

Požár
4 chalup.

Odvozy
ca 20
do 37 roku.

Josef Konec p. 16 a Jan Vondra p. 18, povolání k přijetí ve zbraň dne
21 června 1915. Oslabí, odvedení, rukovali 15 srpna 1915 a přidělení jsou:
Jan Vondra a Josef Šejna k jednotnému dragounskému pluku č. 13
Kraus. Čeruj, k pěšímu pluku č. 81 a polabí k pěšímu pluku č. 98. Pěší
pluk č. 98, posláni na frontu Štátskon, a největší číseli naší podání byli
na bojišti Štátskon. Oplakávaní dělní a manévélkami, výmni, petcházeli
s domů, vých, neboť povšechně pohlíželo se na petchodty vojínů, dobu tu
tak, že říkalo se „když musí nás, ať jdu jinú také.“ A na ty, kteří
ještě odvedení nebyli, bylo s pohrdáním pohlíženo a jinými velmi záviděno.
Bylo jim však hojně záviděti, protože, neboť s vojáky bylo jim tak
zacházeno, jako s jiným válečným materiálem. U nich byl důležitým
Rakovským řečen více přecitlivělý pes, než voják a voláše Čech. Velmi
byl šťastný ten, kdo nemusel složit svůj pes, do kukurčičného chleba
Rakovského. Prusákům posíláno s Čech, žito a silo, měli chléb žitný,
u kterého odkrajovali kůrky a petchazovali, a vojáci Rakovští se
petchazem kůrkou chleba se hrali až vrátili jedu do druhého.
Rakovský chlebiček se chodil „fasovat“ s čepicí, sejmulo s hlavy, a
dělil se hrstěmi a bylo jej jen tolik, že polva slávil na jednu dávku
do pěrué kávy, a předurčen byl na celý přiušti, den a slávalo se, že
ani seulo nebyl, tak vojín si propetchazovali vnitřní jítoky, aby se
neslepily, vodou. Proto ke všemu nastal odpor, a lhostejnost.
Dne 10 července 1915, nařizeno bylo občanokému lidu, péci jednotné
pečivo, chléb se smíšené mouky, a 21 července, nařizeno soupis obilí
a zásob mouky všeho druhu. To prováděno bylo v Žabou u Jos.
Kachnička, starosty. V několika málo dnech byla zde již revise onoho
soupisu. Přes to však brzo, konání soupis nový, všech zásob, a ten
kdo nejevil ochotu, přesně své zásoby přiznati, bylo jemu rekvirováno.
Občané zdejší, mající menší kochoky polní, prodávali pouze oves, a brzo
mlouy. Také vydane brambory k náměstku starosty Josefu Kášperovi
u kterých zůstaly až sem, tak jen když byly vypravny lidu zdejšímu.
Starosta katalánské obce Žabou, k miz patřily Paseky, Sv. Katerina

Povolání k
vojáku.

Soupis
zásob.

Druhý
soupis

Udáni
starosty a
jeho zplněním.

a Maxlonice Josef Macháček, po jedné dodávce bramborů, které se hned ve Zábore nevyvezly, navedl chudší peníze, které měly hoorně děti a tím velkou bídu, aby si ony brambory pozobraly. Tož ony učinily. A když předepsaná dodávka obci nebyla dodávána, přišli čelníci na vyšetření. Starosta Jos. Macháček se povolal na bídu a pozobání oněch bramborů z toho důvodu. Na to, čelník Souček z Proseče se jal zemy ty vyšetřovali. Tu jedna, její příslušnice Jedličková, bydlící na Pasekách řekla čelníkovi že starosta je k jinému domu navedl. Na to, byl starosta zatčen a odvezen do karnisonu v Josefově. Udání měl provést Jos. Kašpar, žák starosty Jos. Macháčka. V přechodu Josefovským, starosta Jos. Macháček, ukrapaním sešel a tím podryl jeho život a rákvalkou dobu zemřel v nemocnici v Litomyšli. Jos. Kašpar jako prvý radní, ohléb se pomoci obecního úřadu, starostu odklidiv, ujal se jej, aby si pomohl, neboť kynul dobrý příjem té doby z úřadování. To vata prodal hospodářství v Zábore a odstěhoval ke Chrudim. Pro nové, nastávající žně, ustanovena zde žňová komise. Do 15 dubna 1915, navíkem soupis psonních ploch, a mělo se klásti zda a jak jest všecko zaseto. Bylo přísně nakázáno, pokud možno, zaseti obilím a nic ladem nenechati ležeti. Bylo uprosleno. Tová sklizeň v roce 1915, jakmile byla na poli posečena, patřila a byla již majetkem státu, a musela se jediné za maximální ceny, stanoveny státem, prodávati ústřední válečnému obilnímu, řízenému ve Vídni. Ustavu toho, byli tu jeho komisionáři, kteří zde kupovali obilí za ony ceny maximální, jné byly: Pšenice 100 kg. za 34-38 kor., žito za 28-30 kor., ječmen za 26-28 kor., oves za 27 kor. Pro kraj náš, byl takovým komisionářem Josef Bartůněk, kolník v Rychnově, měl však ještě pomocníka a tím byl proslulý Štoklasa z Pusté Kamenice, který každěho chodil spojky po vedlejších obcích. Vojáci tu byli Maďarští, to již, vláda tak uprávila, aby po реквизиčních chodilo vojsko jiné národnosti aby se nedělaly žádné žvíně, a aby měli domácí lidé větší strach a tím něškeré kasoby přesně přiznávali.

Žňové
komise.

Nejpřísněji se prováděly реквизиice po Čechách. Rekvisice se odbyvaly u
obecního úřadu. Tam byl komisionář s vojáky a lidé jemu podruka
se přivnářaly. Kdo onomu komisionáři se zděl, byl podvěřelým, se
neudává, časem správně, poslal se do vojáky do jednoho ubohého
hospodáře, ku přičtenu jeho plaveu. Vojáci se plaveu takovém si
krutě počínali, kdo si je neuměl předjet. Když se vojáckým podvěřilo
a našli něco obilí neb mouky schovaného, odebrali ono. Vojitel
nedostal za ně nicého a byl ještě úřady sluhau.

Spis ploch
osumných

Na rozkaz úřadů prováděly se soupisy osobních ploch, práce bylo
byla v největší části svěřena učitelům. Pro okolí polje byl ustanoven
Aul. Škal řídící učitel v Proseči
vláda Rakovská, té doby pšěcko velmi pečovala. Aby také chudý
člověk mohl mít kousek masa, doporučeno bylo chováti kráviky.
A aby vepři hodně tučily, doporučeno vládou honiti je na
pastou a kmiti hojně travou.

Doporučení
choť kráviků
a
kvasi, vepře.

Dále nařízeno vládou sbírali žaludy, aby sušené nahradily kávu,
léč kašlavy, léč bylo třeba k výrobě mýdla. Škali listi se
stromů a sbírali bukové listi, a ostužinové.

Škala
kovu.

Ve jiu o pokravinu ale i o kovy začínala se jevit nouze již r. 1915.
Proto nařízeno obecním úřadům, a školám, podniknouti sbírku
kovů, kovášle, mědi, mosazi, pinu a olova. Sbíraly se vščky klíky
ode dveří mosazné, kuchyňské, mosazné náčiní, mořdívě, aj., tak se
mnohá hospodynka bolestně loučila se žlutě lesklým nádobím.

A musely je dati k výrobě smrdících nástrojů, jenž ničily pivoty, kůci
mladých jinochů i starších mužů.

Nejlepší
výběr
mladých.

Že je v Rakovském jiu hodně žle, poznávalo se ze všech léč vládních
nařízení a hlavně když byl nařízen vojenský výcvik školou dospělé
mládeže, a posílavy kovášle do léč válecní uprchlíky, tak se
staly léchy střediskem, všech národností, uprchlíků válecných, aby
hodně se léchy ochudily. Poslano sem mnoho Polských židů, kteří
kde zůstaly a se kpt, aby vysealy nás český uvědomělý lid.

Uprchlíci

Národní píseň
Rakovské hymny.

V době, kdy se prolévala dvahocenná česká krev mužů a ženů na všech bojištích, bylo nářeno ve všech kostelích a u všech pánů, po jejich sloubovích Božích zpívali Rakovskou hymnu, zachovej nám Hospodine, císaře a naši zem, dej alžbětu, matce, matce plyne, plí jest moudrým vládcem. Z počátku ještě mnohý, který neměl spojnu, se přetlali, přiboukával ku hlasu varhan, ale později, jako počal rezneschorý (říditel zpívání a hra na varhan) na varhany hráli omu hymnu, ohlédl se jeden na druhého a loustavo se lid z kostela vytrácel, až zůstaly na parkat vlády Rakovské jistěly varhan sami. Když každý byl venku a nikdo, nebo přechý jej neviděl, utěčil si.

 Odvozy a
nástřehy
záložníků.

V červnu roku 1915 odveden a to již ve šterlem odvodu, Antonín Lampárek č. 52. K výcviku povolán v říjnu 1915, ku pěšímu pl. č. 98.

Dne 15 září 1915 odvedeni Alois Slaváček č. 50, Jindřich Binko č. 1, František BARTA č. 31, František MENE č. 57.

Dne 27 září 1915 odvedeni Václav Vávra č. 23, Josef Koubný č. 26.

Alois Slaváček přidělen k pěšímu pluku č. 98. Jindřich Binko k pěšímu zeměbranceckému pluku č. 30 přidělen a k němu povolán v říjnu 1915.

František Barta, přidělen k pěš. pluku č. 98, dne 15 května 1915. Frant. Mene, přidělen k pěš. pluku č. 98 k pracovnímu oddílu. Václav Vávra

přidělen k pěš. pluku č. 98 a k němu povolán 15 prosince 1915. Josef Koubný k pěš. pluku č. 98 a povolán 1. dubna r. 1916.

Jako jejich dříve odvedeným poddiákům zdejším, již nikdo nejevil souostasti a veřejného uznání odchodu z poddiště. Jen omezený kruh lidí, domáček, manželky, dívky, rodiče a sourozenci pokud jich zde bylo. Spucit vymřel. S hlavou k zemi skloněnou, bledou lící a těžkým srdcem, každý odcházel se svého domu. Válka konce nebrala a naděje na lepší časy vymizela. Uznání pro nikoho.

Dislojnici, zásobeny i lehkými, proslému bojovníku, sňázel přelb. U sborových velitelství hrála hudba a v předu vojáčku hladovému, ochranému, v blátě se váljícím, visťely koule všech kalibrů přes hlavu. Grenáty dopadající na zem, šulo do výše a šive rozharovaly, šrapnely kropily za jásavých prvků, hlavy

mladých jinochů; starých poustevníků. Kdo by prolořel každé z liché a
klidné domácnosti do prouhu válčících běhů. Co očily vědecké a též
spoluvzpítel plobřilosti Němců, liloval jsem každého vojína z lidu
českého. Život prostého vojína, nebyl jenou ničím. Za smrt jemu byla
jen blahým vysvobozením všech jítkařů. Kdo bude jednou podpovídati
za ty lidmi, stoje u hvězdi a políště, za pobohe rozdrážděné vojiny
kteří ve svých hrozných bolestech volali o pomoc, které se jim nedostalo.
Tak z přeliv paláců, ústly sevrženými, při vytržštěných, opouštěli v blátě
se překulující, pokud mohli, své milé, na bojišti, a poslední předechny
věnovány, svým milým, doma.

Rok 1916.

Rok 1916, přinesl sebou všem; Marxleuickým samé „enky.“

-enky-

Byly kavečky, chlebenky, cukřenky, kávěnky, lucičky a j. Tak
směl, podle vládního nařizování; Marxleuický občan směl pouze
1 kg. 47 dek. chleba, týdně. Tebo spotřebovali 1 kg. 5 dek. mouky
též týdně. Co přebylo, přes toto množství, měl každý prodati za penu
maximální válčícímu obilnímu ústavu.

Mlecí
výkazy.

Mleli své obilí, mohlo se jen, na mlecí výkazy. Překročovatelným
zákonem tohoto množství, neohrožilo se přibývání. Byla to doba
velmi povlelná. Stavce, nemoudrón byrokracii Rakovskou,
lidu našemu povolene, nemohl nikdo říci, a pohrávati pro sebe
a rodinu potřebu, množství obilí, stálo velké námahy, práce
i strachu. Těžko uvěřiti těm, kteří ono nezřili. Co bylo před
rekvisicí kahanů pytlů a drncolů, z jedné do druhé skrýje
za noci, nebo se přičili řádnému, nemohlo i domácímu a rolně
ně dětem, leč se prouě komisionář, šel, kde má maminka
schované obilí. Na pákladě, smutných zkušeností, viděl jeden
v druhém závislostka utávací. A po šel to též námahy, než
než viděl mouku z obilí „na černo“ do mlýna, vezeneho, tak
aby skorem byl každý strachem, sešedivěl.

Cukřenky směly z prou, pro jednu osobu, na měsíc 1 kg. 50 dek. a
pro děti pouze 1 kg. Gramborů 1 kg. 50 dek. na hlavu, týdně.

Na prarbu 25 metrických centů na 1 ha, a na jednoho vepřo 3 q.

Slávy na osm týdnů uděleno 1/4 kg.

V červnu 1916 zaveden byl také „lelní čas“, vymáleno „epochátní“ jméno v
životě občanském se nikdo neručil. Dne 30. dubna o 11 hodině večerů, byly
postřeženy kučičky hodin na 12 hodin a to mělo trvat do konce války.

Dne 21. ledna 1916, nařízeno odvod radních a starostů a kde byl zaveden
Josef MENC, č. 53, jako úřadující radní osady Nerleuic. Povolán k
vojsku dne 21. února 1916 a přidělen k pěšímu pluku č. 98 do Klapošvárů
v Uhrách a po vyčivku se vrátil, tamtéž, poslán na frontu Štálskou.
Osadní úřad v Nerleuicích pak zastával Josef Vondra č. 18, jako člen
předsednictva katastrálního obce Láboří.

V červnu r. 1916 zaveden Bedřich Klinský č. 19 narukoval k vojsku dne
16. listopadu 1916 a přidělen k jezdnímu drag. pluku č. 8 do Pardubic
a pak po vyčivku se vrátil na frontu Štálskou, kde byl zajat.

Dále zaveden Jaroslav Černý č. 6, který přidělen rovněž k pěš. pluku č. 98
a po vyčivku se vrátil, ustanoven na původní lehké služby vojenské.

Rekvizice plihala jednou druhou, lid honěn k roupisům sevních ploch
a všech zásob. Rekvizice, a sbírky se proti rokům předcházejícím značně
přiosvětily. Chodili po obcích s mincířem v ruce a odvářovali.

Domisionně s vojáky s členy místního zastupitelstva, byli při časného
rána na nohou a chalupy pod chalupy přecházeli. A nešťastný ten,
kdo se svých vyprávěních se ptal. Dobruhu se sbíralo sáček všeho,
obilí, ovoce, brambory, mouka, pivo, plav, měď, mosaz, vlna, guma, látky aj.
a všechny tak zvané přejímací ceny.

Dne 15. prosince 1916 byly tyto přejímací ceny: Za 100 kg. pšeniče 35-38 K.,
za žito, 29-31 K., za ječmen 29-32 K., za hrách 55 K., za brambory
20 K., to platilo se holou. Maso vepřové 1 kg. 7 kor., šunka - 10 kor.,
maso hovězí 1 kg. 6 kor., maso telci 1 kg. 4 K. 60., káva 1 kg. 8 kor.,
sádlo 1 kg. 9 60., zápalky 1 krabička 4 haléře. Mlék 100 kg. 150 kor.,
duběnky 100 kg. 32 kor., Jedlová kůra 100 kg. 36 kor., kopřivy 100 kg. 6 kor.

Lečni čas.

Otvory
na dních a
starostů.

Doků
rekvizice.

Přejímací
ceny.

V druhé polovici r. 1916 stíhal jeden rožka, druhý. Měly nebyl prodáván
petrolej. Dne 2. září, nařizeny tři bermaoné dny, v pondělí, ve středu a
v pátek. Dne 3. září omezen prodej piva, nejvýš 1 l. denně pro osobu.
Těm se nesměly prodávati brambory. Zakázáno prodávati zelata. Také
zakázáno osvětlovati hroby o dušičkách. Měl se pít jen ovocný chléb.

Bermaoné
dny.

Válečné
peníze.

Stříbrné a niklové peníze byly staré, zlato nebylo viděti od počátku
války. Peníze byly kašpary jen říčkové, drobné a větší peníze byly papírové.
Drobných peněz se nedostávalo a lidé brali papírové peníze na půlky,
čtvrtky, dle potřeby. Nedostávalo se všeho at' co koliv a lidé pili té
vší bídně a strádání počal si dělati posměšky z toho všeho.

Posměšky

Když potkal jeden druhého říkal posměšně „kupte si mýdlo“ nebude,
a pak at' jaké koli zboží to bylo říkalo se „nebude, kupte si.“ Také
voláno do lesa „jak je ti Rakovsko,“ ozvěna donesla zpět „ousko.“

Dovolené
na polní
práci.

Nedostatek živobytí byl příčinou že vláda také udělala vojním
dovolené na jarní polní práci, na řně, na výmlat, a osedi' podzimní.
Také byli posíláni váleční zajatci, vypočetat v prazích polních,
u nás zde však zajatců neuvíral nikdo, každý sám své obdělal.

Odvozy
od 18 do 50
letých.

Roku 1916 však každého nejvíce dojal slův, že nařizeny odvozy
od 18 roků do 50 roků. od mladíčka stěží k nejvíceho počet, do vedrajích
a zbídačímých starců. Dobru tu stalo se mnoho případů, že odveden
byl otec se synem. Zde mnoho však práce nebylo. V odvozech leželo
jako voláštnost' nebyl odsud nikdo odveden.

Rok 1917

Čím dále slův hůře, ptužno naprabi na počátku roku 1917.
Co mělo jméno, všecko se реквизиovalo. A k vojku odváděni' i ti
co byly po všech odvozech a všech vojenských překlíčkách.

Zvláštní nápad měla vláda, že zakázala mletí obilí doma,
na šrotovníkách, které si lidé i postavili druhá k jíceli tomu
vřídili. Dosud o tom vědci a nevěre se leckde.

Rekvizice
dobýtky.

Vímoru byly krasěny všechny brhy na dobytek a c. k. okremi' hejtm.
ve Vys. Mlýte nařídilo dodávati dobytek. Dobýtek rekvizoval
ustanovený úřady Arnešál z Perálce a Fr. Drahoš z L. Rybní.

Alectostatek
pohárov.

Od února 1917, snížená dávka cukru na $3/4$ kg. a povolení prodej
cukroviny. Pásitelství vojenskou opěť zabavování všecky a všeho, kasoly.
Pivo se již po pět let nemělo vařit. A dne 11 března, zmenšena
dávka mouky místo $1/2$ kg. jen $1/5$ kg. na týden pro osobu.
Od 1 května zavazeny listky na mléko $1/4$ l. denně na osobu. Avšak
mléko se kdejší obecně bylo nikam prodáváno, a chudým mlátrin
obětinám bylo dáveno.

Osvob.

Dne 19 března 1917 odveden k vojsku Antonín Vodička č. 36 a
Václav Laštůvka č. 39. Antonín Vodička povolán k vojsku 16 dubna
1917 a přidělen k pěš. pluku č. 98, rovněž; Václav Laštůvka.

Ku konci roku 1917 odveden Antonín Bárta č. 31, Josef MENC č. 47,
a Jaroslav Zástěra č. 28. Antonín Bárta přidělen k pěš. pluku č. 98,
Jos. Mene k peměbranecem pluku pěšimú č. 30. Jarosl. Zástěra ku
pěšimú pluku č. 21. Datum jejich narukování postřádáno.

Naposledy byl odveden Josef VONDRÁ č. 18, leub, pro pedení
úředních záležitostí v psadě, byl osvobozen služby vojenské a také
jim byla učiněna ústáverka v době válce, neboť odveden byl
poslední. V konečném nebylo koho odvésti k vojsku, kdyby narúcen
byl odvod každý měsíc. Mladí jinši, nebyli dospělí lidé a starší
byli na bojšlech. Zpoe kdejší bylo všech mužů a jinoch na vojně
54 průměrného stáří. Z lechlo měli vojenskou hodnost, Josef Černý
desátník, Rudolf Černý desátník, Jan Vondra, Eclář, Josef
Ehrenberger čelář, Václav Pešina čelář.

v zajetí

V zajetí byli na Rusku, Václav Doležal, Josef Ehrenberger, Frant.
Kučera. Na Itálii v zajetí: Josef Zástěra, Jos. Vondra, Bedřich
Klinský, Jos. Doležal.

ulejšák

Vojákem kterým se říkalo „ulejšák“ byl Antonín Bárta. Po jeho
uvěření se zbavení přidělen na služby. Elapendinsk, kde se hlásil
„marod“. Tamější lékařem vojenským, usnau a zaslau do vojenské
nemocnice. Maje papírý ve svých rukou, místo do nemocnice, jel
domu. Doma byl dva měsíce. Pak místo k vojsku, šel ku

svým přátelům a potud zase přišel domů a řekl že dovolenou
má prodlouženou a tak jako nejchytější paják se při počátku
konce války domá. Kdysi všichni poslali lístky počínaje úklady
téměř až do konce.

Bída
kuřáků.

V roce 1917, slíhala i kuřáky velká bída a to kvůli mnohemu
větší nepříjemnosti než všechno ostatní. Teď ošalek tabáku,
našel kuřáky připravili si tabák sami. K tomu se hodilo
lakřka všechno listí. Jeden připravoval tabák z listí bukového,
druhý zrna za lepší, listí třesňové, třetí zase borové, čtvrtý ten
nejvíce si chvilil listí ostružinové, přechové i lípové. Na jaký
druh listí si kuřák vybral, takové bylo nejlepší. Na konci se
kouřil žanypl, seno i ohava. Také se pěstoval tabák ma-
černo a rovněž ten každý jinak upravoval a dával jemu
svou chuť. A byl každého kuřáka nejlepší, jak si jej
sám připravil. Slabákem se nejvíce „ketásovalo“. Umělý
kuřák šel za tabákem, třeba čtyři hodiny cesty i ve špatném
počasí a velmi jej těšilo, když přinesl zásobu tabáku.

Pivo z pivov.

Také v době této, když byl záhar vařili pivo, našla se nahračka
jako za všechno jiné a tak se vařilo pivo z pejičky. Tato z bavena
hlíny, čičeusa a sucha se prodávala pivovarům a tyto vařily
pivo, ovšem od pravého rozemalo se barvou i chutí, ale
bylo dobré jen když bylo pivo.

Ketásovali.

Polští lidé zanesli k nám nejprůběžnější ketásovali. Zakoupili
mnohé věci velmi lacino a vyslymovali je potom do závrtné
víže, sebevítomě a dle libosti. Objevtele měš, čivily pejičky, našemu
venkova že „ketásovali“ s pokavinami, ale čivily tak nepravě.

Sloupáči
etc.

„Pod rukou“ tak se říkalo, když tajně, někdo někomu něco prodal, tj.
obilí, mouku, maslo, vejce a j., neboť jinak nemohl žádný obléci svoji
rodinu, ceny maximální byly nízké a pod rukou se prodávalo
dražší. Tak věci mnohé na ceu obouply až 40 kusů, proto mu
předvádějí, jenž byla ušlápena. Teny na všechno zboží učoval každý

Rekvizice
zvonů.

Ste své libosti a penáží, jeu že v té době zájemě penáží nebylo, kdo s
koho, leu toho, bylo všeobecné měřítko pro všechny věci a zboží.

Ze jest stále kúře, panávali naši lidé z toho, že rekvizovány jiu i
zvony, píšťaly, varhany, školní zvonky, nádoby kostelů, městeč
a z cínu jako jsou kroupky, svíce a j.

Odebrání
zvonku
zdejšího.

V obci naší v dubnu r. 1917 odebrán také zvonek, ve váze 25 kg.
Prostě přišli vojáci, přidělali zvonek, schodili na kemi, až teuto se
saxl v kem, jako by se styděl že z něho ulejí smrdící zbraň, chtěl se
schováti v kem. Však nic platné, musel. Odvezli jej, do Proseče, kde
s jinými, společně vezou, kam neu známá, vypluli měl rozkaz
vlády Rakovsko-Uherské. Jako druhou památku pro mace, a
babičce, zvonek doprovodily, Anna Tondrová v. 18 a Trauliška
Pěšínová v. 21, do Proseče, a jst i všem okolními obcemi vzpomíná.

Zákar
slovauských
písni!

Pro pravo zvonku, bylo zde polásk prstů a leskno.

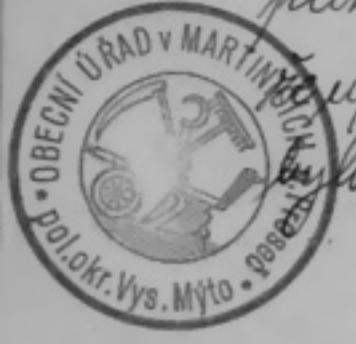
Těče, nesly a přímo sbavila, vedoucí osoby, píseň „Hej Slované“
„Kde domov můj“, přiravým posměchem je plihala píseň „Solva mě
malicka vychovala“ a proto písně ty byly přísně zakázány. Jako
vraťce všeho Rakovského, byl povazován, kdo by písně ony zpíval
a při zpěvu jch, chycen a krutě s ním nakládáno.

Ulejt se.

Vyhnutí se povinnostem, sloužili na vojně, byla snaha všeobecná
našich, snad všech vojinů. Toužil každý po chvíli, v níž by pak
provedl jak se říkalo, „ulejt se“. Každý prostředek nepatrný i
várný, byl dobrý, jeu když dosel kúřeého cíle. Tak si mnohý
až zdraví své podruhl. Nehledě k tomu, jeu když se zbavil povl,
kterými byl vázán k neuvídečné službě vojenské.

Útek Lechů
od
Rakovské
armady.

Z prokleté armady Rakovské, jedni ulíkali k Rusům, druzí zase
k Italům a přemnozí simulovali, všechny možné nemoci, snažovali
se, jeu aby nemuseli sloužiti Němcům. Každou finanční obět
přinesli, aby dosáhli toho, po čem sloužiti. To bylo i hlavní příčinou
upisování byly válečné půjčky. Jeu jedno německé slovo, „enthoben“
bylo radostné, kdo jej mohl, dosíci

Ně jen jednotlivci, napsali válečné půjčky domovovými ale na
vorkar, c. k. hofmanská v Tr. Hýlce, museli podporovat válečné půjčky
i obce, domovovými i různými prostředky k tomu.

Válečné
půjčky.

Když zemřel r. 1917, císař František Josef I., mělo se za to, že válka
jště schází, nebo že skončí. Jistě se smrt císaře, brala klidně,
řádný, ne nemocně, zálem nad smrtí druhého mocnáře.

Ohlas
smrti císaře
Frant. Josefa I.

Když vládu Rakovsko-Uherské, ujal se císař nový Karel I., tu se
jště od něho očekávalo, že skončí ty hrůzy války, avšak bohužel
i to uklamalo. Válka se vedla dále, přes to, že bylo znáti jakýsi
otřes. Že tak věčně pře, nebude, odvozoval lid z toho, že při na-
stoupení Karla I., se vztýčené prapory, hned zvinovaly
větrem až se povinuly kolem předešlé úplně a tak šel slavnostně
špic předešlého štěh, a oken domů.

Nastoupení
na trůn
Karla I.

Na frontách, i v zázemí, bráno vojsko k nové přísaze, ~~to~~ na trůn
Habsburský, nastolený císař, musel mít věrnost vojínů složenou
přísahou, která byla slavnostně předřikávána, důstojníky, v řeči
každého jazyku vlastně.

Rok 1918.

Rok 1918, bylo znáti, nastává nějaký převrat. „Mele se z posledního“,
řikal všeobecně lid náš. Rekursice, obilí i dobytka, sliháta, dále
jedna druhou při úplném nedostatku všeho. Sáhalo se již i
na osivo. Ubíralo se hospodářům obilí k seli připraveného. Bylo
to tak, jako když bankrotář, k poslední přezce i krámy ve věnu
slavení, v doměnce ře slo, sám utřel, nad vodou. Na výrobu
hospodářskou přišla katastrofa. Pole nebyla tak, vzdělávána
jako před válkou. Nebylo ani potřebných sil, jak lidských i
habe polavěných, ku polní práci právě pak nebylo strojů
přirodních i umělých, zvláště letku, nebylo. Nebylo nářadí
polního pořádného ani strojů a na konec nebylo dostatek
osiva a sadby. Chalupníci zdejší, měli jen po ječné kravec
ve svých chlévích. Dobytek utrpěl příliš rekursicemi. Nebylo
mléka, nebylo masa dostatek

Křivice z bídy
 a podvívání
 lidu.

Křivice se řešily různými nemocemi a podvíváním lidu, zvláště souchole, což ve městech křivěji působilo než na venkově. Krádeže všem, všechny široké veslové lidu. Byl naprostý nedostatek dřeva i prádla, a ceny těchto do závratné výše stouply. Z toho pak nedovědlo nic, udrželo kromou lichou, která v době té, skutečně řádila.

 Výměna
 prokaviny
 za
 různé věci.

Potřebné a nutné věci, dostaly se jen za prokaviny. Jen za prokaviny, šel dělati dělník i řemeslník. Jen za živobylí dostal se pekolej, šatstvo i prádlo, a ostatní všechny potřeby všech odvětví. Jen za obilí vejce, maslo, mouku, dostalo se všecko. Jen též i ve velkých stádech, toho nebylo dostatek. Všeobecný nedostatek, len, měl za následek i krádeže.

Krádeže.

 Oměšání
 dopravy,
 železnice.

Kradlo se, na polích, lukách, v bytech, ba i na pošlách a dráhách. Doprava na dráhách byla zastavená, neboť počet vlaků byl zmenšen pro nedostatek uhlí, což mělo i neblahý vliv na plaky osobní.

 Morální
 úpadek.

Všude bylo vidět pohánělost a demoralizaci. Staré obce, však byla práce jen toho usvětěna. Zanedbávání výchovy mládeže v domácnostech nebylo kde vidět, čím méně u dospělých. Křivice školní tak neutpěla, neboť se práce jen vyučovalo a děti pilně školu navštěvovaly. Ve městech však byla mládež až kvolila, dopouštěla se všech podvodů, krádeží i zbrale. Bezbožství bylo v rodinách, obcích, okresích i ve státě. Lid zdejší jsou náboženský katoženi, mládeži takového nic netpěl a ta mu onomu nepodlehla.

 Desorganizace
 vojska.

Anarchie mezi civilisty rozšířena, byla větší tím, ve vojsku. Vojaři houfne deserlovali, schovávali se v lesích, a bylo to zvanu, zelený křádě. Vojaři z dovedených se v čas opět nedostavovali ku svým plukům a čekali až je četnictvo zpět přivedlo. Nejprůsnější křazby, „dlovem a prachem“, nebo šibenici, naprosto již nepůsobily.

Obeimský lid, dával při реквизиčních obilí, dobytek a j., jen již nucením a hleděl uklouznouti i při bodavých nasazených na pušce. Ulehčoval si účinnými takovými, před státními orgány, ze kterých by jistě na počátku války bývala byla šibenice. Státní i vojenské orgány byly bezmocny.

28 říjen
r. 1918.

Naděšl říjen 1918. Tu, každý čítil, že nastává konec lince, válce
a že přijít musí něco neobyčejného, neboť se zdálo, že bylo pítí.
A konečně přišel den, kdy dočkal se rubozemný národ, zotročný 300
leton porobon, sedláky, válečnými útrpami svého východu stúnce.
Vyšlo slínko, naděšl den, pro který tepěla již na věčnost, oděšlá
pokoleu, pro něž tekly krvi i krev našich předků. Přetních to
múřů i žen. Pro něž záláťováu, máu náhodní pracovníci a
jejž mnohý náš velký všleky, míř duchem, předpověděl.

Přišel 28 říjen 1918, den záslu, den radosti, den nového dne, den
svobody. V Praze, národní výbor, za účasti ohromných mas
lidí, prohlásil samostatnost národa. Svřena, dynastie habsburská,
rozestnulý okovy proby, národ sám ujal se správy věcí svých.

Přemí zprávy
o naší
samostatnosti

Do Markéúie, přišly první zprávy o naší samostatnosti, koleu
přel noci, léhož dne a látko: Když přišla ona zvěst, do kataskálcú
obce Zábóřú, k níž patřila vesda Markéúie, vzal velký bubec Ond.
Kvapil, obecní pluka, a bubnoval. Lid zděšeuě vyběhal se svých
obidlí a vzhlížel naslouchejíc co Kvapil oznámujíc. Když přěšl obec
Zábóřú, šel s bubnem na Paseky, odtud do Svraté Kateřiny a zpět
na Markéúie radostnou omú zvěst, tu oznámil celému katasku.

Do Markéúie, přišel koleu přel noci. Račkol bubnu zbudil lid náš,
nevědouc, po to k nám euá, až ohlásil Kvapil, že je konec války a
že jsme samostatný svobodný národ, tu vyvolalo zpráva ta zde
veliké nadšeuí. Lid jásal, objímal jeden druhého a těul se na
nový život jako pítí. Razem kapomeuúo na prošlá útrpeu.
Ae zbudila zpráva ta zde nesmířeué nadšeuí a radost, v celku se
přijímala jako samozřejmá. Zdejší občané, čelli po dobu války
periodický časopis "Lidový deník", její redigoval p. Vraný a časopis ten
nepřímú zprávu směřující k události, šelo. Jmenovaný časopis byl
zde ve velké oblibě, a kolportéroval jej Adolf Vodicka č. 10. Když
však počátkem listopadu 1918, doporučoval, aby modlitby
žaltáře, růžence, sloupi Mariánské a j. snesený byly na hranice

a na místech polupných, spálených, vražených, oněch jeho aboneutů nedovolil jim, dále platit si svoje vrážky a s odporcem se od něho odvrátili. Prvé štěstí naší samostatnosti byly prožívány v pravé radosti. Tak vítání, vzružení se vojínů, přírodních bojů, radosti xdejší. Belcházeli houfem, zpěly vzrušili se jednotlivě. Každý byl sdečně vítán a viděn, mile přijat do kruhu svých vrácných milých. To bylo radosti a hravých dnů lásky. Vrácní se plece, vyprávěli dětem svým, své pravé utrapy, sdíleli bídu kterou se vále, svého xakovali. Děti vojínů páskou podívali, pohlíželi a naslouchali, drželi se vobě a každé chtělo být blíž svého radinka. Matušky strážie si svou radosti ve věnu duchu, děkovaly Bohu za ochranu svých milých i za jejich šťastný návrat. Jaka to byla radost, jaké štěstí a blaho pro každého.

Oslava
 samostatnosti
 v Martěvicích.

Oficiálně oslavena zde naše samostatnost, v neděli dne 3 listopadu 1918, v hostinci Oul. Neuce č. 16, kde při hudbě, kterou vedl Oul. Pešina č. 41, zpívány vlastenecké písně a pronesený projev radosti za mohutné účasti zdejšího lidu.

Radost ze samostatnosti naší promísená je také bolestí, při vzpomínce na oběti, za které byla vykoupena. To žalostí, vepomínala i naše obec těch svých rodáků, kteří na různých frontách bojovali a v boji padli. V říčních korytech a na neznámých místech jsou pochováni.

Stučně přivolejí a řídaje o jejich smrti podávají, kde tak jak mi je z jejich rodin podali, a nichž jsou tyto:

Padlí
 v boji.

1. Jaroslav MENC, narozen r. 1892, v Martěvicích č. 16, syn Antonína Neuce č. 16, hospodáře a dlouhodobého radního osady, zemřelého v r. 18, odveden k vojsku dne 14 března 1914. Přidělen ke pěšímu pluku č. 98, poslán s ním na frontu Italskou. Službu na bojišti zastával u sanitního oddílu a když šel ošetřovat raněného, kam žádný jiný jít nechtěl, pro střelbu Itálů padl, dne 28 listopadu r. 1915 u San Michal na Dolnoté pláni u Gorice kde je pochován.

2. Josef MENC, narozen r. 1888, v Martěvicích č. 27, syn

Josef Meusová č. 27. Odveden k vojsku r. 1912. Sloužil u pěšího rojovníka „
 českého pluku č. 30 ve Vys. Mýtě. Do války odešel 27. července r. 1914. Byl
 na bojišti Ruském. V Karpatech omrzl, prímě r. 1914 na r. 1915,
 Nejprve léčen v Uhraech, ve městě Epexiss - Ungau Horbáky, pak
 převezen do Vídně, kde celý rok léčen a po velkém úkřeplí zemřel
 ve Vídni 9. dubna 1917. Pohřben ve Vídni 11. dubna 1917.

3. Václav TAVRA, narozen roku 1872, syn Václava Távry
 chalupníka a krajčích, č. 23 v Martěnicích, který prováděl válku
 r. 1866. Odveden k vojsku dne 27. září 1915. Přidělen k pěšímu
 pluku č. 98, který byl na frontě Italské. Na frontě Italské se
 stal nervěštný, přes usilí rodičů a mauřelky jeho, nedošlo
 žádnému přední ošetření. Důjemné jest tomu že ani mauřelka
 i dílky nedověděli se kde přes jejich padl a jest pochován.

4. Ludvík BINKO, narozen r. 1893, v Martěnicích č. 1, syn
 Josefa Binky, chalupníka v Martěnicích č. 1. Odveden k vojsku
 r. 1915. Přidělen k pěšímu pluku č. 98. Ku konci války byl na
 Albanii, kde se rozložal před lemně, sermeu konci války,
 kde léčen, žádný neví a neb byl-li léčen vůbec, léčen.

Rovněž se neví zdali zemřel či padl, co nemocný obědím
 do rukou a dilo jej uomehli. Kde pochován jest, se rovněž neví
 neboť úředních zpráv žádných nedošlo.

5. Josef KUDRNA, nar. r. 1888 v Martěnicích č. 56, syn
 Josefa Kudrny, volníka Martěnic č. 56. Odveden k
 vojsku r. , Přidělen k pěš. pluku č. 98

Do výeviku ve sbraui onemocněl. Léčen byl v Kaposváru
 zemřel v Kaposváru v Uhraech

Počet zdejších rodičů předtých a utrapami války zemřelých
 není tak značný sice, neboť volníkem živěním, každého
 jednotlivého vojína, dovedli si své životy zachrániti.

Větší počet však jest těch, kteří životů svých nezachránili, ale
 kteří však strádali své zdraví. Napadli se může bez naděsnky

Invalidé.

že ani jeden z vojáků naší obce, jenž byl na frontě, nepřišel domů s nepoškozeným zrakem a zrakovím. Někteří byli raněni, jiní různými nemocemi postříženi a na konec přinesl si reumatismus, malárii a různé jiné památky. Z uvedených jsou nejvíce poškození ti:

1. Alois Hlaváč, obuvník Martěnice č. 50, syn Františka Hlaváče č. 50 narozený v Martěnicích, dne 28 ledna r. 1895. Odveden k vojsku dne 15 září r. 1915. Odebral se s pěším plukem č. 98, na frontu Italskou, kde raněn střepinou miny, při deváté ofenzivě dne 2 listopadu r. 1916 u Sela. Odebrána jemu levá ruka 5 listopadu 1916 v Marburku ve Švýcku.
2. Rudolf Černý, sýmkář Martěnice č. 6, syn Josefa Černého, dralup. v Martěnicích č. 6. Narozený v Martěnicích, dne 28 září r. 1894. Odveden k vojsku 5 října 1914. Odebral se s pěším plukem č. 94 na frontu Italskou, kde raněn 17 prosince 1914, střepinou ze šrapnelu, do pravého oka, na vrchu Montegrappa. Léčen v Uhrách v Budapešti a špatným léčením Maďarských lékařů o oko přišel.
3. Václav Doležal, obuvník Martěnice č. 9, syn kováře Václava Doležala, kolníka v Martěnicích č. 8. Narozený v Martěnicích č. 8 roku 18 . . . Odveden k vojsku 13 června 1915. Odebral se s pěším plukem č. , na frontu Ruskou, kde raněn dne roku raněný kájelem. Léčen v Rusku a co zbraň více neschopný přiměnou zbraň přel do Rakovska a jako válečný invalida byl propuštěn.
4. Josef Pěšina, sýmkář Martěnice č. 11, syn Václava Pěšiny dralup. v Martěnicích č. 41, kováře r. 1920. Narozen v Martěnicích č. 41, dne 24 února r. 1881. Odveden k vojsku 13 října 1915. Odebral se s jízdním dragounským plukem č. 13, na frontu Ruskou, kde válečnými útrapy onemocněl. Léčen v poblí nemocnici v Lublíně odkud poslán k dalšímu léčení do Puzhy, odkud do Chrudimi a později do Poličky. Uznán zbraň neschopný, po válečný poškozenec propuštěn.

5. František MENC, chalupník Markétské p. 51, syn komáreho Josefa Mence chalupníka Markétské p. 51. Naroden v Markétských p. 1878. Odveden k vojsku 15. září 1915. Vdebral se s pěším plukem p. 98 na frontu Italskou. Službou vojenskou onemocněl. V průběhu vojenských nemocničních léčeb a na konci so válečný proškolenec byl vojenské služby povolozem a propuštěn.

6. Antonín KOUBNÝ, dílnkač Markétské č. 3, syn Vincence Koubného komáreho v. 1927 v Markétských č. 40. Naroden v Markétských p. 1879. Odveden k vojsku ku konci prosince r. 1914. Vdebral se s jízdním hulaňským plukem č. 11, na frontu Pruskou, kde zastával vojenské služby různé. Vojenskou službou onemocněl a ve vojenských nemocničních léčeb, stal se vojenské služby ne schopný kvůli propuštěn.

7. Jaroslav ŠTUMPF, chalupník Markétské č. 45, syn Václava Štumfy v Tusté Rybné. Naroden v Tusté Rybné p. 1884. Odveden k vojsku dne 31. 12. r. 1914. Vdebral se s pěším pl. č. 98 na frontu Pruskou, kde raněn 16. června 1915, do nohy šrapnelovou kulíčkou. Léčen v Lublíně, v Lucku v Opavě, Rymářově, vedud poslán do Vzp. Mýta, kde vylicen a opět do fronty poslán a znovu raněn, do levé ruky. Léčen v Pardubicích a v Poličce. Vylicen zastán po brně, na frontu. Raněn znovu, stěpinou pučímho granátu do pravé ruky. Léčen ve Vídni, ve Vzp. Mýte a v Poličce. Vylicen zastán do fronty po čtvrté, na frontu Italskou, kde zastával vojenskou službu v divizionního křenu, onemocněl a později propuštěn.

8. Antonín MENC, dílnkač Markétské p. 27. Syn Josefa Mence v Markétských č. 27. Naroden v Markétských p. 27 dne 13. června p. 1885. Odveden k vojsku dne r. Vdebral se s pěším plukem č. 30, na frontu Italskou, kde raněn za Kolkama, proštěkáním levé nohy ve šlehu, plnou ranou z pušky.

Těchto osm, válečných proškolenců, běže platbu podporu, dle svých pracovních neschopností, procentuelně rozdělenu. Jsou zde i invalidé, kteří nedostávají státní podporu, válečných proškolenců. Inad měně proškolení a to jím. Pauloniu MENE 0:14, Pauloniu Lampárek 0:52, Bedřich Koutný 0:40, Bohumil Černý 0:6, Pauloniu Vodička 0:32.

Rok
1919.

Jako po všech jiných válkách, po hladu a vyčilosti vůbec, následoval mor, tomu bylo i zde v roce 1919. Mor - španělská chřipka, zúčila děsně všude, jak na mnohých místech ukázala více lidí než sama válka. U nás vyžádala si jen dvě oběti a sice Václava Vávrou 0:23, ve pláči 75 roků a Josefa Vodičku 0:12 ve pláči 43 roků.

Legie.

Víme z dějin že v nejhorších dobách, naši předkové se lišili mnoho a rádi vyprávěli o tom, že až bude našemu národu nejhůře, že se otevře hora Blavík a z ní vyjítí se rytíři blauičtí, je svým předem sv. Václavem, a navrátí národu českému bývalou slávu. Tě se váleč. světové prodili se nové rytíři naši - legionáři. Ti se organizovali prvně na Rusku, později v Itálii, Francii i Albánii. První našim prezidentem jest Tomáš Garrigue Masaryk, kterého dne 21 prosince r. 1919, osvobozená Praha vítala ap. n. náš celý národ. Tatička legionářů, hrůze naší svobody, vítěje nad Habsburky a Rakouskou dynastií, velikého bojovníka duchem. Tomuto velikému svému synu národ připravil uvítání, jakého Praha ani neviděla. Jediná jeho nádraží byla triumfální. První naši legionáři, přijeli s ním, kteří jej doprovázeli. Těchto se další lepve praceli v r. 1919 až i r. 1920.

Návrh
prezidenta
T. G. Masaryka

Počátek
odboj
čechosl.
legií
povstání
J. Ehrenberger

Poněvadž kolébka legií, jest Rusko, opisují sem prodání, jednoho z těch, na věci kúciastlůný, tak jak mi je prv sám písemně prodal, a jest jím Josef Ehrenberger, lesní hajný. Narodem je Svate Chalčian. poveden počátkem roku 1917. Byl zajat na frontě Ruské, dobrovolně vsoupil do Československých legií, kde byl zařazen k pluku T. G. Masaryka 0:5. Plukem tím pak prodělal ústup z Ukrajiny do Vladivostoku, a později jako

čestně přidělen ke pluku Františka Palackého č. 11. kterým
se vrátil do vlasti v srpnu r. 1920. Zůstal ve službách velko-
státní Proseč, odkudž k vojsku odveden a vyslavena proň
hájeuka r. 1924 ve zdejší obci jenž nese číslo popisné 54.

Popis jeho nese nápis: "Náš velboj v Rusku" a zů mále dovně.

His. velboj
v Rusku

Pro vyrozumění svělové války r. 1914, naši krajané usadli v Rusku, měli
ka lo že jediné Rusko, nám může vrátit naši dávnou samostatnost.

Uvočili proto již počátkem září 1914, samostatnou vojenskou část, kterou
byl domáři Kijevskými věnování prapore dne 26 září 1914, s obrazem
sv. Václava, knížete a patrona země české. Tato vojenská část, poprvé
výcviku, odešla na frontu, kde byla rozdělena k různým divizionům a tam
konala velmi platné služby výjimečné. Vedoucí krajané, kteří viděli,
kolik těch žili do kajalů a hned se přímo hlásí k boji proti Rakovsku,
shledali že bude třeba podniknouti větší akci a ve větších rozměrech.

Vyžádali si proto audienci u císaře Mikuláše. Když somulo všecko dublačno
vylázili, volil se to ochotně k náboru kajalů těch do vojska. Tu pak
ihned vyslali emisarů do táborů kajalckých. Přičiněním slavnou Kijev.

Dobrovolci se rychle sjížděti, tak že v r. 1915, stála již plus brigáda k
boji ka prvodu připravena. Dohrušel, nebyla tato brigáda, opuštěna
a byj samostatně. Ale zase přidělena k divizion Ruského vojska, opit
k výjimečné službě.

Pro různých intencí, lepru r. 1916, volána ona
brigáda do bromady a tu účastnila se památného boje u Zborova,
pod vedením Gajdovym. Tu překvapila vedoucí války k bruku

Ruského, svým duchem a bojovností. Zvítila jak vojenský, tak i
morálně. Avšak mnoho bratří těch, pústalo na bojích a odpočívají
u vesnice Tesové, kde mají krásný památník, a bude jich vzpomínáno.

Pro bitvě Zborovské, bylo povoleno větší povolání kajalů, kterých
ižak již tisíce bylo přihlášených, ale nemohli býti povoláni.

Václav, tu profesor Masaryk, kterému podarilo se jít do Svjcar,
podnikal v spojení přednášky, o našem velboji v Londýně. Jako
profesor přednáší na universitě o našem historickém právu na samostatnost.

Ponevadž viděl v Rusku největší pravoslavnou, zúčastnil se boje, který
odjel v r. 1917 do Petrohradu a upravuje náš poměr k spojencům.
Tu již stála na Volyni první divise, a u Dorispolu u Kijeva, druhé
druhá. Navštívil profesora Masaryka u vojska, vyjela u velkém
nadšení se slibem, padnouli nebo vítězili. V době léto, již žádala
revoluce v síle Pruské země. Po svržení cara Nikolaje v březnu 1917,
po vyjmutí všech ruských vlády, pomocili se tak zvaní „bolševici“ vlády
v říjnu 1917 a prohlásili válku za ukončenou. V Dřevě Lilevském
uzavřeli hanebný mír s Rakovsko-šiměckem, a milionová armáda
Ruská prohá se rákosou domů v nepořádku a plenu kde co může.
Když Rumunsko uzavřelo mír, psal profesor Masaryk, že pojed
jedine do Francie nás může zachránit od všeobecného smrtku a
od vračení se do táborů pajaleckých, a do Rakovska.
Kde kde uvedené divise, nacházejí se vagonů, a šiměi v palácích, jidou
za nimi. V baji u Bochnač na Ukrajině, jsou šiměi odražení, českým
plukem Flamačským a cestou byla uvolněna, avšak ne to našich
bratru kúska na bojišti. Tesla na východ, jest plna překážek.
Dělaty jsou v nepořádku. Jeu několika silákům 5 a 8 pluku, se
pdařilo prajedi do Vladivosloku. Pslatku části jsou padrženy, a po
celé přomně trati 7000 km. rozestaveny, od Čemay u Volhy až
k Vladivosloku. Ústřední ruská rada, ne poroká vyplauce
šiměckého, Kirbasche, mářidila nás odzbrojení a zadržení v
Prusku. Těvidělo se jak se zachováti, neboť zbraně vydali se
nechtěli a plaky nebyly díale propuštěny. Svola u na rychlo,
sajně pojed delegatů a jednotlivých částí do Seljabinoska na
Urale. Kde porhodnulo, plasku u počátkem pokračovali s. j.
v případe i bojem. Šalim po kval sjezd, napadli bolševici část
6 pluku rákosu. Byli však odražení, ale popstali 40 našich
bratru. Bratru, kteří byli pajmudi, nalzeu usmrceni a to
rozumným způsobem a velmi sohavem. To byl signál, k boji
s celým s. v. magistrátem. Něsto jedno na druhým obsereovalu.

Bolsěvici, při ohromné své přešle, zřejmě ulekli a doufalo se, že bude vytvořena nová fronta, proti Německu. Japonci obsadili část po Bajkál. Nějaké to domácí, volalo Čechy, jako osvoboditele, ale ku pomoci se neměli. Češi, kteří byli již v Kobzani, museli ustoupnouti v nepřítčném pohybu v boji, byli již úplně vyčerpani. Tu dobu zahyml kráječkov směl plukovník Švec. Po vytvoření vlády v Sibirii, a armády Ruské, byla fronta přestána Ruským a Češi stamovuy k pohraue dčatny. Zde se chýli včerství km spojencům a bratřím naším již netěpělivě očekávají odjezd do vlasti, který byl uskutečněn, až po ruzných bojích a utrpení roku 1920, kdy již byla dáno „ republika prohlásěna. Po příjezdu do vlasti byli legionáři, do ruzných rozdělení ^(pluků) a na paměť ruské. enobore, zůstávají jména 12 pluků v Rusku kalozěných.

Legionáři
naš
rodáci.

Legionáři naši rodáci jsmo tč, z nichž první Josef Záštera o. 28. podává přemě svůj vojenský životopis, který doštomě opisují. V mladém věku svéu, byl jsem praveu dne 5 října 1914. Narukoval jsem 26 října 1914 do Vys. Hřta k k. u. k. Inf. Reg. Tro. 98. Odtud byl jsem do Jaroměře přidělen km pluku karm leučimú. Za mého proti Rakovského smýšleu odvezen jsem byl, proti svým bratřím Slovanům. Prbim, za 1 praporem, jsem se prave natěral ve Slavonii v Sidu. Po několika týdních byl jsem přeložen do Dobranci, až posléze byli jsme posláni na pakoly na řeku Turo, kde jsem měl příležitost viděti omý barbarské věci, které si ta Habšburské dynastie s Němcem usmyslela. Bylo nás několik krajaniů včelě, z nichž byl můj věuý kamarád z naší obce Jaroslav Kucera o. 16 a u jiné poly Jarosl. Fajmon. Roku 1915, začátkem měsíce května, byli jsme odvezeni přes Bosenký Brod do Pulje, válečného lo přístavn, města v Istrii, v tu dobu 24 května, vypověděla Itálie, našemu nepříteli Rakovsku válku. Odtud po několika týdních vyjždění, odvezeni jsme byli na frontu Itálie. Z Nabruiny, posléze do Slavice, kdež jsme vystupovali, daly nás na frontu Sočkon, aby nás, jako jiné české pluky prohloukli Itálie jako škodnon. Tak hrozných ohřilích říkali jsme si s Jaroslavem

Neum, že jím svoji rodnou obec Markušovice neuvěříme. Jaroslav Neum mi říkal se
 má předtuchu po své bratry, sestru, a u rodnou obec nespasí. Předtucha ta se
 jemu stala skutekem, padl, právě když se choval, spolubratra vojína na bojišti.
 Já jsem však pevně doufal, že se mi maskylne přičítal, „vyrubození“. Z
 planiny Dobrušské, jsem byl dán na několika dní, odpočinek, v něm co
 jsme byli, poslání pak na jiskř fronty Saul Markiv se Saul Michal.
 Průběhem měsíce října, přeběží jsme na Zmrzly vrch v Korubanech, kde
 jsem byl za proli jítoku, asi p 10 mužů, při slunci východu, dne 20. října p
 Tolmína raněn a zabit. Dostal štábu byl na 15 kroků. Odesen jsem byl
 jako jeho přítel, na polních posilkách, do Lividale, a pak poslání do střední
 Itálie. Salerno. Po mému uzdravení, byl jsem odvezen na jih do Paduby,
 kde jsem pobyl celý rok. V dobu tu se proslychalo, že na Řísi, se zakládají
 družiny i ve Francii. Ve válečné době se za pedemí předemí Benes-Štefanik-
 Masaryk, byli jsme všichni Češi, poustředěny do sborů kajateckých v Saul
 Maria - Cap Velere u Neapole. Za pedemí našich předemí, a bratra Čapka
 přišlo povalo se hromadně do legií. V uvedeném sborě nás bylo 5000 mužů.
 Odesen však nám nebylo přáno, byli jsme stále na Austriáky povazovány, což
 bylo v r. 1917. V začátku, měsíce čeruna, 1917, byli jsme dáni na různé práce.
 Já jsem byl v Lombardii u milána. Tak naše přímoost byla psobována.
 V době této však kasáhta, Amerika a my byli jsme povazovány za spojence
 i ve Francii a na Řísi. Dobu tu kam jsme byli poustředěny do sborů. V
 únoru r. 1918, bylo nás v Paduce již 30 000 poustředěných, kde nás oblekli
 jako vojsko Itálie, ale bez výstroje, tak pak jsme byli poslání do
 pákopi. U Legnaga, však jsme byli již bez dozoru. Pak na několik
 dní přišel rozkaz, a oznámeno nám že jsme ukááni za spojence, od Itálie.
 Teukráš každý z nás skládal slib „rukou podáním“, a odjžděli jsme
 do pmbrozemí, do Foligna u Říma. Já jsem byl přidělen k 31. pěšímu
 pluku, II. rota. Kde se brval jsem pro výjeviku 14 denním. Za pedemí
 veliteli Itálieckých odjželi jsme na frontu Monte Grappo, což se stalo
 v prvním r. 1918. Za ploviny, plali nás na jiskř Rovereto Riva. Teprve tu
 dověděl se každý z nás, že jsme byli, po náchali Rakušáci, na našich kajateckých.

V době této, byl jsem paktovatel, buď a nebo, t. j. prvák nebo vyvolavač. O těch krásných chvílích spousta krátě jsem si myslil že už mají pes podmanit ať otec, matku, a sousedce, nevím, avšak důvěra ve vadon pře mě šelila, proufal jsem. Na rozkaz Benise, v polovici října byli jsme přeloženi, a na odpočinek dáni. Na to, v době blízké se stal převrat a tu čekal jsem kdy, kdy pojedem do osvobozené vlasti, až konečně 17. prosince 1918, vyjeli jsme z Tactovy a 24. prosince 1918, jsem šťastně přijel do Čech, přes Česká Budejovice, Jihlavu, Brno, do Napajedel, kde po několika denním odpočinku odjžděli jsme na Slovensko a pakud za Uhhorod do úřoku, nyníjší Podkarpatská Rus. V únoru 1919, jsem dostal dovolenou za 4 1/2 roku. Když jsem přijel do rodné obce Markušovic, tak z mladší generace, jsem nemohl žádného poznati ačkoli se oni ke mě hlásili.

Druhý legionář.

Druhým legionářem podákem nejším jest: František **KAŽAN** r. p. 30. narozený. Právě do vojsku, po výcviku, dáni na frontu Brno, kde pakab. Vstoupil do legie. Bojoval u Zborova, kde dostal mozkové rány. Nyní jako válečný invalida jest stále podporován.

Neřadal žádného životopisu, tudíž stručně napsáno.

První legionář.

Prvním legionářem podákem nejším jest František **BINKO** r. p. 1877. Právě do vojsku r. 1898. Sloužil u pěšího pluku myslivců č. 4 v Liberci. Po odbyti čestné vojenské služby se odebral do Ameriky. Kde svobodně žil, až do dne vstupu do legie. První byl v legii ku pěšímu pluku č. 22. V legii bojoval ve Francii. Po skončení války, krátce pobyl v Markušovicích, pakudě pak jel zase do Ameriky.

Pakud r. p. 1921 přijel a r. p. 1923, obdržel v Podkarpatské Rusi, státní pozemky ve výměře 75 měř pod kanceláře československých legií za obno 56 listie korun československých. Bydlí u Balů v nové přizvané kolonii, kanceláři československých legií přizvané, pod jménem Sloboda.

Poněvadž nepodal žádného životopisu, uvádí komikář to, co o něm jest jsem psáno.

Navráb
dr. Ed. Benise.

Poraději než prezident Masaryk, vrátil se do vlasti, prvák prim'kajev

pracovník pro osvobozené pláči Dr. Eduard Benes, dosavadní
ministr zahraničí.

Tragický
skonek
generála
R. Štefanika

Upracel se i třetí vyjásněný pracovník na pláči osvobozené, první ministr
váleky, generál M. R. Štefanik. Z Itálie letěl v letadle, a na přede
jíš osvobozené pláči, z důvodů nernamých se letadlo přitilo, a rodná
země přijala ve svoji náruč, já jsem mrtev, svého velkého syna.

Poměry
pročítaje.

Byla to jedna z největších bolestí v té době jásotu a radosti.
Radost a nadšení, brzy ochably, a lidu se přeměňovaly kormozlosti, nad
nastávajícími poměry. Jako po průseu koboly, lid se nemohl zbavit
otyblu hřbetu před každým výše slojím, tak se nemohl lid
vpraviti do poměrů vyšších. Při život skutečný musel lid nutiti
přinášeti oběti, avšak nelibě se nesly.

Rok 1920.

Rok 1920 jako rok přešel krtičoval lid k kvicem, omaceu
výživu, skupající dražota a kolkování peněz.

Kolkování
peněz.

Peněz svých jsme ještě neměli, a pod korným plem se tak stalo,
že polovina peněz při kolkování byla padřena, avšak porději
vrácena, aby neohrožovala byti naší mladé republiky. Za to tím
více vážil si každý peníze, ačkoli jev papírových, když vydávány
byly peníze republikánské.

Nové
peníze
republiky.

Pomalou mizely z oběhu ty rakovské dvouhlavé oty i s našimi kolky
které byly plány na peníze, bylo jev pro rozdíle mezi rakovským a
naším penězom. Nastaly peníze skutečné naše ve kněu kounovém
a halčřovém.

Poslovní
smáinky
republiky

Za brátko pak vyšly i nové poslovní smáinky, tu mnohý se zálibou, a
obdivem díval se na poslovní smáinky "Republiky československé".

Volební právo
všech
a nový volební
řád do
obci.

Velkou radost způsobilo volební právo, které se pro nás povedlo
neboť mnohá práva si brde brácela s kandidátů listinon k osude
volebnímu, zvláště když ona sama, neb její muž byl na ní
označen. Obecí volby podle nového, pro celou republiku stejného
řádu, byli přitilo napjalé, a přinesli i mnohé mrzlosti.

Volby

Dne 15. října 1920, byly volby provedeny na základě nového volebního řádu republiky československé v katastrální obci Záborech, kam osada Markějice patřila a volební strana lidová 10 členů. Ze strany republikánské 7 členů. Ze strany sociálně demografické 7 členů, do kterého zastupitelstva jeně mělo 24 členů. Starostou zvolen byl Leopold Štíklava, první v Záborech ze strany lidové. Prvním nám. zvolen Jan Kronlík z Pasek. Druhým náměstkem zvolen Josef Neuc, Markějice. Obecní rada čítala sedm členů a zvoleni jím. Jan Groulík ze Sv. Kateřiny, Václav Pěšina z Markějic ze strany lidové. Antonín Švabík ze Záborech ze strany social. dem., Bohumil Macháček vol. v Záborech ze strany republikánské.

V osadě Markějicích byli zvoleni čtyři členové a sice Josef Neuc č. 53 náměstek starosty. Václ. Pěšina č. 21. člen obecní rady, Ant. Lukáš č. 2 a Jos. Vondra č. 18 členové zastupitelstva. Úřad v osadě Markějicích vedl Jos. Neuc č. 53.

Zvolení v
osadě
Markějicích.

Žádost o
rozluhu obcí
ve dvou
samostatné
obce.

Na základě nově vyjitého zákona na zaozkrouhlování měst, obcí a okresů předána dne 12. srpna 1920 žádost, nově zvolenými členy obce zastupitelstva v Markějicích o rozluhu obcí ve dvou samostatné obce a to, Záborech v jedné, Paseky ze Sv. Kateřiny v druhé, Markějice v třetí samostatnou obec, která byla zamítnuta ministerstvem radou z toho důvodu, že Záborech, jako obec malá, má malou daňovou základnu, tudíž není schopna samostatného řízení obce.

Žádost
samostatnou
školu
jako je ve školní
obci.

Žádost bylo usilováno o samostatnou školu v Markějicích jako druhou školu ve školní obci Pasek. Předána žádost ministerstvem školství v Pasece a na intervece poslance Dr. Anuška, žádost přijata. Prvním správcem školy kdysi byl p. uč. Karel Kládek, podem z Poličky. V době mají zastupitel Jos. Neuc č. 53, Václ. Pěšina č. 21, kteří neochvějně přes všechny překážky činěné pracovali pilně a svůj čas i peníze nastavili, aby docílilo toho bylo. Houževnatost a vytrvalost zvířila na konec. Když se puška k puce vine, pak se dilo pokračování.

Založení
Skupiny
katol.
mládeže.

Dne 20. června 1920 byla založena Skupina katolické mládeže pro Martěvice a okolí. Čítala 66 členů. Prvním předsedou byl Alois Krémováček p. 55, jednatelem Frant. Jelínek p. Frantisek, pak hned pořádala pozimkovou slavnost v prapru, a měla první divadlo pod názvem „Pojd' na mě, pruce“ dne 14. listopadu, a tříkulisťkou v záboři dne 8. prosince. Jako každá dobrá věc, měla i Skupina své nepřátele. Přes to však pokračovala. Dnes má svoji knihovnu s více než 250 svazků knih poučejících i vzdělávacích.

Volby do
místní školní
 rady
v Praččevě.

V roce 1920 konaly volby do místní školní rady v Praččevě. Do ní měla obec Záborek voliti pět členů jako své zastoupení. V schůzi obecního zastupitelstva v Záboreku bylo volby svolané do prosince p. J. Kudrny. Školská republikánská chtěla prosadit ony volby tím, jak se chtěla mít sama všech pět členů, které si také sama zvolila. Na žádost podanou stranou lidovou k okresnímu úřadu ve Vys. Mýtle, byla však první volba zrušena a nařízena volba nová v míš. pak zvoleni Boh. Macháček, Jos. Neuc, Jos. Kvapil, Václ. Pešina, Jos. Kašpar. Pro osadu Martěvice měla ona volba vyjma toho, že zvoleni jsou i dva členové, a sice Jos. Neuc o. 53, a Václav Pešina o. 21 a pak rukou společenou ve prospěch čistě Martěvických rájmu, školských měli příležitost pracovat, což bylo také s pohrbením učinili, a přinesli velké oběti pro osadu Martěvice, nebo dobrou tu, voleni byli vždy při dvou do všech komisí a rad a pořadováno od nich všechno. V rájmech osady byli stále na cestách ve Vys. Mýtle, Pardubicích, v schůzích v Praččevě, v Záboreku, a na konci docílono bylo všeho přičem se v osadě soužilo a poměňon byl, nevěděk v pronásledky.

Rok 1921.
Sátání lidu.

Dne 15. února r. 1921 vykonáno satečování lidu. Přítacím komisařem byl Jos. Neuc p. 53. Vapočteno 264 obyvatel. Z těch jest 135 mužů a 129 žen. Podle náboženství 128 katolíků a 136 evangelíků.

Velké sucho
bída o vodu.

Národnosti všickni Čechové. Roku 1921 panovalo v krajině kdysi velké sucho, od konce května až do listopadu, a následkem toho, byla velká bída o vodu.

Zdejší obyvatelé byli nuceni podu pro sebe i pro dobytek hledali. Lidé v horní části vesnice vymašlali podu v lese u Chalupníkové linie, kam pak chodili a podu nabírali pro sebe i dobytka. Ve střední části byla poda v Hencově studni ale ploužila je u omezení, několika poblíž sebe sousedům jevícím. U čísla 47 níže, byli bez vody obdobně. Nejvíce byla prožena část dolních Harlenic. Lidé části Lelč, vymašlali pramen vody v lese, u Tondroví č. 18, poblíž linie zvané Satavska, několik kroků od cesty, na kterou si pod vrásky čimla, obce mávsky pluzěbnosti. U cesty tu svým nákladem udržovala, evlaště mostek přes potůček, vznikl po říčky Blánsky. Nadleší žau Petru, to říce ned a stalo se pak následující.

Dne 6 října 1921 jel Antonín Vodička č. 32, pro vodu, do lesa jak je uvedeno, avšak nadleší žau Petru, Aut. Vodičku č. 32 vrátil, s velkým hlukem a vody jemu nabráti nedal. Na to dne 7 října 1921, cestu od Tondrových č. 18, k Pasekám zabavil, tím že přes cestu poručil dělat 1. zv. právk. 1. j. po obou stranách cesty byly parazeny kůly a přes cestu na kůly přibita tyč. Nejprve, oně překážku lidé odstranovali, avšak znovu tak bylo učiněno. Za krátký čas, obdržel Aut. Vodička č. 32 předvolání k okresnímu soudu ve Skutči, pro rušení práva. Obec zastupitelstvo katastrální, obec Láboř, ve svém sezení ve schůzi dne 1. listopadu 1921, se vzhledem na zabavení cesty od Tondrových na Paseky, vzalo žalobu Aut. Vodičky za svojí a na návrh Jos. Henci č. 53, námištky starosty, a přičiněním radního osady Harlenic, se usneslo na podání proti žalobě, pro rušení práva cesty, na majitelku Leopoldinu Vaichernou. Ku podání žaloby a vedení sporu, splnomocněn Jos. Henci č. 53 v Harlenicích. Nadesel spor soudní. Ve sporu tom, zastupoval katastrální obec Láboř JUDr. Eduard Prass, advokát v Trutnove. Spor se vedl až do 4. července 1922. Vyvoláno bylo, nejprve 12 svědků u okresního soudu ve Skutči. Okresní soud ve Skutči, rozhodl

Podání žaloby
nadleší žau
Janem Petru

usnesení
zastupitelstva
kat. obce Láboř

Spor.

záležitost, omu, ve prospěch obce. Ale zastupce velkostalku JUDr. Rudolf
Langer, advokát ve Skutči, podal podvolání proti prvému rozsudku, ke
krajskému soudu v Chrudimi. Tento pak nřídil, doplněný sporu.
Tak se pokračovalo. Byli voláni svědkové, jichž bylo vyslyšáno 72,
pod přísahou. Na to opět okresní soud ve Skutči, přiměl plni právo
obci na cestu, su, s j. chození, jekdění, převádění dobytku, a mabíání
vody v lese pod Tombových č. 8 k Pasekám, přes parcelu lesní 1319
vedoucí. Rozsudek tento krajský soud v Chrudimi potvrdil dne 4
července 1922 pod č. R. T. 403/22-23. Velkostatek parovců musel platiti

Opis protokolu
osadního

náklad sporu toho jení byl 18 tisíc kor. čehol.
K tomu připojijí opis z knihy protokolů osadních, kde Jos. Neuc č. 53, jako
řídící náměstek starosty píše: Sluší se podotknouti, že lesní Jan
Petru se svým podřízeným personálem se bránil, zuby, nehty a užíval
všech možných prostředků, hrozících lidem vyprovádění z práce lesní a j.
Takové věci měli mnoho obav a skutečně mnozí i našeho nepřítel
podporovali. Vložili na Jos. Neuce, buď z nashazění nebo ze zisku,
ale on stál pevně a rozhodně ač probděl mnoho nocí. Tuil schůze a
pracoval pod zbabělostí a vždy chtěl jen pravdu. V tomto postupu, byl
v první řadě podporován, členem obecní rady Václ. Pešinou č. 21 a
Antonínem Lukšem č. 2. Josef Neuc měl Spesť do Skutče, a 2 do
Chrudimi. Předtím byli placeni na účet velkostalku, ale Jos. Neuc, co
spor vedoucí, neměl nároků a obec měla tolik penězů že nedostal nic.

Žouře.

Dne 5 října 1921, stihla se strašlivá bouře, která počala kolem 9 hod.
a trvala do 3 hod s jml. noci. V obci mšlu neuchala, velkých náledků
ale v okolí bylo viděti několik požárů pod plesku učiněných, zvláště na
Lidomyšleku.

Mobilisace
proli
Maďarům.

Dne 27 října 1921, byli mobilisováni čtyři ročníky vojenské k obraně
hranic slovenských proti vpádu Maďarů. Tě mobilisováni záložníci
v čas a pohotě se dostavili pesměš psieku a vojenskou službu nastoupili
Jindřich Dinko č. 1, Aud. Lampárek č. 52, Jos. Zástěra legionář č. 28,
za to však vrátili se zpět v rozstřechu, zvláště na Sokolové, kteří

Tat. ...

ústí, pluk plastunů, na Slovensku pak zastávali službu polních četníků
podobně jako ve válece předové Rakovská, feldxandarmmerie, k nimž byli
bratři Kaděží, na jisecké frontě, kde položeny byly pluky české. Trpěli nedostate-
kem nábojů, p ptobě pro nás tak vážné, a Praha při tom je poslala a lančilo
se i sánu prav mimole palky Václav Klopáč.

Oslava
památky
padlých vojáků

Na oslavu památky padlých a pomřelých vojáků bylo namalováno i zde, ale ze
z důsledků chudého obyvatele vše zdejší pomník jím postaven nebyl. -
Z činnosti kulturní jsou vyznačeny po Skupině katolické mládeže zde,
sehraje následující divadla. Dne 13 března 1921, pod jménem „Květy v borů“.

o kulturní
činnosti.

Velice zdařile za přítomnosti lidí místních i z okolí. V květnu 1921, byly
sehraeny 2 jednoaktovky „Krejčí Milka“ a „Opulj hýdeu na před“, leč
zdařile, za velké účasti. Na oslavu sedmidesátých narozenin pana
presidenta T. G. Kasaryka, pořádala v místnosti spolkové u Tondru č. 18
přednášku o básněni. Přednášel Dr. Farář z Rozce, Karel Herhard,
básně přednášeli členové a členky Skupiny, za velké účasti lidí zdejších.
Oslava za zpěvu národních hymnů skončena.

Přední
výročí 28
října

Rovněž oslaveno přední výročí památného pro nás přechy dne 28 října
lín po se škole zdejší pan učitel Karel Mládek se školními dětmi
a přítomnými rodiči pořádal přednášku. Děti přednášely básně
jichž bylo mnoho, a navíc čuě předneseu. Oslavy zúčastnila se Skupina
katol. mládeže korporativně a přispívala zpěvem národních písní,
čímž oslava také skončena.

Julové
koberec.

Na konci roku 1921, dlužno podotknouti, že v čas ten slibně se rozvinula zde
výroba julových kobereců pro domácku učeě provázené na klatovských
stavech, které před tím již prováděly. Věbot škau pláten bylo v neprospěch
úspěchu, rovněž i bílení jich. Jako pamětnímu předlípím s. j. při malých
hospodářských, zabývali se výrobou julových kobereců, jímž žily se velkou
odbytu a spokojenosti jejich vyrobitelů následující rodiny: Rodina
Frant. Barty č. 31, Josefa Mence č. 53, Jos. Truška č. 49, Jos. Doležala č. 8,
Václ. Doležala č. 9, Anna Mence č. 47, Rudolf Čerňý č. 42 a j.
Zvláště měli pilno si, co pracovali předtím čili, v úvahu

Na přech koberecích byly krásné růžové květy, jilovi, labule a samky.
Jedna v barvách květu svého, byla připravena k lovení. Rovněž i
osnova. Plásek při výrobě vykazovala se velika poroznost.

Rok 1922.
Americký
dar a
jeho pomik.

Na počátku roku 1922, jelouce se školní schůze míslu školní rady v
Proseči Josef Kucě 53 a Vaclav Pešina 21, umlouvali se, jakým asi
způsobem, pomohli by osadníkům ku větší peněžní částce na dovoz
stavbu školy v Martěnicích. Kluilo se o stavbě školy měšťánské v
Proseči jenž měla státi obnos až závratný v chudé školní obci, kolou
člyš milionů. Martěnicí občané závdali vyjmi jěny, míslu školní
radu za vyškolení a míslu, aby přispívali na stavbu uvedené
školy v Proseči, že nákladem tím postaví se sami školu na
Martěnicích, k čemuž činěny byly již rozhodné kroky. Vyjednau u
Jos. Pešiny 11, vypálené cihel z jeho hlíny. U správy velkoslatku
Proseč vyjednau zakoupení parčí na vypálené cihel. Zkrátka
připrava ku skulečné stavbě. Thora uvedení, usnesli se začatí také
rodáci Martěnic v Americe, usedli o peněžité dar, kterého bude
použito na stavbu školy v Martěnicích, již prováděti se své režii
budou občané zdejší. Sechelou dárcové neuchali nás dlouho
čekati, a zaslali nám bzo 11000 Kč. Učinili mezi sebou dobrovolnou
sbírku aby nám pomohli. Dárcové sio jom: František Klinský,
Josef Klinský, Jaroslav Klinský, František Jiroch, František
Bimko, Josef Bimko, Josef Tach.

Podání
záčasti o
stavbu školy
její činnost,
Arnot.

Také podání záčasti Zemské školní radě v Praze, o samostatnost
školy obecné jednotřídní v Martěnicích, a o návrhu stavby školy
lélo, k důvodu že peškou práci v oboru školy zdejší, máš míslu
školní rada v Proseči. Záčast podali Jos. Kucě 53 a Vacl. Pešina 21.
Byla přívěně vyřekna, za podpory a doporučení pana školního
inspektora ve Vys. Hýlč. Jos. Nováka. O tak uvedení předstihli
stavbou školy obecné v Martěnicích, stavbu měšťánské školy v
Proseči. Stavba školy zdejší byla návrhu Zemskou školní
radou v Praze, z čehož měli páu v míslu školní radě v Proseči,

malou radost, bavili se tomu ještě různými prostředky, kluci seu uváděli
nebudu. Na konec podlehli pilné práci a vytvářeli jim proslych,
zásluhou zde již jména uváděných, psedy Markéti.

Činnosti
Skupiny katolické
mládeže.

Dne 12 března 1922, sehrála Skupina katolické mládeže, velmi zdařile
divadlo pod jménem „Naší furiantů“. Dne 14 května 1922, sehrála další
divadelní představení pod jménem „Pani svatá a její Tomy“, dne 17 září
pořádala „Přálekky zábavný večer, a dne 3 prosince „Nikulášskou zápas“.

Roč 1923.

Dne 22 dubna 1923, na návrh Josefa Meuce č. 53, Paulonius Lukše č. 2, a
Adolfa Kouluého č. 40, založen byl v Markéti Spolek divadelních
ochotníků pro okolí se sídlem v Markéti. Členů čítá 33. Předsedou je
Jos. Meuc č. 53, jednatelem Lukš Paulonius č. 2, pokladníkem Lukš Ad. č. 2.

Založení
ochotnického
divadelního
spolku a
jeho výstupu.

volen v ustanovující schůzi. V rámci uváděného spolku založen „Hudební
kroužek a zpěvácký sbor. První výstupu spolku tohoto bylo dne 13
května 1923, kdy sehráno divadlo pod jménem „Tepky nával“. Dále dne
17 čerence 1923, sehráno „Vítězství lesky“, dne 2 září 1923 „Teačka vlaků“, dne
25 listopadu 1923 „Fotografická dílna: Paříž“, a 26 prosince 1923 „Pro peníze“.

Činnosti
Skupiny
katol. mládeže.

Dne 7 ledna 1923, sehrála Skupina katolické mládeže představení divadelní
pod jménem „Závěš“. Dne 11 března 1923 „Sedlák z Chalodivostky“, dne 22 dubna
1923 „Vysňovský žid“, dne 11 listopadu 1923 „Od starého k mladému posvícení“, a dne
8 prosince 1923 pořádala Mikulášskou zápas.

V roce tomto bylo zde nejveselěji, od počátku obce, svou hudbu, její zkoušky a
přípravu na divadla. Peněz bylo dosti. Žádná bída. Proto radost ze života.

Ve společných mládežích, převládali se v umění a vzdělání. Rodičové
mají radost z madaných děl, těmto přáli, a podporovali je.

Obecní
knihovna.

V důsledku rákous, o obecních knihovnách, vzala na sebe katastrofální
obec Zábov a přebírala již řízenou knihovnu od zeslého se spolku Hlaváčků
se sídlem v Zábově. Holik vrátil knih, mi nové knaivo. Jako první obecní
knihovny vrátil, obědnáno na usnesení se zastupitelstva, otlo, pod
jménem „Válka národů, pelice poukave, kde prostěví“, kaiser Wilhelmu
svoje pravé jméno „kverový“. Pověstí od něho přecho, lo zlo pošlo.

Pozemková
reforma.

Z poválečných zákonů, jenž měli přinést, oblažili širokým proslavem lidu byl zákon „Pozemková reforma.“ Měli se dělit kámy velkostatkářů, drobným lidem. Várok byl, sice dobrý, ale provádění jeho, při dělení, bylo stroučkové a hlavně pak dbáno, aby byl velký zbytek. Takový zbytkový statek pak obdržel jeden „zasloužilý agitátor“, strany té, která dělila. Stará šlechta kuisena, mladá se obnovovala. U nás však nepřišla půvahu, nebo na bláznku nebyl žádný velkostatek, dělu až Rychebnou, a tam bylo dosti měštních zájemníků. Umi zákon drobných pašlýchů, obec našu nerozšířil. Zákon ten prospěl jen tam, kdo měl po 18 let, po sobě jedoucích pronajalou půdu, tuu nabýval vlastnictví, což u nás také nebylo. Obci našu zákon ten neprospěl ničím.

Příprava
k
založení
spolku
dobylčářského
s Trautiskami.

V roce 1923 se daly přípravy k založení spolku pojistců hovčického dobytka v případě nutné potřeby s obcí Trautiskami společně. Spolek takový byl zde založen pro Markušovic. Poté, když chov hovčického dobytka palkon, a popálce utrpěl, nebo se snížil, zněně jeho stav i také pro pro práhodu, nebo v lé době stála kráva až 6 i 8 tisíc korun českých, proto pomýšleno na spojení se v případě nutné potřeby, více chovateli hovčického dobytka. Ukei bylo vedli hlavně: Jo. Meue č. 53 a Vacl. Pešina č. 21.

Vystěhoval se
Fr. Binko

V roce 1923 odešel z Markušovic do Podkarpatské Rusi, Traut. Binko, kde byla u Beah založena česká kolonie legionářů. Tamější posemky zakoupeny kancelářů čechoslovanských legií v Praze, a legionáři tam k, vili blízkosti Maďarských hranic, usazováni. Traut. Binko jako posloužilý legionář obdržel tam 75 metrů půdy za cenu s postavením obytného i hospodářského stavu 56 tisíc kor. českých.

Vzhledem k tomu, že v roce tomto rolnářských událostí zde nebylo, končíme jej v blahém předání se uplynul do moře věčnosti rok dobrý, dosti úrodný a pln zdejších radovanek.

Rok 1924, desáté, výročí počátku světové války, přinesl velké
oblasti v dějším občanstvu, že v roce tomto, splnily se touhy,
o kterých přemýšleli již dávno naši předkové. V dobách kdý, naši
starší psmáci, toužili a byli hojemi, vyjmí smy, o zvelebení a jev
dosazeni školy ve zdejší obci, o pokladu, pokladu všech, stala se již
skůtkem. Prvními všcky překážky, klade nám v cestu. Neumomou
prací, našich předků a silou doby nynější, zástupců osady naší,
podarilo se, získati plivno prány, kteří svoji moci, nám byli
spravedlivými a uskutečnili postaveni školy naší. Pomník
to darem korunované práce, podílých občanů zdejších, který
bude hlásati pokolení dalšímu, tu snahu předků jejich, a i
žehmati těm kteří budou a još dřimou, svíj věci se, po práci
tak namahavé a obětavé, jako bylo dosazeni zimní expozitury,
celoročního vyučování a na konec stavby školy a dosazeni
samostatné školy jako druhé školy ve školní obci.

Co bylo ruzných cest, za účelem tím, to bylo lámání hlav, jak jev
sestavil radost, jichž bylo mnoho, a jak vše pořídili aby se
nemuselo vyjednávat s předsedy místní školní rady v Rozvěči,
nám vždy mačské. Od kterých se stal, lakovému smělci, jenž
se odvážil k němu jíti i vyharov. Dokladem, uvádím Trautisck
Hlaváče č. 22, ve vyjednávaní se Zuzalem, a Mužíkem, předsedy
místní školní rady v Rozvěči, vzájemnosti zimní expozitury zdejší.
Vážte si proto těch, kterým uděleno, ono nadání, pomocí Vašou
Vašou dětem, a pokolení dalšího. Vzpomeňte jich, neboť přinesli
dobro Vašou. Jména jich uvedu po dalším postupu práci
školních, jenž zde vypisí od samého počátku, až po dobu dnešní.
Rovněž j jména, a působení ve škole všech pránu učitelů, kteří
obětavě chodili k nám, i za špatného zimního počasí
a vydělávali tu mladou divokou půdu, aby přinesla
hojného užítku, své rodné obci, okresu a vlasti.

Rok 1924.

Přískolení
České Rybné.

Dne 31 května r. 1799, přijel krajský komisař Jan Scheib, do fary v Krouně, kde pracoval s kancelářským Franziskem Magolarem a puchovníu správcem P. Václavem Hauvenclem, k žádosti obyvatelů Martěnických, byla ves Martěnice k České Rybné přískolená. Do roku 1805 navštěvovaly děti z Martěnic školu v České Rybné. Teď poků, tu obličnou cestu, děti zdejší konali, kupovním vyděláním. Kolik dětí a které, nemohl jsem zjistiti.

Přískolení
k Proseči.

Dne 10 února r. 1804, vyšlo nejvyšší nařízení, dle něhož se spojené školní změnily a Martěnice k Proseči připadly, místo k České Rybné. Povinné do školy docházení dětí a to chlapců i dívek, bylo nařízeno politickým řízením, vydaným císařem Franziskem I., dne 1. srpna 1805 pod § 301, a to, od 6ti do 12ti roků a od 13ti do 15ti, do školy pokračovací, což pak zůstalo v platnosti až do r. 1848. Trusů za zanedbávání tehdejší školy zákon neupládal. Školné činilo 3/4, 1, 1/2 krejcaru, pordejší 1, 1/2, 2 kr. Cnu. týdně k dítěti.

V roce 1852, upravena Fasse, dle které, bylo školou schopných dětí ku škole v Proseči přidělených z Martěnic 8 hochů a 5 dívek, celkem 13 dětí, za podučitele Františka Hilenského. V měsících zimních bylo ustanoveno učerendo v obci Martěnicích vyučování p. r. 1843 až v r. 1845. Vyučování opakující v neděli a ve čtvrtek, v zimě v expositurě v Martěnicích, zastával učitel Eduard Veděle, rodem z Poličky. Expositura byla v č. 42, v hladovci u Jana Boháče, jak jest jí zde viděti.

První
škola v
Martěnicích.

Tabule visela na školovském stávu, žáci seděli na dlouhých 60 metrových lavicích, jenž byly pouze dvě, psali a počítali na tabulkách, dřívce bylo na svých kolenou. Učitel měl platu 10 zlatých ročně. Později se škola přestěhovala k Janu Kašparovi č. 26 a do Boroviny do č. 50, pak do č. 15 na Běhu, a do č. 44 k Václ. Menecovi, pakud k Martinu Spukalovi č. 22, kde při vyučování panin omluvci učitel František Svoboda z Proseče, dne 12. pros. 1833 ve věku 67 roků.

V roce 1866 až 1869, chodilo do školy celkem 10 dětí z Martěnic. Roku 1870 zase jen 10 dětí do školy chodilo. Roku 1871 již 15 dětí do školy chodilo. Do školy v Proseči a to již v r. 1872 příkoucí navoučovní, a platilo se ročně z jednoho dítěte 2 zlaté 8 krejcarů, což kůstalo až po dobu méněší ve své platnosti. Jen ulevovalo se těm rodičům, kteří měli školou povinné děti chytří. Což činila obec z paušálu, kterým byli chudí rodiče svobozemci uvedeného platu školního. Paušál předpisoval okresní úřad.

Žádost o
přístoupení
Františkám

Dne 30. dubna 1875, žádali občané z Martěnic, c. k. okresní školní radu ve Vys. Mýstě o samostatnou školu. Poněvadž žádali, c. k. školnímu úřadem ve Vys. Mýstě, vyhověno nebylo, žádali občané Martěnic dne 4. čer., nec. r. 1875 za vyškolení z Proseče, a přístoupení k Františkám. Akci tuto vedl Josef Meuc, č. 16 radní správy. Žadatelům opět nebylo vyhověno, neboť školní obec Proseč, nechtěla Martěnice propustiti.

Výnos c. k.
zemské
školní rady

Výnosem c. k. zemské školní rady v Praze, ze dne 18. ledna roku 1881, č. 26119, jest k návrhu c. k. okresní školní rady ve Vys. Mýstě, stanovení zimní vyučování v Martěnicích od 1. listopadu do 31. března. Učitelem stanoven Josef Vobejda z Proseče. Žadatel, a občiny vykonával Antonín Meuc, č. 16 radní správy, a František Hlaváč, č. 22. Roku 1883 počalo se vyučování, až od 1. ledna, a učitelem stanoven Josef Chalupník z Proseče. Při vyučování Josef Vobejda, a Josef Chalupník, vyučovali v čísl. 22, které patřilo Františku, a Františce Hlaváčovým. Počít dětí byl, ovšem značný, a vhodná místnost nebyla k pronajmutí, s počty k věci školy, uvolnili svědků uvedených manželé k vyučování školnímu. Tami se uskrvnili tím, že na rychlo upravili komoru za stělničku a sami bydleli, jen aby vyučování se neoddalovalo.

Zimní
vyučování

Roku 1883 přesídlilo se s vyučováním školním do č. 23. k Luborínu Těpovi, který po vzdání se živnosti hostinské, pronajal místnost bývalé hospody, místní školní radě v Proseči a tím povstala učitelův škola v nejvhodnějších místech jejího obzoru, se kde uvádí.

Učitelem stanoven Josef Chalupník, jenž spověděkem, místo toho pro křimní exposituru přijal. K čemuž dopomohl jemu katolický farář Alois Kopecký z Proseče. Z toho důvodu že Josef Chalupník studoval na učitelském ústavě v Německu, a takovým se nepřiznávalo právo vyučování na školách zdejších. Proto, aby se nehybil, přimluvu faráře nutně potřeboval. Uyučoval sem docházel až do r. 1885 a žáci jeho pokud ještě žijí, si na něho s vděkem vzpomínají. Uyučoval katolické děti i jejich náboženství.

3 učitel na
exposituru.

Od roku 1885 chodil vyučování do křimní expositury od listop. do 31 března v Markušovicích pán učitel František Šolc, nar. 19 února r. 1856 v Rychnově nad Kněžnou, který každodenně, a počasi velmi špatného, nebo v dobách těch bývalo zde mnoho sněhu, se pod kobru brodil sněhem vyučování dětí Markušovické za příplatek 75 zlatých, po celých 13 let. Rovněž vyučoval náboženství katolickému. Tím zastupoval na pohy chorého faráře pl. Kopeckého. Náboženství

evangelické vyučoval, evang. farář Frau. Kalda. Ženským pracím ručním se zde v době té vyučovalo. Do školy chodilo 50 dětí, a rozděluy byli na 4 oddělení. Druhým řed jeho památce, a nemě, v miz, spočívá, buďti, mu lehkou.
 Roku 1886-7, školního roku chodilo do školy, 25 chlapců, 20 dívek, celkem 45 dětí.
 Roku 1887-8, 27 chlapců, 20 dívek, celkem 47 dětí, chodilo do školy zedejší.
 Roku 1888-9, 34 chlapců, 19 dívek, celkem 53 dětí.
 Roku 1889-90, 36 chlapců, 20 dívek, celkem 56 dětí.
 Roku 1890-1, 35 chlapců, 25 dívek, celkem 60 dětí.
 Roku 1891-2, 33 chlapců, 23 dívek, celkem 56 dětí.

Roku 1892, byl členem místní školní rady v Proseči na posadu Markéuicé
 Anthoniu Neue ř. 16 radní. Vyučoval uě. Frau. Šolc.

Komisi
 učitelů
 pro školu na
 Markéuicích
 Pasekách.

Dne 9 srpna 1895 vykonala p. k. okresní školní rada, z bys. Nýta
 komisi, za příčinou celoroční expositury v Markéuicích a Pasekách, což se
 stalo namávkou Josefa Macháčka starosty katol. obce záboří, který tak
 řimil se zdoru, aby kávil práci a postúp Markéuicích, občanů, v čele
 majíc Frau. Šolc ř. 22 po radním, který obětavě pracoval v
 zájmech školy. Členem místní školní rady byl Frau. Rompolt ř. 45.
 Od roku 1898 byl členem místní školní rady, Frau. Šolc ř. 22.

Prá do roku 1898, vyučovali chodil sem Frau. Šolc, učitel.
 Od 1. list. do 31. března r. 1898, vyučoval zde p. učitel Frau. Šolc, Macek,
 narozený 13 ledna r. 1854, ve Velkých Sedličích, okres Litomyšl.
 Že se zde pracovalo pilně o školsku, svědčí o tom následující:

4 učitel.

Otevřeno,
 celoroční
 expositury.

Usnesením p. k. zemské školní rady v Praze, ze dne 15. dubna r. 1898
 č. 1323, byla kimmí expositura v Markéuicích přeměněna na celoroční
 což stalo se přípisem následujícího znění.

Cisárská, a královská, komská školní rada v Praze, rozhodnutím ze
 dne 2. května 1899 č. 9638, povolila, aby celoroční expositura na Marké-
 uicích, vynesením ze dne 15. dubna 1898 č. 1323 zem. šk. rady v Praze, v
 zájmech povolena, ihned se otevřela. Za tou příčinou přidala p. k. z. ř. r.
 při mateřské škole v Proseči jedno místo, kadimního podučitele.

- s jeho naležitými požitky. Dne 1. června r. 1899, okurána celoroční expositura
v Markušovicích a učitelem stanoven Josef Horák, nar. 28. září r. 1878 v
I. učitel polo-
roční exposit.
Čáslavi, který zemřel v r. 1932, v květnu po delší nemoci tuberkulosní.
II učitel.
od 1. ledna r. 1902, do 31. března 1903 vyučoval zde František Černý, nar.
2. července 1870, v sousední obci Františkově.
Učitelem katolického náboženství byl Dp. Frant. Karkinec, farář v Proseči.
Učitelem evangel. náboženství byl Dp. Miloslav Novák, ev. farář v Proseči.
III učitelka
nábožensk.
Učitelka žensk. ručních prací byla plč. Josefa Lejsková.
IV učitel.
od 1. dubna r. 1903, stanoven, sem učitel Josef Horák, nar. 1. pros. r. 1880, ve
vsi Horních Radčicích. Děti bylo 69. Z toho, 35 katol., 34 evangelických.
V učitel.
Roku 1904, od 27. července, vyučoval zde Rudolf Štyblík, nar. 6. února r. 1884, v
v Litomyšli. Členem místní školní rady v Proseči byl Josef Lukeš rodinný.
Za pronájem, vykopání a čištení expositury, místní školní rada v Proseči
plakala Václavu Vávrovi č. 23, celkem 120 Kč. r. č., bývalý majitel č. 23
toto prodal s. j. Antoniu Těpu, odstěhoval se do Proseče a Václ. Vávra je
od něho odkoupil, jous nejprve zde v nájmu.
VI učitel.
Roku 1906, vyučoval zdejší děti p. u. Frant. Hrouzek, nar. 23. května
r. 1884 v blízkém Rychenbucku.
VII učitel.
Roku 1907, vyučoval zde p. u. Josef Lejka, nar. 15. V. 1880, ve Zhoř-
u Rychenbucku.
VIII učitel.
Roku 1907-8, vystřídal se s ním učitelé, po Jos. Lejku, zde vyučoval p. r. č.
Jan Valenta, nar. 1. IV. 1885 v Litomyšli.
Učitelé
nábožensk.
Náboženství katolické vyučoval Dp. Ant. Kůtýza, kaplan v Proseči.
Náboženství evangelické vyučoval Dp. Miloslav Novák, farář v Proseči.
Ženské ruční práce vyučovala plč. Josefa Lejsková v Proseči.
IX učitelka
Děti školy navštěvovalo 64. Z toho 36 evang., a 28 katolických.
X učitel.
Roku 1908-9, od 1. září vyučoval p. u. Václav Svíták, nar. 2. 3. 1889
ve Zbožnově u Skutče. Učitelka ručních ženských prací, měšička, a
stanovena sem plč. Marie Sudová, a později, substitučka plč.
Stěpanka Solcova.
Do školy chodilo celkem 55 dětí, z toho, 28 katol., 27 evangelických.

Roku 1910, od pražské stranou sem vyučovali p. uč. František Solc, nar. 16. 9. r. 1884 v Proseči. Školu navštěvovalo 48 dětí, z toho, 26 katol. 22 evaugel.

Členem místní školní rady, zvolen za psadu Josef Meuce radní č. 53. Přeloučská

Roku 1910 bylo provedeno sčítání lidu. V Hartěvicích bylo 279 obyvatelů.

Z nich, 138 katolíků, 141 evaugelíků. Polníků 27, dřívkařů 16.

že živocistva: 1 kuň, 97 kusů hovězího dobytka, 26 koz, 290 slepic, 31 hus.

Obydlí lidských 47, z toho 1 hospůvec.

IX učitel.

Roku 1911 vyučoval zde stále Frant. Solc. Děti bylo celkem 45.

Roku 1912, vyučoval zde p. uč. Jaroslav Štěřba, nar. 6. IV. 1883 v Dřetěch v Pardubic. Děti celkem bylo 43, z toho, 23 katol. 20 evaug. Učitelé nábož.

i industriální pustali nezměněni.

Roku 1913-14 vyučoval zde stále p. uč. Jarosl. Štěřba, celkem 38 dětí, z nichž bylo, 18 katol., 20 evaugelických.

Nový inspektor školní.

Roku 1914, byl stanoven pro školního okresu Vys. Úje, školním inspektorem p. Josef Novák, veliký přítel rozvoje školství v Hartěvicích.

Návrh
e. k. okr. šk. rady
v Vys. Úje
předložiti
plány na stavbu
školy v Hartěvicích

Dne 24. června 1914 připomenula e. k. okresní školní rada ve Vys. Úje, místní školní radu v Proseči, na nátlak Jos. Meuce radního, a občanů v Hartěvicích na výnosy ze dne 28. prosince r. 1907. a ze dne 22. září r. 1909, jimiž navrženo bylo, předložiti náležitě vypracované plány na stavbu školy, s j. celoroční expoziturou v Hartěvicích.

Místní školní rada v Proseči, z důvodu, aby zase vše vedděla, učinila svůj návrh ve své schůzi, konané dne 14. července r. 1914, aby e. k. okr. škol. rada ve Vys. Úje, povolila, místní škol. radě v Proseči, vystavěti pro obec Hartěvice a Paseky, společnou školu na Pasekách.

Návrh
M. S. R. na
stavbu školy
míst. Paseky.

Nálka však bylo úspěšně snahy panů, místní školní rady v Proseči překazila

X učitel.

Roku 1914-15, stanoven učitelem pro celoroční expozituru dětí p. pan Josef Jelmar, nar. 17. I. r. 1893 v Hrušovicích ve Vys. Úje.

Děti zde bylo 38. Učitel seulo, zanechal vzpomínku, dějším dětem, do dnes. Při svém narukování k vojsku, jež v předu ješ uvedeno.

Rovněž seulo, vyučoval katol. náboženství. Evaug. nábož. učil f. uč. M. Novák.

Pro odchodu p. uč. Jos. Jekmaea, po války, učilo se jen po půl roku a stídali se
právní učitelé z Proseče

XI učitel

Roku 1915-16, plánován sem na učitel p. Bohumil Henrych, nar. 10. 8. 1894
v Poličce. Školu navštěvovalo 35 dětí. Katol. nábož. učil Dp. farář Fr. Hartinek.
Osobní kůstalo neměněno.

Roku 1916-17, kovník vyučoval zde p. uč. Boh. Henrych, 33 dětí. Náboženská
katolické vyučoval Dp. Karel Kerhart, farář v Proseči. Ostatní bez změny.

Roku 1917-18, opět vyučoval zde p. uč. Boh. Henrych, 36 dětí. Ostatní bez změny.

XII učitel

Pro odchodu po války učitele Boh. Henrycha, stanovem sem Jaroslav Peřina, nar.
6. února 1897 v Proseči. Vyučovalo se obcemi 36 dětí.

XIII učitel.

Roku 1918-19, vyučoval zde p. uč. Antonín Kašpar, nar. 5. 7. 1892 v
Záboří, 34 dětí. Ostatní kůstalo bez změny.

XIV učitel.

Roku 1919-20, stanovena sem katolická učitelka plč. Teresia Níhalová, nar.
27. 12. 1881 ve Vys. Mýte. Děti bylo 43. Později stanovem sem Gotthard

XV učitel

Lašek, nar. 4. 7. 1887 v Čáslavicích u Rychnova nad Kněžnou.
Tento učitel, pro nepravidelné vyučování, vzdal místo a zaň
dobrovolně nastoupil Jarosl. Peřina učitel z Proseče. Ostatní bez změny.

Roku 1920-21, vyučoval zde opět Jaroslav Peřina učitel z Proseče.
Náboženská katolické Dp. Karel Kerhart farář v Proseči a náboženská
evangelicko česko bratrské Dp. Josef Dvořák, farář v Proseči, nar. 9. 11.
r. 1892 v Martěnicích p. 4. Industriální učitelka plč. Štěpánka Šolcova.

XVI učitel.

Roku 1921-22, vyučoval zde p. uč. František Hlavěl. Data narození patřadám.
Členové místní školní rady v Proseči, zvoleni za správu Marie Uice, Josef
Meuc č. 53, a Václav Peřina č. 21 roku 1920.

Stavba na
stavbu školy
v místní školní
radě

Ve pohraniční místní školní radě v Proseči, navrhoval na předitel místní
školy Josef Marstný, jako člen m. šk. rady, stavbu jednokřídní obecní
školy v Martěnicích a žádá p. Josefa Meuce č. 53 v Martěnicích,
stanovení ceny za místo stavební, pro stavbu školy v Martěnicích,
které bylo na pozemku Jos. Meuce, za nejvhodnější, komisielně
uznáno. Josef Meuc, žádá 7000 Kč., s pozemkem Anny Meucové
47. Poněvadž stanovena cena, zdála se býti příliš vysoká

čkolips přimlouvá Vacl. Pešina, psaním výpočtu, bylo nejprve s Josefem
Mencem smlouváno. Josef Mene, slibuje, že peníze udané jím, dá do nové
školy na nějaké pomůcky. Po úvadě, bez Josefa Mence, au sebo se vzdal, a
nabízeno, za pro stavbu místo 5000 Kč. Po dlouhém tahu a
rekursech, volil pak Jos. Mene na obnose 5000 Kč. Když takto se
ena místo pro stavbu, dohodla, vyslali předseda, míslu školní rady
z Proseče p. Bohumil Macháček se záboře s Josefem Mencem, řeb. m. s. k.
do Prahy, aby intervenovali na plimých místech, aby se léž docílila
sládu podpora, která by pomohla, značie, ku krytí nákladu na
novostavbu školy. Po návratu obou z Prahy, řekl Boh. Macháček, že
subvence se dostane, a že Karleňičlí občane, dáví Americký dar, a
že náklad na stavbu nebude větší, než jednon letkový, jako je
náklad školský počtu, jenž činí v té době 40 tisíc kor. československých,
přivolili ostatní členové ku stavbě a tím se stavba vyohčila.

Stanoven
peny
stavb. místa.

Jako podmínku eslného do Prahy, obdržel Boh. Macháček, od Jos. Mence
jednoručí úrok z Amerického daru, 11 tisíc kor. československých, který si sám
vybral v okraji hosp. záložně ve Skutči, na stranu jemu vkladní
knížku, kterou Jos. Mene v uschování měl.

Když byla stavba školy povolena, míslu školní radou z Proseči, se
nelemili Jos. Mene, a Vacl. Pešina, nechtali připraviti plán (skypu)
na stavbu p. J. Machovi, místru zednickému v Poličce, a jeho smet
zastali skromí školní radě ve Vys. Újle, ku schválení zaslali. Věř k
somu došlo v míslu školní radě z Proseči, byl plán, schválený, s malou
přeměnou již od skromí školní rady z Vys. Újla.

XVI učitel.

Roku 1922-23, stavoven za učitele v Karleňičích, Karel Mladek,
nar. 8 září r. 1901 v Poličce.

Roku 1923-24, vyučoval 33 dětí z dějsích řeb. uč. Karel Mladek, a
ostadní rovněž nebylo změneno.

Sobně
rodiců a učitelů.

Dne 2 března 1924, konala se v místnosti školní schůze, rodičů a
učitelů. K účeli somu, navrčil uč. Mladek, sedětu přes 40 bašní
přítomní pióně, k obdivu rodičů i právu učitelů přítomných. Pau učitel

Karel Mládek měl velmi zdařilou promluvu k rodičům.

Zadáni
stavby školy
Machovi.

Dne 5 března 1924 ve schůzi Místní školní rady v Proseči, zadána byla stavba školy v Marleuicích p. Josefu Machovi, místu pedn.ickému v Poličce. Náklad rozpočten na 199.960 Kč. 20 hal. a zadán p. J. Machovi za 165 listů Kč.

Slavnost
položení
základního
kamele.

Dne 22 března 1924, konána slavnost, položení základního kamene, za hojně účasti lidu i mládeže a žactva dějního a zahájena byla p. uč. Karlem Mládkem a p. ředitelem měst. školy v Proseči, Josefem Mastným, který vyložil dějiny a vývoj školství na Marleuicích a též podotkl, co stálo namahy, peněz i času, těch čelných obětavců a poctivých snemřivců a jevů neunavených pilí jejich, dosaženo bylo toho, u čeho dnes stojíme, a děkoval Josefu Machovi a Vacl. Peřinovi, za přičinění se tím podílení na pomník stálo. Za poklepu na základní kámen a proneseu hesel, a národní hymny, základní kámen veřen do základu, který věky nehybně zůstane zde ležeti. Tím slavnost byla skončena lid i žactvo se vesel, vrátil do svých domovů a plného se p dom vyprávělo.

Výnos, zemské
školení rady
zaslauj
okr. škol. rady
ve Vys. Mýle.

Dne 24 května 1924, došel výnos, od okr. školní rady Vys. Mýle č. 2284 a zní: Marleuice, obecna škola pmišeuá.

Obecnímu káslupitelstvu v Proseči, Žaboch, Drou a Podměščí.
Místní školní radě v Proseči.

Zemská školní rada v Praze, výnosem ze dne 12 května 1924 č. I-412-48744, povolila, aby se jednotčidná obecna pmišeuá škola v Marleuicích, výnosem ze dne 17 prosince 1921 č. I-549/6 a z 1921 č. 2. S. k. 119143/21 ppráseuě povolenu, přeměněnou se povníru, obecna škola Prosečské, od 1. řívence 1924 se převřela.

Za tou příčinou zemská školní rada v Praze, vřizuje při této škole definicovní místo učitele, a spolu správce školy s prážky náležejícími a funkčním předavkem 250 Kč. ročně.

Vřizuje zároveň katinní místo učitelke pro jmenovanou expozitovu vřizenu, ze dne 2 května 1899 č. 9839 k. s. k. a z 1899

Ustanovuje dále, smluví se, se zemským správním výborem, aby se náklad potřebný vztahující k správnímu roku 1924, uhradil, s dovolených úspor okresního školního rozpočtu na r. 1924. Náklad potřebný pro rok 1925 vložen bude do rozpočtu pro tyto rok. Nová škola zavádí se do IV třídy školního. Důvodem se dává předtím. Místní školní rada v Proseči, a místní školní rada v Proseči se žádá aby pro nově zřízenou školu spatřila peníze a vše potřebné, jako dává předtím obecní a měšťanské školy v Proseči.

Rada politické správy a přednostka úřadu.

Předtím obecní a měšťanské školy v Proseči na předtím, k příslušnému opatření, zejména pokud se týče předtím pomůcek, jež potřeby voprotivě vyžadovány.

Přednostka

Dr. Žalud v. k.

Prvním definičním učitelem stal se p. uč. Karel Mládek.

I Definičního učitel.

Školství jeho vývin a rozvoj, do postavení zdejší školy, měli zásluhy zdejší občané a voliče.

Zasloužili školu zdejší.

František Makovský č. 53, Jan Boháč č. 42, Martin Soukal č. 22, Jan Kašpar č. 26, Jos. MENC č. 16, Antonín MENC č. 16, František Rompolt č. 45, František Hlaváč č. 22, Jos. Lukáš č. 10, Josef Vondra č. 18, Josef MENC č. 53, Václav Těšina č. 21, Bohumil Macháček č. 8 v Žabovřezích, předseda místní školní rady v Proseči. Zvláště pak, okresní školní inspektor p. Josef Novák ve Vys. Mlýč. Na kterého bude, v předtím, v pomůckách.

Na vyhovění p. 44 v r. 1915, patřící Josefu, a Anně MENCOVÍM, komisielně ohledaném místě, pány, okres. škol. inspektorem Josefem Novákem, vechním právozním radou Paěl. Barkmannem a Ing. Medonosem, stavebním, odjímkem, započala práce, předána k právnímu vyhodování p. Josefu Machovi m. zed. v Polici. Komisielní ohledání místa stavebního pro školu, dále přítomní byli p. pány. Boh. Macháček předseda u. s. r., Jos. Novák, učitel

Počátky práce na nově laubí školy.

obecní a měšťanské školy v Proseči; Jos. Tobejda řídící učitel, Jan
Kroulík předsedající náměstek starosty obce Žáboř, Jaroslav
Sopoušek čl. stavební komise obce Žáboř.

Za členy místní školní rady v Proseči; Josef Kvapil z Pauck,
Josef Neuc Martuvice, Václ. Pešina Martuvice

Stavební
opatření.

Za místní zastupitelstvo; Jos. Neuc, Jos. Vondra, Václ. Pešina
Pan Josef Marek m. zed. z Poličky, odměřil pozemek pro stavbu
určený pro budovu školní její zahrady, letovčnu, a psal tu všechno
příslušensví; pro závoz.

Pro pomů, majnými dělníky, kopány základy. Přiváženo byl
veskerou stavební materiál, dříví, kámen, cihly, řísek, vápno
a j. povozi koňskými; autem, Josefa Tobejdy ze Žáboře.

Postavena prkenná boudu pro náčiní. Vykopány jámy pro
vápno. Dříví se lesalo a připravoval se krov. Bylo zde velmi
rušno a veselo. Přípravou šlo práci vedl stavební
asistent z Trsovic

.. Tu stavbě však nemohlo
dojít, skrze velmi nepříznivé počasí.

Počátek
stavby.

Pro slavnosti položení základního kamene dne 22 června 1924,
konečně, přikročeno ke skutečné stavbě. Přišli pednící se svým
„parylem“ Antonínem Makovským z Borové u Poličky v čele. Smatou
jeho pokračovala stavba velmi zdařile. Na stavbu a její materiál
určený příkličeti z místní školní rady z Proseči, její členové ve zdejší
obci bydlící Jos. Neuc, a Václ. Pešina. Bohumil Macháček jako
předseda m. š. v. též často dohlídal na postup práce.

Pokračování
stavby a
její ukončení.

Stavba pokračovala v číhledě, tak že do zimy byla pod střechou,
pokrytou sedým eternitem, již pokrýval Josef Báča, mistk pokajverčský
z Poličky se svými dělníky. Zůstaly jen vnitřní práce nedohotoveny,
které přerušeny zimním počasím. Na jaře r. 1925 brzy počalo a do
přání byla nová škola s bytem správce školy, odevzdána
svému účelu. Počátkem školního roku 1925-26 se v ní již vyčívalo.
Tím přání dávných i přítomné doby, občanů Martuvice bylo splněno.

Nová škola v Maršovicích.

Roku 1890, darovala výměnkářka Františka Hlaváčová p. 18, zvonek, ^{Hlaváčová} zvoničky, který byl umístěn na dvouramenném dřevěném sloupu, dole zpekou bučkou pro ochranu před nepohodou při zvonění, která stála blízko kříže, jak ješ na obcišce viděti. Va posomku darovanému maňali Františkem a Františkou Hlaváčovými p. 22.

Zvonek tento, byl ve válce světové odebrán k účelům válečným. K uctění této památky, smluvivše se, katoličtí občane dější, ve své schůzi, koupili zvonek nový a postavili novou zvoničku.

Koupi kvonku obstaral Dp. Karel Kerhart, farář v Proseči za obnos
Kč. 1000. Převodem, přišel pozemek, na kterém stála dřívější zvonička
do vlastnictví Václava a Anně Klinských č. 43. Z toho důvodu, aby
nová zvonička, stála na místě starém, šli žádat, jménem katolických
občanů Jan Vondra, č. 18, Adolf Vodička, č. 10 a Václav Pěšina č. 21,
manžele Václava a Anny Klinského č. 43, o povolení. Uvedení zde
manžele Klinského č. 43 ochotně pozemek pro postavení nové zvoničky
slíbily, s poznámkou, že oni mají prádi, když při umrtí a pohřbech, se
zvoni, rovněž i denní zvoněni, ráno v poledne, a večer. Na to, když
druhý den ku stavbě se mělo přikročiti, přišel Václav Klinský č. 43, k
Václavu Pěšinovi č. 21 a se slzou v oku, vznamoval, že na každok
jistého občana, stáli pozemek, pro novou zvoničku nemůže, aby mohl
obstáti před svým souvěrci. To podlehodu Václava Klinského se Václav
Pěšina č. 21 se svojí manželkou Františkou, rozenou Klaváčovou č. 22, uzhodli,
stáli pozemek pro zvoničku oni. A hned na to, žádal Václ. Pěšina
obecní úřad v katastrální obci Žáboři o povolení stavby zvoničky v
Martěnicích, na pozemku číslo parcelní 1052, plošnou ve vlože č. 234
knihy Žábořské. Povolení ku stavbě zvoničky, za krátko od obecního
úřadu v Žáboři obdržel a počalo, přes to, že Josef Neuc č. 53,
jménem občanů evangelických v Martěnicích, podal obecnímu
úřadu protest, proti stavbě zvoničky, jenž zní: Opisuji doložně.

Obecnímu úřadu

v Žáboři.

Podpsaný, jménem občanů evang. v Martěnicích podává
protest proti stavbě zvoničky p. Pěšiny jako jednotlivce z
těchto důvodů.

Zvonek má sloužiti jen některým občanům v Martěnicích
(katolíkům). Považujeme se za státní občane, chceme každému
svobody přáti, vlaste a svornost žiti, ale nepřijem si, aby
několik jednotlivců vyhledávalo prostředků k pobuřování

svauz občianů tvořící v obci většinu.

Toho jednání pobuňje svauz občianů a uráží jejich cíl.

Nenamítáme ničeho proti postavení zvonice a zvonce, kdijž
oprátkeno bude zvonění aby občiané nebylo vyrušováno a znepokojováno,
a po buňováno.

V Městěvicích, dne 12. srpna 1924

Josef Meue
jm. občianů.

Razítka občianů přičadů v žábou
č. j. dne 13/8 1924.

Zvonická nová, jest asi o 6 m. níže, než stála stará a byla postavena
láskou (č. j. bezplatně) občianů katolických a mimo to, darováno lží
i materiál. Dív darovala paní Leopoldina Václavna, majitel.
velkostalku Tereš. Prkna darováno občianů. Zvonická postavena,
zvoněk na velké slavnosti v ní zavěšen, jenž ve velikém průvodu byl
sem nesen družicemi z farářského kostela v Terešci, posvěcený pod
jménem „Martin“, s hudbou Dub. Pěšiny kapelníka, vedem průvodu
s kterým přišel Dr. Karel Křehar, farář, kterého uvítala družička
Anička Pěšinová a měl slavnostní obřady s kázáním. Po tomto
slavnosti skončena a lid s polěšením svého zvonce a nové, eternitenu
opobylé zvoničky se vrátil do domů svých. Vypadá takto:

Osadní
zastupitelstvo

Abby mohla vesada Martěnice, spravovoti ve jměnu, kles' uschráněno od dávných dob, po malých částkách, a čiuilo ku dni 30 září 1924, celkový obnos Kč. 13 921 52, s darem Americkým, který byl uložen v Okresní hospodářské káložně ve Skutči na jměno Josef Mene radní Martěnice. Požána žádost na politickou správu ve Vys. Měle, prostřednictvím katastrální obce Žáboci, o povolení a zvolení osadního zástupitelstva, podle výnosu zemského správního výboru č. 148990/II ze dne 30 dubna r. 1922, bod 8.

Okresní politická správa ve Vys. Měle, žádost osady Martěnice, vyřídila ve prospěch osady a nařídila volby do osadního zástupitelstva v Martěnicích, podle nového volebního řádu, do obcí republiky československé.

Volba prováděna podle zásady poměrného zastoupení v páří 1924 a do osadního zástupitelstva zvoleni jsou následující pdejší občané.

Josef Mene č. 53, Antonín Lukeš č. 2, Jaroslav Šrumfa č. 45, Bedřich Šlinský č. 19, Bedřich Koubný č. 40, Antonín Koubný č. 3, za stranu republikánskou. A Václav Pěšina č. 21, Adolf Votička č. 10, František Černej č. 33, Jan Vondra č. 18, Jan Lamparek č. 7, za stranu lidovou.

Hezroskou osady Martěnice pak zvolen Josef Mene č. 53, jeho náměstkem zvolen Adolf Votička č. 10 a členy obecní rady Václav Pěšina č. 21 a Antonín Lukeš č. 2. Volby řídil učitel Bedřich Svoboda z Pověče, kterému poděáním ruky, skládal se plib věrnosti republiky československé, jsou jako komisaři volební ustanoven od Okresní správy politické ve Vys. Měle.

Volba prováděna v hostinci Čauš. Mene č. 16 a volba starosty a náměstka a členů osadní rady v Žáboci v hostinci Jaroslava Kudrny starosty katastrální obce Žáboci.

Založení
spolku dob.
s Františkami.

V roce 1924, založen byl podpůrný spolek chovu hospodářského zvířectva v případě nutné povárky společeně obcí Františkami. Každá obec sama, zvolila si čtyř členný výbor, jenž pak společeně spolkové záležitosti vedl. Spolek leulo kural do roku 1930. Roku 1930 se rozěšel a puskal pro každou obec odděleně.

Roku 1924, sehrány skupinou katolické mládeže v Markétečkách, bylo
divadelní představení. Dne 23 března „Vámluvy v lese“, dne 25 května
velkolepě pořádána „Staročeská svadba“ v přírodě, dne 12 října „
České děvče, zlaté pldce“, dne 7 prosince „Vikulická pávova“.

Činnosti
Skupiny
katol. mládeže.

Roku 1924, sehrány spolkem ochotníků, divadelních v Markétečkách, bylo
představení. Dne 21 dubna „Čechovo kvílko“, dne 19 srpna „Biblickou
dceruška“, dne 6 říjence „Hosliček plameny“, dne 31 srpna „
Slavnostní pochůze“, dne 9 října „Pokyně“, dne 26 prosince „Přišla
do rozumu“.

Činnosti
ochotníků
divadelních.

Pro zajímavost zde uvádíme ceny obilí r. 1919, jak byly úředně stanoveny
a ceny obilí r. 1924, když prodej jich byl volný.

Ceny
plodin.

Maximální ceny r. 1919. Za 100 kg. Pšenice 55 Kč, žito a ječmen i oves 50 Kč.

Ceny volné r. 1924. Za 100 kg. Pšenice a ječmen 285 Kč, žito a oves 145 Kč.

Hojně rozruch mezi stranami politickými, jako obvyčejně, způsobily
volby do zastupitelstva katastrální obce Žabovř, konané dne 13 května,
r. 1924. V níž obdržela strana republikánská mandátů 6, strana
lidová 9, strana social. demokratická 3, mandátů, ze složení
18 členného zastupitelstva. Starostou zvolen, Jaroslav Kueřna, hrděnský
v Žabovři. Naměstek starosty, Adolf Vodička, dýmkař Markéteček 17. 10.

Volby do
obecního
zastupitelstva
katastrální
obce
Žabovř.

Osada Markéteček byla zastoupena členy a síce: Adolf
Vodička, nám. starosty, Josef Neuc, člen obecní rady, Jan Vondra
a Antonín Lukeš členy zastupitelstva.

Žádost
za
rozdělení se
katastr. obce
ve tři.

Ve schůzi obecního zastupitelstva katastr. obce Žabovř, uneslo se zastup.

prodati novou žádost pro rozdělení se obce katastrální Žabovř ve tři
samostatné obce, a to; Žabovř první, Paseky se Ivanou Kalcínou, druhé
a Markéteček třetí samostatná obec, na základě zákona občanského
řízení pro obce, v hranicích stanovených ve vyjádření archivu map
katastrálních ze dne 12 prosince r. 1923 č. 2010-25.

Činnost
školská.

Roku 1924, vyučoval 37 dětí, z nichž 16 chlapců, 21 dívek, pedagog správce
jednotřídní smíšené obecní školy Karel Ulládek.

Učitel náboženství, katolické, Fr. Karel Herhard farář v Žabovři. Evangelický

Československé Sp. Miloslav Novák farář v Proseči. Ženské pučův práce,
pl. Emilie Friedrova.

Oslava
28 října.

Jako líka předcházející, tak i roku 1924, oslavován den 28 října ve škole dějmi, za účasti žactva i rodičů, důstojným způsobem. Škola upravena. Přednášku měl pan správce školy, uč. Karel Mládek.

Předneseny básky i záhyneui, vlastenecké básně a zpěvy obou národních hymen, slavnost ukončena.

Oslov z
r. 1924.

Rok 1924, rok 10 výjímčí světové války, skončil. Pro Markušice přinesl mnoho živelních pohrom, kde nebylo. Úroda byla pro kraj náš přiměřená. Štíma byla v hojnosti sněhu, ale páuic sněhových lolk nebylo. Tak po všech pracích v rohu, tom vykonaných očekával se rok nový a to s plným sebevědomím.

Rok 1925.

Volby honebního
společnosti

Také důležitě sem podotknouti že v rohu 1924, prováděny byly volby honebního společnosti. Volbu řídil Jaroslav Kudrna, starosta katastr. obce Žábočí. Ze společnosti honebního, při volbě se udělily dva bloky a to, evangelický a katolický. Z těchto pak každý volil tři členy své. Volby byla přelomna, většina z evangelíků, tedy zvoleni tři z těchto a jice: Josef Kuc p. 53, Antonín Lukoš p. 2, a František Kučera p. 39. Katolíci kere všech profesí, opusili místnost volební. Po přijetí právomoci volb, k tomu starostou honebního společnosti, Markušicích Josef Kuc p. 53. Honební nově zvolený výbor pronajal honitbu pání Leopoldině Váothové majitelce velkostatků Proseč za 200 Kč. ročního nájmu, na 6 let po sobě jdoucích s. j. od r. 1924 do r. 1930. Bývalo vyřkem, od dávna, že při volbách těchto, měli zastoupení i ti, kde uvedené strany, což nyní odpadlo.

Rok 1925.

Oslava, svátku
Josefu.

Nadesel den 19 března r. 1925, den sv. Josefa. Slunko rozehrává skromatělý smích, předzvěst jara nastává. Nabývá všechno výhledu, všechno se raduje. Na Markušicích v každém domě číslu poplomeu, jest buď otec nebo syn, Josef. Místní kapelník Antonín Pešina p. 41, přišel

na nápad, aby měl hudební oslavu svátku Josefa padejích, převal
dva hudebníky, kteří měl po ruce a pesku Emilii, kteří dala velký bubnu
a šáňku s polkami, do které ještě plóžil, k větší sízi 5kg závaží a šli.
Nejprve šli ku svému bratru Josefovi Pěšinovi č. 11 a vyprávěli jemu. Pak
uzali sebou i jeho jako umělce v hrani na lahaci harmoniku. Přišli „Josefovi“
od strova. Slavili se v hostinci Paul. Neuce č. 16, kde byl Fraulišek Pimko,
leuto se nabídl jiti lonci bubnu, místo. Emilie Pěšinové, dala pbanka
se přemena, páda vyhověla přání Pimky. V hostinci přítomni byli
dva povozníci Václav Košnar z Proseče a Fraulišek Halamka z
Fraulišek, se vojni povozí a koňmi. Když se šli, sešli se
se hudebníky vozili. Tak nejprve jeli vyprávěli padejím, hajnému
Josefu Ebenbergovi, leuto jako psicku lesnici, hned smyslel „svátku“.
Po vyprávění, slandrlí, jak se říká u hajného, šel s hudebníky a povozí, k
Josefu Vondrovi č. 18, odtud pak psicku zase k Josefovi Rejmanovi č. 34,
odtud zase psicku k Josefu Černému č. 6, a dále vždy tomu, komu se
vyprávělo, psal sebou, k Josefu Kvalnému č. 16, k Josefu Zastěvar č. 28,
k Josefu Muceovi č. 53, k původu jednému, přitdalo se také jako
vždy a všude, kochu dělá. Váždali na sauce a jzdili i přes ploky,
poněvadž bylo bylo ještě v rámečích, hráli a zpívali, ale stala se
nehoda. Při obsarování, míst na saucích, hráel Jos. Pěšina, č. 11, na
lahaci harmoniku, sedel na láhlo, koně škli, a harmonika se
stala slavností, neschopnou, byla ve dva rozdělenu. Dvák nic
nepřekarilo veseli, jeli všickni „Josefovi“ do hostince, a tam užívali
svátku, až druhý den bylo bolesti hlav a neohut ku svému.
V květnu r. 1925, byla v kraji padejím, velika bouře, provázena větrem.
Tu dobu udeřil blesk na „Přímě“, do jedle, kterou postřísil, na
nepřatné křísličky a rozhrdel kolem. Místy se oběřily i kroupy, které
způsobily dosti značné škody.

Dne 19 února 1925, konala se volba do místní školní rady v Proseči.
Za radu padejím, zvolen byl Jan Vondra, dymkař č. 18. Za zaslupce
školy zvolen její správce p. uč. Karel Uliček.

Přirození
bouře.

Volba
místní školní
rady.

Hudební
kroužek a
zpěvácký
sbor.

V roce 1925, založen byl, podjímá správcem školy, hudební kroužek, jmenem
zakladatel p. uč. Karel Kládek působil. Teulo hudební kroužek byl
jako hudební sbor, spolku divadelních ochotníků v Marleuicích.
Rooně, v rámci spolku divadelních ochotníků, ve zdejší obci, založen
byl zpěvácký sbor, který vedl Jiříček Dinko p. l. Zpěvácký sbor
teulo, brzy nacvičil se, pohřbním písním, a působil při evangelických
pohřbech.

Cimrod
Skupina, katol.
mládeže.

Ku vzdělání svému, přela Skupina katolické mládeže pro
Marleuice a okolí, následující divadelní představení. Dne 15 února 1925

Cimrod
Spolku ochotníků
divadelních.

"Poměnky", dne 23 dubna, "Likančin, vadelní rávoj", vše zdáří.
Spolek divadelních ochotníků pro Marleuice a okolí, projevil, svoji
činností, přecházejí, jón, bylo představení, v r. 1925.

Dne 8 února 1925, "Zmatek nad zmatek", dne 13 dubna 1925,
"V černé pokli", dne 14 června 1925, "Jmenem jeho Veličenstva", v jhodi
velkolepě, sehraño. Děj temo, "zastřelení Kuvrnny", jón, z doby světové
války, a ukazuje, nám, tu, předem, rukou Němců, a její, nás, Slovany
slisknutí. Na radost Zabořských, vůdcích, krutů, žádany, byli, zdejší
ochotníci, o sehrañu, téhož, o Zaboři, při, učinili, dne 26 června, a dne
26 prosince, sehrañili, kus, ten, v obci, Dědové, okres, Hlinecký.

Škola a
její záležitosti.

Roku 1925, vyučoval, zde, p. uč. Karel Kládek, správce, školy, zdejší,
H/řáků, a žákyň. Vábořenská, učili, katolickému, Dr. Karel Kechraet,
farář, v Proseči, evang. českobratrské, Dr. Josef Dvořák, farář, v Proseči.
Zemské, pučů, práce, učila, pl.č. Štěpánka Solcova, z Proseče.

Americký
dar.

Pod vedením, nové, školy, ve zdejší, obci, kolaudované, dne 19 září 1925,
komisi, okresní, správy, policejní, ve vs. Nijle, k vyučování. Požab
byl, americký, dar, do rozpočtu, stavby, školy, v Marleuicích, ku
snížení, celkového, nákladu, stavebního, třídní, školní, radou
v Proseči, zdelávaného. Americký, dar, činil, dobu, tu, Kč: 11 612.
Ve schůzi, třídní, školní, rady, v Proseči, k účely, tomu, svolané,
americký, dar, obhajoval, Václav Jesina, čl. m. s. k. a, vyvěřovat,
za jakým, účelem, byl, Marleuickým, z Ameriky, zastán.

Ke stavbě školy v Harleuicích byla dostavěna, povolal Jos. Meuc p. 53
radní osady Harleuice, všechny občany zdejší ku poradě, po čimili, peníze
od Amerických našich podáku, nám poslane, když Okresní hospodářská
škola v Skutči vklad, Kč. 11.612, kde jest uloženy, zdraha, vypláti.
Vklad ten uložěn na knížku pod jménem „Josef Meuc radní Harleuic“.

Joháně občanů
okresu
amerického daru.

Nejprve jak uvedeno jest, v knize psacních protokolů Jos. Meucem, dar ten
byl měl evangelickým občanům. Později však předán, osadě, t. j.
všem občanům, k ulehčení nákladu na stavbu školy v Harleuicích,
Harleuickým občanům. Což bylo i přání díků. Po přeměsání ale
šlo záležitosti Josefa Meucem radním, a po krátké úvaze, všeho, se
usnesli občany Harleuic, vklad uvedený vymáhati cestou právní.

Vinkulace
amerického
daru.

Dne 12 června 1925, ve schůzi místní školní rady v Proseči, prohlásil
Joháně Macháček předseda, že americký dar, vinkuloval, t. j. zabavil
a že jej bude použito, ku zmíření nákladu pro školu obec Proseč, na
stavbu školy v Harleuicích.

Usnesení
radního
základního
podání žaloby.

Dne 18 srpna 1925, ve schůzi osadního zastupitelstva, usneslo se toto,
majíc na přeteli, usnesení občanů, podati na Okresní hospodářském
záložnu ve Skutči, žalobu, a splnomocnilo Josefa Meuce starostu
podati jí o výplatu peněz, tam uložených a p. Joháně Macháčeku
jako předsedy místní školní rady v Proseči, a zároveň starostu, uvedené
záložny předvěrných.

Osadní starosta Jos. Meuc p. 53, předal záležitost sporu právnímu
zástupci p. Mgr. Eduardu Krassovi, advokátu v Trutnove.

Protokol o
záložnu se
obcí.

Dne 3 prosince 1925, sepsán byl protokol u obecního úřadu katastrální obce Zábou
v Harleuicích u podolfa Vodičky té doby úřadujícího náměstka, starosty č. 10, při
místním šetření, porotou se obcí, t. j. katastrální obce Zábou ve tři
samostatné obce, Zábou, Pasek, osada sv. Katerína a Harleuice.
Přítomní byli, za zemský správní výbor p. Mgr. Václav Typolt, advokát
ve Skutči. Za katastrální obce Zábou, úřadující náměstek, starosty, Adolf
Vodička a Jaroslav Kudrna, starosta, na dovolení, za obec Pasek, Josef
Kápar, Josef Kvačil. Za osadu sv. Katerína, Jos. Krájčák, Al. Podola,

Za obec Markéuice, Jos. Neuc, Ant. Lukeš a Adolf Vodička.

A usneseno následující. Pokud se týče regulace příslušnosti domovské, aby příslušníci byli rozdělení do jednotlivých osad ve kterých právě bydlí. A pokud se týče příslušníků té doby v obci nebydlících, kteří jsou rozdělení domovskými listy, domovské obce Zábore, budou mít domovskou příslušnost té osady, ve které sami, neb jejich předchůdci se narodili.

Což potvrzeno podpisy, v pořadí v předu uvedeném. Prijato zemským úřadem p. j. 30559.

hranice obcí planovány, již dříve a Markéuicím dány dvě usedlosti na Lholecch, Hudebnova a Krémováková od Zábore. Ze toho jsou Markéuice rozloženy od silnice vedoucí od Proseče k Rychnovu počínaje, a u Zvolu ve sv. Kateřině končí. Lesy velkostatků rozděleny tak, že první část po silnici, od Proseče přes Paseky ku sv. Kateřině, vedoucí, patří obci Markéuicím, a druhá část pod svou silnicí k Poskauci, patří obci Poskám. Je u nepatrné části, s obydlím hajného na Poskauci má obec Zábore. Najlek a pluhky rozděleny dle klíčů, domňových a dle toho připadlo na Zábore 26%, na Paseky 16% a na Markéuice 13%.

Nemoc
dětí.

V prosinci r. 1925, počaly se u dětí, oběvovali plaué něšovice, spála a osýpka. Včasném hlášení, oněch, nemoci, okresnímu úřadu, ve Vys. Mýtě, který ihned nařídil lékařské opatření, byla nemoc přemozena a po vánocích se již neoběovala.

Soudní
lícení u
kraj. soudu
v Chrudimi.

Rok 1926.

Dne 29 března, 1926, bylo první lícení u kraj. soudu v Chrudimi, ve sporu obce Markéuice, o výplatu, vkladní knížky, z nější, na vklad č. 11 612, uložěných v Okresní hospodářské záložně ve Skutči.

Markéuice zastupoval v záležitosti, tělo JUDr. Eduard Štross, advokát v Chrudimi. Okresní hospodářskou záložnu ve Skutči zastupoval JUDr. Vilém Šykora, advokát v Chrudimi.

Svědci byli, obou stran, členové místní školní rady v Proseči, jejichž bylo 12. Mimo těch měla osada Markéuice, svědci z osadního

zástupitelstva. Speškové Okr. hosp. záložny ve Skutči byli: Bohumil Macháček jako spor vedoucí, učitel Bedřich Svoboda, učitelka Váňkova, Bohumil Macháček z Proseče, Jos. Kvozil z Pasek, Karel Mládek spr. školy v Markévicích, který obec Markévice pradal.

Speškové Markévice byli: Sp. Karel Korbáč, farář v Proseči, Antonín Doháč obchodník v Proseči, Jos. Kašpar z Pasek, Jan Lermák z Borek, Václav Pešina Markévice, Jos. Neuc jako spor vedoucí a Jan Vondra.

Speškové povodního zástupitelstva byli: Antonín Lukeš, Frau. Klučera, Jan Vondra, Adolf Vodička, Václav Pešina, Jos. Neuc paměť z Markévice.

Druhé
léta.

Pro rozsáhlost sporu stanoveno krajským soudem v Chrudimi pokračování, a stanoveno na den 23 dubna 1926. Speškové byli vyplýcháči po přísaze, kterou měli společnou vždy více členů jednotného náboženství, neboť byli oběho, katolíci, evangelíci a žáci, učitelka Váňková je bez vyznání. Ta podala ruku předsedovi krajského soudu a pak formulí soudní, odřikávala majetky v kapsách svého kabátu.

Odvolačí
k
zemskému
soudu
v Praze.

Poněvadž rozsudek krajského soudu v Chrudimi vyjel pro obec Markévice nepřítomně, odvolali se jeho prochnímú soudu v Praze, kde v palácích bylo jednáno dne 10 září 1926

Dovolací
nejvyššímu
soudnímu
dvoru
v Brně.

Prochnímú soud v Praze, potvrdil rozsudek první instance, s jed. krajského soudu v Chrudimi, dovolávali se Markévice u nejvyššího soudního dvoru v Brně, jenž bylo podáno dne 29 září 1926 a čekáno na rozhodnutí.

Lájně
přehled.

Poněvadž definitivní speškové školy zdejší uč. Karel Mládek na svůj účel se slyděl, nikam nešel, mltým nemluvil, byl jemu pátý čas, zvláště když nedostal, co měl slíbeno od Prosečských, zařádal, odsud. Zde byl se velké vášnosti dříve přemě, vědci se osadní zástupitelstvošlo jemu k jeho jmenování dne 4 listop. 1925 přišli, a na jeho jej vzali do hostince a tam bylo hojnost přeho. Na místo něho dovezem mu František Ferina, čekatel učitelství, podem z Lize. Děti školu navštěvovalo 47. Učitelé náboženství, katol. Frau. Neplivec administrátor, suchovní správy v Proseči, evang. českobratrské Frau. Ferina prozatímni správce školy. Zemské práce učiv učitelka. P. P. P. P. P.

**Cinnost
spolku divadel.
ochotníků.** Spolek divadelních ochotníků, pohlávil r. 1926, bylo představení, dne 15
března 1926, „Hlanická“, dne 18 dubna 1926, „Pan Svějk se ženou“, dne 24
května 1926, „Svědomy“, dne 14 listopadu 1926, „Vesnický mučedník“ a
dne 26 prosince 1926, „Honba na mýši“.

**Cinnost
skupiny katol.
mládeže.** Skupina katolické mládeže, pohlávil bylo představení, dne 27 října
1926, „Báloch“, a pořádala ku vsdělení svému křesť. spolkové přednášky
ve spolkové místnosti u Vondruš č. 18. Přednášel řídící učitel z Trutnov
Šedlák a Ep. farář z Rychenburka Kocvara.

**Uvědi
Fr. Krémenek** Jako první vojín ve palce svělové pouci, od počátku jejího až do
konce Trutnov Krémenek č. 55. zemřel v červnu 1926, ve věku
svém 48 roků.

**Rozdělení
obcí.** Dne 16 září 1926, bylo posvázeno rozdělení obcí Zábouř, Pasek se Sv.
Kateřinou a Karlšovic, ve tři samostatné obce. Které bylo povoleno
zemským správním výborem pod č. j. 30559. Hraniče obcí, nově
vzniklých, stanoveny ve vyjádření archivu map katastrálních, ze
dne 12 pros. 1923 pod č. j. 2010. Opříslušníky, podle místního sítění
ze dne 3 pros. 1925, se rozdělily. Opříslušníky, podle kterých se
dělilo, stanoveny dle základny daňové a vyplněly pro Zábouř
26%, pro Paseky osadon Sv. Kateřinou 16% a Karlšovic 13%.

**Nové
jméno
obce.** Nově vzniklá obec Karlšovice, obdržela jméno „Karlšovice“.

**Rozpuštění
osadního i
obecního
zástupí telstva.** To bylo rozpuštěno bylo zástupitelstvo katastrální obce Zábouř i
osadní a jmenováno okresním správním výborem ve Škutči v každé
nově vzniklé obci, po jednom členu, ze členů obecní rady v katastr.
obce Zábouře. V Karlšovicích ustanoven Jos. Neuc č. 53, který měl
spravovat obecní záležitosti a uvést v pořádek, do doby nově
zvoleného zástupitelstva a starosty. Volby vyprávěny v polovici
měsíce září 1926.

**První
volba obce.
zástup.** Jako každá volba značně porostvila strany, jenž v bojové práci
prode sobě stály. Přesto, však se smluvili a ze 12 členného zástupitelstva
volila každá strana 6 členů. A zvoleni jsou, za stranu republikánskou
Jos. Neuc č. 53, Bedřich Koubný č. 40, Bedřich Klínský č. 19, Antonín

Koulný č. 3, Fraul. Kucera č. 39 a Antonín Meuc hostinský č. 16.
Jaroslav Lidovský, Fraul. Louný č. 33, Jan Vondra č. 18, Antonín
Pěšina č. 41, Václav Pěšina č. 21, Adolf Vodička č. 10, Jan
Lampárek č. 7. volební komise byl jmenován p. u. K. Josefí.

Starosta
obce
Martinic

Proptýmeli lhuty pravomoci volební, nastala volba starosty,
kterou řídil okresní hejtmán p. dr. Šeba z Vys. Hýla, rovněž jemu
byl dán volebními zástupci slib věrnosti republiky české.
Starostou zvolen Antonín Meuc č. 16. Naměstkem starosty Antonín
Pěšina č. 41. členové obecní rady zvoleni, Bedřich Klinský č. 19
a Jan Vondra č. 18.

Finanční
komise

Do finanční komise zvoleni, ze zastupitelstva, Adolf Vodička č. 19,
a Jos. Meuc č. 53. Z občanstva, Doležal Jos. č. 8, Lukáš Antonín č. 2,
Zásleň Jos. č. 28. Předsedou zvolen Jos. Doležal č. 8.

Osvětlová
komise.

Do osvětlové komise zvoleni, Koulný Bedřich č. 40, Klinský Bedř. č. 19,
Pěšina Antonín č. 41, Leruý Jaroslav č. 6, který byl knihovníkem.

Do stavební komise zvoleni, Leruý František č. 33, Kucera Fraul. č. 39
Pěšina Václ. č. 21, Koulný Paul. č. 3. Meuc Aut. č. 16 předsedou.

Stavební
komise

Členové komise nákazové jsm, Meuc Jos. č. 53, Pěšina Václav č. 21,
Vodička Adolf č. 10, Lukáš Paul. č. 2.

Nákazová
komise.

Pokladníkem zvolen Lampárek Jan č. 7.

Pokladník

Tak složeno prvé zastupitelstvo obce Martinic a komise.
Jako bývalo kšéem na leulo okamžik. Po prácech náměhy,
měl býti podpůčinek. Ale skutek, utek, bylo při tom všem
jeu prvstřčenost. Jedni měli trochu rozvážnosti, ale si
drusi pohlířeli na pelon věč už výstředně a puslali dále
v posici bojovné, která furala po celé obolabi volební.

Rok 1927.

V únoru 1927 onemocnělo 15 dětí na spalnu, spalničky a osypku.
Včasný zákrok, lékařským, očekřením učinil brzy přitřív nemoci.

Nemoci
dětí.

Zápis
samosprávy
obce

Onou nemoci přelí rok 1927 počínaje, čím máme špatnou předrovesť roku nastávajícího, tak solva se uložila jakási hladina, a zblhlo ovz duší polební kampaň, jež bral se přívalem nový, podporovaný větrem stroučkové zásti. Hned v první schůzi, obecního zastupitelstva, dne 8 ledna konané, prvním to zastupitelstvem obce Martinic, pro kterým bylo, tak dychtivě souhlasno. Mělo oslavováti jakéhosi svátku, a vyhlášení si svorné obecní práce, po dobytí si samostatnosti své obce, podána žaloba. Žalobou tou, u okresního soudu ve Skutči, dne 13 ledna 1927, rozčítala se voda, jindy tak klidného samosprávného aparátu.

Oheň
Frant. Kučery
č. 38.

Dne 12 ledna 1927, vyhořel František Kučera č. 38. Oheň ten byl veliký, dosel v počátku jednováňová chalupa dřevěná, vytařovala při ohni velký zář. Velmi bylo ohroženo čp. 41, patičci svátku Frant. Kučery č. 38, Antonína Pešiny. Oheň povstal z pečeře za bouřlivého světla, vytařoval velkou zář, tak že byl viděn v široké části celém okrese Skutčického a pobouřil hasiče ve vzdálených obcích okresu.

Učil Jos. Neuc
osadního
starosty, předal
převážně
činnost
nového
zastupitelstva

A ještě téhož roku chalupa č. 38, byla postavena znovu.

Pro volbu starosty Antonína Neuce, hoslinského čp. 16, předal Josef Neuc č. 53, starosta, osady, bývalé katastrální obce Zábřeh, různé spisy psané i její záležitosti, nově zvolenému starostovi a zastupitelstvu, mezi jiným, byl i účet, od r. 1923 do r. 1926, změněný na obnos Kč. 1554.04. Když v první schůzi obce zastupitelstva, dne 8 ledna 1927, byl projednáván, obhajoval člen ob. zast. Václ. Pešina v ústě tom, vsunul položku změněný na Kč. 438, jako osobní výlohy p. Boh. Macháčkově představi místní školní rady v Rozčív za cestu do Prahy, za intervenci starobě školy v Martinicích konané. Podal žalobu k okr. soudu ve Skutči na Václ. Pešinu č. 21, Jos. Neuc č. 53.

Pro tomto projednávání, byl účet ten vzal Jos. Neucem č. 53 zpět k opravě a pak opravený, a to nový účet zvýšený o více než 400 Kč opět předán byl obci. K tomuto přidružil se obnos požadovaný Jos. Neucem Kč. 2500, za práci času a ústý risk, při úřadování osadním. Na konci všeho, po dlouhém tuhání se obecního zastupitelstva

z Jos. Neuceho členem obec. zást. a původních státností se staly Jos. Neuce
uvolněno okresní správní komisí ve Skutči, čímž se přijel sem předseda
Obc. správní komisí p. Jos. Hemečka, se správním radou p. Leničkou a
za přítomnosti obecního zástup. místopředsedy, obce, předání počáteční, a ten
vyrněl, čímž se účel osvady, postavení dokladů, ntehajících se doby
u nejvyššího soudu v Brně, předání, až bylo dojdou. A pořádkový obnos
za velký zisk, a z toho časem při úřadování Jos. Neuce, jako pravního
starosty Kč. 2500, usnau přemístěným a nově navrhovaného jení byl
asi 200 Kč, se Jos. Neuce řekl.

Další činnost zastupitelstva obecního předložila v tom, že stále byla
neúčinná, a bez cenné stranické výstupy, a tím přeměňována práce
starosty Obc. Neuce s. k.

Činnost,
školská.

Roku 1927, vyučovala zdejší děti, jejichž bylo 45, co zatím správce
školy, učitelka pte. Annastasia Klementova, roděná z Vanic u Sp. Hůly.
Učitelé náboženství: katolickému, Ep. Josef Kašpar, farář v Proseči, a evang.
československému Bedřich Svoboda říd. uč. ve výslužbě. Ženské práce učí
a vaření vyučovala, industr. uč. paní Štěpánka Samková z Proseče.

Činnost
školskou
pohodlnou
divadelní

Roku 1927, sehrál spolek ochotníků divadelních následující předst.
veu, dne 20 března, "Tajemství myslivny", dne 18 září, "Lešedinský korář",
v přírodě a velmi zdařile.

Činnost
skupiny
katol.
mládeže

Roku 1927, sehrála Skupina katolické mládeže bylo představení.

Dne 18 dubna, "Poslední muž", "Pytlák Martin", dne 10 října "Šašerák",
dne 4 prosince, "Nikulášský večerek." Pořádala přednášku,
na niž přednášel Ep. Josef Kašpar farář z Proseče.

Zouřlivý pok leulo v ovzduší zálibnosti obecních se přijít ku svému
konci. Zástě stranické přenesené se zastupitelstva do občanstva byli
na újmu dobré a prospěšné práce ve všech oborech. Když se umoudří
ten lid, jeden v duchu dýchající, jedny strasti i z adosti snášející.
Kam proděly se časy vzájemně se podporující ve všem našich předků?
kdo tím vynuv, dej ruku na srdce, přemijšlej a po da se ještě napra-
viti, naprav, nebo později se všechno na Těbě vymstí samo sebou.

Rok 1928.

Desetileté
jubileum
kvaení
republiky
československé

Rok 1928, jso prokem jubilejním, neboť před deseti roky, dosáhl národ náš samostatnosti, po které točil lémeč 300 let. Po dobu celého roku, celý národ, koná oslavy, které vyvrcholily dnem 28 října. I naše malá obec nezůstala pozadu. Vynasnížila se, aby jubilejní oslavy desetiletého kvání republiky československé, byly důstojně provedeny. Předem oslav ujal se zdejší správce školy, pan učitel Karel Josef, který s místní osvětovou komisí a členy obecního zastupitelstva, dne 28 října 1928, v místnosti zdejší školy, společnĕ pořídili oslavu.

Oslava to důstojnou, v rozharaných pomĕrech politických. Slavnost započala tím, že šli se do školy, členové osvětové komise místní i členové zastupitelstva obecního, lid občanský a žalstvo.

Pan správce školy, přečetl proslov, a žáci, jim na věčnou pamĕť ve vkusně ozdobené učebně, pak společnĕ zpĕvuy vlastenecké písnĕ a za klaholů národnĕ hymny, slavnost skončeva a lid se potĕšĕu rozcházel.

Ukončĕní
sporu
o dĕn
americký.

V roce 1928, ukončil se spor, okresní hospodĕřské záložny ve Skutči, který převzala na sebe místní školní rada v Proseči, p. radou Marketicemi. Rozsudky krajského soudu v Chrudimi, a vrchnĕho soudu v Praze, nejvyššího soudního dvorem v Brnĕ, byly potvrzeny dne 14 září 1928 a vyznělo to ve smysl, že nemá, ani záložna popŕli, resp. klivĕ místní školní rada, ani obec. Obec žádala oprávenĕ pábavy a slibyla je dáti na pomĕřích záložitosti kŕdy s j. na její zřĕzení, a optocení kolem školy, pozemku školního, což se stalo. Ustaly sporu, však platili město obec Marketicĕ. Tak na základĕ rozsudku požádoval zástupce, obec JUDr. Ed. Grass advokát v Chrudimi obnos č. 5777/29. Zástupce místní školní rady JUDr. Vilém Škora, advokát v Chrudimi obnos č. 4373/34. K vyrovnanĕ uvedených obnosŕ bylo nuceno obecnĕ zastupitelstvo učiniti výpŕjĕku č. 100 č. 10. K tomu tohoto, jĕle se vypŕjĕlo na stavbu školy zdejší 8792 č. 544.

tak dostala mladá obec Martinice, v roce jubilejním do
vínku, dluh Kč: 17.732. Mimo toho zde uvedené, byl ještě úplně
vyčerpán obnos, který ku dni 30 září 1923 činil Kč: 13.921,52,
chloubka to, zásluhou osady a psedního záslupitelstva. Úspory
to, z let předcházejících

Školní
záležitosti

Roku 1928, byl správcem zdejší školy p. uč. Karel Josef, nar. 14
Vys. Mlýč. Děti školou povinných bylo 46. Učitelé náboženství byli,
katolického Op. Josef Kašpar farář v Proseči. Evangel. českobratelského
Bedřich Svoboda, řídící uč. ve výslužbě. Ženská učení práce, a vaření
učila paní Štěpánka Samková z Proseče.

Volby do
místní škol
rady v Proseči

Roku 1928, konány volby do, místní školní rady v Proseči, a za obec
Martinice zvolen Antonín Pešina p. 41.

Činnost
spolku
div. ochot.

Spolek divadelních ochotníků, sebral p. 1928, bylo představení,
dne 3 dubna „Trestanci na Spilberku“, dne 20 května „Lesčimský
kovač“, dne 26 prosince „Furiant“.

Činnost
Školský

Skupina katolické mládeže, sebrala p. 1928, divadelní představení
v následujícím pořadí.

Poukání
novoroční
zábava

Dne 11 března „Maryša“, dne 4 prosince „Mikulášský večer“.

Roku 1928 pořádaný ve zdejšíu holičci Ond. Neuce o. 16, dvě
soutěžní zábrany, a síce, dne 16 září proudu, a dne 1 listop.
provícenka.

Poměry
hospodářské

Rok 1928, byl celkem suchý. Zima byla bez sněhu. Tak bylo
po suché jistě na jaře, postřádalo zimní pláhy. Z toho důvodu
byly práce jarní v poli brzy započaly. Za celý rok přišlo jen
několik vydatných dešťů, proto naše obec mnoho utrpěla
ve výši 626 m. v jihozápadním směrem, sucha. Z večera i
v noci bylo teplo. Přes toto sucho, byla úroda celkem, dosti
dobrá, jak obilí, tak i bramborů, bylo dosti, ale píce pro doby-
tek utrpěla suchem, jelele, sena bylo málo, olavy byly jen na
vlhkých loukách a to řídké a mírné. Želí, a pépa byla jen

hodně plukých. Práce polní, jarní i podzimní konaly se velmi pohodlně, bez všech překážek a za počasí tak pří-
mivého že není pamětníka o tak pohodlné polní práci.
V měsíci říjnu se platilo za obilí za 100 kg: Pšenice 190 Kč,
pšička 180 Kč, oves 165 Kč, brambory 30 Kč, zelí 180 Kč. Loua dobytka
klesla, ku konci zřízla, avšak ku konci roku se zdvihla,
tak se platilo se 1 kg živé váhy 4, až 6 Kč. Rok seulo se tím
významnějším je v době podzimní, ve zdejších lesích, bylo velmi
mnoho hub, zvláště hubiček. Dvoje bylo málo, něco jablek a
brochu hrůšek, některé druhy. Neštěstí, udeření bleskem nebylo
požárů rovněž zde nebylo. Krupobíží také ne. V zimě kolem
vánoce a nového roku bylo několik prání sněhových.

Poměry
sociální.

Pro obec sociální jsou poměry jako dříve. V obci jsou dva
nájemníci. Všichni ostatní obyvatelé obce, bydlí ve svých vlastních
budovách. Z obce roku tohoto, se žádný neodsťahoval, a rovněž nikdo
se sem nepřistěhoval, jest všechno ve stálém místě. Chudé příslušníky
se stará obec, a jest vždy toho dbala. Pro stavbu obecního domku,
pro místní chudé příslušníky, zakoupeno od manželů Fauliška
a Lenky Krejčových, stavební místo 200 čtverečných metrů, za
cenu Kč. 500, za působení prvního starosty obce Matouše Antonína
Mence č. 16.

Rozvod
manželů.

V roce 1928, rozšel se Josef Žižka, š. 49 se svojí manželkou Bláženou,
rozenou Jankovou ze Žábore, na podnět ze strany manželky.

Sebevražda

Ku konci měsíce říj, tohoto roku, skončil věk svůj, přes 75 let
Karel Klučera š. 38, obchodník dobytčím, sebevraždou „oběšením“,
pochován na hřbitově evangelickém, jako příslušník této vry.

Kulturní
činnost.

Z činnosti kulturní dlužno zaznamenati sem jest to, že zdejší
občanskost se dělá se četním a odebíráním, jak náboženských tak
i jinu politického, novin. Tak ze strany lidové se odebírá 5 exemplářů
deníku „Lid“. A 15 exemplářů týdeníku „Venkov“ a j. odborné listy.
Ze strany republikánské se odebírají, týdeník „Čep“ a „Lidový deník“

léč i jiné listy odborné. Kollportérem deníku "Lid" jest, Vacl. Pešina č. 21, týdeníku "Venkovčan" Jan Vondra č. 18. Listy odborné se odebírají všude. Týdeníky republikánské strany, kolportuje Dubovín Lukáš č. 2.

Těž se zde odebrá "Várodní politika" a to, Jos. Ehrenberger hajný lesní. Svým členům obstarává a rozděluje, umělá hnojiva, všeho druhu, spolek babočka hospodářského sdružení, českých křesťanských zemědělců, jehož hlavním činovníkem, a jeho zakladatelem jest Vaclav Pešina č. 21. Těž pokusníci umělými hnojivy se zde ujalo.

Činnosť
hospodářského
spolku.

Přestavby.

Staré dřevěné budovy mizí, a nahrazují se zděm kamenným těž i cihelným. Rovněž mizí se stěch padejích chalup, došky, slamená to krytina stěch i šindele, dřevěná krytina a nahrazuje se káskami buď pimentovými neb hliněnými, a dobou poslední posmahá se zde krytina eternitová a asbestu. Krytina stěch lepenkou jest také již přivlá, a tělo užívá se pouze pod eternit.

Krytina
budov.

Nové
zákony.

Roku 1928, vydány byly některé důležité zákony zvané "Berní reforma" a zákon o "reformě politické správy". Novelisace v pojištění sociálního a zákon novelisace stavebního zákona. Na obec naši má vliv, zákon o reformě veřejné správy tím, že zrušen, samosprávný okres ve Skutčev, a sloučen s okresem vysokomýtským, v jediný okres. A místo, okresních správních komisí, a okresní správy politické, počal dne 1. prosince 1929 svoji činnosť. Okresní úřad, ve Trp. Týle.

Politické
poměry.

Politické poměry ve zdejší poučenosti, obecní přistávají bez změny.

Rozvrstvení stran politických nenastalo, neboť ve stranách těch jsou stále sloupenci, ve straně lidové, katolíci, a ve straně republikánské, evaungelicko-českobratrského vyznání.

Volby
do
zástúpní.
okres. a zem.

Dne 2. prosince r. 1928, konány volby do okresního, a zemského zastupitelstva, na základě nového zákona o reformě veřejné správy č. 125, Svízký zákonů a nařízení, ze dne 14. července 1927. Obje volby se konaly, v hostinci Paul. Neuce č. 16, a řídily je, dvě volební komise. Komisařem volebním podle zákona, ustanoven sem byl Karel Josef učitel v České Rybné. Volilo voličů, klíčů, odevzdaly, do

okresního zastupitelstva, platných hlasů . Do zemského zastupitelstva
odevzdáno platných hlasů , tak připadlo ve volbách do
okresu na kandidátní listinu č. 1 , č. 2 , č. 3
č. 4 , č. 5 , č. 6 , č. 7 . hlasů.
Při volbách do zemského zastupitelstva, připadlo na kandidátní listinu
č. 1 , č. 2 , č. 3 , č. 4 , č. 5 , č. 6
č. 7 , č. 8 , č. 9 , č. 10 , č. 11 , č. 12
č. 13 , hlasů. Půběh voleb byl klidný. Před volbami zde,
nebyla žádná politická schůze strany.

Rok 1929.

Účel p. Josefa
Mence.

Do ukončení sporu o Americký dar, nejvyšším soudem, v Brně, došli
obci Harlinicím všichni spisovatelé a mezi nimi i doklady
účelů Jos. Mence č. 53 psané jeho starosty a účel tento byl projednáván
v obecním zastupitelstvu dne 25 března 1929. Jak projednalo
účel ten, zastupitelstvo obce Harlinic, nebyl spokojen Jos. Mence
a podal proti usnesení zastupitelstva a finanční komise místní
protest okresnímu úřadu ve Vys. Hýčce. Po delší době, vyslal sem
okresní úřad ve Vys. Hýčce své úředníky p. radu Panického a
vešmího účelního p. Jelmara, aby s tím pánozem udělali shodu
mezi Jos. Mencem a zastupitelstvem. U přítomnosti celého
zastupitelstva, a Jos. Mence účel projednán po jednotlivých položkách,
usnala komise také aby Jos. Mence vrátil obci 598 Kč. Na
návrh člena zastupitelstva ze strany lidové Jana Lampárka
bylo dálejší přátelství, dlevo Jos. Menceovi 300 Kč, s čímž
všichni přítomní členové zastupitelstva souhlasili, vrátil tedy
obci Jos. Mence 298 Kč, ač zdražal se tak učiniti, avšak po
delším uvážení svém, sepsaný s tím protokol podepsal. Tak
zase vydalo slunce míru své živé paprsky a svoji blažeností
osvítilo rozum stranické vášně, které kterou, všechny tyto nepřístojnosti
povstaly, a tím bylo také usnadněno úřadování starosty

Aut. Neneč č. 16. a aby již bylo všecko usmířeno, slíbyl Jos. Neneč č. 53
jím žalovanému okr. soudu ve Skutči, Václavu Tešínovi č. 21, že jest
ochotem pomůlo, polovici úctal soudních, které jemu vznikly,hraditi.
Tož dáno do kromiky prolo, aby na příště bylo vyvarováno se oně zlé
vášně, vášně, skanické, která pexná rozumných, mezi a také pak
přivádí do neštěstí kamarád, kamaráda zbylicně.

Školské
zájmy.

Roku 1929, byl správcem školy pde p. uč. Josef Ondrle, podom z
Pohodlí okres Litomýšl. Školu navštěvovalo 46 dětí. Náboženství
vyučovali. Katolickému, Op. Jos. Hašpar, farář v Proseči. Evangelicko-
československému, p. Bedřich Svoboda říd. uč. v v. z Proseče. Půči práci
ženské a veřejné vyučovala, Ho. Emilie Dvořáková.

Činnosti
kulturní
společnosti
a skupiny
kat. mládeže

Roku 1929, Spolek divadelních ochotníků dával bylo představení,
dne 29 dubna „Zasnoubení na manévrech“, dne 10 listop., bsel je osel,
dne 26 prosince „Vojnarka“.

Roku 1929. Skupina katolické mládeže, sehrála bylo představení.
Dne 1 dubna „U mlynského kamene“, sestavené Václavem
Tosovským řed. měšťanské školy v Proseči. Děj z blízkého okolí naší obce.
Dne 8 prosince „V křižském ráji“.

Umrlí
Jos. Klimeš

V roce 1929 ku konci zemřel Jos. Klimeš, ve věku přes 70 roků,
který vynamoval se tím, že od svého mládí, do svého stáří se
zabýval tkaním ručnímu, plátna, a jím, odchází z obce již
poslední ruční tkadlec.

Ukončení
roku 1929.

Vzhledem k tomu, že poměry sociální se neměnily, a mimo zde
uvedeného, k zánaruu pro paměť další, ani politického rázu
i náboženského nebylo končím rok leulo. Rok leulo byl průmivý,
úroda střední. Veliká úroda byla švestek. Jablek a hrůšek, málo.

Rok 1930.

K uctění památky 80. letého narození pana presidenta T. G. Masaryka
ve výročí den 7 března, sehrála skupina katolické mládeže, spolu z Spolkem
divadelních ochotníků, organizovaných správcem školy uč. Jos. Ondrlem

K uctění
památky
max. pana
presidenta.

velmi zdařile, původem přestavou pod jménem „Za louhou po matec“,
v němž se líčí ukřivnost Rakovských důstojníků a vojenského soudu
a obětavost polního kněze Lecha „Sobáča“, na mladistvém jinochu
Janu Landovi z Trutnomska, spáchanou, který puzen čistou láskou
k své matec, utíkal z bojiště, jenž na konec odsouzen hrubostí Němců
k smrti zastřelením.

Školské
zájmy.

Roku 1930, byl opět správcem školy zdejší p. uč. Josef Kudrle, pro jeho
lidumilnost, velmi lílovou obyvatelem, když jeho paní zde komička,
kypomůce se, darován byl obcí, věnce, zesnulé paní. Učitelé náboženská
a peněžních prací pučnických, leč nerměněu. Děti do školy chodilo 45.
Zaslouhou osvětlové místní komise a zvláště jejího knihovníka
Jaroslava Lečného p. 6, vzrostla knihovna obce v r. 1930 na
120 svazků knih poučných, a vzdělávacích i historických a
velmi vzorně vedena.

Obce
knihovna.Hospodářské
poměry.

Rok 1930, vykazujeme se tím, že v roce, byla úroda na polích
zdejších velmi pěkná. Hlavně pševto, se žilo. Přiměřeným počasím,
jarní práce polní, počala záhy. Tak příšly přiměřené platy sešli.
Žito zde bylo přes 2 m. vysoké. Poorně brambory se velmi povedly,
pšenice to, zdejšího kraje. Žně byly v době, obvyklé, jen že žito je
líhou klasu ležala a větrem rozduchána. Sena i olov bylo dosti.
Žito se prodávalo 100 kg. za 70-80 Kč., oves za 70 Kč., brambory
za 15 do 20 Kč. Sláma za 20 Kč. Práce podzimní se vykonávaly
spětně velmi pohodlně.

Kulturní
hodnoty.

V oboru politickém kúsťavce poměr, stou se stejný. Život náboženský
rozvinuje se tím působem, že místní spolky, pořádají předělávací
přednášky se svým členstvem a schůze v nichž se udržuje poměr,
jímž se lid, zvláště mladý udržuje a nepřechází z jednoho do
druhého náboženství. Vzhledem k tomu, zůstává i rozvoj náboženský
stejný.

Nový
občan.

Roku 1930, přibyl sem nový občan Jan Rybník, rodem z obce Telci
okres Písecká. Tojov za manželku Růženu Udičkovou vdovu, pro

v roce 1929 zemřel Eduard Vodičkovi p. 35.

Žáček šel v roce 1930, vystěhoval se s celou rodinou Jan Vondra, dělník v. 18, do Prahy, kde u žemského úřadu hospodářských společenství zastává místo inkasního podúředníka.

Vystěhoval
se
Jan Vondra.

Roku 1930 dne 10. října, konala se volba honebního společenstva zdejší obce, aby zvolila nový výbor honební pro období od 1. ledna 1931. Volba se konala v místnosti obecního úřadu. Volbu řídil Aud. Neuc, č. 16 starosta obce. Odevzdaných hlasů bylo 51. Nadpoloviční většinou, jak požaduje §. 11 honebního zákona, zvolen z hlasů Jos. Neuc, č. 53. Ponevadž další 2 členové honebního výboru předstali nadpoloviční většině hlasů, stal starostou nový dva voliči znovu, když se šlo volbě, nedocílil žádný předem určený počet hlasů a vznikla nespokojenost voličů, uloživších se sebe dva bloky, prohlásil starosta, volbu za zrušenou. To bylo nařídil volba nová okresním úřadem v Tr. Městě a konána dne 12. října 1930, v téže místnosti a za vedení starosty.

Volba
honebního
výboru.

Volba prováděna listy. Přičel volby navrhnutí předsedci starostou Aud. Neucem. Při zahájení volby, prohlásil starosta, že každá zákonná chyba, bude z volby vyřazena. Volba počala. Předloženy plně moci. Stánilo bylo přítomno volby 4 členové honebního společenstva. Nezákonně plně moci, byly neuznány a tím nastal rozruch a řvotnost. Končen řvot, že navrhnutí Jos. Neuc, č. 53, odešlo v místnosti volební 16 voličů, s poznámkou pojďte pryč ať si to rozdělíte sami. V místnosti volební zůstalo 19 voličů, s 23 hlasy právo platnými. Zhledáno se počel, podle zákona jest dostatečný. Volba provedena a zvoleni, Aud. Neuc, č. 16 Jan Lampáček, č. 7, a Václav Pěšina, č. 21.

Volbě šlo následovaly protesty Jos. Neuc, č. 53 a spol. Aud. Neuc, č. 27, Frau. Klinského, č. 20 a Frau. Větrincové, č. 13, okresnímu úřadu v Tr. Městě, který bylo kamill, dne 24. listopadu 1930 pod č. 44-515, a nařídil provést volbu starosty honebního společenstva v Mladiněch, která provedena dne 13. prosince 1930 a zvolen Václav Pěšina, č. 21.

Dne 29. prosince 1930, pronal nový honební výbor, honitbu, na období od 1. února 1931 do 31. ledna 1937, za obnos 400 Kč ročního nájmů panu Leopoldině Václavě, majitelce, v katastru Prácheň.

vyšší nájemní podmínkami, po měli dříve p 200 Kč, za
předsedy hornob. spolč. v Maršovicích Jos. Meuce.

Josef Meuce neuznával volbu, za právoplatnou, svého výboru a
nabízel pronájem honilby koresp. listkem velkostalku, za podal
proti zamítnutí sličnosti p. úřadem p. výp. Nijel, do Prahy zemskému
úřadu k instancnímu rozhodnutí, odvolání které zemský úřad v
Praze zamítl, a tak byla volba ukončena.

Socialní poměry. Poměry socialní se nerměnily a jsou jako v letech předtých. Nájemníci dva.
Všechné poskaraáno, obci. Požáru zde nebylo, rovněž ne' povodně, a keu pobíle'.

Katastrofa lesní. Roku 1950 byl významný a úrodný ověs přes lo, ku konci ~~čejne~~ spadlo
mnoho sněhu, který náhle ulehčil, k tomu přidal se vítr, tak v lesích zdejích
byla učiněna katastrofa, která nemá pamětníka. Lesy utrpěly ztrátu.
Silné stromy zpřelámaný a rozvráceny. U mladého lesa se ulámaný větvě
a sněhové uloženy skupiny a spravedlivou úzkostí bylo na les pohlednou.
K u pracování dříví byli povoláni sem lidé ze Slovenska, a z Podkarpatské
Rusi. V zdejích obci takový dělníci byli 4 v bytí u Jos. Vondry č. 18. V obcích
okolních bylo mách dělníků, na sta počítaje. Vá velkostalku Prose, patřícímu
Leopoldině Václerné, pracovávalo dříví dělníků uvedených přes 600,
mimo místních, a z těchto byli z každého popisného čísla. V sousedním
panství Rychenburském bylo Slováků na tisíc počítano. Bylo vřívno
více nových pil, s moderním zařízením. V Láchnově, v Krouně, v Lubně
v Borové, polišle u nádraží v Borové, Tustlé Kameuici, Láchnově a
Krouně byly vřívny skladiště dříví, lesního dříví, papíráků a j.
velké komplexy polí pronajaty za skladiště sěhož.

Roku 1950 obnoven byl spolek, phovatelů hospodářského pivěolva
pro mlubnou povážku hovězího dobytku. Po rozjetí se s obci Frautišky
snív byl spolek seulo společným. Usnesli se občané zdejši ustavit si
spolek sami, pro podporování se v případě mlubné povážky dobytku
hovězího, aby nebylo obyvatelstvo na mlub a nemilob řemíku
vydáno. Spolek vesel vřívno, a působí ku spokojenosti všech.
Předsedou zvolen Rud. Lukoš č. 2, jednatelou Věcl. Čerým č. 6

Socialní
poměry.Katastrofa
lesní.Obnovení
Spolku
občanů
hospod.
zvířstva.

Aut. Lampárek pokladník. Jan Ryžner č. 35 a Jos. Neuc č. 53, Frau. Mundil
č. 5 členové výboru.

Rok 1931.

Školství

Na předání r. 1931, stanovena, kdežto správce školy paní učitelka
Marla Janáčková nar. Plevová v Chrudimě, která má
jako kateřku káslu, čo, vyevičila, děti, kdežto zpěvu, a píchů katolické
dětí zpívali, dne 26 prosince, 1931, v kostele v Peseči, při pohostuěboch
mezi pozdrichováním, a přijímáním omu píseň „Tichá noc, svatá noc“
ku všeobecnému obdivu přítomných. Doprovod, varhan, vedl při
zpěvu, kdežto občan Josef Vodička č. 12, a působil při skouškách.
Učitelé náboženskv. Katolického, Dp. Jos. Kašpar farář v Peseči,
evang. českobratrského p. Bedřich Spoboda říd. pč. ve výslužbě, a
ženské práce pč. uč. učila.

Školu navštěvovalo dětí
Spolek divadelních ochotníků, sebral r. 1931 bylo představení, dne
15 března „Románek na hvězdách“, dne 26 prosince „Skřivánek“.
Skupina katolické mládeže, sebrala bylo představení, dne 6
dubna 1931 „Kde jsou mé dolary“, a „Bílá myška“, mimo toho
pořádala přednášky. Dne 28 září, 1931, přednášel pan řídící učitel
a Fraušček Frau. Sedlák, pchování se mládeže ve spolcích a v
životě občanském.

Obecní knihovna rozšířila se o 10 nových svazků knih, na které
obdržela prostřednictvím okresního osvětového sboru ve Skutči
přenos. Kč: 300, 10 dar Zemského osvětového sboru a mimo
toho od JUDr. Viléma Fykory advokáta, v Chrudimě, obnos 20 Kč.

Náboženský rozvoj zde jest ustálý, na pokračování jeho
výskoků, ve spolcích. Tak se hlásí každý ku svému, a nepřehází
jedno v druhé. Občanský lid jest náboženský kateřem. Tě j mládež.
Děť vymaní, v obci naší, není nikoho.

Amos
spolku
kulturní
hodnoty

Rozvoj
obce. křesťanský

Rozvoj
náboženský

Hospodářské
poměry.

Zima počátkem ledna 1931 byla až přes polovici února dosle
krutá. V březnu směr slábl a mířilo na holo, následkem toho velmi
špatně přezimovaly ovce, zvláště ovce. Jarní práce v poli, následkem
plískavice, počala až v květnu. Ovce se pasovaly. Co pobyly byly
řídce. Jaro bylo suché, což mělo za následek že i jarní kůry
byly řídce a kraloučké. Sena mnoho nebylo, a olavy málo.
Rok hospodářské krise ve vše. Teny dobytky klesly pod
polovicí dřívější ceny, tak je kravka, která měla ceny z 1930
Kč. 2500, měla v 1931 nejvyšší cenu Kč. 1000. Jarní tele, za 1 kg.
živé váhy 4 Kč. Sena vepřového, dobytek byla za 1 kg. živé váhy

Zimová
hospodářská
spolky.

od 5 Kč do 6 Kč.
Jako každoročně, tak i v 1931 obsluhovaly krajské hospodářské
spolky, celočlenská Hospodářského sdružení českých křesťanských
zemědělců a domkářů, a hospodářský spolek. Domovina,
svým členům nákup všeho druhu, umělá hnojiva, která se
v posledních letech hojně užívá a následky jsou viditelné. V době
kdy se pletlo plátno na krajských lukách, bylo sena na nich
velmi málo a bezhořmolné. Vzniklo užívání se hnojiv, luka přim
buji kravami, možilokvětlými, kudy užitečnými. Rovněž tak
ještě spolek. Chov hovězího dobytek sloupl, a zvláště se vztáhl
chov dobytek vepřového. Před válkou chovaly se v obci nejvíce
dvě kusy vepřů. Vzniklo vychovává se v každém čísle propionem
až dva kusy i více počte. Což je zásluhou vztahování se ve
společnosti užívání umělých hnojiv, které sem spolky zavázli.

Chov
dobytek a
nucených
porážky

Ku stavu ledna 1931 jeně zjišťuje starosta obce, na rozkaz
okresního úřadu ve Tr. Hně, za příčinou zákona o plemeništi
hospodářských zvířat, chová se v obci 84 kusů ku plemeništi
způsobilých, počíná jalovek a krav. Pro něž chová jednoho
plemenného býka p. Kadlec, rolník v Zábři, za plac dle
stavby Kč. 1800. Roku 1931 bylo pět porážek dobytek nucených u
Fr. Dřevil č. 5, Duš. Lampárek č. 52, Jan. Doležal č. 8, Fr. Nakovský č. 34 a
Kudrna č. 56.

Zdravotní poměry v obci r. 1931, byly průměrné. Nemoci epidemických nebylo, díky zdravému horskému, lesnatému, čistému vzduchu. Zemřeli lidé jen dvě osoby, a jimi to: Anna Tešková, ve věku 91 roku. Náboženská evangelického. Pohřbená dne 14 ledna 1931. Dále Jaroslav Černý, ve věku 36 roků. Náboženská katolického. Svobodný. Tím zastoupil, skupinu katol. mládeže, mládež osvětové a finanční komise. Velmi prozíravě zastával knihovnickou povět. komise. Pohřben, dne 15 května 1931

Poměry
zdravotní

Zemřeli
a. Tešková
Jar. Černý

Narození

Roku 1931 narodili se čtyři chlápci, a jimi to: Josef Lukeš, v. č. 23, Jaroslav Václav Černý p. 6, Vlastimil Klavčík v. č. 30 a Jan Rybník v. č. 35.

Roku 1931 se oženili: Josef Krčil, v. č. 4, pojar za manželku Bohumilu Šindelovou ze Přerova, okr. Polička. Dne - 16. 8. 1931. a Ladislav Klavčík v. č. 46, který pojar za manželku Růženu Jelínkovou z Fraulišek, dne 26 října 1931.

Švadby

Osvědčení

Roku 1931 byli osvědčeni k vojsku: Jaroslav Václav v. č. 23, Jaroslav Bárta v. č. 31.

Volby
do
zastupitelstva
obecního

Dne 22 března 1931 vyprávěl okresní úřad, v. č. 117, volby do obecního zastupitelstva. Napřed byly činné agitace stran. Po této umluvě. Tak se shodly se strany, lidová a republikánská, sociálně demokratickou, na jednotné kandidátní listinu a tím volby a jeho náklad, odpačet. Ne počtu obyvatel má obec naše 12 členů zastupitelstva, z toho počtu, dle umluvy stran, má mít 6 členů zastupitelstva strana lidová a 6 členů zastupitelstva strana sociálně demokratická se stranou republikánskou. A starostou budou voliti se obě spojené strany, každá svého členu, a toto pak potvrdí los, který se stran vyložíme listek s označením „starosta“ bude všem určená za právoplatnou.

Do zastupitelstva zvoleni jsou: Antonín Lukeš v. č. 2, Jaroslav Štumpfa v. č. 45, Fraulišek Kuncil v. č. 5, Ladislav Pražan v. č. 17, Josef Meuc v. č. 53, za stranu republikánskou a Antonín Meuc v. č. 16 za stranu sociálně demokratickou, Ladol Vodička v. č. 10, Antonín Lampáček v. č. 52, Josef Ebenberger v. č. 54, Václav Pešina v. č. 21, Václav Černý v. č. 6, a Antonín Pešina v. č. 41 za stranu lidovou. Starostou zvolen Antonín Pešina v. č. 41. Komíškem starosty Antonín Lukeš v. č. 2. Členy obecní rady, Ladislav Pražan v. č. 17, Václav Černý v. č. 6 za přítomnosti následně okresního úřadu, z v. č. 117, pana

členové
zastupitelstva

Starosta
a
naměstek
členy obecní
rady

Dr. Křečka, jemuž dává, podáním ruky všech zvolených členů, slib věrnosti republiky československé. To komito, následovala volba místních komisí.

Komise
finanční.

Ze zastupitelstva do finanční komise zvoleni jsou: Jos. Meuc č. 53, Jarosl.

Štumpf č. 45, Adolf Vodička č. 10,

Z občanstva do komise finanční zvoleni jsou: Aul. Koucluj č. 3, Jan

Lampárek č. 7, Jan Rýžner č. 35. Předudou jest Jos. Meuc č. 53.

Ověřovací
komise.

Do místní ověřovací komise jsou zvoleni: Jos. Ehrenberger č. 54, Aulonův

Teruj č. 25, Jos. Meuc č. 53, Jaroslav Rejman č. 34, Jos. Vodička č. 12,

a Josef Zárba č. 28. Křihovníkem zvolen Jarosl. Rejman č. 34.

Křihovníkem

Stavební
komise.

Do místní stavební komise zvoleni jsou: Aul. Meuc č. 16, Aul. Lampárek č. 7,

Frau. Teruj č. 33, Frau. Kucera č. 38, Jos. Tešina č. 11, Jiud. Binko č. 1.

Zdravotní
komise.

Do zdravotní komise zvoleni: Vacl. Teruj č. 6, Vacl. Tešina č. 21, Aul.

Lukes č. 2, Frau. Mundil č. 5.

Pokladník.

Pokladníkem zvolen Aul. Lampárek č. 7.

Obecní
senát.

Senát obecní skládá se ze členů obecní rady a jsou to, Aul. Půva starosta,

Aul. Lukes nám. starosta, Vacl. Teruj a Ladisl. Peřan pl. obec. rady.

Nákazová
komise.

Do místní nákazové komise dobytí, na návrh obce, jmenováni

okr. úřadem ve Vzp. Mýle, Aul. Lukes, Adolf Vodička, Vaclav

Tešina a Jos. Meuc.

Majetek
obce.

Majetek obce skládá se ze 200 m², ze stavební plocha pro stavbu

domku pro místní chudé příslušníky. Upravení stávků kříží, s

michs jeden kni na Kč. 100 a druhý na Kč. 90.

Finanční
poměry.

Obec vykazuje dluh k 1931 Kč. 18 983 73, z něhož na úrocích, a umoření

plácí se Kč. 1575. Rozpočet obecní vykazuje v přádné potřebě Kč:

17 960 90. a v přádné úhradě Kč: 1 226. Základna daňová jest

Kč. 1924. Obec a školu přivězíky jsou 30090.

Slavby.

Roku 1931 provedl stavbu stodoly, při něm stavbu čp. 20, ve středě

obce František Klinský a sám vzniklo v jedno pěkné stavbu v obci vč.

Oslava
28 újna.

Jako předstíla léta, letos, konána slavnost 28 října, ve přádní škole, na

niv byli přičasluěny školní děti, neboť pro přádní počasí, z lidu

občanského se mělo oslavu té rávášmilo.

Roku 1901 přibyl sem nový pán Jan Štěrky z Kamenných Sedlišť
 okres Litomyšl. Přivěnil se do z. 29. pozav za manželku Františku Bernou z 29.
 Z oslav ve škole pořádáních, byla nejvíce se všech navštěvována, oslava
 150 letého výročí tolerančního patentu vydaného císařem Josefem II,
 v roku 1781 dne 13. října. Přední učitel p. Bedřich Šoboda, říd. uč.
 ve výslužbě a učitel nábožensko-řádků dělí evaug. českobratrských
 a plč. Kucířova učitelka evaug. českob. nábožensko, oba z Proseče.
 K oslavám semlo důvody připomenouti že tak zvaný toleranční patent
 stanovil katolické nábožensko předním ale současně připouštěl i
 vyjmau protestantská a sice augšburské a helvetské. Patentem tole-
 rančním byla přisně zakázána příslušnost k jinému nábožensko
 mimo vyjmenované a příslušníci různých sekt náboženských, byli
 přisně zesláni, násilně odváděni k vojsku a zabití dňováni jimi
 hornaté kraje v Uhrách. Císař Josef II, panující v letech 1780-1790
 byl velice vzdělaným panovníkem, tak se konala boží míra, že neměl
 nic společného s degenerovanými Habsburky. Zavedl mnoho novot
 a nichž byly některé dobré jiné špatné a jednal někdy moc ukvapeně,
 chtěje pak nové své dílo bez vidění a tím kazil mnohé i dobré věci.
 Jestliže máno němy čes jimo v císaři Josefu II neměli přítele, nýbrž v pravdě
 úhlavního nepřítel. Císař Josef II, jazyk český přímo nenáviděl, a
 sečo nenáviděl k námu, a pušil všečo co připomínalo naši samostatnost
 a slavnou historickou minulost, takže měl v úmyslu z královského
 hradu Pražského přemístit kasárna až Belvederu učelati arsenál.
 Samu pak znal jen několik slov českých a pokládal nás krásný
 jazyk za neživoucí a snažil se jej vůbec zahubit, proto zavedl
 ve všech školách a úřadech jazyk německý, chtěje udělati se všech
 národů, usídlených v Rakovsku, národ jeden, německý. Císař
 Josef II, vedal se kounovat, za krále českého, jen k vůli tomu,
 aby nemusel přísahati na zachování práv českých, aby také
 nemusel svolávat český sněm a nedbal slavné minulosti a
 pošlapal naše historické práva, a dal národu našem, správu

Nový občan.

Oslava
Tolerančního
patentu

německou komandovanou z lidně. Národ nás za panování
Josefa II. prošval křivou cestu a byl by došel až na Golgotu
nebyli, několika národních buditelů, mezi nimiž bylo viděti
velké množství katolických kněží, kteří se obětovali pokročení
a mučení naší milé vlasti a právnímu jazyku českému a
tím zabránili naší národní a jazykové smrti. Také byla
poněmčena, slavná Karlova univerzita. Uvedení národních
buditelů, jichž málo vzpomínáme, mají loď podíl na tom, že
jsme se za světové války mohli vrchnouti proti Trutnovu, a mají
loď podíl na tom, že nám vyšlo slůvko svobody, den 28 října 1918
neboť nebyli, oněch nešťastných buditelů před 150 lety, byl by
osud polabských Slovanů spíše, byli bychom již poněm-
čeni a zotročeni. Zajímavé je, že císař Josef II. o umění a vědy
se nestaral vůbec a sledoval jen cíle materiální a praktické.
Je známo, že za panování Johana Habsburka, stal se ornitický
pražského hradu „ruinou“, že byly přeloženy Rudolfinské
sbírky z něho vyplněny a co přeloženo prodány. Vědy a umění
Josef II. nepodporoval a studium pokládal jenom za dobré, pro
odlehování dobrých, státních úředníků pro poněmčovací cíle.
Ne své vášni šel tak daleko, že rozkazal aby poddání byly místo
vpravo pohřbívány v pytlích. O pohřbívání v pytlích
nášle v kni:

Ráčel jest císařův pán, státní budoucího pochování následovní
nářídil: 1) Že všechny křivky a křivky, přestaci, a na místě
jakových pole Ráčel, neb křivky v nějaké vzdálenosti od
usnic určeny. 2) Že mrhva těla dícky tak jako předešle ke
kostelní přinebena a tam posvěcena bývá, mohou, setud
ale bez vši slávy nebo pompy, na ty nové křivky, z
místo jen přinesena. 3) Že ty nové křivky, obřívání, od vody
jistě, a v jakové zemi, která by v hnilobě těla překážku
němila, určili, se zde obětovali, a křivem zaputí se
smusejí.

4/ Že mrtvá těla bez žadů do plátněného pytle kánila, a do
obecní kůhly k hrobu přinesena. 5/ Že by hrobové jámy
6 stěviců hluboké, a 4 stěviců široké, dělány, do kterých
hrobů, mrtvá těla bez kůhel, také i dvě polerena, a nechařeným
vápnem zasypána, a s kermi přikryta, též takové hroby 4 stěviců
od sebe vzdáleny býti musejí. 6/ Že při každé faře, umelci
kůhly od rozličné velikosti přikeny, a takové jednomu každému
půjčeny bez duplatku, a kdyby třeba i také sobě někdo ochotně
kůhlu zhotoviti nechal, to mrtvé tělo, přece jen z ní vyndati
a to kůhla při faře k obecnímu užívání působiti má, a
musí. 7/ Mohou sice rozličné paměti nápisů nebo malování
ještě budoucí, však ale ne na krychovkách, nýbrž jenom s
penkou na zdi zholoveny býti. 8/ Mají se všechny klášterové
špitály a milosrdní bratři s hrobovými stranami jejich, budoucího
pochovávaní ujednati; poněvadž jejich obyčejné zaslou pochovávaní
někdo též zcela a úplně přestati má. 9/ Že ouřadové hospo-
dářští srozuměním pániů farářů, pro taková místa, pro
ty nové krychovy ihned prameňovali a potom opraviti, kde
a jak vzdáleno to místo jest, ke královskému, ouřadu krajskému
dále povinni jsou.

Poněvadž proti hvězděnému nařízení, občanstvo, všech, urozených
vyznamenání, projevilo odpor, a jeho dodržování bylo spojeno,
vždy s úctami, vojenskon, asistenci císař Josefa II. pozměnil
výnos o pohřbívání s pytlích následovně:

Dne 2 ho Februarii Anno 1785.

1/ Že budoucí záděný člověk, který sám od předsnosti
pochovávaní bez kůhel, přisvědčený není, nucen býti
nenutí bez kůhly se pochovávat, nechal; nýbrž dle
vlastní vůle jedev každý buďto bez kůhly, nebo s
kůhle se pochovávat, dle své vůle. Mimo toho, ale
při všem tom, co pod 23 sího Augustea, předstěho

1784 ho roku stavy pochovávací mloujch tel, nařizeno bylo
liš; budoucí pozůstali ma. Pohřívání, v pytlích mělo trvání
pouze jeden rok. Poněvadž cítil císař Josef II, příliv budících
národních z kněslova katolického, dal zříditi jeden
generální seminář, kde se vyučovalo pouze německý.
Pro národ náš byl, z podu Habsburků, nejlepší panovníkem
Rudolf II. Vstřední Habsburkové byli jedu jak druhý
nás nepřítel - němec.

Nezaměstna
nost v obci
a
oprava
vč. ob. cest.

Roku 1931 vznikla v obci Martenicích nezaměstnanost, sou
márou se přeslala vedlejší zaměstnání, jehož každý zdejší
občan nezbytně potřebuje, a to hlavně dýmkařství, obuvnictví
a výroba jilových koberců. Následkem toho, starosta, Oul.
Pšina č. 41, po úradě, se zastupitelstvem, obecním, podal
žádost Ministerstvu sociální péče v Praze o podporu
místním nezaměstnaným, již se užití mělo na opravu
obecní veřejné cesty, prováděnou místními nezaměstnanými
Ministerstvo sociální péče v Praze, žádost obce, vyřídilo
příemně a přenovalo státní podpory Kč. 5000 k uvedenému
účelu. Žádost a písemné práce konal Oul. Pšina č. 21.

Dokončení
k. 1931.

Rok 1931, rok to všeobecné krise, vyjmenoval se s úm kůře se
přně ve kedejší krajně počalé kolem sv. Panny, sevaly až
přes ml. závi, poněvadž nepřetržitě přišlo, celý pepen, v
závi, přes ml. října. Neki označením časeu bylo, asi 8 dní,
ve kterých se mohlo na polích pracovat. Jina se i v
dělách pracovalo, mimo sklizeň obilí. Po ozimech, zasté
járu pila, ječmeny a oři, po státní, obecní proslly a
plánu schvila. Druhy se černely a schvily. Vějíce
vzdorovaly škáro, Hasič a erfočky. Dobývaly se ku
konci října. Seli ozimů, bylo velmi opozděno, tak
že se sálo ještě po svátku „Všech svatých“ 1 listopadu.
Následkem toho, jón velmi málo proslá.

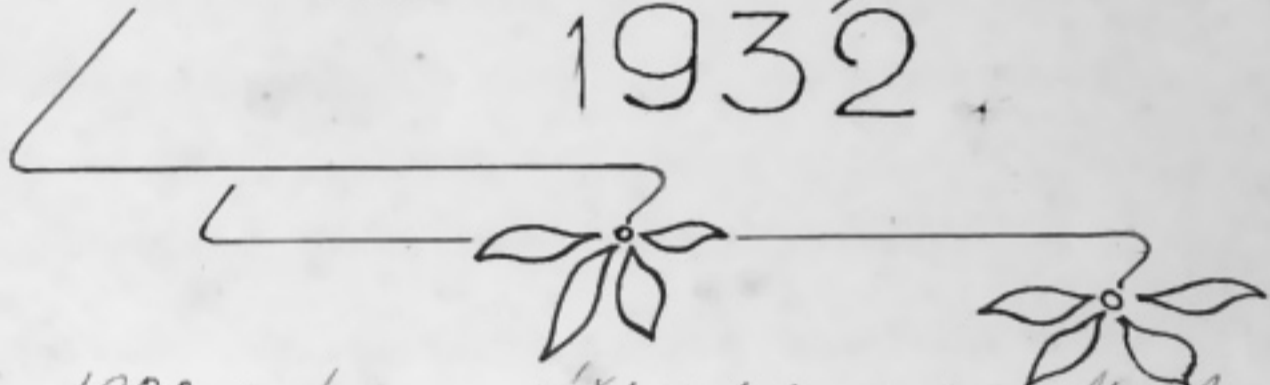
Snih, spadl již 26 října, ovšem ještě stál, ale kručně
prodloužil nedokonané polní práce. Žima do vánoc ještě
nestála. Tak končí rok bídy, a starostmi o své a členů
svých rodin byli a žili, přepadlý, kmlkly, náš ve všem
jiný, olučily, občan, hocal

Tato pamětní kniha byla prohlédnu-
sa u okresního úřadu ve Uys.
Mýle 7. VII. 1932. Za řádné
sebrání a zpracování mate-
riálu vyslovuje se kroničáři
dík a uznání úřadu.

Hehl
okr. škol. insp.

1932

Školství

Roku 1932 správcem zdejší školy byla učitelka Marka
Janáčková. Školou bylo navštěvováno dětí 44. Z toho
bylo chlapců 23, dívek 21. Ke náboženství, bylo
dětí, římsko katolických 19, evang. českobratrských 25
Učitelé náboženství: katol. Op. Josef Kašpar, farář
v Proseči, ev. českob. p. Bedřich Svoboda p. n. v. v. Proseč.
Učitelkou ženských ručních prací Vlasta Richtrová.

Předsedové
járných
spolků

Předsedové a jednatele spolků.

Uslavené zdejší spolky hospodářské i průmyslové ve svých
ročních valných hromadách, vždy počátkem toho roku
konaných zvolili za předsedy a jednatele, tyto pánové:

1. Odbočka Hosp. sdružení česk. křesť. zemědělců.

předseda: Václav Černý č. 6, jednatel Václav Pšima: 21.

- 2) Hospodářský spolek Domovina,
předsedou, Antonín Lukáš ip. 2, jednatelem, Jos. Krčil o. 4.
- 3. Svépomocný hosp. spolek, pro chov hospodářského zvířectva,
předsedou, Václav Pešina o. 21, jednatelem, Jos. Krčil o. 4.
- 4. Skupina katolické mládeže,
předsedou, Josef Voetická ip. 10, jednatelem Jos. Polerál o. 8.
- 5. Spolek divadelních ochotníků,
předsedou, Jos. Meneš o. 53, jednatelem, Jaroslav Rejman o. 34.

Také strany politické, konají své výroční valné hromady a počátku roku v příštích volí své zástupce, pokud tohoto zvolení jsou:

- 1. Za čechosl. stranu lidovou,
předsedou, Václav Terný ip. 6, důvěrníkem, Jan Lampárek o. 7.
- 2. Za stranu republikánskou,
předsedou, Antonín Lukáš ip. 2, důvěrníkem, Jax. Krumpholtz o. 41.
- 3. Za čechosl. stranu sociálně demokratickou,
předsedou, , důvěrníkem Alois Klaváč o. 50.

Činnosti spolků, kulturní hodnoty.

Jako léta předchozí, konala Dobročka Hosp. Struč. česk. křesť. zem. svoji výroční valnou hromadu s přednáškou o významu umělých hnojiv, složitých. Také obstarala svému členstvu hromadný nákup umělých hnojiv, všeho druhu, též vápno hnojivé a 120 ovocných stromků, vhodných a ušlechtilých druhů, též petržel a dehes, kv nálezu lepenkové kyseliny. Členů čítá 45.

Rovněž hospodářský spolek Domovina, mimo svoji výroční valnou hromadu, obstaral svému členstvu hromadný nákup všeho druhu umělých hnojiv, vápna, petrželje, pro období jarní i podzimní a zaopatřil druhy v obci, sečí pro 154 pátekový, od fy. Melichar. Členů čítá 23.

Svépomocný hospod. spolek, pro chov hosp. zvířectva, pořádal též svoji výroční valnou hromadu, v níž zvolený výbor spolku, vykonal

Předsedové
důvěrníci
polit. stran.

Činnost,
Dobročky H. S.

Činnost
Domovina.

Svépomocný
hosp. spolek
pro chov
zvíř.

stanovami spolkovými předepsané, dvě prohlídky, přihlášených spolků kusů hovězího dobytka v lednu a červnu. Všekrom dobytek byl úplně zdrav, tak že roku tohoto nebyla žádná nucená porážka, což slávi se přídka, a proto volášností. Členů čítá 46.

Skupina katolické mládeže, mimo obvyklou výjezdů valnou hromadu, v níž volí svůj výbor spolkový, pořádala přednášku na níž promluvil velmi věcně p. před. učitel Sedláček a Fraulišček, což ku svému vzdělání sehrála dne 24 ledna, divadelní představení pod názvem „
a dne 28 března což divadelní představení pod názvem „
Obě představení tyto byly hojně navštíveny obecenstvem a sehrány zdařile.

Spolek divadelních ochotníků, mimo výjezdů valnou hromadu v níž rovněž volen jest výbor spolku a předělávacích schůzí členských, sehrál velmi zdařile divadelní představení dne „
pod názvem „
To byla noc.“

Blahodárně působí ve zdejších lidu, obecní knihovna, ježto jsou zde knihy obsahující kulturního, zábaovního i poučného. Mimo bražur jest 100 svazků knih úplných. Z knih těchto nejraději se čtou knihy p. nakl. Fraul. Šupky z Královce Králové a svým obsahem jsou nejoblíbenější. Také knačičky přispívají knihy z knihovny Skupiny katol. mládeže která ve svém majetku chová přes 200 svazků různých knih z nichž jest nejvzácnější kniha, nefalsovaná. Dějiny české od Palackého.“

Náboženský život jest zde ustálený u obou zdejších vyznání a to u katolického i evang. československého. Lid nepřechází z jednoho do druhého, díky to vzdělání náboženského, jež pštěpují učitelé lehoř. Poměr mezi těmito vyznáními jest chvilky hodný, neboť není zde hádek náboženských a urážek i otírů, alespoň ne veřejných. Bez vyznání není v obci nikoho.

Oslavy ve zdejší obci omezeny jsou hlavně na školu, tu se odvíjejí všechny oslavy pana presidenta, 1 máje, 28 října. Tak se dospělých i starších oslavy 1 května, přičastněm nebyl nikdo ani

Cimrod
Skupiny kat.
mládeže.

Cimrod
div. ochot.

Rozvoj
obecní
knihovny.

Život
náboženský.

Oslavy.
1 května

řádný z členů místní osvětové komise. Děti školou přičasněny byli všechny.

Dne 23 května na Nejsv. Trojici v Prosečské pouli, zpívali děti v Martinic v katolickém kostele při mši sv. po pozorně přečtení písní „Tichá noc, svatá noc“, navrženou učitelkou paní Karolou Janáčkovou. Kromě paní Markany, zpěv dětí pětiletých, doprovázel dějství občan Josef Vodička č. 12. Zpívali - Lidmila Vondrová č. 18, Anna Vodičková č. 12, Marie Černá č. 33, Marie Doležalová č. 8, Marie Doležalová č. 9, Josef Vodička č. 12, Antonín Pěšina č. 41, k obediou lidu příležitostného se chcámu domlo.

Slavnosti Husovy, dne 6 července, po převratě slávním byly skázaly ať i napjaté, z nichž bujelo stráníctví, nyní upadají, neboť letos zde v zájmu oslav těchto nebylo vůbec nic podnikáno.

Oslava dne 28 října, pořádaná ve škole, avšak vyženla tím, že mimo dělí školních, nikdo oslavu tuto, ač jest svým dosahem velmi významná, ne navštívil.

V poku domlo, pořádky byly pouze dvě zábavy a to, pouli a prosvícenská v hospodě Jan. Meuce č. 16, které jsou hlavně vitány mládeží, tím pak přec udržuje se zásada předků našich, kteří zábavy tyto založili. Společenský ples, jako se dříve v době masopostu pořádal vůbec odpadl, ze stanoviska zániku vedlejšího pamětníků, na něž jest lid dější odkázán.

Klimatické poměry.

Jest záhodno, poněvadž každý rok se počasím liší od předchozích, aby poměry tyto, sledovány byly v jednotlivých ročních měsících, tedy rubriku tuto počínánu rokem tímto.

Le den z počátku byl mokry, přišlo, po polovici jeho umrzlo a na zemi bylo jíní. Po dvacátém spadl sníh pomalé poslo. Obvyklý zde vítr byl po tři dny, nář byl úplně bezvětrí a krásný čas.

Únor z počátku byl bez sněhu, k oslaskému jež byly plně 9, přišly však bez větrů. Zimy bylo 28 stupňů C. Mrazlo do konce měsíce

Zpívání dětí
 v katol. kostele
 v Proseči.

Slavnost
 Husova.

28 října.

Zábavy

Leden.

Únor.

do 29., neboť byl přestupný rok. Sněhu zde bylo málo.

Březen.

Březen počal velkým mrazem a větrem, do 6. ho, náčes se oteplilo a spadlo trochu sněhu, který vítr musel přehánět. Pola byla jen málo sněhem pokryta. Mrazy trvaly do velikonoce, které byly 27. línv utrpěly mnoho ozimy.

Duben.

Duben počal oblevou a oteplilo se. Dne 5. přišla první bouřka ze strany jihovýchodní. Pozenáhl se oteplývalo a ku konci měsíce bylo počáto s jarní polní prací.

Květen.

Květen byl z počátku chladný. Dne 9. spadl sníh, avšak bez škody na ozimech i jetelnicích, kterýžto berý sešel a následovalo sucho. Vláhý májové bylo velmi málo. Dne 23. přišly bouřky, bez škody. Květen letošní vynamenal se, velkým množstvím chroustů.

Červen.

Červen počal deštěm a následkem leželo, byl celý chladný, bouřky vůbec žádné nebyly.

Červenec.

Červenec zdědil předchozího měsíce počasí, byl přes polovinu chladný, potom však bylo stále pěkné počasí. Bouřky byly pouze 2.

Říjen.

Říjen počal deštěm, tento způsobyl polehnutí obilí všeho druhu, po polovině, byl průměrný.

Lистопад.

Lистопад byl celý krásný a pohodlný ku všické polní práci a zvláště teplý.

Снеговик.

Снеговик udržel velmi pěkné a teplé počasí a liché. Dne 10. byla bouřka.

Снеговик.

Снеговик, z počátku chmurný, počasí to dušičkové. Po 20. tem spadl sníh, který sešel a ku konci byl pěkný čas.

Снеговик.

Снеговик počal pěkným teplým počasím, dne 4. bylo liché krásně jak v jarních měsících bývá. Dne 5. spadl sníh a mrazy dosti silné následovaly, po polovině měsíce povolily a byl čas krásný až přes svátky vánočních do konce roku.

Hospodářské poměry.

Prolet tohoto, ozimy, obslojně přezimovaly, byly však největší části

řidičů nebo utrpěly holomrazny. Polní práce počala ve zdejší krajině až ku konci dubna, švala přes polovinu května. Zasetá žita jarní, ječmeny a ovy, takléž i brambory, slibně se počaly na povrchu země objeviti, následkem pláhy, která o květnu prošla třikráte. Želí a řepa pěstěny ku konci května. Dříve žilo pohodlně odkvělo, takléž i pšenice a jarní žita. Senoseč začala ku konci měsíce čerona. Sena bylo více na lukách suchých. Na lukách vlhkých byla tráva umorěna ledem a holomrazny, celkem však bylo sena více než roku předchozího. Žně počaly po devátém srpnu, následkem deště a počátku srpna. Všecko obilí bylo polehlé, nejvíce však ovy, bylo bylo nějeu polehlé, ale moc rozouchány. Žita zimní i jarní byla dobrá na zrně i pláme, též ječmeny i ovy. Pšenice však velmi utrpěla rozoucháním, která na všechny stejně ulehla až brzy ži později setí. Ve výhodě byla pšenice brzy seta nebo se měla více zralé klasy. Pozdní pšenice měla rovněž jeu plepku. Žně ukončeny byly brzy, čemuž napomocou byl pěkný čas, dorážala jarní žita a zvláště ječmeny hned po ozimech. Počátkem září pěstěny plavoy, jichž bylo dosti a pěkně a že byl v září pěkný čas, brzy byly ukončeny. Následkem lého počasí, osov ozimů byl brzy ukončen. Žita jsou až mnohá příliš urostlá, nebo dostaly několik dobých dešťů a teplo, čím zhoustla, zvláště ty, kterým bylo přihnojeno umělými hnojivy, z nichž působyl nejlepší vysokoprocenční superfosfát. Také brambory se velmi dobře sklízely, neboť říjen udržel k práci lélo pohodlný čas. Sklizeň bramborů byla průměrná, nejvíce se urodily efektivy. Úroda zelí byla slabší, následkem více suchého počasí. Též sklizeň řep byla slabší a obsahu dřevnatého, lepší byla řepa burzák, která se počíná zde pěstovati. Z ovoc bylo více hrušek než jablek, oběho málo, nebo stromy špatně odkvěly. Hub ve zdejších lesích, bylo velmi málo. Celkové bilance však byla dobrá. Toto jest nejlepší doklad, cny obilí před žněmi a po žních. Cíed žněmi, ceny za 100 kg. -

Řez pšenice

 Ceny obilí
před a po
žních

Žito, 120 Kč., pšenice 140 Kč., ječmen, 120 Kč.

Podjních, žito 89 Kč., pšenice, 150-180 Kč. oves, 53-63 Kč.
ječmen 80 Kč., sláma 20 Kč., seno, 30-40 Kč.

Chov dobytka.

Dle plánu 1 ledna t. p. chová se zde celkem 94 kusů hovězího dobytka, z toho jest 84 krav a nad 1 rok stáří jalovky, schopné ku plemeništi. Pro tyto chová jednoho plemenného býka Bohumír Kadlec, rolník v Zábouří čp. 83, za podměnu obecním zastupitelstvem ujednanou Kč. 1800. Jaloviček pod jeden rok stáří jest 10 kusů. Dále se zde chová 6 kusů koz a 28 kůřelab. Tež 15 kusů vepřů.

Poměry sociální.

Poměry sociální.

Poměry sociální jsou zde ustálené. Mimo obecních chudých, z nichž obcí podporována jest, pleťá Kůřerová Trauliška, bydlící u dcery Anny Džbáňkové v Pasovisku, kdejší obci 190 Kč ku státní státní podpore 550 Kč, kterou tato, dle zákona, o přístavěných věc. Podpora tuto, pobírá v průměrném udělení jestě dalsích 12 kdejších, nad 65 roků svého stáří, občanů a občánek. Nejníšší jest Kč. 250. střední Kč. 330 a nejvyšší, t. j. celá státní podpora Kč. 550. Ku podporám leňlo, příplací obec, km každé zvlášť po Kč. 50.

V uprázdňujících číslech popisných 42 a 51 bydlí nájemníci, oba zdejší příslušníci, bratři Rudolf a Antonín Černý. Ostatní občánu bydlí ve plastuích budovách a pilně obdělávají své pole a mimo toho, chodí na práci leóni. Za hranic obce práci hledá jev několik mlaďších občánu, jednak pracují v továrnách na dýmky v Proseči a nebo ve skladištích na pilách v Láchnově, v Borové, řízených. Průměrný výdětek týdenní mají Kč. 120 až 150. V letních měsících jezdi několik občánu, na řízné práce, do Prahy, hlavní na stavební, neboť tam více vydělají, 4 Kč. na 1 hodinu. Také několik dívek jest na službách u rolníků i v panstevních povdinách, za měsíční plat Kč. 120 až 150.

Starší dřevkáři pracují, ne v rozsahu předšlých roků, pouze jen sezonně, za velmi smíšenou mzdu, tak vydělávají Kč. 50-60, týdně, avšak pracují. Tkalci koberců jilových a obuvníci nepracují, přes to však nezaměstnanosti není. Do státní skavovací akce se nehlásil nikdo. Státní skavovací akce spočívá v tom, že si lidé, kteří jsou buď nezaměstnaní nebo jen, omezeně pracující jim platí státní 10 Kč týdně. Takový obdržel lístek, na který odešel s sebou u obchodníka potravin, uvedeném obnosu.

vystěhoval
z obce.

Roku 1932, vystěhoval se z obce, zdejší rodiák Josef Lukáš, narozený v čp. 2, se svojí manželkou Smetkovou, rozenou Vávrovou čp. 23 a synem Josefem, nar. 1930 v čp. 23, do Lánovic n. Tábora, kde jako zahradník a šofér pracuje v "Dělnickém osídlení". Na blízku tohož, sobě koupil nový domek za Kč. 32000.

Úmrtí, lidopisně

Narození.

Roku 1932 narozeno jest 6 dětí a to, 3 chlapci a 3 dívky. Dne 16 ledna narozen, Stanislav Vondra, nemaniželský syn Anny Vondrové čp. 18. Dne   narozena jest Emilie Binková, manželská dcera Jiřího a Emilie Binkových čp. 1. Dne   března narozena jest Růžena Hlaváčová, manželská dcera Ladislava a Růženy Hlaváčových čp. 46. Dne   července narozen Josef Štřelcký, manž. lský syn Jany a Fraulišky Štřelckých čp. 29. Dne   srpna narozena jest Alena Bártová, manž. dcera Václava a Smetky Bártových čp. 8. Dne 15 února narozen, Josef Černý, manž. syn Antonína a Markety Černých v čp. 25.

umrlí.

Dne 1 února, zemřel Antonín Kučera, lesní hajný ve výslužbě, bydlící u Jaroslava Štumpy čp. 45, ve věku svém 87 roků. Naboženství římsko-katolického. Narozen ve Sv. Kateřině. Na tři roky, před svojí smrtí raněn mrtvicí, byl vyléčen, avšak nemohl mluvit. Se svojí dcerou Růženou, která s ním žila a jemu posluhovala, dorozumíval se posuňky.

Dne 15 června, zemřel František Meuc v. 57, ve věku svém 54 roků. Náboženství římsko-katolického. Naroden v Markveticích v. 57. Byl vdovcem. Za manželku měl Annu Klaváčovou v. 42. Zanechal dvě nezarozené děti, Marii a Emilii, jimž odkázal svůj majetek.

Snátky.

Do stavu manželského roku 1932 vstoupili.

František Klínský v. 20, s Marií Balovou z Pasíček z Trošče.

Emil Klínský v. 43, s Dobroslavou Mlejnkovou z Pasek.

Štěpánka Dolžalová v. 8, s Václavem Bárkou z Pasek.

Josef Kučera v. 13, s Annou Zemanovou z Jarosova.

Odvody.

Vojenské odvody konány ve Skutči ve dnech 11 a 13 dubna a odvedeni ze zdejší obce jsou.

Antonín Koudný v. 3, Josef Pešina v. 11 a Stanislav Vondra v. 18.

Stanislav Vondra, povolán k vyšší vojenské prohlídce do Josefova, kde uznán neschopný služby vojenské a propuštěn. Vrijnu nastoupil službu vojenskou, Antonín Koudný, km 30 pěšímu pluku ve Tys. Mlýč, Josef Pešina k témuž pluku a Lamčč jako náhradní zbrojník, na dobu tří měsíců.

Stav
zdravosti.

Stav zdravotní v obci byl normální. Mimo obvyklé slabšího druhu chřipky, jiných nemocí nebylo letos vůbec ani u dětí. Také není nyní v obci lidí tuberkulózních a tepicích rakovinou.

Poměry finanční v obci.

Finanční poměry obce nejsou nijak utěšivé, velmi zatěžují dluhy převzaté z hospodářství osudebního, na stavbu školy a soudní výlohy, obnosem Kč. 17 732, což vyžaduje roční náklady na úroky a úmor Kč. 1575. Rovněž zatěžuje náklad km podporek starobuží 10%, jež obec jest povinna km sledu podporek připláceli obnosem Kč. 650. Největší jest školský náklad, předpis jest Kč. 4571. Také připlátek berního úřadu ve Skutči p. r. 1928, obnosem Kč. 4264, má malý roční úmor. Obec rozpočet na rok 1932 vykaruje se takto:

Rádná správa čimů Kč. 12 233.15, rádná úhrada Kč. 1 226,
rozpočtový schodek jest Kč. 11 007.15, leubo se uhrazuje 300% obecí
příspěvkem ku všem daním obcí vybraným, na základem Kč. 1924
a čimů Kč. 5772, zbylá neuhrazený schodek Kč. 5 235.15, leubý se
předává k úhradě vyrovnávacímu fondu v Praze, z níhož obec
má onu úhradu obdržeti, jak stanoví zákon.

Dle uvedeného hospodářského plánu obce, nemohla obec nic
nakladnějšího podnikati. Obecí záslupitelstvo dle svého složení,
pracuje ve shodě se svým starostou i mezi sebou, není k bytčičého
prořezování schůzí i usnesení. Toto jest následovně hodně, též
čistě, jak v zájmu obecním, tak též jednotlivce, člena.

Kromě mnoha vyšších roků tohoto zákonu republiky čechosl.
byl také zrušen zákon 13 měsíce, státním zaměstnancům, s platností
od prosince 1932 a 10% sračky z platu státních zaměstnanců.

Dodatek prvního dílu.

Toněvadž dostalo se mi, po uzavření prvního dílu této
obecní kroniky, ze starých dob, různých tradičních podání
a jsou jenně se stanoviska seznání postupu práci polních,
pivotospráva, kraj a způsob předků, na rozdíl od způsobu
doby nynější a toto vsunují do roku 1932, ve dodatek.

První naši obyvatelé, vzdělávali pozemky své, kol svých
chal, z půdy lesní, hlavně kopáním motykou a rylím ryčcem.
Obilí pšene rozházené zakopáváno a povrch půdy, prooran byl
hrábem, které sobě každý sám photovil. Prámbovy pázeny v
řádky avšak na povrch půdy, a motykou přádky upraveny.
Obilí se žalo sepem a byla to práce žen, bylo kladly pohladky
na pemi, které oschle vázány v snopy. Odváženy na trakaři, do
stodoly. Kláceno vždy pepy 2, 3, 4, 5 až 6ti, řídící se traktem

V první polovici 17.ého století, oráno dřevnými pádky, bylo
byly okovány pouze na špic, železem. Radlovaly se stiniště, k
čemuž užíváno sil ku tahu řečho, nejčastěji lidských, někdy

Činnosť
záslupit.
obce

Zákon.

Vzdělávání
půdy a
selby.

na dvou pářích. Podlahu dobytých užíváno jen výjimečně.
Základová půda plácena dřevěnými tráskami, poráž
doma zhotovenými. Selo se žilo, jecmen a pves. Žita, ovíného
řízka, více, vždy žila jarního. Brambouy též pěstly zasobaly.
Obilí čistěno tímto způsobem, jemuž říkalo se... vějíř.

Čistění
obilí

Na hořejším konci stodoly, byla kopek obilí, věcíného k čistění,
které bráno na lopátek, k tomu upravenou, dřeva bukového, z
něho prudec hozeno ku prahům, zakrytým plachtou, by zeno
nestříkalo ven. Tímto průdučným hozením obilí, oddělovaly se
plavy a lehčí, obilí od sebe, ku prahům došlo jen obilí těžší a
čistě. Práce tato, děla se v sedě na plošince.

much' obilí

Obilí se mlelo doma a pice ve dvou kamenech okrouhlých.
Spodní kámen byl pevně umístěn na stědě, vrchní se otáčel
k němuž připevněno sprouhlo s jeho hořejším koncem ve stopě
upevněným v otvoru. Rukou plácené sprouhlo, činilo pohyblivý
vrchní kámen, který o plochu kamene drtil obilí a postraním
otvorem v dolním kamene učiněným, vycházela mouka, ošsem
i s otrubami. K čistění mouky užíváno poků, které byly ve
slabých motouzích udělány, tím docíleno čisté mouky.

Pecení
chleba

Chléb pečen dnešním způsobem, ale s přídavkem bramborů,
byl však řídce pečen pro nedostatek mouky, neboť půda
nebyla řádně vzdělávána ani dostatečně hnojena, proto
dávala malý výnos. Chléb takový byl jerný a, otrubami
promáčený, avšak chutnal dokonale.

Živočišná

Nejdůležitější potravou lidí té doby byly jen brambory
zelí a mléko, vůbec všechno přírodní. Bramborů bylo
užíváno ku všem denním jídlům, k němuž činily
polévky, z nichž převládala polévka zelna.

Váření
pokrmů

Pokrmu bylo vařeno v pecích zvaných "cibienky", které
měly k tomu původ, neboť loženo bylo s poutkem v
hlavních hrncích, které dávány do jisté pece, tím

byly řemeslní práci omu konající opopeleny a mnohá měla v
podlaze obě puce tak pmožoleny s pilvarem, jedé bezcilné kóuy.
Kamma se světlíci byla rovně hliněná, a až ku stopu světlíce
vysoká, vyhlávaná stopem ze jiné a přípravou pokrmů. Světlíce
osvětlovány byly loučeny, se dřeva bočového připraveny. Louče
bylo, připravovali ponějice starci.

Rozdělávání
ohně.

Rozdělávání ohně dělo se třesáním, křemem, o křemem křemý
vydal jiskru, tato se připravila tak, aby spadla do troudu.
Troud byl spřepřážených lněných hadrů. Jiskra do troudu
opadnuší rozdyměna a sešleua až pomitel ohně. Také byly
s. zv. ocílky na hřebelě noží, jimiž se třesalo o křemem.

Podávání
pokrmů.

Vškeré pokrmu podávány bez příborů. Těla podina jakého
koli ptělů, brala pokrmu z jedné hliněné mísy, z největší části
sooji holon rukou. Pouze polévky pobírány dřevěnými břícemi
části zhruba spracovanými. Za omaslek pokrmů, sloužilo
maslo, avšak také hovězí tuk, lněný olej a také pirob doma
připravený. Lněný olej, ze semen lněného, sláčen ve polejnách.
Nejbližší taková polejna byla v Podměstí (nynější mlýn Vrabčív)
a druhá v Tusté Rybné. Masových a z těchto upravených pokrmů
velmi málo jěivoáno, zvláště o posvičení ve výročím svátky a
ve významné jny v křtinách a svatbách a jev takového
co poskylla domácnost, z drůberě králiků a morek

Obydlí.

Obydlí byly dřevěné domky, kypé buď šindelem nebo
doškami, nízké, s vysokými střechami, okna malá a takřka
v samé zemi. Světlíce neměly podlahy pkené, nýbrž jev
z přehované hlíny. Budoby bylo neměly komínů. Ole
potřeb přístavování jednobliové části zvláště. Nejvíše
vystavěny byly spejchary, tyto převýšovaly celá stavení.
Za svatbami, odtě, stěžil dlouhý kabát soukenný, barvy
smavomodré. Vpůli těla těsně přiléhající a dole odlehký až
řásný. Avšak takovéto byly v obci tělo jev dva a byly vždy

Odeš.
měsíky

vypůjčovány, když škových bylo třeba. Jinak převážně
bylo více oděvů plátěných. Noseny vysoké boty, do nichž
uvázáno kalhot kožených, na plátě barvených, zvané
„jelenice“, které byly přiléhající. Vesty bez knoflíků u kuku,
se dvěma řadami blýskavých perleťových knoflíků.

Kol kuku odměšlý šátek, buď kosťkovaný, více však
vždy černý, na širokou mašličku uvázaný a okraj límce
od košile přes mašličku ohnutý. Košile šily doma z
plátna šitá doma šitá. Čepice noseny kulaté
zvané „poděbradky“. Oděv přední byl plátěný.

Oděv
ženský.

Ženy odávaly se ručně tkaným kanvasem, ručních
bát a ubrů, v celku šitý, zvaný „courák“, měl přednost
před oddělenou jupkou a sukni. Kabátky byly těsně
přiléhající. Rukávy jeho, pod loket ruky, s velmi úzkými
rukávy, ozdobou ručních knoflíků a překládů, nad
loktem byly velké proušce, balony, jak nosí nyní jen
co národní kraj Valašky na Moravě. Na hlavě vždy jen
velký pestý šátek na babku uvázaný.

Ženy a
dívky,
domácí
hoběrné.

Zvyky našich lidí zdejších popisoval jsem v přední části
knihy. Jako dodatek jež plněno záměrem je
domácí pobožnosti v neděli odpoledne i ve svátky, a to
v obou výměnách náboženských. Bez modlitby nikdo kam
nešel z lůžka a na lůžko rovněž bez modlitby nechovil
šátek. Košile navšívány pilně. Mládě nebyla
příliš v přední jen až po zpěvu pobožných písní a
modliteb. Byl to typ staroslovanské pobožnosti. Rádost ze
života, byl i prostičkeho. Spokojenost nad málem. Dobře
vzpomínají naši národní veličnosti a bude jich ještě jednou
vzpomínat i prostý lid, až spustí nás staroslovanský křesťan, nebo
ten se velmi ustlumeje moderním křesťanstvím. Vše bez Boha
Budeme-li chlíti žít ve slovech národů slovanských, musíme

se vrátil k původu věci, našich předků, neboť byl p dravý
tělesně i duševně. Nelíbilo ani plechu, o tuberkulóse, rakovinu,
převážně koe, žilo se p daru od Boha.

Pošta

Pošta, tj. dopisy, dorážely sem ze Skutče, prodějí p Rychenbursku,
poláštním poslem p dopisů placeným. Za dopis 35 krejcarů se
platilo, což trvalo do r. 1860, kdy převzeli v Proseči, úřad poštovní.
Z Proseče též docházel sem posel až měl více dopisů. Novin se zde
nebralo. Od dopisů placeno 5 krejcarů, od korespondenčního listku
3 krejcarů r. m. Poslem dlu byl Kříklava, jehož zastávala žena jeho.

Úřadní
záležitosti.

Záležitosti úřední vyřizovány všeho druhu p přechnosti
novohradské p pátku p Nových Hradech. Odtud byla řízena
i obec a její rychtář. Rychtářem byl Imelaua p č. 39.

Chytlání
na
vojnu.

Těch dlužno podotknouti že nebylo nijakých odvodů k vojsku
níbrž na vojnu chytali. Z penadání přišli panští drábové
do obce a chytali mladíky k vojsku i když mladíci do
kostela šli a nebo když byla nějaká páhava. Z důvodu
toho chodili jinými obviřámi na jidech a belhali, poláště
si, kteří se pili byli schopnými služby vojenské. Nejvíce
bylo p tím, na kterého byli drábové poukázáni rychtářem
nebo konšelem. Také byli v obci tajní důvěrníci drábů,
kteří lákali mladíky lživě, aby drábové neměli tolik
práce schytáním, k sobě a tam bývali plapení.

V okolí našem byl takový tajný chytlač v Zábou, Jan
Rylich. Aby mladíci nebyli chytáni na vojnu, do 20ti
roků se čemili, když k tomu obetřel od přechnosti
milostivé svolení, což stávalo se, že takový mladík musel
vykonati zvláštní robotu. Zenalého na vojnu nechytali.
Vojenská služba stanovena na 20 roků. V letech 18. století pak
na 12 roků, od roku 1848 do r. 1866 na 8 roků. Od 1866 do
na 3 roky. V době světové války, služba vojenská neobmezována.

Měry a
váhy.

Ukončením jsou ještě měry a váhy. Tekutin měřily se na
šejdlíky a másy a 70^v čtyřech šejdlíky byly do márn.
Obilí, mouka a jiné krupičské produkty, měřily se na mírky,
achlele, míry a korce. Dvě pól mírky, byla mírka, čtyři mírky
do achlele, osm achlelů bylo do míry a tři pól míry byl korec.

Váhy byly, loty a liby. Jedno sto lotů byla libra.

Růžná a šedivá zboží měřilo se na lokte a siec na
lokce krátký nebo dlouhý. Krátký měl 57 cm. a dlouhý 75 cm.

1933.

Školství.

Správce školy zdejší jest pan učitel Josef Andrlé, narozen v Pohodli, polit. okres Litomyšl. Ve zdejší škole působí blahodárně již po druhé. Školou lubo navštěvováno 32 dětí. Z toho, 19 chlapců a 13 dívek. Dle náboženství, 13 dětí katolických, 19 dětí evang. česko-bratrských. Učitelé náboženství jsou: katolického, Dn. Josef Kašpar, farář v Proseči, Evang. česko-bratrského p. Boh. Svoboda, jid. uč. ve výslavně, v Proseči Učitelka ručních ženských prací a domácích nauk, jest paní Marie Andrllová, roz. Ruffová, choť správce školy. Členem místní školní rady v Proseči, jest za Maršovic, p. Václav Černý, chalupník čp. 6 v Maršovicích.

Předsedové odbor. spolku a jednatele

1. Odbočky Hosp. Sdružení čes. křesť. zemědělců, jest předsedou Václav Černý čp. 6, jednatel Václav Pešina čp. 21.
2. Hospodářského spolku Domovina, jest předsedou Aud. Lukeš čp. 2, jednatel, Josef Hříbil čp. 4.

Předsedové a
jednatele
odbor. spolku

3. Spolek ^{chovatelů} hospodářského zvířectva, má předsedou
Václava Pěšinu čp. 21, jednatele, Josef Kacíř čp. 4.

4. Společnost katolické mládeže, předsedou Josef
Kodička čp. 10, jednatele Josefa Popelku z Paskova.

5. Spolek divadelních ochotníků, předsedou
Josef Meuč čp. 53, jednatele, Jaroslav Rejman čp. 34.

Předsedové a důvěrníci politických stran.

Předsedové
důvěrníci
polit. stran.

1. Za stranu českosl. lidovou.

Václav Cerný čp. 6, předseda, Jan Lauprůnek čp. 7, důvěrník

2. Za českosl. stranu republikánskou:

Ant. Lukáš čp. 2, předseda, Jarosl. Štrumpfa čp. 45, důvěrník.

3. Za českosl. stranu sociálně demokratickou:

Kl. Klaváč čp. 50, důvěrník.

Z činnosti
hospodářských
spolků.

Z činnosti hospodářských spolků.

Činnost hospodářských spolků záleží v tom, že činní
společný nákup různých druhů umělých hnojiv, vápna,
petroleje a jiných hospodářských produktů pro svoje
členstvo. Pořádá výroční valné hromady i schůze
výborové, avšak práce se odděluje, t. j. každý leu
spolek, zvláště pro členstvo svoje. Výjimkou roku tohoto
bylo obědnáno hnojivé vápno, Dobročka hosp. Společnosti
česk. křesť. zemědělců s hospodářským spolkem Domovino
společně, pouze v období jarním t. r.

Spolek chovatelů hosp. zvířectva se svým výborem, z
počátku roku zvoleným, jež sestával ze šesti členů a sice
Václ. Pěšinu čp. 21, Jarosl. Štrumpfa čp. 45, Jos. Kacíř čp. 4, Jan
Lauprůnek čp. 7, Josef Zářteř čp. 28, Rud. Cerný čp. 42,
měřil dvě obchůrky chleív, v polovici roku a ke jeho
konci a zjistiv stav přihlášeného hovězího dobytka v
85 kusích, ve váze 304 q. Nulová porážka, po dvouleté
přeslávce, byla u Václ. Pěšiny čp. 21, dne 6. října. Maso bylo
rozděleno členům, za 1 kg. 7 Kč se platilo.

Spolek
chov. hosp.
zvířectva.

Kulturní činnosti spolků.

Skupina
katol. mládeže.

Skupina katolické mládeže, pokračující ve svém vzdělání schrála dne 8. února, divadelní představení pod názvem „Klid na manželské frontě“. Dne 18. února pořádala výroční valnou hromadu členstva, v níž přednášel Dr. Josef Káspár, farář v Proseči a studující bohosloví p. Taláček z České Rybné, velmi ohnivě, řící procitlým duchem, jasně a vírou.

Všimnu konala Skupina také mimořádnou schůzi, při níž se velmi dojemně, blahodárně a neúspěšně pracující, dlouholetý člen a předseda Josef Vodička o. p. o. rozloučil a odebral se do zátiší kláštera Školských bratří, Močenok, okres Sala, na Slovensku, aby pokračoval na dříve přivolané, sobě dobrovolně vytknutého

Spolek
div. ochotníků.

Spolek divadelních ochotníků, ku sebevzdělání a spoluúčinnosti místního správce školy p. učitele Jos. Andrla, schrál dne 26. prosince divadelní představení, pod názvem „Zelené království“. Mimo to pořádaná výroční valná hromada členstva, v níž zvolen vedoucí výbor.

Rozvoj
obec. knihovny.

Vškeren lid občanský, pro svoje uspokojení v obecní knihovně, která působí k vývoji všech vrstev předškolního obyvatelstva. Chová již 110 svazků knih, poučných, vzdělávacích, řez i také odborných, z nichž jsou poláště čemé spisy presidenta Masaryka.

Náboženský život.

Jak koliv je náboženský život v této obci jest jaksi ustálený, bylo pozorovati hlubší víru z důvodu, že pořádaný byly oslavý čili jubilea náboženských událostí. Tak z rozkazu 262 papeže Pia XI, bylo jubileum 1900 let, od smrti Pána Ježíše, po tři dny a to 29, 30. dubna a 1. května, ve chrámu Páně v Proseči, oslavováno a službami Božími provázeno.

Jubileum
víry
katolické

Dále bylo oslavováno zjevení se Marie Tanný v Lurdech, 75 leté,
které potvrdil svědčí Laser. Doud stojí, netknulo 1500 franků, co
odměna tomu, kdo by zábraky v Lurdech vyvrátil.

Jubileum 30 leté, na paměť slavného, v kraji našem osobně známého
biskupa Eduarda Jana Nepomuckého Brynyscha. + 1903.

Jubileum 11 století, posvěcení katolického chrámu Páně v Nibči, na
Slovensku, oslavováno poláště spolubratřimi Slovečky.

Jubileum 250 leté, ze katolickým Polákům, podarilo se povaziti
Turky u Viduče, zvláštním řízením Božím.

Jubileum 40^{ti} leté, květin Svatějosefské jednoty v Proseči, založené
Op. Teubiskem Karlinkem far. v Proseči, r. 1893.

Jubileum 25^{ti} leté, úskok. Orla v Proseči, založ. Op. Fr. Karlinkem.

Jubileum
česko-bratcké
viny.

Dne 5 a 6 července bylo slaveno jubileum v rámci Husových
oslav, 150^{ti} leté květin evangelického reformovaného sboru
v Proseči, a 100 leté květin evangelického chrámu v Proseči.

Oslavy bylo, konaly se v chrámu, nyní evangelicko-česko-bratckém
v Proseči, na nichž bylo přičasnéno lidu evaug. česk. bratckého
z celého širokého okolí. Slavnostním řečníkem byl Op. Jos. Dvořák
evaug. česk. br. farář v Proseči. Mimo tohoto ještě Bohumil Dmetáňka
evaug. farář v Chrudimi, Melichar Novák, senior z Kolína; Antonín Kučera
farář z Prahy, farář ze Žábrví

Náborčenský
pomeš

Náborčenský pomeš místního obyvatelstva, jest ku cti jeho, mezi
stěma významnými snášenlivý. Bez významu není v obci nikoho.

Oslavy.

K upomínce 83 letého narození presidenta J. G. Masaryka, byla
pořádána dne 2 března, ve veřejné škole besídka, hojně občanstvem
navštěvovaná. Děti školní, k účelům tomu, navícem, správce školy p. ve.
Jos. Andelem, sebrali předsavení pod názvem. Sůl nad "slabo"
velmi zdatně, tři básně, a zpěv, byly bezvadné.

oslava
nar.
presid.

- 1 květen.

Se zřetelem nedoctělých polních prací, nebyl květen oslavován.

oslava
Husova

Husovy oslavy byly obdivány v evaug. čes. br. kostele v Proseči.

28 října

Slavnost 28 října, byla ve škole, dělními pořádána.

Zábavy.

Poutní-
kavárna.

Dne 17 září v hostinci Ans. Meuce čp. 16, odbyvána byla pouťová zábava a dne 29 října v tomto hostinci a též místnosti, byla zábava posvícenská pořádána. Obě tyto zábavy kazili opilý chasníci z Traulisek svými obvyklými praečkami. Jiných zábav zde nebylo pořádáno z důvodu silně pocitovaného nedostatku výdátku.

Klimatické poměry.

Lednu.

Lednu počal pěkným teplejším počasím, které převládly mlhy, což trvalo do Sv. tří králů, potom následoval sníh, který pústal již plešným. Kol 13 oběhly se silné mrazy. Dne 15 byla věnice. Od 15 do 22 přišla černá mlha, sněžilo s větrem západním, při čemž značně mrzlo, tak dostoupil mráz 21° C., do konce ledna, mírněji.

Únor.

Únor počal průměrným počasím, dne 2, na Hromnice, přišlo až sníh, proudece pústal, klacéžlo počasí trvalo do 10, načež přišly mrazy s tlakem vzduchu severním. Po 18 byly věnice a mírnější mrazy. Po 18, sněžilo, do 26, načež byla obloha, do konce měsíce. Tak vzduchu jižní.

Březen.

Březen počal bouřlivě, věnice, se sněžením ze strany jižní. Dne 4 přišlo, což vzbudilo prudké láu sněhu. Po 6 nastaly mlhy do 11, 12, nastalo vyjasnění s nočnímy mrazíky a to trvalo do konce března. Tak vzduchu byl vesměs jihozápadní.

Duben.

Duben počal studeným, 2 spadl sníh a trval do 8, načež pak beze škod na ozimech, sešel. Studeno pústalo, větry byly jižní. Dne 9 byl silný mráz, vítr severní val mocně. Po 9, do 12 mírněji. Tak západní. Dne 13 přišlo a zústala mlha. Na zeleuý člorlek přišlo. Na velký pálek byl silný mráz, na bílon sobodu, studeno. V neděli, velikonocíu byl dešť. Od 18, noční mrazy. Dne 22 sněžilo, tak vzduchu severu. Od 26 přišly mrazy a následovalo příjemné jarní počasí, do konce dubna. Tak vzduchu, jihozápadní.

Květen.

Květen počal slabým deštěm a větry jihozápadními. Dne 7. byla blyškavice a výdatný dešť. Dne 8 pěkně, do 10, po 10 do 12 přišlo. Dne 13 a 14, mírně počasí se sklonoú k dešti. Od 14 do 20 přišlo s ochlazením, načež do 28 bylo krásné jarní počasí, ale

s dalšími chladně. Do konce května pěkně. tlak vzduchu, z prou
jihozápadní, pak severní a na konec jižní. První květy po polovině
měsíce, krásně, v děsích, jabloně a hrušky, do květy až v červnu.

Červen.

Červen počal chladným počasím, tlak oběhly se i dva mráčky a to,
1 a 4 jinak jasno, tlak severní. Do 8 sucho, 8 přišel déšť po skauy západní.

Dne 14 byla bouřka, jihozápadní se slabým deštěm, následovalo pak
sucho a jižní větry. Dne 18 vydatně nemohlo, pak mírně. Dne 25 opět
přišel déšť a větry jihozápadní. Načev byl až do konce června čas
studený a oblačno. tlak vzduchu západní.

červenec

Červenec počal deštěm a chladným chmurným počasím až do 8, dne
8 byl krásný letní den a čas ten trval do 11, tu přišla bouřka a zase
oblačno do 15, po tomto dnem do 23 průměreno, tlak vzdu severozápadní.

Od 23 do 28 jasno a teplo. Dne 29 v noci přišla bouřka a v blízkosti
dvakrát udělil blesk ale bez škody. Dne 30 přišel. tlak vzduchu jižní.

srpen

Dne 1 srpna přišlo a pak až do 5 pod mráčkem, západní tlak vzduchu.
6 krásně, do 12, načev přišla bouřka s deštěm a zůstalo do 13 oblačno,
13 vyjasněv, a 14 pravý žnoový den, i 15, 16 až 18 pod mráčkem, 19 a 20
přišlo a zůstalo oblačno a pochlivo a slabě pomchávalo do 25, s
tlakem vzduchu jižním, 26 zlepšev, ale ochlavení, tlak severozáp.
což trvalo do konce měsíce, avšak tlak vzduchu se stědal.

Tento měsíc byl zajímavý tím, že každou neděli o něm přišlo.

září

Měsíc září počal pod mráčkem a skloneu k dešti, s tlakem vzduchu
západním až do 5, pak zlepšev, tlak jižní, do 8, dne 8 a 10 byl
silný vítr jižní a tím suchý čas do 17. Dne 17 a 18 přišel mráz, který
znčil bramborové natě, pak 20 slunný den a silný vítr jižní do
23. Dne 23 přišlo a zůstalo oblačno, pak až 24 do 28 opět jižní větry
do konce měsíce září pěkný čas

říjen

Říjen počal deštěm do 3, pak do 5 pěkně s tlakem jižním, 6 a
7 větry jižní, 8 déšť a pod mráčkem, což zůstalo až do 13. Dne 13 zlepšev
do 15, od 15 až do 23 deštivo a mlhy, které trvaly do 27. Dne 27 pak
přišel smích, který sesel, 28 studeno, 29 až 31 pěkný čas, tlak vzduchu
celkem jihozápadní.

Lisopad počal chmurným, dušičkovým počasím, mlha a dešť. Dne 3 zlepšeno, 4 pod mrakem, tlak západní, 5 mrak, po tom sklon k dešti až do 11. Dne 11 přišel sníh a zůstal ležet úplně bezvětří s tmavou mlhou, 19 sníh slab jěním větrem. 20 až 23 slabší mrazy, 24 postupnější mráz s tlakem východním a zůstává oblačno do 29 každý byl silný mráz a sněžil se západní vánící, 30 pelkové zosvězení.

Prosinec počíná tměvivě, zamračeno, 2 silný mráz, tlak jihovýchodní, 3 stupňování zimy a tlak vzduchu ještě severozápadní což trvá do 8, potom do 15 jasno a mrazy, 16 dovišil mráz s 19 na 29° C., tlak vzduchu východní Sibiřský. Po 17 oteplení a slabě sněžil, čímž se tvořilo jím a následuje hustá tmavá mlha, která trvá až do 24, náčež oblesilo a jím opadalo a navlékalo značných škod na ovocném stromoví. Tež byly škody slámaním větví na stromech v lese, tlak vzduchu byl jižní. Dne 25 o svátcích vánočních, zima se zosvětila a celý obzor pokrýl mlhou, která zůstala přes 26 a potom nastala tuhá zima až do konce roku. Tlak vzduchu severní.

Hospodářské poměry

Kolem 4 března počalo přeseč, tím nastalo prudké láni sněhu, avšak zimy neukrýly ničeho, podržely tmavozelenou svoji barvu, i v dubnu nebylo znáti změny, až na velký pátek přišel tuhý mráz, rovněž i v pondělí velikou ocu, náčež potom jemě v noci zmizla, ve dne teplem slunce porohřála, nebyla přerušena zima, tyto počaly řidnousti, ale přes všecko dobře přezimovaly. Všecko se zlepšilo květnovým deštěm a mlí hospodářů v dávkách umělých hnojiv, hlavně síranu amoniatého, který se v kraji našem nejlépe osvědčuje.

Jarní polní práce počala již kolem 26 března, avšak mrazy dubnovými přerušena. Po 26 dubnu přestaly mrazy úplně a mohlo tudíž býti pokračováno v další jarní práci v poli. Práce tato mohla býti dokončena v polovině května. Že bylo chladné jaro, plodiny rozkvěly až ku konci května. Trésně kvěly v deštích

slivky, kousky a jabloně, kočky až v červnu. Lesy dostaly svůj nový háv
léto až v červnu. Do 18 června bylo sucha, po tomto, přišel vydatný déšť,
jímž byla žita rozmáčkána, misky až k pěti porážena, ve stavu
tomto, počaly kvést. Senoseč počala až po 25 červnu. Dubnovými
holomruky, byla tráva umořena, byla říčka a králka, bylo
sudivě pena měu. Senoseč dokončena až v červenci. Sklizeň
sena lesního byla lepší. Následkem pěkného počasí, ku konci
července, byla práce také ukončena. Následkem deště, s větrem dne
29 července, bylo obilí všeho druhu k pěti poráženo, jímž se
sprodily žně, které počaly po 8 srpnu. Křísly deště, a práce žňová
přerušována, proto trvala do 8 září. Podmítky šly vesměs s
sliv, ž byla půda plhka, pěkně. Olevy se počaly sklízeti, až po
24 srpnu. Obslojně se sklízely s průměrným množstvím. Seč
olav byla skončena do 15 září. Seli žímě počalo po 18 září
a trvalo do konce října. Vymlal obilí všeho druhu, odbíval
zde z větší části Josef Křížl, svým motorem a mlátičím strojem.
Vymlacel též zde Kosina z Bbru a Feauc z Jarosova, sebo,
s mlátičkou žisticí zrna a lysem na plánu. Žita dala po 25kg.
maudel. Pšenice asi 1/4 hekt. /maudel. Ječmene 40 kg. po maudeli a
oves asi 30 kg. Celkem množstvím měu než v roku předchozím.
Draumbory se sklízely po polovině října a obslojně. Sklizeň byla
střední. Vejvice vyžaly exfolky. Sklizeň zelí, střední, řepy malá
a burač slabý. Obilní pena za 100 kg. byla: u žita Kč. 80, u
osov Kč. 50. Druhá jiných obilnin, se zde neprodává.
Ukončení vškerých prací polních bylo kolem 5 listopadu a po
tomto, jen ojediněle sproděu. Olby šly vesměs průměrně.
V roku tomto, se zde oběilo více polních myši, zverujících hrobov
polní. Křísly jich se rozmnožilo velké množství. U nás zde tak ne.
Vřady hářícíly měu myši těch, jesty.
Z obce, bylo více jablek než hrůšek. Tršní málo. Hub v lese
bylo málo, následkem velmi řídkých lesů. Celková bilance
byla dostatečná. Slámy nabýteu. Tělo byly zde stohy ou.

Senec

žně

olav

Seli žímě

Vymlal

Sklizeň
brombor

Lesy
obilí

ukončení
prací

Polní
myši

Ovoci

Houby

Bilance

Chov
dobytka.

Ve slavném státním chovu se zde 92 kusů dobytka hovězího, z toho
jest 72 krav a 20 kusů jalovek nad jeden rok stáří. Mimo to, 15 kusů
odstavěných telat, pod rok stáří a několik koz. Dobytko vepřového
jest zde 40 kusů, stáří od 1 do 2 let. Plemenného vepřového býka pro zdejší obec
chová Josef Boháč, polník v Českém Rybně, za roční odměny, obce
Kč. 1200. Maso se platilo, hovězí 10-12 Kč, vepřové 12 Kč za 1 kg.
Váha živá se platila 1 kg., vepřů 6 Kč. 50 hal., až 7 Kč, telata, od
4 do 5 Kč, krávy 3 Kč, mladá, starší, mladá, od 1 Kč. 50 do 2 Kč.

Chov
kůře.

Drůbež chová se v největším rozsahu než bývalo dříve a chovají
se druhy pletené i míšené. Cena vajec byla ku dni 10 května 30
haléřů za kus. Hol vanoc až 1 Kč, za kus.

Holuby

Těž jest viděti chovat holuby v největším množství. Chovají se
pštrosy, kamely, indiáni a anglikáni

Králíci.

Chov králíků omezen p. původem, je paměti bříři pocházely a to
i u druhů ušlechtilých.

Sociální poměry

Poměry sociální jsou jen málo odchylny od předchozích. Vesku
obyvatelstvo bydlí ve svých obydlích. Najemci rustěvají litě.

Stezaměstnanost není ve velkém rozsahu. Ve stravovací akci, státní
užitku, bylo 12 lidí, z nichž rustaly 4 osoby do konce roku.

Práce se ve zdejších lesích, sice za malý plat, avšak přec dělník
vydělá denně 5 Kč. Místní dýmkaři práci těš za malý denní
výdělek, asi 8 Kč, přes to, přec práci. Několik mladých lidí je za
prací mimo obec, nakládají dříví do železničních vozů ve Sv. Katalínu.

Plat mají od malého vozu, tak jin pilné a dosti namáhavé práci
vyděláji denně až 20 Kč. Pro něž několik děvek jest ve službách, a to
v hospodářských i panských, za plat měsíční od 120 do 150 Kč.

O příslušníky chudé v místě i ven, stará se obec, podporami
Občanstvo žije ve shodě, není mnoho svárů sousedských, avšak
často se musí lelo jedem případem karmenním, který měl svojí dohodou
místního soudu ve Skutči, pro úřadku na celi, obz. vzniklo mezi
Fem Keucew č. 53 a Františkou Pažánovou č. 17.

Soud.

Také se zde stal řídký případ sebeoběvy. Dne 2. srpna, vypila celou
kruhu v sebevražděném úmyslu Františka Rejmanova č. 34, poz. Rejmanova
z Troubiček, z příčiny, že její udání, uzavřela podinného, po 9 nedělním
manželsku. První pomoc poskytl zavolaný obvodní lékař MUDr.
Krmíš z Proseče, máčeř odvezena do všeobecné léč. nemocnice v Poličce.
Vedrazena, 4 července, se vrátila k muži Jaroslav Rejmanovi,
máčeř 29 září odešla od muže, vrátila se opět, a dne 2. října
odešla po druhé a více se již nevrátila.

obava.

Vystěhovali
se z obce.

Ze zdejší obce vystěhovali se tohoto roku: Mislou učitelka, paní
Martha Janičková, dne 28. srpna, se svým mužem učitel. Janičkem a
dětmi, do Proseče. Zanechala v obci roztečení, jež nepočala do kromě
školy, poněvadž jí nebyl zdejší lid, pro její melkopanskost, sympaticky.

Dne 4. listopadu, vystěhoval se, Ladislav Hlaváč, se svojí podinnou
do Proseče, kde zastává domovníctví v ložárně p. Kadlece.

Do učení
vstoupil.

Do učení na řemesla vstoupili: Ladislav Meuc, syn Ant.
Meuce č. 27, vstoupil do učení na obchodníka ve Skalci.

Miloslav Makovský, syn Frau. Makovského č. 30, vstoupil do učení
na řemíka v Proseči. Miloslav Pražan, syn Lad. Pražana
č. 17, vstoupil do učení na malířství pokojní v Proseči.

Přistěhoval
se do obce.

Dne 30. srpna, přistěhoval se do obce p. učitel Jos. Antrle
se svojí manželkou Marií Antrlovou, poz. Rufeovou, industriální
učitelkou. Teubýř vyučuje zde po druhé.

Nový občan.

Do obce přibyl nový občan Josef Hostlán z Pasovska,
následkem že pojal za manželku Bláženou Křemenuškovu
poz. Ehrenbergovou ze Sv. Kateríny, vdovu po zemřelém Frau.
Křemenuškovi č. 55.

Stavby.

V roce tomto provedeny jsou dvě přístavby a sice: Jos. Hostlán
č. 55, provedl přístavbu stodoly. Těž Jan Střelický č. 29, provedl
přístavbu stodoly. Tyto dvě stodoly byly jsou taškami
hliněnými, jsou oproti elektriku, levnější, proto používány.
Tašky byly jsou s dovozem do obce od 5 do 600 Kč, kámen, a
nyní jsou za 20 Kč, jideu plořeční měk elektriku

Přírodní

Požár ledos zde nebyl. Povodeň též ne. Vánie sněhu málo.

Radio

Krepobidí byla obec ušekněna. Také jest zde již radio, jehož majitelem jest místní správce školy p. u. J. B. Andrl. Ještě jest dlužno připravit, že se zde učiva již 5 molou, ručních sít a za ručních výkonů, voláště ku mládeži.

Zdravotní poměry a lidopisné.

Počátkem roku, oběhly se zde černé mořské mlhy, které sem přivodily různé nemoci a voláště chřipku, která přešla obyvatelstvo, avšak nepřivodila úmrtí. In děti byl stav zdravotní normální.

Dne 25 ledna, narozená dcera manželům Krcelovým čp. 4, a obdržela jméno Květoslava.

Dne 12 dubna, narozena dcera manželům Houbného čp. 40 a obdržela jméno Marta.

Dne 26 dubna, narozen chlapec, manželům Klinského čp. 43 a obdržel jméno Jaroslav.

V listopadu, narozen chlapec manželům Lasuňkovým čp. 39 a obdržel jméno František - Rudolf.

Dne 18 listopadu, narozeny dcery nemanželské, Marii Pevné čp. 11 a obdržely jména, Marie a Jiřina Jiřina zemřela 26. XI.

Narozeno lidíš, 2 chlapeci a 4 dívky, celkem 6 dětí

Dne 9 února zemřela Kateřina Vondrová p. čp. 18, ve věku 88 let. Narozena v Dolích p. Lúže - Babova. Povolána za Josefa Vondru chalupníka na Psekách. Náboženství katolického.

Dne 17 května zemřela Antonie Černá čp. 29, pozemá Kasparova čp. 26 p. Herbučicích, vdova po Frant. Černém čp. 29 ve věku 74 let. Náboženství katolického.

Dne 21 prosince zemřela Františka Hlaváčková v čp. 10, pozemá Soukalova čp. 22, ve věku 75 let. Náboženství katolického. Pohřbená dne 24 prosince, t. j. na štědrý den, což jest zvláštností.

Dne 26 čeruna zemřel, řidič učitel ve výslužbě Jos. Chalupník, ve věku 80 let. Narozen v Proseči. Zemřel ve Vys. Mlýte. Pohřben dne 29 čeruna na českobrat. evang. hřbitově v Proseči. Působil u nás v prvý učitel v zimní expozici.

Narozeni.

Úmrtí

Přes pluší parní mezní sem, po dne 9 ledna, zemřel nám
všem známý hudebník Josef Chalupník z Pasek, ve věku
45 let, zanechav 5 nezaopatřených dětí. Nábore katolického. (Svadby)

V roce tomto do manželství vstoupil Jaroslav Rejman
čp. 34, dne 22 dubna z Trautškov Rejčkovou, manž. dcerou
Jana Rejčků z Trautšek.

Odvody

Odvody k vojsku konány 23 března ve Skutči.

Povolání bylo provedeno z jiných. Do 1 třídy, Jos. Meuc č. 16,
Václav Doležal č. 9, Ladislav Barta č. 31, Alois Pešina č. 21,
a Traut. Černý čp. 33 a ze 3 třídy, Ladislav Meuc č. 53

Jos. Ehrenberger, odbyval odměnu v Praze.
Odveden Ladislav Meuc č. 53, výcvik vojenský odbyval u
1934, co náhradní záložník u přes. pluku č. 30 v Čáslavi.

Dobrovolně odveden ve Vys. Mýtě, Alois Pešina čp. 21, tento
nastoupil vojenskou službu u 4 dělostřeleckého pluku v Jozefově,
dne listopadu l. r.

Politické poměry.

V obci trutnovské jsou tři politické strany, lidová, republi-
kánská a sociálně demokratická a není slyšet ze strany tylo
by se politicky, žijí svorně. Členové stran těchto jsou své
časopisy a listy a to, lidová, Lid, Venkovci, Kůň a tráva,
Neděle a j. - republikánská hlavně odebrala, Lep, Lidový demok.,
soc. demokr. České slovo, Hřel, a j. Jaké se čtení a vědomí listy
odborné nebo náboženské není mi známo. Schůze politických
zájmů veřejného, stran, letos nebylo žádných.

Obecní poměry.

Vzhledem k tomu, že obec předtím nemá svých předléžích
příjmů, mimo obecní přírůstek, která na stanovení základního
čís. 1912, vynesl 300% ku všem daním v obci předepsaným č. 5736,
nejdou poměry obecní nijak shvěle, přes to, že starosta Ant.
Pešina, svědomitě a poctivě o veřejné potřeby obecní se stará.
Spolupráce, obecní rady a zastupitelstva, jsou jichy hodné, neboť

není, nyní bývalých nesváru a štvanic i záští stranických, nastala opravdová činnost společného zájmu o obec a blaho občanstva, práce jak vždy má být. Velmi liskový jest pluk bernímu úřadu ve Skutči, přebídný od zastupitelstva v obci, obnosem Kč. 4286, a staré nedostatky místní školní rady v Prosěci částkou Kč. 8000. Hospodářský plán obce, rozpočet, vykazuje v řádné společnosti Kč. 10.459.90, a v řádné úhradě Kč. 2.846. Po odúčce přirážky obecní Kč. 5736, zůstává schodek neuhrazený Kč. 1877.90. Majelek obce mimo veřejných, obecních cest, které vyžadují náklad k opravám, jest pruhých 200 m, obecního pozemku a 700 Kč, jmění kmeňového. Toho jmění bylo z usnesení obec. zasl. upraveno me. Příjčka práce, která byla vypracována vládou československou v květnu. Okresní úřad ve Vys. Mýtle, majíc na zřeteli vnitřní pomoc stádu, působil k tomu, aby obec své jmění kmeňové upisovala, což bylo vzato v úvahu v zápisu zasedání zastupitelstva 29 dubna a úpis se uskutečnil. Z přehoř počtu jrook, vzal jest do úvahy nákladní obec. O chudé příslušníky obec pečuje podporou peněžními a také přispívá obec přestátlým, ku podpore stádu, obnosem Kč. 650. Vrokn tomto, veřejného nic se nepodnikalo z nedostatků prostředků peněžních, cesty se opraví až velkosatelé vyveze dříví z lesů, aby omu opravu, jako se vícekrát stalo, opět nezmeškal.

Dne 26 března, konala se volba členů do místní školní rady v Prosěci, za zastupitelstva, v místním obec. zastupitelstvu. Přítomno bylo všech 12 členů. Volbu řídil starosta Ant. Pšiusa a prováděna byla listky. Vydáno 12 listků. Odevzdáno 12 listků, z nichž obdrželi hlasy: Václav Černý, 6, Ant. Pšiusa, 4, Josef Meuc, 53, 4, listek byl prázdny. Zvolen sudí z přislan hlasy, Václav Černý č. 6, za členu m. s. r. a jest ze strany lidové.

Abý vláda českosl. zářehovala svoji malohavou lisců, po stránce finanční, vypracována byla ke vzniknutí tak zvaná "Příjčka práce". Která měla želit zájmům nezemědělnosti

Volba členu
míst. škol. rady.

Příjčka
práce.

poněvadž bylo se cílelně rozměřila. Na základě toho, svolal
okr. úřad ve Vys. Mýtské všechny starostové obcí v celém okrese, a též
učitelé, jako správci místních škol, do Vys. Mýtska, kde byl vylo-
žen základ této půjčky. Pro každou obec stanoven komitét
z čelných činovníků, obcí, a spolků, i školy. Učitelé měli úkol, aby
se v obcích co nejvíce upisovalo. Za školu zdejší byl ve Vys. Mýtské
podb. uč. Gustav Janáček, který ten čas zde bydlel, se spoji cho-
uč. Karlos Janáček, co správce této školy. Komitét ve
zdejší obci složen byl takto: za obec starosta Jan. Pěšina, za
hosp. spolek Domovina, Ant. Lukeš, za odbočku hosp. sdružení č.
kř. zemědělců, Václav Černý, za spolek chov. hosp. zvířec. lov.,
Václav Pěšina, za skupinu katol. mládeže, Josef Doležal,
za spolek div. ochotníků, Josef Neuc, za školu, H. Janáčekova.
Uvedený komitét sešel se dne 4 května, na vyžádání starosty
Jan. Pěšiny, do zdejší školy, kde vyložil podb. uč. Gustav Janáček
potřebnosti, a účel, půjčky práce. Načrtnut prohlásil starosta, že
obec tato, již dne 29. dubna, ve schůzi, obec. zastupitelstva, má
prohlášenou a že půjčka se kmenové jmění č. 694.43, k němu
se přidá úrok ze jmění toho, aby půjčka dosáhla okrouhle č. 700.
Zastupcové spolků prohlásili, že spolky místní, nemají
jmění, aby mohli každým předepsanou půjčku č. 500, upravit.
Ze stanoviska toho, dává návrh Václav Pěšina, aby se
pro půjčku tuto, místní spolky sdružily a upravit jednu
společnou půjčku. K tomu, aby každý spolek zvláště
svolal schůzi poradní. Schůze poradní konaly tyto
spolky, odbočka hosp. sdružení českých křesťanských
zemědělců, Skupina katolické mládeže, a spolek
chovatelů hospodářského zvířectva. Ostatní spolky
jako, Spolek divadelních ochotníků, a hosp. spolek
Domovina, poradní schůze, ani nekonaly, proto
z návrhu uvedeného sešlo. Všechny spolky byly pro
společnou půjčku.

Komitét

Dne 7 května, voláno obyvatelem k úpisu, uvedeným komitétem
šel do místnosti zveřejněné školy. Z komitétu, nedostavil se Josef
Kučer, co předseda div. ochotníků. Vážení ostatní členové komitétu
čekali na úpisy občanů, avšak bohužel, pro velmi skromné
poměry peněžní, žádný úpis se nestal. Někteří špatných píků
vlasteneckých, jak pervaň do kromky školní učitelkou Tardou
Janáčkovou, nýbrž p. nedostatků majetku. Teu, kdo skutečně
nějaký majetek má, chová seulo na nutné spravy obydlí a
nebo po něho svůj dílem. Toho, jest ryze pravda.

Den 18. 4. 1937

Jan. Kaucy
referent státní omět. služby

1934.

Škola

Tohoto roku jest opět správcem zdejší školy p. uč. Josef Andrla. Školu navštěvovalo 32 dětí. Do školy měšťanské v Proseči dětí katejších chodilo 5. Celkem chodilo do školy 37 dětí. Z tohoto bylo chlapců 24 a dívek 13. Ke náboženství katolíků 20, českob. evangeliků 17. Učitelé náboženství jsou katolického, p. Josef Kašpar, farář v Proseči. Českob. evangel. p. Bedřich Šrobota, p. uč. v. o. Učitelka ženských a dom. prací jest p. Marie Anovlová, ind. učitelka bulem p. uč. Členem místní školní rady jest Václav Lermý čp. 6, st.

Základní spolky a kulturní.

Předsedové
jednatelů

1. Předsedou občanky hospodářského sdružení, žensk. křesť. poměrně jest: Václav Lermý čp. 6, jednatelem Václ. Pešina čp. 21.
2. Předsedou hospodářského spolku „Domovina“ jest: Antonín Lukáš čp. 2, jednatelem Josef Kříž čp. 4.
3. Předsedou spolku chovatelů hospodářského zvířectva jest: Václav Pešina čp. 21, jednatelem Josef Kříž čp. 4.
4. Předsedou Skupiny katolické mládeže jest: Stanislav Vondra čp. 18, jednatelem Josef Marš p. Trutnov.
5. Předsedou spolku „Václavských ochotníků“ jest Alois Hlaváč čp. 50, jednatelem Jaroslav Pávr čp. 23.
1. Předsedou českos. strany lidové jest Václav Lermý čp. 6, jednatelem Václav Pešina čp. 21. Důvěrník Ant. Loučej čp. 50.
2. Předsedou českos. republikánské strany jest: Antonín Lukáš čp. 2, jednatelem Josef Kříž čp. 4. Důvěrník Ant. Lukáš.
3. Předsedou strany českos. sociální demokracie jest: Alois Hlaváč čp. 50, pověř. důvěrníkem.

Předsedové
politických
spolků
jednatelů

Činnosti
spolků.

1. Spolky hospodářské oba, Odbočka Hosp. Svazu. česk. křesť. zeměděl. i hospodářský spolek Domovina, pořádají své výročí valné hromady, v nichž volí své výbory, z kterých pak volají jsou činní činitelé spolků. V příjmu svého členstva pak obsluhují nákup produktů hospodářských, zvláště umělých hnojiv, různých druhů, sůl vápna, petroleje, mydla a j. Spolky tyto pracují vřích odděleně. Nimo tohoto, má každý spolek svůj speciální stroj. Speciální jsou umístěny, pro Odbočku Hosp. Svazu. česk. křesť. zeměděl. a Vladava Pšiny čp. 21, pro hosp. spolek „Domovina“, u Jarosl. Váury čp. 23, které se starají o stroje a udržují i sbírají požádky jak v poli i u strojů, pomocí činní papír výsevu obilí, dle kterého pak členové pladí u Odbočky H. S. č. kř. zem. Kč. 50 z míry pozemku, oselého jakým koli druhem obilnin. U Domoviny se pladí

2. Spolek chovatelů hospodářského zvířectva, pořádá své výročí valnou hromadu, v níž rovněž volí se výbor a z tohoto předseda, jednatel a pokladník. Výbor k vůli staou pojištěního hovřího dobytka a jeho váhy, činí dvě občluské počty, dle předpisu stanov. Neživé váhy dobytka, v případě nutnosti porážky, rozdělí se pšením maso. Toto pladí se, dle krámské ceny šermíků, ale se zvířkem, dle stáří a jakosi dobytčele. Stav dobytka pojištěního jest 85 kmů, ve váze 304 q. Nutná porážka byla u Jos. Hladný čp. 56. Ve valné hromadě dne 11 února, zvolený výbor jest již sešli rok za sebou u spolkové činnosti a má tu za sebou, že zakoupil zemědělské přístroje a to kombinovaný strokar za Kč. 50.90, dvě háčky, za Kč. 34.40, stovárň jecul za Kč. 80, knihu pro protokoly, za 26 Kč., a nastřádáních 50 halerů, které členstvo pladí z 10 živé váhy, pojištěního hovřího dobytka, jednou pro vždy.

Kulturní
činnosti
spolků.

1. Skupina katolické mládeže pořádala dne 21 ledna vzdělávací programový večer, s překnou účastí. Dne 18 února, konala valnou hromadu. V tělo příležitosti předsedl říd. učitel, pan Sedláč z Faulšiek, v významu organizace katolické mládeže

po le, o poměrech katolického hnutí a o našich vztazích k okolním evropským státním, při čemž neopoměl připomenout pásluky a výsledek příznivý, svělové války, právě krasojedý pesnilého krále belgického Alberta I a o padvěnu Němců, při postupu na Francii. Dále dne 29 dubna, pořádaná večerka, po věnečku, jako staročeská národní slavnost za pěkného počasí i účasti za hudby Pul. Těšiny, při čemž byli vybraní, opilí chasníci z Francišk. Dne 13 května pořádaná pracovní konference, v místnosti děleji Skupiny kat. mládeže u Vondru čp. 18, okresního sdružení kat. mládeže, při tom účasnili se přednášky Dr. Josef Kašpar, farář v Krasici a Dr. Jos. Worlička, farář v Hrouně. Obě přednášky byly významu náboženského a čelně členy z okresu Kulečského naoslivou.

2. Divadelní pcholučský spolek, pořádal výroční valnou hromadu dne 18. května, při němž předělání, schrána dne 4 února "Děveč pod Lechova, ve zdejším hostinci, za pěkné účasti jak členstva i občanstva. Dne 20 května, bylo ohlášeno divadelní představení pod názvem "Občovečtí", k němuž pro malou účast občanstva a vybranosti opilých mladíků z Francišk, ^{nedošlo} se nichž se u hostince, kde představení mělo se hráti, čp. 16, zde zastál Vilém Čermý. Dále pak nebylo o poku, domo, nic hráno.

Knihovna obecní rástala, proce domo ve stavu poku převedeného, nebyla rozšířena. Má dále 110 svazků knih, mimo nevážných brožur. Knihy tyto, jsou objevením přečteny, ochabuje zájem četení, jeví se nutnost, opatřit něco knih nových a neb tyto pamětní s okolní některou obcí. Jest ještě dobře že jsou tak zvané pučovní knihovny, majetek to jest okresního svělového sboru ve Skutči, které se dluho sborem přijímají, čím pak obnovuje se zájem četení, vždy zájmoví.

Život náboženský, není kmenčivý. Přístupů nebylo. Bez vyjímání není nikoho. Náboženských hádek a švárnic jak bývalo, nyní zde není, rovněž ne' veřejných posměchů.

Obecní knihovna.

Náboženský život.

V červenci byla usilována svátost birmování, biskupem Dr. Mořicem
Píchoem, z Hradce Králové v kostele sv. Mikuláše v Proseči. Svátost
byla usilována 12 dětem a 6 dospělým, ze zedujů obce. Prokazámý
čas a veřejné vystoupení, svátost jako obřadová byla na náměstí
v Proseči, což ještě nebylo nikdy zede. Uvítání příjedu svého
arcipastýře, zúčastnilo se zastupitelstvo, ze strany lidové zedujů
obce a uvítání přednesl Václav Veselý ep. 21, volání o pořadí, družby, čímž
v ohledu náboženském obce naše je v popředí. Nebylo jítla, p. něhož
by, slavnosti této katolici se nezúčastnili.

Oslavy.

Oslava 84 narozenin p. presidenta T. G. Masaryka, dne 7 března
byla omezena na zedjů školu, řádkem, jemuž přednášel správce školy
p. uč. Josef Ondrle. Z občanstva nebyl nikdo přítomen.

1 března.

Oslava května, nebyla obřadová. Pouze ze strany lidové zedujů
obce zúčastnili se slavnosti konané v kostele v Proseči, mnozí občane, též
slavnostní řeči p. poslance Dr. Jos. Nováka, přednesené v místnosti
Sv. Josefské jednoty v Proseči, za théma: Situace umělní a zakraměná.

6 července.

Oslava Husova, dne 6 července, neměla v obci významu veřejného, byla
ovšak obřadová evangelické církve, navštívena ve svém
kostele v Proseči, kde byla slavena a též mnohými i v Sokolovně v
Proseči. V předvečer této slavnosti, páleuě obně pade jako dříve nebyly,
jeu po jednom v Žaboví, Hrounsku a Ransku.

28 října.

Oslava 28 října, nařizena okresním úřadem ve Vys. Mýstě, s udáním
pokuty do 1000 Kč, nebo vězením, kdo by oslavy ty kusil, nebo pracoval a
vzdoroval. Oslava tato, stěla se kde slavnostní schůz v škole, kde
přednášel správce školy p. uč. Jos. Ondrle, o významu toho dne a
zavraždění krále Aleksandra I, Jiho slovanského vladaře
a o přátelství těchto k naší republice. Zúčastněno bylo 45
osob, což dělo se p usnesením zastupitelstva se schůzě tohoto
dne 21. l. m. konané. Předána byla též stač obcím této
kromiky od vzniku války do jejího ukončení, ve 20

vyrůči světové války. Též předneseny záhy plastické básně a lo,
Bedřichem Koubným a Aničkou Klínskou

Zábavy.

Zábava pouhou pořádaná byla dne 10 září bez výtržnosti,
po pokojném hostinci a zdejší hudby. Též zde byl kolotoč a houpačky
se stělnicí, poprvé a nikdy před tím.

Časem

Pracovní

Dne 4 a 5 listopadu, v témže hostinci a hudby, pořádaná byla
zábava posvátná, rovněž také bez výtržnosti, avšak za malé
účasti občanstva, pouze něco mládeže bylo přítomno. Přijetí
smy houpačky, stělnice a kolotoč pro velkou většinu nemohly voji
činnost poznamenat, tudíž se jely zpět. Zimních zábur roku tohoto
zde nebylo, ze stanoviska neblahých poměrů výdělkových.

Hospodářské a klimatické poměry.

Kol sv. Jiří králů byl celý obzor zahalen černou mlhou, z níž se jóni
tvorilo až se ohýbaly větve stromů a lámaly se. Tak přišel 19 dešť a
sníh až na velké závěje rozšířil. Dne 21 byl tuhý mráz, bez následků na
osení. Vánice byly dvě, 13 a 14. Také jímor byl průměrný, omezený též na
dvě vánice 8 a 21. Dne 24 přišlo pauzné množství sněhu, však také bez
následků na ozimech, tak vzduchu přivláštil západní. Příchem za to
se mstil a přinesl různé počasí a kolik vání, mýchových. Dne 18 již
přišel dešť, mrazí sníh kmitel. V této době vzlaštňu jihovýchodní tak
vzduchem přiměl oseu k životu. Jarní bouřka byla 23 ze strany jihovýchodní,
přivláštil proto již tak ozimě, leuto měsíc. Duben počal velikonočními
svátky se sluctějším počasím, zohřátě nočními mrazy, které měly následk
že žilka přivláštila, tak že mistry mistry býti zavrženy. Vědrovily ony, které
byly mořeny nebo umělými hnojidy přitvozeny. Práce polní o tomto jare
pocaty po 10 a následkem deště a bouřky 18 a 19 ze strany severozápadní
jarního brzy přešly. Při ochlazení které nastalo, stromy hřašily listím, se
lesy dostaly novou polní. Život vesny byl obnoven, jen práce jest
mýni zde mělo slýsedi, zohřátě prozeti a kosi, opustili tuto krajinu.

Po 10. říjnu, 24 dubna, květy již krásně a louky se slibně zelenaly.
 Polní práce skončena brzy, práci tuho nic zrušilo. Deště a bouřky
 chovaly jak o noci. Toulo duben dával hojnost vláhy. Tak vzduchu
 převládal jižní, avšak přeměněný o slídění. Květen počal již
 o krásném vývoji jara, celá příroda oděna mladým hávem
 živých zelení z čehož se stromy bílými květy vyjímal. Většinou ovšem
 jest bujně, louky honosí se žltými blatouchy a bělouši pampelišek a
 se každý obdivoval. Toulo květen, rovnal se květnu před 40 roky, svým
 teplem a vegetací tak výjímou. Tak vzduchu jižní byl všemu příznivý.
 Po 15. obrátěn tak vzduchu severní strany, přišly suché větry a málo vláhy,
 tak po 17. vydehně namoklo, 21. místečkem úplná chladna a 27. směřlo a
 sílo přázi dovršeno silným mrazem dne 30, který zmrazil brambory a 31. též
 mraz, zmrazil květy žil. V tomto květnu přišlo 5 dešťů. Konečně nebyly ráno
 ani ráno. Slibný květen, byl suchý s jemně větry čímž klesly ceny dobytka
 platilo se za 1 kg. živé vláhy za ovce a seláta. 3-4 Kč, za jalovky 3 a 4 Kč,
 ostatní dobytek 2-3 Kč. Maso bylo za 1 kg, vepřové 6 Kč, hovězí 8 Kč,
 másto 10 Kč, vejce 1 kus 30 haléřů. Pochiny, za 100 kg. pšenice 100-110 Kč,
 žito 85-90 Kč, oves 65 Kč, brambory 20-25 Kč.

Červen počal dalším suchem, dne 3. však se strany jihovýchodní přišly
 kroupy, ale bez následků. Senec začala po 10. Teďa jest mnohem
 méně. Ukončena jest do 20. Tak vzduchu byl vše střídavý, ale žádný
 nepřinesl živění deštěm. Polok Mardušický byl úplně suchý. Proto
 následkem sucha ceny dočty a platilo se za 100 kg. pšenice Kč. 160,
 za žito, Kč. 130, za oves Kč. 105, za brambory Kč. 50, seno bylo za Kč. 60.
 Pouzebně čekají dešť přišel 26 a 27 ze západní strany s bouřkou,
 obilí polehlo avšak později ostalo. Červenec přinesl ochlazení, ale
 ne dlouho nastalo sucha další. Senec lsm počala 6 a dokončena
 kol 20, i tato byla slabě suchá byla tráva stojala. Žádný schly
 poláště posy. Vody pitné bylo málo, lidé se uchýlovali i do lesa
 kde přec slabý proud vody rustal. Olšina, jedoucí lesem, měla jen
 slabý pramének vody, polok Mardušický byl bez vody.

Že bylo stále sucho, ani rosy nebylo, vychlenu byly žně, které kde začaly 21. obilí nebylo zralé ale uschlé. Povítrky jsou časně prána pro teplo byly prováděny. Deště, sice byly ve dnech 3, 4, 13, 22, 27, ale takové se mnohdy ani prach a trávy nesměly. Červenec byl suchý, bezvětří, ale palčivý. V srpnu bylo pokračováno pepřové práci, která přerušena ve dnech 4, 5, 7 a 12 počasím deštivým, přes to ukončeny žně byly do 15. v dolní vsi a v horní do 24. Srpnové sucho dovedlo smrků cen dobytka, tak se platilo za 1 kg. živé váhy u 1 a, masného dobytka Kč. 2 u staršího Kč. 1. Maso bylo 1 kg. za Kč. 4-6, hovězí a pepřové za Kč. 6. Au konci srpna o něco cená stoupla, dobytek byl záměrně nabízen. Trávy kde byly tak koseny po 25. a do konce srpna sklizeny. Kdo čekal na zhoubnější trávy zklamán, neboť deštivým páčivým časem, mnohé trávy až schmily. Výmlat obilí odbyval se většinou Frauč a Janšova, svým čisticím strojem mláticím a lysem na slámu, z části Kosina z Borů, holčisticím strojem. Také domácí majitelé Benškových mlátořů a mláticěk Jos. Křiváček čp. 4 a Jos. Vodáček čp. 12, vymláceli. Žita kamí více daly zrna, prozorní měně sypaly, rovněž tak bylo u přemě, nejvíce daly ječměny a uspokojivě ovny. Hrnová váhu nebylo možno, poněvadž se křivila. Ozimý se počaly sedí kol 14. září, kletě velmi brzy a bujně šly se zemo. Noci byly chladné a vydatné rosy, čímž přes klavající snochy bylo obilí nové pěkné. Také hojně počaly růsti houby v lesích, zvláště hříbky. Sklizeň bramborů byla po 17. září a skončena ještě jedno měsíce. Sklizeň tato byla uspokojivá a v místech až nadměrná, zvláště u druhu „exfolky“. Veškerá polní práce konala se velmi pohodlně. Říjen jiným sludem, počal dnem teplým a bouřkou, až 8. byl mráz, 16. mrazilo, avšak přes to se oběrnily úplně zdravé hříbky v lese. Sklizeň kletí a řep, byla z počátku října, byla však velmi střední. Ozimý jsem pěkně, ježle, sekerou, což na kraj náš jest zvláště. Lisopadu dušiv předložnou, z 20. dne 18. se přel ještě dobylek. Smrk přivál 4. ale seřel, a neoběrněl se v měsíci domo. Proimec se zvláště vyonameval, neboť na

horních kardinálůch u Pnt. Ankeš ep. 2, v zahradě rozkvedly petkličce
což nebylo ojedinelé. Václ. Černému ep. 6, rozkvedl lískovec a u Jos.
Houbného ep. 26, kůze nasadila poupata, což u Václ. Černého ep. 6.
Také nalezeny hříbky zdraavé v lese, čerstvě ze zemi vyjité. Vánoce byly
bez sněhu, zelené po mající se roku 1870. Průmy jsou až přerostlé.

Bilance:

Bilance v poměrech hospodářských, průměrná u všech plodin, slámy málo
kromě pšenice, u bramborů dobrá u ovoce nepřehnaná, málo třemů i jablek
hrušek více. Bilance klimaticky - mimo sucha letního období, nebo
nebylo prahubných větrů a vlnění a zvláště bouří a krupobití.

Chov dobytka
drůbeže.

Ne sledu slema 1934, chová se zde 73 kusů krav a přes rok starých
k plemeni bílé pohorných jaloviček 19, celkem 92 kusů. Pro bylo chová
plemenného býka Jos. Kvčil ep. 4, za roční plat Kč. 1480. Pod rok
starých jalovek jest 25. Chov jest krávený. Lislokravý zde není. Dále jest
zde 1 býček. Vepřů 34. Koz 19. Také u drůbeže jest značný vzestup,
chová se snad všechny druhy drůbeže. Těch holubů jsou ve větší míře. Je
kvalitářství ukypělo, ponevadž pocházely býci z ramlice.

Sociální poměry.

Poměry sociální nejsou příliš činy. Navštěva sousedů na černo hodinky
dávno již odpadla, žije každý sobě a jev řídký a jev jest důvěrnost.
Neraměstnanost není ve velkém rozsahu. Stáří dělníků práci.
Ze krauic obce mimo několik žiček předtěl a služek, nehladá
mkeho. Hadek sousedských, jest jev přídeka a sporů soudních také!
Obecí se uds měl roztržiti jev dva případy, prvý mezi Jos. Amblem
správcem školy a Emilií Houbnou ep. 40 a druhý, mezi Františkem
Makovským ep. 30 a Jos. Hostláneuv ep. 55. Obě tyto spory usmířeny.

Obecí
soudů.

z obce
odešel

Ze služebních poměrů přelozem pdejší hajmý Jos. Ehrenberg
s manželkou Baxénou roz. Kučerovou do obce Vranice dne 20. října.
Tjto byl pole hajmým od roku 1920
Z faru obce odešel, farář katolický Jos. Kašpar, po 7 letě působení
dne 6. srpna
na svatého Jří u Choce. Kneš se uds neuvahraditelný.

Do obce
přišel.

Dne 24. října přistěhoval se do zdejší hájenky Jan Kucera, s manželkou
a 2 holčičkami. Narodil v Mladoučích. Bydlel ve Sv. Kateřině, po vyhození
samní hájenky pak na Pasekách, odtudě přišel sem.

Nový občan
Jed. Zuzana.

Následkem příalku s Emilií Mauovou čp. 47, dne 20 listopadu, se do
zdejší obce přistěhoval Jaroslav Zuzula z Borové u Poličky.

Slavby.

čp. 101
čp. 102

Roku tohoto přepsány jsou zde dvě popisná čísla přestavami
u obou jsou nové příčky, kde než polovina stavem a jsou to.
Čp. 41 patřící Antonínu Tesnovi a čp. 3 patřící Antonínu
Kloubnému. U obou spočinu jest podivo a krytina klinkové tašky.
V prosměrech větších než byly staré dřevěné.

Do učení
vstoupil.

Na přírodná odvětví zemědělná vstoupili do učení. Na čišnickou
Bohumil Lukáš čp. 2, do Prahy. Na zahradnickou Josef
Lampárek čp. 7, do Prahy. Na dobní práci.

Poměry zdravotní a lidopisné.

Poměry
zdravotní
v obci.

Mimo lakůta již obvyklou chřipku, která přešla lakůta
všecko zdejší obyvatelstvo, bylo rázu lehčího, bez pároků
lékařského, nebylo jiných nemocí ani u dětí, byly poměry
zdravotní roku tohoto normální.

Narodeni.

- Tohoto roku narodilo se 5 chlapců a 5 děvčad, celkem
10 dětí. Zajímavé jest, stav rovného počtu pohlaví a pátého.
1. Dne 1. února, narodila se dcera manželům Zedvičům a
Anně Klinským čp. 10 a obdržela jméno Jarmila.
  2. Dne 20. února, narozen syn manželům Rudolfu a Anně
Černým čp. 42 a obdržel jméno Rudolf, František.
  3. Dne 2. května, narozena dcera manželům Antonínu a
Marii Mencovým čp. 10, obdržela jméno Květuše.
  4. Dne 18. května, narozen manželům syn Jan a Růženo
Ryznerovým čp. 35, obdržel jméno Jan.
  5. Dne 8. června, narozena jest dcera manželům Jindřichu

- a Emilii Pinkovým čp. 1 a obdržela jméno Jarmila.
6. Dne 11 čerence, narozena dcera manželům Františku a Marii Klinským čp. 20, obdržela jméno Jiřina.
7. Dne 14 září narozen syn manželům Václavovi a Františce Černým čp. 6, obdržel jméno Václav.
8. Dne 8 října, narozen syn manželům Antonínovi a Emilii Laupeškovým čp. 52, obdržel jméno ~~Antonín~~ Josef.
9. Dne 17 listopadu, narozen syn manželům Antonínovi a Markétě Černým čp. 51, obdržel jméno Antonín.
10. Dne 1 prosince, narozena dcera manželům Bedřichovi a Emilii Koubným čp. 40, obdržela jméno Růžena.

Úmrtí. Úmrtí tohoto roku bylo pouze jediné a sice dne 20 listop. zemřela Anna Klucarová, rozená Těpová (Pajlta) v čp. 38. Náboženská evangelického. Ve věku 77 roků. Pohřbena na hřbitově evaug. českobratrském v Hrošově, za faráře Josefa Dvořáka.

Sňatky. Sňatky manželské uzavřeny jsou tři a sice.

1. Dne 10 dubna do stavu manželského vstoupil Jaroslav Vávra, čp. 23 s Markou Lukšovou čp. 2.

2. Dne 11 února do stavu manželského vstoupila Žofie Polnášlová, čp. 8 s Janem Klátem z Příluky u Nových Hradů.

3. Dne 20 listopadu, vstoupila do stavu manželského Emilie Meucová čp. 47, s Jaroslavem Zexulou z Borové u Poličky.

Odboj. Vojenské odboje konány dne 21, 22, 23 března ve Skutči, z pěti zdejších branců, sveden František Černý čp. 33. Poslední službu nastoupil 1. října ke 4 leteckému pluku č. 4, do Hradce Králové. Rokem tohoto praveceva služba jeho na 3 roky.

Zastřelil se. Dne 20 května o práci v selských hospodářstvích, v neděli, zastřelil se u zdejší hospody Vilém Černý z František, při pášavě. Příčina, neznáma.

Zabil bratra. Dne 6 září zabit byl bliskem Bedřich Dejman z František bydlící v Perálcích na poli, když šel kopat brambory. Byl známý jako pořádně žijící. Státního 4 široký.

Obec u
zastupitel.
pomocí.

Poměry obce nejsou opět změněny. Zastupitelstvo pospíší pracuje. Věnu
zbytečné svádivosti jest vše vědomo že je práce společná je pravá. Tě
skrz ta Aus. Řešina nedává příčiny ke vřívám. Dluhy obec se
mávní, ze základu dluhů Kč. 17 070 jest Kč. 12 666.60, upláceno jest Kč.
4 334. Převzatými dluhy, Místní školou radě v Proseči Kč. 8 422 a
Ozemním úřadů ve Skutčevě Kč. 3 437, jest rozpočet na tento rok, sebo:
Potřeba řádná Kč. 23 988.60. Úhrada řádná Kč. 2 200. Schodek
Kč. 21 788, pokrývá se obecní přírůžkem 200%, na základnu Kč. 1948,
který vynese Kč. 5 844. Schodek neuhrazený Kč. 15 944.60, se předá
vytvorovacímu fondu v Praze.

Zákony.

Ze zákonů důležitých pro obecenslvo jest zákon ze dne 28 února, č.
33/1934, Sb. z. a n. a) o dočasných opatřeních exekucím a konkursním
řízení, b) o dočasném exekuc. a konkurs. řízení nezaměstnaných.
Zákon č. 33/1934, jedná o ochraně zemědělců proti dosazování nucené
exekuce, nucené správou zemědělského podniku, nepřesahuje-li 100 ha.

Druhý ze zákonů jest, státní obilní monopol, včevenci t. p. v platnosti
a plat se zemědělcům za 100 kg. pšeniče Kč. 160, žito Kč. 124, ječmen
Kč. 118, oves Kč. 108. Obilí k prodeji určité dováží se komisionářům,
státní obilní společnosti v Praze, jimiž jsou okresní družstva. Tyto
mají své nákupny a skladistě v Kouřevě, Rychebnovku, v
Proseči, Lábov. ve Skutčevě jsou uskladny. Zornáčímých
obrnů ze 100 kg, seází se Kč. 7 na rozpěti čili na reži.

Monopol
obilní.

1935.

Státní okresní
archiv v Trutnově

Školství.

Správcem školy रहेjší jest ošetřitel Josef Andrlík. Školu hudo navštěvovalo 32 dětí. Z toho, chlapců 20, dívek 12, celkem 32 dětí. Dle náboženství, katolíků 13, chlapců 7, a dívek 6. Evangeliků 19, chlapců 13, dívek 6. Měšťánskou školu v Proseči navštěvuje 12 dětí. Učitelé náboženství: římsko-katolického Ladislav Pejcha, litoměř. učitel, nar. ve Smrkovém Týnci, okres Trutnov. Evang. českoboh. Dr. Josef Dvořák evang. českoboh. farář v Proseči. Učitelka ručních ženských prací a domácních nauk p. Marie Andrlíková - Ruppová. Člen místní školní rady jest, Václav Černý ep. 6.

Předsedové
jednatelů
a důvěrníci
polit. stran.

Předsedové, jednatelé a důvěrníci stran politických jsou:
českosl. strany lidové, Václav Černý ep. 6 předseda, Václav Pešina ep. 21
jednatel, Jan Šampárek ep. 7, důvěrník.
českosl. republikánské strany, Ant. Lukáš ep. 2 předseda, Jarosl. Vávra
ep. 23 jednatel, Ant. Lukáš ep. 2, důvěrník.
českosl. strany sociálně demokratické,
Alois Klaváček ep. 50, důvěrník.

Předsedové
jednatelů
spolků.

Předsedové a jednatelé místních spolků jsou: Odbočky Hosp.
Sdružení českých křesťanských remědělců, Václ. Černý, předseda,
Václav Pešina, jednatel.
Hospod. spolku „Domovina“, Ant. Lukáš, předseda, Jarosl. Vávra, jedn.
Spolku chovatelů hospod. zvířecích, Jos. Vondra, předs. Alois Klaváček, jedn.
Skupiny katol. mládeže, Jarosl. Filip, předs., Jos. Černý, jednatel.
Spolku divadel. ochotníků, Alois Klaváček, předs., Jarosl. Vávra, jedn.

Spolkové
činnosti,
kulturní
kroužky.

Kulturní činnosti spolků.
1. Odbočka Hospodářského Sdružení českých křesťanských remědělců
pořádala, dne 10 března, vojí výročí válkou kromědu, o níž byl

zvolen, záležitosti spolkové obstarávající výbor a předsednictvo které pak obstarávalo volně společný nákup všech hospodářských produktů a mimo toho jiných činností nebylo.

2. Hospodářský spolek Domovina pořádal dne 1. prosince 1934 jeho výroční valnou hromadu, ve které zvolen výbor a předsednictvo spolkové záležitosti obstarávající, volně společný nákup hromadně všechny druhy umělých hnojiv a j., mimo toho nic dalšího nebylo podmíněno.

Hosp. spol.
Domovina

3. Spolek chovatelů hospodářského zvířectva, konal dne 20. ledna, výroční valnou hromadu, ve které na daný návrh výboru starého který byl po 3 roky zvolen výbor nový. Teďto přebíral 89 kusů příkladného hovězího dobytka ve věku 30-3 měs. včetně. Rovněž přebíral přicolikářské, které opatřil starý výbor a hodoval pokladní Kč. 74. Nubné porážky hovězího dobytka byly 3 o sombo pokou a sice p. Jana Štítkového čp. 29, n. Jo. Zvěstný čp. 28 a n. Jo. Křičala čp. 4. Maso z odporovaných sešlo tři kusů rozděleno bylo členům na průměrně se pohybující ceny, řídící se dle ceny krámské u řevníku v Praze neb v Záběhově.

Chov.
zvíř.
chovatelů

4. Skupina katol. mládeže, mimo výroční valnou hromadu svoji, ve které zvolen výbor a předsednictvo spolkové, scházela svým členstvem při divadelních představeních a to, dne 20. ledna 1. pod názvem „Zámecké strašidlo“, dne 28. dubna „Těmí rajčeka jako žajček“, dne 27. listop. „Nade mlýnem jede mlýnský“. Dále pořádal své velmi zdařilé přednášky, prvo v den 16. února na téma „Katolická mládež v životě veřejném“, druhou v den sv. Václava 28. říj. na téma „Svatý Václav a český národ“. Referent na obou přednáškách byl řídící učitel p. Traub. Sedlák z Toušic.

Skupina
kat. ml.

5. Spolek divadelních ochotníků pořádal dne 31. března svoji výroční valnou hromadu ve které zvolen výbor a předsednictvo. Mimo toho není přímo o dalších činnostech.

Div. ochotník.

Knihovna obecní nerazšířena. Zůstává při svazcích knih již přičleněných. Místní osvětový sbor nestaví se provoj této knihovny ať to jemu vytkadně přimálo. Od svého zvolení v záležitosti se nic nevykonalo.

Obecní
knihovna.

Oslavy dmi
významných
1. března
6. června
28. října

Oslava 15. narozenin p. presidenta T. G. Masaryka, dne 7. března
omezena na školu, pro špatnou situaci. Zároveň oslava / května
zde žádná nebyla. Rovněž oslava Husova dne 6. července v obci nebyla,
pouze mnozí evangelici šli do svého kostela v Proseči, kde byla osla-
va osobně. Také i v Sokolovně v Proseči, oslava byla, zda-li
především evangeliky byla neověřena, není mi známo.

Oslava 28. října, konána zase jen ve škole. Května vyrostobena byla též
zároveň národní plastickým básním, jen předháseli. Také byla
vystavena před radiovým rozhlasem vyhlášená p. ministrem školství
a zpěvem národní hymny ukončena. Zúčastnění byli průběžně jared.
Teruli čp. 47. Bedř. Klínský čp. 19, Vacl. Peřina čp. 21.

Zábavy.

Zábavy pořádané byly tři, osalková, pouhu a posvičenská. Dne 5.
března, zábava osalková, mládeží pořádaná za účasti asi 30 jinochy a dívkami.
Jako bývalo dříve, šli k zábavě též starší lidé, úplně rašlo. Také po tanci
dávaly dívky pojmu směnčím cukroví, pištělky aj. též kostky cukru, nyní
se potom jen vypráví, jakom měly dívky a jich maminky starost p. cukroví
časlo se i prodalo, něco se prodalo. Šelbers schévalo, jen aby na cukroví
bylo a dívka pracová, nebo která dávala hodně cukroví byla stále
v kole při tanci, čemuž matka bratě přihlížela.

osalková

Pouhu zábava odvívaná byla dne 15. září za hudby Dus. Pěiny čp. 41,
skončena bez potřeby a kávilu, nad očekávání hostinského Paul.
Meuce, který zábavu pro toto nechtěl ani pořádati.

pouhu

Posvičenská zábava byla ve smech 3. a 4. listopadu v tenze hostinci
a hudby, rovněž bez potřeby. Schévalo jen zase bývalé, veselých
useadých pětých občantí, účastníci. Občané dřívější po zábavy vše
shodili, přes to se měli i méně poměrů, než občané nynější, byli však
spokojení bez předsudků a vyjádření, také i stáruškové, proto
byli veseli a stejně se hodnotili, také se veseli jejich, nic neuvěřilo,
proto byla to společná posvičenská zábava, na niž se dávno
před tím těšivali, jako děti. Listoba zábavy nyní schází.

posvičenská

Náboženský život
Katholickí

Náboženský život, zmíněn. Přestupů nebylo. Bez vyjímání, nově jasněho. Lid náboženský katolický, obdivel do své farnosti jme 29 srpna, kněz Aloise Jeřábka, podem z Moravy, kraje Stanáckého. Jímto opět přivla dřívější náboženská horlivost. Přes rok, měla farnost čilající přes 3000 duší administraci. Za padesát občane uvítajíc svého duchovního pastýře starostka Ant. Šesina. Za spolky katolické, Václav Šesina, uvítal nového faráře. Uvítání byl farář velmi vděčný, děkoval pan.

Evangelickí

Dne 20. čerona, o slavném svátku Božího Těla, obdivána byla slavnost v evangelicko-česko-bratském kostele v Proseči, za účelem Okruskového sjezdu evangelicko-česko-bratského sdružení mládeže. Na sjezdu, jímto, účastenství byli Dr. Čapek, farář v Prahy, a Dr. farář v Chocně, Řezníček, co slavnostní řečníci.

Dne listopadu, o den všech Svatých, byla slavnost druhá, v témže kostele v Proseči, za účelem povýšení dosavadního faráře Josefa Dvořáka na seniora. Tu slavnosti šlo, jelo se auby hodnostářů sboru evang. česko-bratského; laiků a věřících, poodř; pěšky z celého okolí mnoho. Také přítomen byl dřívější farář Novák, z Kolína a celý Poličský seniorát a zvláště z Ameriky, farář Kránek.

Hospodářské a klimatické poměry.

Měsíc leden přes své mírné počasí, neměl plivu na ozimy. Tak vzduchu přeládal jasně. Lhne mrazy byly od 1. do 20. Vánic nebylo. Rovněž únos byl průměrný. Ale bylo několik vánic ve dnech 3, 4, 14, 15, a silných mrazů 24° C. až 26° od 6. do 11, aui pruvské sníh, sněhu od 16. do 21, ozimy byly ve stavu dobrém, neuteřely. Za to březen, ve svém jě počátku ohrožoval, úplně rozmrzla země, ve dne o noci pomezala pokryta byla slabou vrstvou přeroblého sněhu, ponechala pliseň na ozimech (pauččinu). Pliseň hubo, někdo pláčil beama mi, a jiní zase ometávali ji, suchými koštěly. Ovčecilo se lépe ometávací koštěly. Na přeuicích pliseň nebyla. Tak vzduchu byl studavý, ve všech stádu světových, převládá západní. Vánice byly 28 a 29. Deště 24-25.

Pliseň
jít.

Duben počal mrázy, země rozmocena, mrázy slábnula, měla na zimny pliv-jeu, je žloutlý žita a pšenice modrély, což kralo do 14. Po polovině měsíce se víčko lepšílo, 18 přišly kroupy, 23 byla nocí blyskavice, 25 bouřka. Na velký pátek přišlo, říká se, je jest průměrný rok. Polní práce jarní počela 24. Avšak pro zimny a deště, práce bylo prodlužována. Ranná selba byla sklíčena brzy, pozdní dlouho. Zimny se opravily, jsou ve stavu dobrém. Skomny jsou málo rozpučeny. Duben feudo se vyjmenoval hojnou vlahou ale zimou. Světen skvětil sněhem a mrázy, dne 2 byly krápniky (rampouchy) v stěch chalup na 53 cm. Dlouhé jarní práce přerušena až po 5 obnovena a ukončena po 15. Dne 14 byl tak silný mráz je na oranině se neprobodil slápnutím. Teprve po 15 počaly kvěsti slomy. Trávy na lukách jsou pěkné. Dne 18 přišla bouřka, kroupy s deštěm bez škody na polích. Žita, metají, pšenice jsou žlutá, žez jare ječmeny. Oisy a jarní žita jsou slibné. Lesy mají svěžest, nasazují poupata, chvoje. Dne 17 sněžilo. Severní bouřka byla 25. Tak vzduchm středaoy, převládá západní. Vycháze opozděna o 20 dní nebo o tomto květnu byl pěkný čas je 4 dní, 7, 27, 28, 30. Sucho a zima bezdilo všemu.

Leven počal velmi chladný. Dne 3 nocí bouřka, v blízkosti udeřil blesk, bez škody. Světly sobotoušní byly 9-10, velmi pěkné. Dne 15 byla jihovýchodní bouřka s kroupami, bez škody. Žita kvěly po 10 a petkveky ve 3 dnech, květ byl očičen jilmým západním větrem. Pšenice metají. Jarní jsou krátké, světloule. Oisy dobré. Dne 17 přišel mráz, který spálil u lesních stromů vyhonky jímek bez škody. Senoseč počala po 20, losi se bez posy, neboť jest úplně sucho. Seno jest dobré jakosti, a úroda téhož dobrá. Senoseč ukončena o 10 dnech. V této době jest potok Mardimický úplně suchý. Teplota dosoupla 34° C. Zádoucí dešt přišel 27 s kroupami a bouřkou. Suchu více prodlužovala pšenice, než plodiny osbašní a nejvíce zničeny jsou ječmeny. Želi sazeno až ku konci čerona. Kopa košťalků shala 4.8. jevy 2 k. V čeronu stoupla cena dobytky, opodí téhož roku v březnu. Platilo se za 1 kg. živé váhy v čeronu.

jalovky 5 Kč., kováry 4 Kč., jelala 5 Kč., vepřív 7-8 Kč. Vě březnu:
jalovky 2-3 Kč., kováry 1,50, 2 Kč., jelala 3 Kč., vepřív 3-4 Kč. Maso v červnu 1 kg.
hověří 10-12 Kč., vepřové 12-15 Kč. Maso ve březnu: hověří 6-8 Kč., vepřové 8 Kč.
Vejce pudřují cenu 30 hal. za kus. Kopa 18 Kč.

Penoseč černí počerla kol 15, ukončena ku konci června, byla dobrá.
Červenec nepolepšil nic, místo deště se vždy jen ochladilo. Rosy
nebyly žádné. Mraky po obloze pluly prázdňe vody. Teplota
doslo upilo 14 na 380 d. Pozdě nasázené pletí vysichá, jen
buxáky zdouje. Ozimé obilí, poláště pída, usichají, ka to
brambory se dřív. Okovy jen na lukách vlhkých se ukazují.
Ova polsky jsou úplně suché. Houze p vodou i v dobrých studnách
se dostávají. Okovy jetelů jsou nízké a řídké. Dne 20 přišel se
strany západní dešt s bouřkou a blyškavici, pro vypuštění
kromě již však nebylo nic napraveno. Dvě počaly po 28, čas byl
nespolehlivý, pasmušilý a říma. Ukončeny byly v dolní části
obce do 17 srpna, v horní části obce do 25 srpna. Úroda byla
u žita dobrá, u pšenice výborná, oosa střední a u ječmene
velmi malá. Kava kde byla, skrmena, nez zelena, jinak se
vypásala dobyttem. Tak vroduch byl západní

srpen počal chladnem a podruel suché počasí dále. Mraky
se obvyčejně rozplyly, bez deště, až 14 a 15, přišly přeslákové
deštiky a přinesly jen ochlazení. Dne 20 přišel namoklo asi na
2 cm, přes to však pustalo sucha a nedostatek vody pláte. Pro
vodu chodili lidé sobě i dobyttem do lesa. Podruky se jau
těžce prováděti, pro suchou půdu.

Dne 24 srpna vyelávány byly na pdejšímu obecnímu úřadě kmičky
paué. Výkaz pro hospodářský rok 1935, pdaama. Tyto kmičky
byly zavedeny státní obilní společností která byla uložena
zákonem. Každý vlastník oné kmičky, musí tuto předložiti se
mlyně, kde svoje obilí mele. Mlynář povolí mmořství. Ten
kdo pprodává obilí, at jaký koliv druh, musí též kmičku
předložiti, aby komisionář státní obilní společnosti, se
paznamenal mmořství dodávky. Jinak se obilí nesmí prodati
za obilí se platilo, pšovice 100 kg. Kč. 165, žito, 125 Kč, ječmen 135 Kč.
oves 115 Kč., se práškou Kč. 7. Cena však řízena hektol. ovrou.

Výkaz
pro
hospod.
r. 1935
stát. obil.
mal.

Žáří počal lepším dnem, kde byly slavy, počaly se kositi. Dne 6 přišel
ze západu dešť s bouřkou, přiroda oživila, avšak na to, přišel
dne 9 mráz, který zase uvedl všecko ve dřívější stav sucha.
Jelo se úplně za sucha, setba počala kol 14. Vymlab obilí
hleděl každý sám si opatřit, aby mlácení obilí nic
nestálo, proto přikročeno z největší části k mláčičkám
ručním a cepy. Prambory počaly se kliditi z polé kol 22,
sklizení lechlo byla střední, ale velmi chutné. Sklizení jalo byla
ukončena, počátkem října.

Říjen počal pěkně. Řepa a keli sklizeno pěkným počasím, leč velmi
brzy. V měsíci domo paselo a z práno bylo dlecko. Dne 13 byl mráz, a od
doby té zůstalo již chladno s tlakem vzduchu stále kápadním.
Dne 21 přišel deštěm a sněhem dne 21 přišlym

Listopad přinesl počasí po zimny silně zahoustly. Na půvický byl
koláště pěkný den, potom se ochladilo, 10 přišel dešť kápadní, 19
a 22 sněžilo, leč ošák smik nezustal, do 30 přišel úplně. Tulo
měsíc, prosál silnými větry jěním.

Prosinec počal deštěm jihozápadním a střídajm počasím, 11 ubořena
leduoka, 16-18 silný mráz, 22-24 vánice, sněhová, o vánicích 25
večer dešť, ze západu. Dne 31 byl velmi krásný, teplý den.
Zimny byly ve stavu dobrém.

Lehková bilauce byla malá, někde střední u všech plodin.
Slámy a sena mělo, proto byl velký zájem p lesní seno, které
se velmi výhodně prodávalo, což vůbec vyživil k dejší
hrajmý. Ovoce bylo rovněž málo, více krusček než jablek.
Zollých hub které rostly občasné, bylo mnohem méně než
roku předchozího.

Chov
dobytka.

Dle stavu sledna t. p. jest k plemeniště, schopného hovězího
dobytka 72 kusů krav a 11 jalovek. Pro bylo chová plemena.
byka, Jaroslav Vávra č. 23 za roční odměnu Kč. 1350.

Chov
drůbeže.

Chov drůbeže, holubi a králíků, jest v rozměru roku
loňského, spíše méně, pro malou úrodu.

Sociální poměry.

Poměry
sociální
✓

Poměry sociální jsou i letos bez poměry. Každý obhospodaruje svůj pozemek a má vlastní bydliště. Výměry jsou sice v čp. 42 a 51. Vyměry jsou starý pokk důvěrných před, avšak svárů sousedských též mnoho není. Vzděláním zaměstnáním, zabývají se staré dílničky, za malou odměnu, tak že denní jejich výdělek jest asi 5 Kč. Práci za hranicemi obce, zabývají se siceky prací v f. Glos v Proseči v malém počtu. Z osob mříských žádný. Nezaměstnanost jest jen v nepatrném rozsahu. Do slátní, stavovaci práce pojato jest asi 10 osob. Tito obdrží týdenní listky na 10 Kč, za nich musí koupit výhradně potraviny. Tyto jim vydává Stanislav Vondra čp. 18, který pořádil zde smíšený obchod, letos v dubnu, leubo otevřel.

Nový
obchod
v obci

Dar

Toku tohoto byla občasná kadejší obec, okresní organizací strany republikánské která darovala, sem, pro své členy asi 28 kg. křišťálového cukru, ještě byl po 2 kg. rozolčování v távru, také ponkce na 10 párů bot, které měly být koupeny v f. Bradovi v Proseči a též několik věků, což stálo se 15 Kčna.

Do učení na řemíelní postoupil Stanislav Meuc čp. 27, do Osika u Litomyšle.

Do učení
vstoupil.

Práci.

Dne 13 března o pól 8 hodině večer, vypukl požár u Josefa a Anny Kůčkových čp. 13. Požárem nebyl nikdo ohražen, neboť jiskry byly větrem hnány na borovinu Meucovu. J. Kůčera již podstoupil třetí leubo požár. Prvje v Trautiskách. Druhý v Pračově, domek jejíž měla jeho žena a třetí zde.

Dne 17 čerona, kol 9 hod. dopol., vznikl požár u Lad. Pračava čp. 17. Ohrožení sousedů též nebylo, neboť byl hnán ohně na les těchto majitelů. Plavení bylo úplně sešle stářím. Mimo spálení několika stromů, jiná nevznikla škoda, přes to, že byla pouze opodtu. Hasičský sbor nebyl žádný účastník na omexení požáru těchto. Obě tato čísla popisná, která podlehla požáru, byla pojištěna.

Přestavby.

Přestavbu poloviny chalupy čp. 33, prováděl František Cerný, místo starých dřevěných stěn, nahrazeny pětivem kamenným a cihlami a křeplo jest šindelem, upravena jest stodola a chléb.

Novostavby.

Nový pěkný domek postaven na vyhořelém místě čp. 13, Josefem a Annou Kucérovými. Podlaha jest pětivo, obytné stavení jest z cihel a dach jest z křemene. Krytina, jím hliněná šišky.

Na novém místě, pod spalištěm, staré chalupy čp. 17, postavili manželé Ladislav a Františka Pražcovi rozsáhlou hospodářskou usedlost, která vyřadala si nákladu přes 60 tisíc kor. česk. Podtek jest cihelné pětivo. Krytina eternit.

A Státní okresní
archiv v Crudimí

Lidopisné a zdravotní poměry.

Počátkem roku takřka již pravidelně doslavuje se nemoc, již dáno jméno „křipka“, která přejde obvykle vškeré obyvatelstvo. Mimo to, nebylo vážných onemocnění ani u dětí, proto jest stav zdravotní zde normální.

Narozemí.

Roku tohoto, narozemí jsou dvě dívky, holka a chlapec.

Dne 23 března, narodila se manželům Jaroslavu a Martě Vávrovým čp. 23, dcera, která obdržela jméno „Jaroslava“.

Dne 18 října, narozemí syn, manželům Josefu a Bohumile Křivčkovým čp. 4, který obdržel jméno „Liboslav“.

Úmrtí.

Dne 23 ledna, zemřel chlapec Antonín Cerný p.čp. 57, nábož. katolického. Vě stáří svém 9 neděl.

Dne 17 března, zemřela Josefa Menčova p.čp. 27. Náboženská evang. československého. Vě věku 82 poků. Pro nemocnost v domácnosti, sloužila více poků v Boru a ve službě zemřela v Počměstí u far. Zásady.

Dne 3 května, zemřel Josef Trusť čp. 49. Nábož. evang. československého. Vě věku svém 78 poků. Příslušný byl do František, kde byl praven.

Dne 18 srpna, zemřel Emil Klinský čp. 43. Nábož. evang. československého. Vě věku 32 poků. Delší dobu byl nemocen na ledviny, později dostavila se choroba plicí, které podleh. Pohřbu jeho se

zúčastnilo pískere obyvatelstvo dětí, neboť pro mírnou jeho povahu
byl váženým občanem. 17. Května v Proseči, kde jako dřívější
učitel pracoval, vyplala dělníky s místem úbojdem, na pohřeb a dan
byl jemu věnován náhrobek.

Dne 6 listopadu zemřela Anna Křemenczková ^{č. 55} roz. Macšová na Trutkách.
Náboženská katolického. Ve věku svém 80 let. Po týdenní nemoci.

Dne 25 září zemřel bývalý dějů učitel František Čermý, nar. v Trutkách.
Byl řidič učitel v Pusté Kamenici. Nábož. katolického, kelce jako učitel úplně
vynechal. Zemřel ve věku 65 let v Poličské nemocnici po operaci. Jeho
velkolepý pohřeb byl v Pusté Kamenici. U školy a pak u dřevěného hrobu
jeho děkovali jemu, starosta obce, spolky učitelské spolky hospodářské
z okolí i městem, za horlivou jeho působnost.

Státní okresní
archiv v Trutkách

Dne 3 března zemřel náhle při stěhování z plaku ve Vys. Týle, člen okres.
výboru Josef Kemerka, obchodník v Proseči. Ve věku 63 let. Okresní
předseda strany lidové na Skutčácku. Jel na schůzi okres. výboru. Jeho
pohřeb byl v Proseči.

Smětky.

Dne 29 ledna, vstoupila ve stav mančelský Anička Pešimová
č. 21, s Františkem Klenocem, státním zámečnickem v Lámsku.

Dne 15 září, uzavřela sňatek Marie Kencová č. 27, s Josefem
Konrádem, šoférem v Lázi.

Odvody.

Odvody vojenské odbyvány ve Skutči 28. a 29. března. Hlavní pl.
Jos. Meuc č. 16, Václav Doležal č. 9, Ladislav Bařta č. 31,
Ladislav Kouřmý č. 3. Uznány vojenskou komisí všickmi za
schopny služby vojenské. Jos. Meuc, vyslán přísl. voj. komisí do
Josefova, kde byl vojenské služby pro péči neduh, spouštěn.
Na dobu svou pokrač. služby vojenské povoláni Václav Doležal, k
jezdeckému pluku č. 5 v Hroch. Slovansko, Ladislav Bařta, a
Ladislav Kouřmý k pěšímu pluku pl. Jiráskova č. 30
do Vys. Týla. Službu sulo nastoupili dne příjma.

Pukavci.

Obecni záležitosti.

Toměry, obecni.

Hospodářské poměry obce nejsou dosud skvělé. Příjem obce mimo přírůžku obecni, dátku ze puč po 10 Kč. z jednoho, ze páben, a nápojů, v hostinci čepovaných, jiný není. Do nových dluhů se více neupadá, což jest zásluhou starosty Ant. Pšiny, a členů rady obecní, i paslypěl. Tiž stálo převzalé dluhy, z osady Martěnic, na součnů vylohy, a stavba školy, a přeplatek od barmbo jíradu ze Skutči jinak bez dluhů řešit byla by obec dobředáenon. Rozpočet obecní vykazuje toto:

Rádná správa Kč. 9.517.70. Rádná úhrada Kč. 2.370.

Schodek sudžičin Kč. 7.147.70, který se uhradě obecní přírůžkou a sice, z daně činnosti, na základnu Kč. 64 a/200%, Kč. 164 a ze všech ostatních přírůžek, na základnu Kč. 1807.30 a/300%, Kč. 5.691.90, bylo přírůžky všechny vynesou celkem Kč. 5.819.90. Zůstatek neuhrazený Kč. 1.327.80. Těmto uhraduje z položek rozpočtu navyčepaných poněvadž jinak nete čimidi. Vykonávací fond v Praze, již přeji obci neuhrazuje, dřívější k tomu Kč. 1000.

Rozpočet
1925

Komunikace.

Komunikace, vyřadala značný náklad, neboť se obecní cesta po obci důkladně po les upravila, k čemuž zásluhou starosty Antonína Pšiny obdržela obec od Ministerstva speciální přídě v Praze obnos Kč. 6000. Práci sudž konali mistři peraměstani, za denní mzdu Kč. 10. Práce tato trvala 102 dní. Dělniků bylo 11 až 13. Celkový náklad byl Kč. 9010. Práce dělniků trvala 102 dny.

Volby.

Tohoto roku konaly se volby do poslancecké sněmovny a do senátu dne 19 května, a do okresní a zemské paslypělsobce dne 26 května. Jako vždy před volbami, tak i letos byla hladina soužití stran politických rozčehána. Řečníci oněch stran, jakon do vsi, lovi mandáty vždy jen před volbami, po volbách si zase oněch všek nešimnau. Předvolební schůze konala dne 11 května strana sociálně demokratická, na niž mluvil p. Gustav Janáček odb. učitel měšť. školy v Peseči. Schůze tato vyřněla hladce, bez spovice.

Dne 14 května, konala schůzi předvolební, strana republikánská

Předvolební
schůze.

na kelo mluvil p. Freud. Pešina, říd. učitel v Břetě. Na pohřbu tito byla oposice ze strany soc. demokratické a z lidové. Pečník však opustil místnost hostince Aub. Meuce, ovšem obě schůze se konaly. Strana lidová schůzi agitacii neprováděla.

Volby do poslanecké sněmovny a senátu dne 19 května, od 8 do 10 hodin dopol. se konaly. Kandidátky podalo 17 stran. Z těch, voleny zde byly tyto: č. 1, republikánská, č. 2, soc. demokratická, č. 5, lidová, č. 13 česká obec fašistická. Klasi obdržely kandidátky, č. 1, 51, č. 2, 18, č. 5, 46, č. 13, 2. Voličů bylo 126, z nich, 61 mužů a 65 žen, od 26 roků starší. Neplatné hlasy 4. Nevolili, 2 muži a 2 ženy.

Do senátu, byly tytéž čísla kandidátek, přemily se bavou pouze. Zde obdržely hlasy, kandidátky: č. 1 = 37, č. 2 = 18, č. 5 = 45, č. 13 = 2. Voličů bylo 113, z těch, od 26 roků starší 54 mužů, 59 žen. Neplatné hlasy 5. Nevolili, 3 muži a 2 ženy. Přednáška. Pro obě tyto volby, byla místnost hostince Aub. Meuce. Volební komise byla 1, složená ze tří stran petejších. Předseda byl Václav Pešina čp. 21. Volební komiseč byl Jos. Andrlé, správce petejší školy. Místopřed. byl Zedvi. Klínský čp. 19. Členné komise stali byly: ze strany republikánské Jaroslav Štumpfa, Zedvi. Klínský, za stranu lidovou, Ant. Pešina starosta, čp. 41, Václ. Pešina čp. 21, za stranu soc. demokratickou Alois Hlaváč čp. 50. Důvěrníci stran, za republik. Ant. Lukáš čp. 2, Jarosl. Vávra čp. 23, za lidovou, Václ. Čermýj čp. 6, a Ant. Čermýj čp. 51, za soc. demokot. Ant. Meuce čp. 46. Volby skončeny klidně. Zápisí přechlo, učinili: Jos. Andrlé spr. školy a Václ. Pešina.

Volby do okresního a zemského zastupitelstva, konány dne 26 května od 8 do 10 hod. dopol. Volební místnost byla u Ant. Meuce v hostinci. Strany polit. podaly kandidátek do okres. zast. 21, do zem. zast. 24. Do okresního zastupitelstva zde voleny byly, č. 1 republ., č. 2 Soc. demokot. č. 3 nář. sociální, č. 4 komunisté, č. 5 lidová, z těchto obdržely hlasy, č. 1 = 49, č. 2 = 13, č. 3 = 3, č. 4 = 1, č. 5 = 51. Voleno od 24 roků a bylo voličů 123, z toho 58 mužů a 59 žen. Nevolilo 6, 2 muži a 4 ženy. Volební komise byla složená ze stran, republikánské Jarosl. Štumpfa, soc. demokot. Ant. Meuce č. 46, nár. sociál. Jarosl. Zerula č. 47, za

Volba do
sněmovny
senátu.

Sněmovna

Senát.

Volby do
okres. a zem.
zastupitel.

Do okres.
zastupitel.

Do zem.
zastupitel.

lidovon, Václ. Pešina č. 21. Předsedou: Ant. Meuc č. 16, místopř. Václ. Pešina č. 21. Komisařem: Jos. Andrlé spr. školy. Důvěrníci: za republikánskou Ant. Lukáš Jarosl. Vávra, Jiudř. Bimko, za lidovon: Václ. Černý. Právní ostatní neúčinné návrhy na důvěrníky.

Státní okresní archiv v Trutnově

Do zemské zastup.

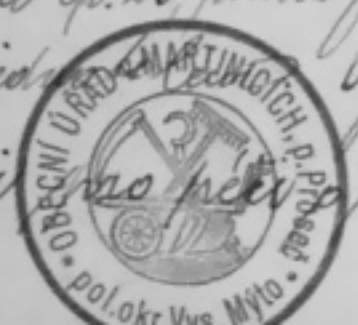
Do zemského zastupitelstva voleny pět bylo kandidátky, č. 1 republ. č. 2 soc. dem. č. 3 nář. soc. č. 4 komun. č. 5 lidová, obdržely hlasů: č. 1 = 50, č. 2 = 11, č. 3 = 2, č. 4 = 1, č. 5 = 52. Volba od 24 roků. Voličů 123, z nich 58 mužů, 59 žen. Nevolilo 6. Hlas neplatný 1. Komise: Jos. Meuc, Bedř. Klínský, republ. Ant. Pešina, Ant. Černý, lidová, Alois Hlaváč, soc. dem. Komisař: Jos. Andrlé spr. školy. Předseda: Jos. Meuc č. 53, místopř. Ant. Pešina. Důvěrníci stran: Jarosl. Rejman č. 34, Ant. Meuc č. 27, republ. Ant. Lauprecht, lidová!

Statistika ovocných stromů.

Obě volby skončeny klidně. Zápis učinili: Jos. Andrlé a Václ. Pešina. V květnu 1935, byla nařízena statistickým úřadem v Praze statistika ovocných stromů a prováděna poláštními komisari, jímž pro obec zdejší byl pán Josef Andrlé, správce dějů školy a ple stave v květnu 1935 byl výsledek: Jabloní 240, hrůšek 136, třešní 102, višní 37, švestek 157, sliv 93, přech. pláskoj 1, celkem 856 kusů. Druhy jsou pět různé u všech ovocných stromů, paboupeny jsou druhy uslechtilé, stolní, a pro přesné podnebí však nejvíce jsou druhy obyčejné přestovány, s velkým úspěchem. Ze komisari p. učitele Jos. Andrlé, má největší počet ovocných stromů Jos. Koucký č. 26, 45 kusů, nejmenší počet řečlo má Jan Ryšner č. 35. Nejlepší praktičtější stromy má Václav Pešina č. 21, kusů 29.

Falozeno rodičovské strážní.

Na popud místního správce školy p. učitele Josefa Andrlé, bylo pět založeno ve zdejší škole, dne 15. prosince 1935. "Rodičovské strážní" za účasti 32 mužů a žen. Ustanovujícím řečníkem byl sám p. náč. Jos. Andrlé, po něm jeho, na návrh nejstaršího p. přítomných, Jos. Vondruš č. 18, volou aklamací výbor, na prok a volebu jsou: Lauprecht Jan č. 7, Klínský Bedřich č. 10, Černý Jiudř. č. 57, Hlaváčova Blážena č. 50 a Vávra Karla č. 23, rovněž Jos. Andrlé spr. školy, který pak volou předsedou a jednatel. Výbor bude tvořit výbor šacovací akce v rámci mládeže. Komulo výboru

bylo darováno Okresní péči o mládež ve škole Kč. 400. A obnos
byl uložen ve sbírce po obci Kč. 57 a zakoupeny z toho, a rozdány přem
dělem průměrně péči, šatstvo, obuv a j.

Ze zákonů.

Ze zákonů vyšších pokus tohoto, dlužno zaznamenati podle § 4, odst. 2
zákonu ze dne 11 dubna 1935 č. 82 Sb. z. a m., a placení nařízení ze dne 18 října
1935 č. 109 Sb. z. a m. Pro penzi lékařů, výnosem zemského úřadu v Praze, ze
dne 10 března 1936 č. $\frac{1650}{221.23}$ z. p. 1936. "Civilní protiletická ochrana".

Protilet.
ochrana
ČSO.

Tento zákon jest vydán na ochranu obyvatelstva civilního v případě války,
poněvadž příští válka nebude jen vojenská. Léta v nepřátelská budou
napadati v zájmu její obyvatelstvo, plyny, oblačnými, hořlavými, bakteri,
biologickými a to i bez vyprovokování války, jak dříve bylo činěno.

Tomuto má býti čeleno tím že v každé obci uloženo jest sbor, veřejné služby
skládající se z občanstva od 14 do 65 let, vyjímají se z toho povinné služby
vojenské, a to mužů i ženy. Jímž starosta obce jest činitelem hlavním.

Poněvadž tento jest úřadem obce paneprázdňen, přibírá jest jemu
za puce velitel, který musí býti zachovalý a znalý poměrů válečných v
obci, důstojník neb poručík. Velitelem jímž jmenován jest okres.

úřadník ve Vys. Místě, Václav Pešina č. 21, který vzal do plibu
věrnosti republiky československé, do ruky pana okres. hejtmana.

Velitel ČSO, má organisovati složky čínského, na leto akci a bylo
řádně vycvičeno. Složek veřejné služby jest 8 a má každá z nich svého
velitele. Složky ty jsou 1. bezpečnostní a pořádková, 2. pozorovací
a poplachová, 3. požární, 4. hasičská, 5. sanitární, 6. spojovací
a zpravodajská, 7. pastýřská, 8. polářská. Každá z těchto složek má
své polářské číselní podle předepsaných směrnic, a svoji činnost v
případě obyvatelstva.

Dlužno zde podotknouti, že v druhé polovici prosince 1. p.
se překl. svého úřadu prezident československé republiky T. G.
Masaryk, který na voji pásluhu obdržel jméno. Obvoditel.

Dne 18 prosince, zvolen prezident nový, jímž jest Dr. Eduard
Beneš, spolupracovník úbořů naší milé republiky.

Nový
prezident
rep. českoslo.
Dr. Ed. Beneš.

1936.

Státní okresní
archiv v Trutnově

Školství

Správcem školy zdejší jest opět řídící učitel p. Jos. Antrle.
 Školu navštěvuje dětí , a tohoto jest chlapců , dívek
 Dle náboženství jest katolíků evangelíků
 Školu měšťanskou v Proseči navštěvuje žáků.
 Učitelé náboženství katolického p. Alois Jerábek farář
 v Proseči, českob. evang. p. Jos. Dvořák farář v Proseči.
 Učitelka ženských puemích a domácích prací jest ind. učitelka
 p. Marie Antrlová, choť správce školy.

Předsedové
jedn. a div.
polit. stran.

1. Předsedou českosl. strany lidové jest: Václ. Černý čp. 6, jednatelem
 Václ. Pěšina čp. 21, důvěrník, Frant. Černý čp. 33 a Karel Čudička čp. 10.
2. Předsedou českosl. republikánské strany jest: Ant. Lukeš čp. 2,
 jednatelem Jarosl. Vávra čp. 23, důvěrník Ant. Lukeš čp. 2.
3. Předsedou českosl. sociál. demokracické strany jest:
 jednatelem , důvěrník Alois Klaváč čp. 50.

Předsedové
jednotel
spolčen.

1. Předsedou Odbočky hospodářského sdružení českých křesťanských
 zemědělců jest: Václ. Černý čp. 6, jednatelem Václ. Pěšina čp. 2. Tento
 spolek čítá 25 členů. Spolková místnost u Václ. Černého. Skladiště u
 Václava Pěšiny.
2. Předsedou hospodářského spolku, Domovina jest Ant. Lukeš
 čp. 2, jednatelem Jarosl. Vávra čp. 23. Spolek čítá 23 členů.
 Spolková místnost u Jarosl. Vávry, též i skladiště.
3. Předsedou spolku chovatelů hospodářského zvířectva jest:
 Josef Vondra čp. 18, jednatelem Alois Klaváč čp. 50. Spolek čítá
 členů 42. Místnost spolková u Ant. Neuce čp. 16 v horšinci.
4. Předsedou Skupiny strážníků katolické mládeže jest: Jaroslav

Filipův z Golců, jednatelem J. Černý čp. 33. Spolek čilá čtomí 22. Místnost
spolková u Traus. Hlaváčův čp. 46.

5. Předsedou spolku dváctelných pechařů je J. Vávroš čp. 23, jednatelem
Jaroslav. Rejman čp. 34. Spolek čilá čtomí Místnost u Jar. Vávroš.

Kulturní činnosti spolků

1. Odbočka hospodářského zrušení českých křesťanských zemědělců pořádala
výročí valnou hromadu dne 13. února v míř zvoleno předsednictvo a výbor
vedoucí spolkové záležitosti, které hlavně spočívají ve společném nákupu
pšenič. drubů umělých hnojiv. Spolek tento pokoupil spolek seulo dva stroje
hospodářské a pice lučiv. brány za obnos Kč. 580 od J. Vichtla a Kovářů
Prostějov, Morava, dále dvoukolejný dva metry široký sečí stroj k vysevu
pšenič. drubů pemeu za obnos Kč. 520 od J. J. Jeneš a spol. Hradec Králové.
Taktéž spolek ten vymohl 159 pšenič. drubů za svícenou cenu Kč. 68 po náhradu
krmiv za suchý rok 1935 od ministerstva zemědělství.

Kulturní
činnosti
spolků
Odbočka
H. S. Č. k. z.

2. Hospodářský spolek Domovina, pořádá výročí valnou hromadu již v
dne 13. prosince 1935, v míř zvoleno předsednictvo a výbor spolek vedoucí. Spolu
členstvo obstará společný nákup, hlavně těm umělých hnojiv, vápna, a pletadla.
Dovněš oběma spolek seulo dvoukolejný, 2 m. široký stroj k vysevu jetelového
i jiného pemeu za obnos Kč. 510 od J. Praener, Roudnice, Čechy.

Domovina

3. Spolek pro chov hospodářského zvířectva, konal dne 26. ledna, výročí
valnou hromadu, ve které zvolen výbor vedoucí spolek ten. Výbor učinil své
předpokládané stanovami spolku, oběhůky a zjistil stav hovězího dobytka u
téhož spolku přihlášeného, a zjistil práhu, která slouží za měřítko při
výšce uadlého kusu již v dubně požádá jest členstvo rozděleno. Dubně
pořádka boží byla u Dub. Laupercův čp. 52, dne 2. čerona. Poněvadž
nastala neshoda mezi požádáním a výborem spolku, z přičiny ceny masa,
zvolána k porušení tohoto, mimořádná valná hromada dne 28. čerona
k J. Vondrovi čp. 18, poněvadž nesešel se dostatečný počet členstva, tedy
zůstaly stanov spolku bez oprav. Anb. Laupercův je přídalo na ceně
výběrem na členstvo Kč. na kilogramu sebraného již masa.

Dobytč.

Dubně
pořádka.

Skupina
kal. ml.

4. Skupina katolické mládeže pořádala výročí valnou hromadu dne
16. února a zvolen vedoucí výbor, u příležitosti jeho mluvil před. učitel p.

Sedlácký František. Mimo tělo pořádaný schůzka členská j. výboru, a dne
2 února předána sebráno divadelní představení v hostinci Ant. Meuce
pod názvem „Věrně naše milování.“

Divadelní
ochotníci.

Spolek divadelních ochotníků, pořádal dne 1 března výročí valnou
hromadu, v níž zvoleno předsednictvo vedoucí spolek. Mimo toho, dne
19 dubna, sebráno představení, v hostinci Ant. Meuce, pod názvem „Uplývající
Kroupala“, a dne 26 prosince „Kost a ryba třetí den.“

Rodičovské
sdružení.

Rodičovské sdružení, jako tohoto zimou, nerozvinulo. Předsednictvo
a výbor zůstali z pokru předchozího.

Obecní
knihovna.

Obecní knihovna kůstává bez změny, přes to, že obnos Kč 120, od
obce dostává, nedoplňuje novými knihami stávající knihovnu, osvětlový
stov místu. Pisobnost komiso tělo, jest, o knihovnu bez pájmu.

Oslavy.

Oslava 86. narozenin prezidentu, osvoboditeli J. G. Masaryka,
dne 6 a 7 března, oslavena na školu, a plakami na obec, úřadě a škole.

Harčelov

Oslava / května, v obci nebyla, avšak přes pubnon práci v poli, se
nepřesouvalo. Věřejný projev byl v katol. kostele v Proseči, jehož se katolíci
ze polejší obce hojně účesovali.

1. července
19 výročí
bitvy u Zborova.

Dne 1. července oslavováno bylo 19 výročí pamiatné bitvy u Zborova
a věnována vzpomínka padlým hrdinám, legionářům. Čest pudis
pamiatce tělo.

6. července
oslavá Husova.

Již dne 4. července, vítali mnozí příslušníci českobratrské evaug.
církve hosté ze Slovenska, Sdružení evaugelické mládeže z Dolního
Kubína pod Talcami. Přijelo sem 33 osob, mezi nimi j. farář sboru
Dolnokubínského, řídící učitel a inspektor. Fariář samý měl slavnostní
kázání. Říd. učitel s okrojovanými mladíky a dívkami zpívali
pěsně písně a přednesou recitace. Inspektor držel proslov ku
sboru Prosečskému a lumocil pozdrav. Prádelský učitel byl z
Sokolovně v Proseči dne 4 a 5. července, se rozloučili a odjeli.

V předvečer dne 6. července, v ránu Husova, oslavy, přelena byla
hranice na pozemku Sub. Lukšů č. 2 a zpívány písně náboženské
a národní. Oslava také měla náboženský ráz. Dne 6. července

někteří předjší evangelici byli v Poličce, kde byl převedán nový kostel, po něm účelů.

Šaboy.

K provedení poláště mládeže pověřeni byli letos čtyři pábeny, první dne 14. čerona v hostinci Ant. Meuce čp. 16 za hudby Ant. Pešiny. Účast však byla střední. Skončeno bez porážky. Druhá byla první dne 20. říj, rovněž za střední účasti, a bez porážky. Třetí byla posvicenská dne 1. a 2. listopadu; tato byla středně navštívena, a jen klasně mládeží, avšak také bez porážky. Čtvrtá byla poslední dne 23. listopadu, avšak změna v účasti nepřinesl, ani nový název, jen něco mládeže bylo přítomno.

Život náboženský

Žní roku tohoto nemělo změny v životě náboženském. Přeslupní nebylo. Bez náboženských povnět nikoho neu. Lope říká návštěvy kostelů, tyto jsou hojnější u katolíků. Z mnohých rodin evangelických do kostela nejdou vůbec celá léta. U katolíků toho neu, si až na nepatrnou výjimku jdu všichni, hádají, pečetě a svátek. Jinak snášlivost o náboženství jest příkladná, hádek těch neu vůbec a pomluv alespoň málo výjimečných.

Klimatické poměry.

Počasí.

Leden byl mrazný a vlhký až do poloviny. Dne 11 se blýskalo a hromilo. Dne 12 mrazí, což trvá do 25. a 31. přichází sníh s deštěm. Tak vzduch však převládá severozápadní.

Únor z počátku bez sněhu od 9. do 13. mrazí, sněhu a vánice, 16. dešť, 18. krásně, a až do konce střídavě, sníh s deštěm. Tak vzduch byl nejvíce jasný.

Březen byl mírný a jasný ve dnech 3. a 23. i 26. bylo jasno a pěkné počasí, jinak byly mlhy. Tak vzduch byl nejvíce západní.

Duben byl střídavý, mrazlo ve dnech 8. až 12. 19. byla vánice a 21. byla bouřka, 22. až 24. sníh a dešť, pak do konce příjemně. Tak vzduch byl též jasný.

Květen z počátku vlhký, střed suchý, ku konci mokry. Bouřky byly ve dnech 1. 4. 5. 22. 23. 26. 27. Tak vzduch převládá jihovýchodní.

Červen byl mokry a chladny, 15 byla bouřka a též dne 22, 23, 27.
Teplý pěkný den byl dne 14 a 21, 28 až 30. Tlak vzduchu převládá
severozápadní.

Červenec měl pouze 9 dní pěkných a 22 deštivých, rovnal se červenci
p. 1821. Bouřky byly ve dnech 8, 9, 15, 28. Tlak vzduchu převládá západní.

Srpen opět byl mokry, pěkný čas byl dne 6, 7, 14, 18, 19, 28, 30. Bouřka
byla dne 8, 18, 19. Tlak vzduchu převládá západní.

Září byl již chladný a ve dnech 14 a 30 byl mráz a sněhilo, ve dnech
28 a 29. Teplé dny byly 15, 19, 21. Bouřka s bleskavicí byla 22, 26.

Silné větry byly 16 a 18 od jihu, jinak převládá tlak vzduchu jižní.

Ríjen byl celý mokry a velmi studený, jen v několika dnech byl
čas lepší a více 12, 14, 15, 18, 20. Dne 8 byl mráz a sněh již pustal leželi,
12 silný mráz a též 23. Ku konci sněh sešel. Dne 24 až 26 byl silný
vítr jižní. Tlak vzduchu převládá severní.

Listopad byl do své poloviny průměrný ale pod mrakem, od 22
již a jsou noční mrazy. Ku konci mrazy na holo. Tlak vzduchu
převládá jižní a jihovýchodní.

Prosinec byl mírný, 8 velmi pěkně, 9 až 13 silné větry jihozápadní,
17 přišel déšť, po tom do 24 mírně, o vánocích sněh s větrem a
ku konci ještě zase zimno mírná, ale sněh již pustal leželi.
Tlak vzduchu převládá jižní a západní.

Poměry hospodářské.

Státní okresní
archiv v Trutnově

Počátkem roku jsou všude primy ve stavu dobrém a jen
slabou sněhu proto jsou zakryté. Po polovici února utváří
se ledovka. Na stromech jest silně již, bez přímky škody.

Do 7 března pustaly primy barvy tmavozelelé, po tom
studený čas s mrazem dal barvu zahnědlou, což opravila
dne 21 března bouřka s deštěm. Dubem vymikal mrazy a
velmi studeným časem opět utvářely primy, zvláště pšenice,
pož zase opraveno deštěm dne 1. května rovněž i trávy.

Práce polní počaly již kol 26 března a ukončena mohla

Poměry
hospodářské.

byli až kol 6 května. Oseté plochy polí jarním obilím byly prakticky
sněhem ale bez škody. K polovině května všecko poseu; trávy byly
velmi krásné. Stromy kvěly do 10 května, jen štěpny až po 15. Bouřka
s přestávkou dne 22 května, kde v blízkosti udeřil bez škody blesk, vše
učinila nad míru krásně, až bujňák přelá polehla. Tež se našly
jáv hrůbky v lese, který přímo plesal novou zelení. Počátkem června
kvěly jílka i ta která byla poražena. Semoseč počala po 15 červnu.
Jemná jak pětálo se vyšlo, nemů, neboť bujňák dubnovými holomrazky
byla ráhá. Semoseč ukončena po 24 červnu. Následovala práce
semoseč lesní, která byla také jen skromná. Tři pety počaly kol
Sv. Anny 26 června, avšak muselo se přestat, pro nepříznivý čas
panákové. Tři kvěly přes 15 srpna. Jen mělo být těch
šťastných aby sklídili suché obilí. Početníky za to však šly
velmi pěkně, země byla vlhká. Práce se konaly po 18 srpnu a bylo
ukončeno s tímto koncem srpna. Práce bylo dosti, i v jehle, i
jako práce lesa hojnost. Vymlác obilí hospodáři polbyvali první
a jen někde vymlácel motorovou silou, mláčičkami strojními
L. Kříž č. 4 a Kosina z Boru. Obilí oypalo 1 moudel, na
30kg žito, 25kg pševíce, 30kg ječmenev, 25kg oves, 25kg jare
žito. Za obilí k odprodeji přihlášené komisionářům, státního
obilního ústavu se platilo, za žito Kč. 100, za pševici Kč. 125,
za oves Kč. 90, za ječmenev Kč. 115, za 100kg. Sláma měla cenu
Kč. 25, seno Kč. 35. Orby na zimou rovněž šly dobře. Seba ozimů
počala kol 20 září a ukončena koncem října. Seba pami
brzy vzšla, pozdější již jen málo a dlouho nevzšla, kus kolo
jako pro zimou dlouho nevzkličino a tak i předkei byla žito.
Sklizeň bramborů počala kon konci září a skončena v říjnu.
Sklizeň bylo byla s třídmi, nejvíce se osvidily eefolky. Tež
sklizeň řepy a zelí byla střední, místy dobrá. Telo se za mokra
a orby prováděny i v chumelnicích. V zimě jen málo prouste.

Chovashi.

Ovoce bylo málo poláště jablek, houšky byly poláště u tvrdých druhů. Rovněž hub ve polejších lesích bylo málo. Těšná bylo hojnost u ptáčin.

Opět bylo letos velké množství chorovstí, misly bylo listů stromů vůbec sčítáno, ščely holé včelce, nejvíce šepely buky, kaštanu, dubu a těšně. Bylo načítáno dřevostu nicího, avšak cope dnu zničeno, pečor v hojných přibýlo, tak nebylo možno hářit tu zničiti.

Zoláštní zjevo
přírody.

Zoláštní zjevo přírody byl na jabloni Mr. Pešiny čp. 41, pod větvením stromu toho asi půl metru níže, oběhl se krásný koš, bez listů, ale oskvell a opět nebylo známo kde byl.

Chov dobytka

Totoho rokem jest obec k plnění schopných kusů dobytka hovězího, z toho je krav, jelovic nad, prok kusů. Pro bylo chová plemenného býka Jarosl. Kávca čp. 23, za obno Kč. 1350. Cena dobytka od rokem předchozího stoupla, platilo se v lednu již za 1 kg živé váhy, jalovky Kč. 6, kravky Kč. 4-6, v srpnu se platily ssevé telata za 1 kg, váhy živé Kč. 7.50, vepři Kč. 8. Vzáci ceny zůstaly stejné, jen telata stoupla o 50 hal. a vepři klesly o Kč. 150. An konci rokem však paškarov dobytek mírně klesl.

Proje
dvojčata.

Do 2 telatech u jedné kravky měly v čp. 3, 11, 54.

Sociální poměry.

Státní okresní
archiv v Crudimi

Sociální poměry v obci nejsou opětně změněny. Obecstvo se chová k sobě snášenlivě. Bydli ve svých chalupách. Pola, va' pilně kč obotělavější. Za hranicemi obce pracují dvě šičky a dvě služebné. Z řemesel, jsou pamětnáiu pouze dymkaři, řemesla jiná nejdu. Nezemědělanost však není zde v rozsahu, avšak bylo postarano i těm o práci na veřejné obecní cestě v lese ku Sv. Katerině, na níz bylo opět začato o podporu ministerstvo sociální péče v Praze a poskytnutý obno Kč. 3000 byl odměnou za práci na této cestě mnohým nezaměstnaným osobám v rámci produkční péče.

Soudy před
obcí senátem.

O příslušníky chudé pečují obec obnosem Kč. 1000.

Obecní rada měla v předcházejících smírčích soudů tři případy. První byl mezi Laud. Pazánem čp. 17 a J. M. Meucem čp. 53, které drůbek a druhý mezi J. Rejmanem čp. 34 a Dobroslavem Klinskou čp. 43 z příčin, že Blahoslav Chalva, po nastěhování manžel uvezené, odoral meze společně ve svůj prospěch. Třetí případ byl mezi Amb. Vodičkou čp. 32, s Anžonou Pujmourovou čp. 35, z příčin podezírání z krádeže včel a jiné pomluvy. Vyměly přechy uvedené případy ve shodě a slibu dalšího dobrého sousedství.

Vystěhoval se.

Dne 15 října vystěhoval se ze slavišborského zájmu hajný Jan Kučera se svojí rodinou ze zdejší hájenky do Uramic

Přistěhoval se

Dne 15 října přistěhoval se do zdejší hájenky hajný Traubišek Masák s rodinou.

Požár.

V noci z 28 na 29 ledna vznikl požár u Amb. Meuce čp. 27. Po ohni rokem 1920, postavena chalupa r. 1925, vyhořela po druhé.

Starby.

U obytného čp. 18 přistěhoval J. Vondra, novou stodolu. Vmístěk dřívějšího stavu přeměněn v obchodní kciám, skladiště pro syra još vede smíšený obchod, Semislava. Podina starby cihelne ředivo, kypřina, stěrnis. Toč kolaudováno obec. Stavební komisi dne 20 prosince

Tomery lidopisne

Lidopisne
tomery.
Naroseu

Dne 17 února, narozen syn manš. Traub. a Anně Markoškové čp. 30 a obdržel jméno Jaromil.

Dne 9. čerona nar. dcera manš. Václ. a Traubiše Cecnyj čp. 6 a obdržela jméno Jaroslava.

Dne 20 září nar. dcera manš. Jiudř. a Emilii Binkovj čp. 1 a obdržela jméno Jana.

Dne 2 října, nar. dcera Traub. z Marii Kučerovj čp. 36 a obdržela jméno Marie.

Dne 11 čerence nar. syn manš. Jarosl. a Emilii Zerulovj čp. 47 a obdržel jméno Jaroslav.

Dne 22 října mar. dcera manž. Bedř. a Emilie Koubny v č. 40
a obdržela jméno Anna.

Dne 30 října mar. syn manž. An. a Karbely Lemjny v č. 51
a obdržel jméno Jan.

Dne 20 listopadu mar. dcera Bedř. a Aničky Koubny v č. 3
a obdržela jméno Anička.

Umršl.

Dne 27 července umřel v Přeco Berounce, Josef Vodička z č. 10, při
koupaní. Byl na svém vzdělání v učitelství u st. Jana pod Skalou
kam byl poslán po bratřích Jeholník pod jménem Bohuslav Vojtěch
od školských bratřů, Němck obce Pala. Takem byl dne 30 července
v Berounce. Dne 31 přivezen pohřebním ústavem z Berouna do Přeco.
Lid z okolí a zvláště z katolických spolků, přičastil se pohřbu
sem do obce. Poněvadž z nařízení okresního lékaře z Vyš. Týna
nesměl být již domů pexen, šli lidé, mládež a hudba do
Přeco, kde čekali až lid došlo. Počm vzal do kostela a oddal
autem po náměstí s hudbou na hřbitov, kde jemu děkoval a loučil
se, přešel kněz br. Václ. Taláček, oko neruško suché, pohřben
mezi dnem i nocí po klekání. Pohřb veol Dr. děkan Fr. Kartník
v. v. a Alois Jerábek farář v Přeci.

Smalky.

Dne 19 října zemřela Anna Zaslavová č. 28, svobodná, nábož.
evangelického českobratrského, ve věku 50 roků. Jak žila, zemřela, tito.

Tohoto roku uzavřeny byly tři snášky, a sice:

Dne 10 října, Bedřich Koubny č. 3, s Aničkou Klinskou
č. 22, oba z Martinic. Náboženská českob. evangelického.

Dne 23 září, Hedvika Pešinová č. 21, s Janem Kanilem
z Lucmanic. Nábož. katolického. Oddány v kostele v Chocni.

Dne 1 listopadu, Stanislav Tondra č. 18, s Emilií
Kučerovou z Faulisek. Nábož. katol. Oddavky byly v Pusto Kamenné.

Odvody
k
vojšce

Odvody k vojsku konány 30 a 31 března ve Skutči.
Poněvadž volány k odvodu jen jinoši ze třech přídy
nebyl se zdejší obce žádný u odvodu. Pouze

byl odveden Josef Černý čp. 33, dobrovolně se přihlásivši a přidělen k leteckému pluku č. 4 do Hradce Králové, kam 1. října službu vojenskou nastoupil.

Slav
zdravotní.

Zdravotní stav ve zdejší obyvalelsku byl, opět normální, jen kol nového roku a při propínku jara, přišla zase „krůpka“, bez pákroku lékařského. Vážné byly pouze dva případy, kde byl lékař zavolan, první k Josefu Lástečovi čp. 28 a k Antonínovi Pěšinovi čp. 41, případ druhý, byly však podlého, krůpky. Tu děti nebylo žádných, vážných, onemocnění.

Poměry
obce.

Poměry obce.

Zaslupitelstvo vědomo svých povinností, navštěvuje své peknie starostou Pns. Pěšinou státnově, pilně a chová se vzorně, přes své politické složení, což jest známkou vyspělosti. Trochu neklidu přináší schůze účelová, poněvadž místní finanční komise, jistou připomínky, vždy jedním ohmiskem zamčené, které obvyklou, výsinnou z koleji, avšak sláva se, že připomínky se vyvědí a opětnej klid nastane. V obce padě je vždy, vzorná shoda.

Rozpočet.

Rozpočet obce na tento rok se vykazuje takto. Řádná potřeba Kč. 8 971 40. Řádná úhrada Kč. 2 320. Schodek Kč. 6 651, tento se uhradí, 200% přírůžkou k daní cizovní, na základnu Kč. 64, která vynese Kč. 128 a 300% obec. přírůžkou, ku všem ostatním daním na základnu Kč. 1901, která vynese Kč. 5 703. Neuhrazený schodek Kč. 820 zbývá, avšak dluhu nepřibývá, uhazuje se položkami které se nevycerpají. Také se opravovala obecni cesta v lese nad „bublavim kopečkem“ a vyřádana opět slátní podpora, obnos Kč. 2 700, starostou obce. Spákladem obce, obnos ten, obdrželi místní nezaměstnaní, kteří opravou oné cesty provedli.

Volba
výboru
honebního.

Dne 18. října provázena byla volba honebního výboru. Volba byla svůj boj, jedné strany, opakovaná pět krát, než mohl být zvolen svůj výbor, zvoleni jsou: Jaroslav Vaora čp. 23, Jiřík. Bzinko čp. 1 a Pns. Lukáš čp. 2, pomocí katolických hlasů. Hlasů

byly tak rozptýleny že z 20 přítomných voličů, bylo 18 kandidátů.
Předsedou hornobního společenstva jest Ant. Lukáš Honilba jest opět
pronajata m. baronce Leopoldine "Käthnerne" za roční obnos Kč. 450 a
na období od února 1937. do 31. ledna 1943. K volbě této, sluší
poznamenati, že v předposlední volbě tohoto výboru, měli možnost katoličtí
voliči ze své strany všechny členy, ze slušnosti ponechali jednoho člena
straně evangelické. Nyní šlo, však, ani oně slušnosti neužili a po-
nechali své straně všechny obsazené mandáty.

Pronajata
Honilba

Ze zákonů.

Z řady zákonů roků tohoto výšlech, byl vřlán zákon z domácích
porážek a to hlavně z příčiny že jest zde starým vykem pěstovali si kůzle
na posvícení. Kůzlatka šalo, než mohla dříve býti porážena, byla na
obecním úřadě zvážena a platilo se 20 hal. z 1 kg., po odvážení 1/3 živé
váhy na práhu mlouva. Kdo jakové kůzle nevážil, musel platit z kusů
Kč. 6. Přizve posílány kulášními šeky, před porážkou. Nyní se platí
tato dávka při dani obrátové, Kč. 150 z 1 ha. pozemku.

Z činnosti
CPO.

Dne 18. ledna, byl volán ke plibě věrnosti RČS, od okr. úřadu ve
Vys. Mýtě, zdejší velitel CPO, Václ. Těšina. Náčr, v dubnu, ve zdejší
škole, konal přednášku, dle směrnice, a v květnu následovaly již
zkoušky cvičení složek CPO. V červenci po tři noci, i ve dny, konány
služby na břehu, k vůli pozorování leteckých náleštů

Zakreslení
zvoničky a
sklepu na
břehu.

Dne 3. července byli zde vojáci, k vůli úpravě vojenských katastr.
map. Do mapy této, též zakreslena zdejší zvonička, mající
prázdnotný prostor, a na břehu zakreslen byl sklep. Toto
zakreslení prováděl zde 1 podporučík a 1 desátník, z posádky
jihlavské

III Masarykův
den českol.
zahranicí.

Pod prolektorátem obecní rady a osvětové komise a všech
místních kulturních spolků, byl ve zdejší škole pořádán, dne
7. března, v rámci 86 narozenin presidenta J. G. Masaryka,
III Masarykův den českol. zahranicí. Řeč měl Jo. Anoblé, správce
školy. Účast byla nad očekávání velká. K podpoře českol. příslušníků
v zahranicí, konána sbírka a vynesla 36 Kč.

Správcem zdejší školy je ob. před. j. učitel, Josef Andrla. Školou bylo navštěvováno celkem dětí z toho, chlapců a dívek. Mezi náboženskými katolickými, evang. českými. Kromě toho navštěvuje školu měšťanskou v Prosěci náboženský, katolického laického katecheta p. evang. českého. Jos. Dvořák řádčí v Prosěci. Učitelka žen. puč. a pomocných prací před. j. uč. p. Marie Andrlová.

Školou

Předsedové polit. stran jsou: českol. str. lidové, Vacl. Černý čp. 6, českol. strany republik. sm. Lukeš čp. 2, a českol. str. soc. dem. Klavie Alois čp. 50.

Předsedové
polit. stran.

Předsedové spolků a jednatele jsou: Odbočka hosp. sdruž. č. k. pom. uč. Vacl. Černý čp. 6, jedn. Vacl. Pšina čp. 21, hosp. spol. Domovina Ant. Lukeš čp. 2, jedn. Jarosl. Vačura čp. 23. Chovatelů hosp. zvířecích, Jos. Vondra čp. 18 jedn. Alois Klavieč čp. 50. Skupina katol. mládeže, Stanislav Vodička čp. 10, jedn. Jos. Vopelka Paskvsko. Spolek div. ochotníků, Jarosl. Terula čp. 47, jedn. Dub. Koubný čp. 3.

Předsedové
pánů
spolků.

Hospodářské spolky, Odbočka hosp. sdruž. česk. křesť. zemědělců a hospod. spolek Domovina, plácejí odděleně a valné hromady vývoči, uměle jsou přičteny činnosti spolků a volen vedoucí výbor, pořídá, lež každý seub spolek zvlášť. Též každý seub členům obsluhávají nákup původních produktů hospodářských, zvláště uměle smojba.

Kulturní
činnosti
spolků.

Odbočka
H. S. č. k. z.
Domovina

Chovatelů
hosp. zvíř.

Spolek chovatelů hosp. zvířecích, polm tohoto nepočítal předpřevue vývoči valné hromady ani občanský soukromý počue, co přehlídky. Též nebyla přednáš. nucená pořádká, hově. stobylka.

Skupina
katol. mládeže.

Dne 2 února pořídala Skupina katol. mládeže vývoči valnou hromadu, na níž přednášel j. uč. uč. Fr. Sedláček z Skutče. Sekcany původ. půstla, jeui a do pne 24 ledna „Osirelo dítě“, dne 21 března „Kleba mamoru“, dne 26 prosince „Svíček Křoupač poslucomi“, lež dne 30 května byl pořídán vlněček. Dne 21 listopadu ve schůzi členské, učinil návrh na okres. předs. Fr. Němcul a pochválil činnost spolkovnu.

Divad. ochotnické

Spolek divadelních ochotníků, dne 3. ledna počítal vyjádřením
komedii, a dne 9. února počítal oslavočnou zábavou s kuplety a výstupy
solovými a dne 4. dubna se hráno div. představení, "Kví, je poloka."

Obecní knihovna

Obecní knihovna, zůstavá beze změny. Místní osvětlový sbor, který má
knihovnu, obecní na starosti, nedoplnil novými knihami tuto knihovnu.

Oslavy

Oslavy v roce tomto, jsou omylem vepsány do oslav roku 1936 na straně 181.
Důležitě pouze zaznamenává, že oslava 8. února přes J. G. Masaryka, dne 6. a 7.
března byla omezena na školu, leč oslava dne 28. října. V den tento se zúčastnil
větší lid od práce venkovní a byly slouby Boží v evang. českob. kostele v
Proseči kamž mnozí občane zdejší účinně navštívili.

Zábavy

Dne 9. února počítali zábavu oslavočnou zdejší divad. ochotníci. Poubní
zábava byla zakázána dne 19. září, poněvadž byl nřizen úřady smulek
věnovaný paměťnému pravnímu prezidentu. Osobitěli J. G. Masarykovi.
Povídková zábava dne 31. října a 1. listopadu, byla v zdejším hostinci
za hudby M. Pěšiny. Pročtě dne 21. listop. zábava dětská. Zábavy tyto byly
navštívěny dosti častě a bez výjimky.

Život náboženský

Tohoto roku jest náboženský život, občanstva odchylný pouze tím, že za účelem
snálky přestoupila Marie Pěšimová ep. H. k římskokatolickému sboru evang. českob. křesť.
jinak jest život ten ve svém vývoji důvěřivým. Navštěva kostelů jest větší u
katolíků, což předtím pravdom jen dovozují. Že evang. českob. příslušníci do svého
kostela chodí méně, podává sám člen katol. komise Dnt. Lukáš, kde mi píše.
Do kostela chodí českob. evang. z Markovic pilně a často, až na několik. Co a
nebo, jaká jest příčina toho, že jden jen málokdy a nebo vůbec nejden, těžko
řici, proč jest to tím, že podiče či jich předkové, málo do kostela chodili, a tak
nezanechali dobrý příklad.

Přímnice
Václ. Taláček

Dne 4. července slavěna přímnice ve chrámu katol. v Proseči, novověčeného
kněze z farnosti Václava Taláčka z Českého Dvůru. Účast lidu byla velká.
Slavnosti křesťanů přel. předčeloz. semináře v Hradce Králové.

Chlumek

Letošního roku, dne 8. září, byla velmi častě ze zdejší obce, katolíky
navštívěna poubní slavnost na Chlumku, kamž šel velký průvod z
kostela v Proseči, jehož se zdejší katolíci účastnili.

Klimatické a hospodářské poměry.

Leden byl celkem mírný. Sněhu byla jen slabá vrstva. Sněžilo ve dnech 2, 8, 13. Vánice byly dne 3, 14, 15, 22, 23. Pšelo pše 2, 7, 8 a 13, což tvořilo ledovku. Od 17 do 26 pole se pěstá holomraza. Tlak vzduchu převládá jižní a jihozápadní.

Únor byl střídavý. Sněžilo dne 9, 10, 12, 20, 24. Vánice byly ve dnech 1, 25. Dešť dne 6, 9, 16, 17, 18, 26, až 28. Silné mrazy, dne 14, 15, 7, 8, 25. Tlak vzduchu západ.

Březen byl poměrně střídavý. Sněžilo, dne 2, 3, 10, 15, 21, 28. Vánice dne 17. Dešť, 9, 10. mlha, 4, 6 do 9, 14. Mrazy silné, 2, 25 až 27, 28, 29. Úseu bylo pachtivé. Tlak vzduchu střídavý, ze všech stran.

Duben byl vlhký a studený. Sněžilo, s deštěm dne 8, 11, 24. Dešť sám dne 9, 10, 15, až 17, 18, 21, až 23, 26 až 30. Bouřka, 24. Mrazů již nebylo. Práce v polích začala po 20. Ozimý se plibně pelencí. Tlak vzduchu, střídavý.

Květen přinesl oteplování. Polní práce pokračuje a končí po 10. Průmy pučí.

Bouřky byly, 9, 22, 26, 27. Jarní obilí jest pěkně, poměrně i ozimý. Tlak jižní.

Červen jest chladný a suchý. Dešť byl 13, 14, 16, 25. Bouřky, 14, 25. Senoseč kol 14 počala, dokončena přeroucí. Sena jen pěkná, zlástě na suchých lukách.

Obilí zimní dobře odkvělo. Oves a ječmeny jen krátce. Brambory jsou dobré. Tlak vzduchu střídavý, převládá však jižní.

Červenec byl chladný a pod mrakem. Teplota byla ve dnech, 3, 4, 15, 16, 20, 21. Bouřky, 7, 12, 22, 24, 28. Žně počaly kol 24, ale pěškové obilí dáváno do panáku, maceš. Tlak vzduchu převládá severozápadní.

Červen byl mokvý a studený. Pěkný čas byl ve dnech, 1, 8, 9, 30, 31. Bouřky, 10, 13, 17.

Žně trvaly celý měsíc. Nejvíce utrpěly oves. Želí a řepa byly seřizány housenkami jichž bylo velké množství až úrady narušily ničení těchto. Podmínky vlhkosti země, i ty dobře. Oves sklizený kol 23, kterých bylo hojnost, vlastně jeklu. Tlak, západní.

Červenec byl vlhký a pod mrakem. Pěkné dny byly do 8, pak až 21, 26. Výmlat obilí odložili hospodáři sami, jen v město přiváželi je. Kříd svým motorem. Všechno obilí dobře pypalo. Platilo se, za 100 kg., pšenice Kč. 160, žito, 125, ječmen 120, oves 115.

Sebev, ozimů počátek po 14, následkem vláhy byly přešly. Brambory sklizeny po 26, sklizené bylo byla přední, neboť hodně hnilý v zemi. Vzdorovaly ovesky. Tlak vzduchu převládá jihozápadní.

Horizonty

Černý obilí.

Rijem byl polářštví, kvěly tu mnohé šlepy. Jinak byl studený a mlhavý.
 Pěkné dny byly do 5, pak 18, 24, 25, 27. Větry, 6, 7, 24, 27 a 31. Deště, 8, 10, 11, 12 a 17.
 Dokončívají se polty ozimů. Sklizeň je p. zelí, sklizeň kaho jest velmi chudá,
 je pa, dřevnata, opěť nejlepší jest burák. Osení jest ve plavn, dobrom. Polty na
 zimě se dokončívají. Tlak vzduchu převládá jižní.
 Listopad byl proměnlivý avšak celý pod mrakem. První sníh přišel dne 11.
 Váivice dne 18. Jasný den 20. Země není zamrzlá, ozimý však nelepí. Dobytek se
 pásá až do 10. Tlak vzduchu převládá severovýchodní.
 Prosinec byl mizný, a pod mrakem. Deště byly ve dnech 3, 4. Sněží, 6, 17, 24, 25,
 30, 31. Jív, silná vrstva na skomech až velké se ohýbají a lámou. Silné meaty, 10, 11.
 Sněhu jest na 50 cm., osení jest zamrzlé, a pod přehom.

Chov dobytka.

Rokn tohoto chová se v obci dle plavn / 1, dobytka 117 kusů. Z toho jest:
 64 krav, 20 jalovic nad / pok, 30 jalovicěk pod / pok a 3 býčci. Kůň /
 Koz 20. Prasat 30. Býka plemenného chová Jos. Boháč v České Rybné za
 počtu průměru Kč. 2000. Průměrné ceny dobytka byly za 100 kg. váhy
 živé, jalovky Kč. 4-5., kravy Kč. 280 do 5., telata Kč. 4-6. Vepřů do Kč. 6.
 Maso se platilo 1 kg., hovězí 10 Kč, vepřová 10-12 Kč.

amj -

Chov drůbeže.

Různých druhů drůbeže jest 439 kusů, slepic, 6 kohoutů, 420 kuřab.
 Hus 139 kusů. Holubi 15 párů. Ceny vajec od 30 do 50 haléřů / kus.

Podmínky sociální.

Sociální poměry nemají odchylných změn. Nezaměstnanost jest v malém
 rozměru asi 5 osob, které pobírají státní podporu 10 Kč. týdně. Za hranicemi
 obce jsou 3 převčaba a 2 chlapani. Vyšiváním, a šitím prádla se zabývá 12 osob.
 Předením rukaviček se zabývá as 5 osob. Džmkařů práce as 12 osob.
 Výdělek jest malý. Vě pluvboch mají 100 Kč do 150 Kč. měsíčně. Šičky a vyřiváčky
 denně vydělají kol 10 Kč, džmkaři as 5 do 8 Kč. Ostatní práci na svém
 hospodářství. Snášlivost občanstva jest ozorná. Jsou dva případy mil
 ke povnaní obecní senát, první dne 24 dubna, mezi Ad. Vodičkem čp. 10, a Otliu
 Klaváčovou čp. 46, skrze pomluvu zeměděleho Jos. Vodičku. Druhý dne 18 čerence
 mezi Jos. Rejmanem čp. 34, a Blahosl. Halvou čp. 43, skrze povnaní společen
 mise, při udělal Bl. Halva. Obě případy skončeny shodou.

Obec senát.

V dubnu se přistěhoval, do čp. 56, František Roušar s rodinou z Lišného, okr. Nové město, morava, k obhospodářování pozemků po pomělném Jos. Kuchnovi.

Přistěhoval se.

Vystěhoval se.

Dne 14 června přistěhoval se, Bedřich Koubný čp. 3 s rodinou, do obce Radčic u Skutče, kde koupil domek s pozemkem.

Do učení
vstoupil.

Do učení na převedení postoupila Klaska Klaváčová čp. 50, do Rosče.

Slouba.

Na dvoře u přivěleném místě, postavili opět chalupu čp. 27, manžele Antonín a Marie Meucovi. Spodina je staré zdivo, křovina, křemík kašky.

Toměry lidopisné a zdravotní.

Počátkem roku takřka již pravidelně postává se nemoc, křípka, která přešla přechy oběma, avšak bez záhrobní lékařě. Jen zvláštní případ u Frauš.

Kučery ml. čp. 39, vzbudil pozornost. Tento měl v krku tři mandle, byla jemu jedna pevná v Poličské nemocnici. Třetí byl, olupem pluchou.

Tři
mandle.

parozou!

Rokn tohoto mrazemny jím pde jen dvě dítky a pice, dvě 16 letma, mrazemny manžele. Stanislav a Emilii Vondrovým čp. 8, dvojčata, holky, z nichž jedna byla mrtvá, zůstala, obdržela jméno Marie - Anna.

Dne 22 září nar. dcera manž. Blahoslava a Dobromila Halvovým čp. 43 která obdržela jméno Marda.

Úmrtí.

Dne 27 února, zemřela podléš nemocí Kateřina Vodičková čp. 12 nábož. katolického.

Ve věku 85 roků. Dne 6 března zemřela Frauš. Kučerová (slepá) nábož. katol. ve věku 81 roků. Slepota trpěla 38 roků. Dne 22 května zemřel Jos. Kuchna čp. 56. Nábož. evaug. českob. ve věku 74 roků. Odkázal obci dar 1000 Kč. Dne 1

října zemřela Anna Meucová čp. 53. Nábož. evaug. českob. ve věku 61 roků.

Dne 2 list. zemřela Frauš. Tefrova (Tylínka). Nábož. evaug. českob. ve věku 72. Ku konci září zemřel Jos. Lukeš, pilár v záboří, bývalý zájmu radní rady. Nábož. evaug. českob. ve věku 72 roků. — Dne 14 září zemřel náš proz, 15 roků působící prezident J. G. Masaryk ve věku 87 roků. V den pohřbu 21 září, k upomence jeho, zájmu lid zdvihl se práce a dne 10 října, odbyl v obci smuteční projev ve škole. — Dne 26 prosince, zemřel máhle, takřka v hostinci na Horničce u Rosče, náš bývalý obvod. lékař Dr. Jos. Kubík, nábož. evaug. českob. ve věku 72 roků. Pohřben v rad. hrob. v Jirincově. Jeho rad byl odsud.

Odvozy

Odvozy ke vojenským byly ve Skutči dvě 1 dubna. Odsud šlo branců 5, z nichž

jeu odvedeni čtři a dva: Boh. Benda, Jiří. Koubný, Boh. Lukeš, Jos. Vondra.

Tilo, odvedení k vojenské jízdy, nastoupili 2 letov přes pluvní, Boh. Linkeš
a Jos. Vondra k pěš. pluku v Pardubicích, jízdy. Koubný 5ti měsíční
u 30 pěš. pluku Vys. týlo. Boh. Barta k 4 krauicovsk. pluku v

Svadby.

Ve plav manželsky postoupili: Dobroslava Klinská, vdova po Em. Klinském
s Blahoslavem Halbom, truhlářem z Blatiny, kat. obec Pustá Rybná, pol. okr.
Polička, dne 3 dubna. -- Dne 19 dubna, Ladislav Meuc čp. 53, s Marií
Pěšimovou čp. 11. -- Dne 27 dubna, Jos. Žeudl čp. 49, vdovec po Růž. Jankové
ze Zábou, s Františkou Nekvindovou, vdovou po Fr. Nekvindovi z Pasek, pozemní
Smalánovou ze Sv. Kateřiny. -- Dne 16 května, Růžena Pěšimová čp. 41, s
Josefem Okradovským z Pusté Kamenice.

Toměy obecní.

Dne 7 ledna, usneslo se ve své schůzi, obec zastupitelstvo, jmenovati čestným
občanem p. Ml. Tikala, řed. měst. školy v. v. v Brně, za darování a jím
sepsanou obecní kroniku Martinickou. Dne 30 dubna, odeslán byl jemu diplom
ktej byl pracován ve státní průmysl. škole sklářské v Želazném Brodě, p. archil. a
ředil. této školy Aloisem Metelákem, zdejší vodákem, v čp. 12, na 2 cm.
silném ple broušeném a napsaným pyřtým a zlatým, v uměleckém provedení.
Diplom tento byl obci jím darován. Za tak pracný a cenný dar, jmenuje
dne 22 května, obec zastup. ve své schůzi, svým čestným občanem pana
Aloise Meteláka, architekta a ředitele státní průmyslové školy v Želazném
Brodě, pro něhož byl pracován diplom v uměl. grafickém ústavě v Litomyšli
p. Dmychem, za p. nos. Kč. 120. Diplom čestného občanství odeslán byl v prosinci.

Čestný občan
Ml. Tikal.

Čestný občan
Alois Metelák

Volba čl.
m. šk. rady.

Dne 14 března, konala se volba čl. m. šk. rady v Pusté Rybné za zdejší
obec, resp. zastupitelstva, a na další 4 leté období zvolen Václ. Černý čp. 6.

Rozpočet.

Plav obce rozpočet, jest následující. Rádná, potřebná činn. Kč. 8 221 20, rádná
úhrada Kč. 2 224, pohodek činn. Kč. 5 097 80 a uhradí se, 200% přirážkou k
daní přírůzní a 300% přirážkou k osobním daním v obci, zová na základnu Kč.
64 a výnose Kč. 128, druhá, na základnu Kč. 1901 a výnose Kč. 5 703, celkem Kč.
5 831. Schodek neuhracený Kč. 166 20, musí ušetřit se z položek nevyčerpaných.

Volby.

Obecní volby vypracovány byly na 14 listop., avšak odvolány, do neurčité, obr. městem.
Polis. práce čimily připraveny a schváleny, bez výsledku.